

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

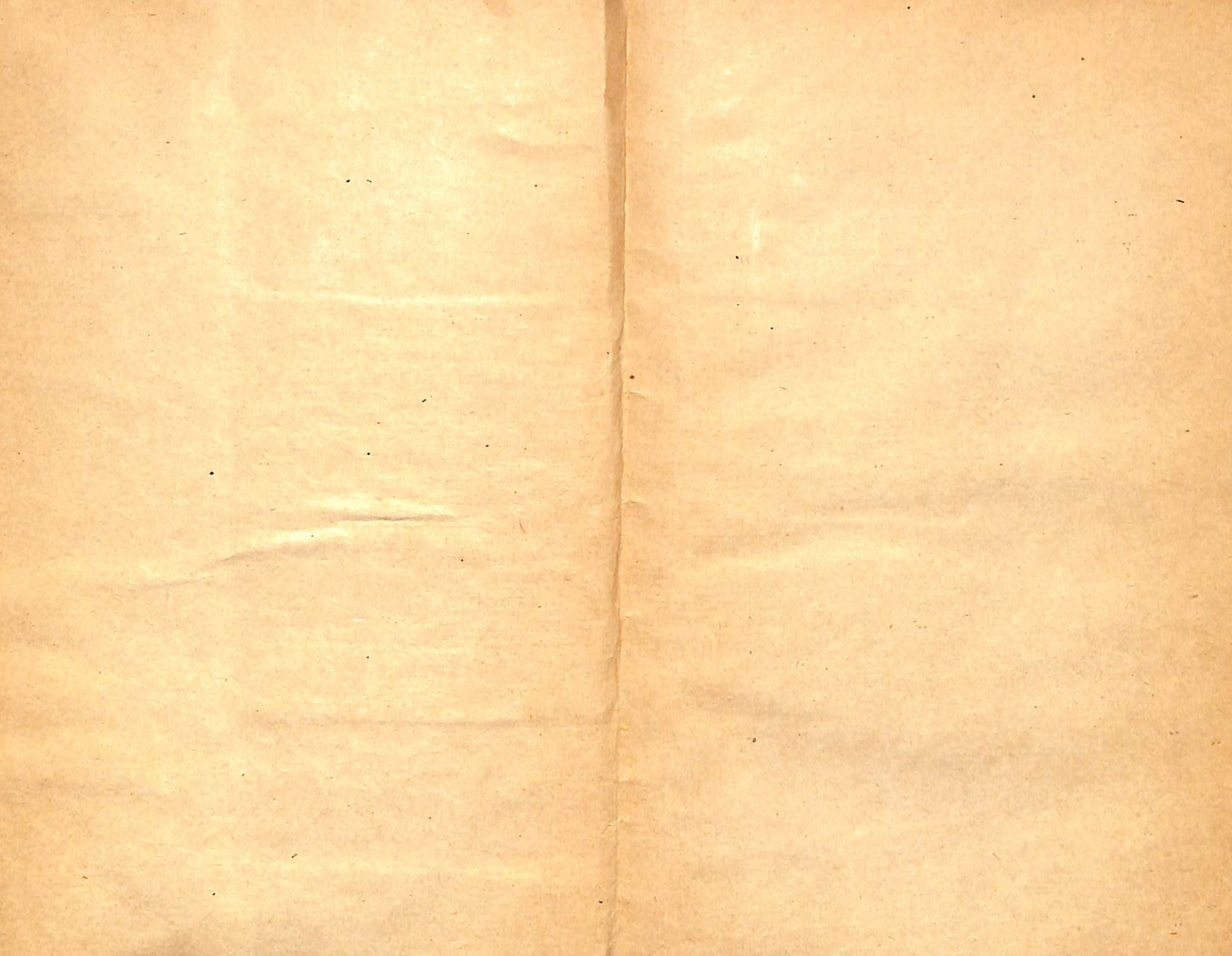
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

(721)

2686-72

1889

781

253

ՔԻԹԱՊԸ
ՀԵՋԱՐ ԷՍՐԱՐ

ԻՔԻՆՃԻ ՏԷՖԱ ԹԱՍՀԻՀ ՕԼՈՒՆՈՒՊ

Վ. Է

ՍՈՒՐԵԹԸ ՎԱՋԻՀԱՆԵՏԷ

ԼԻՍԵՆԸ ԹԻԻՐԻՔԻ ՎԷ ԷՐՄԵՆԻ ԻՒԼ ՀՐԱԻՓ ՕԼՈՐԱՔ

معارف نظارت جلیله سنک ۳۵۶ نومرولی رخصتنامه مسیله

ԹԱՊ ՕԼՈՒՆՏՈՒ

Ա. Ս. Ի. Թ. Ա. Ն. Է

ՄԱԹՊԱԱԻ ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՅԵԱՆ

1889

Ուգուլու էֆենդի Եփենարը պէշերի յետէն միւնէզզէն, վէ հիքմէթինտէն սուալ օլունմազ օլան՝ ձէնապը խալլազը ձիհան հազրէթէրի, տէրունինտէ սաքին օլտուղումուզ իշպու գուրրէյի՝ հատսըզ հիսապսըզ սըրլար իւն իհաթա պույուրմուշ օլտուղու, պիւճիւմէ աթըպպա, վէ հիւքէմա թարաֆընտան իյթիրաֆ օլունմուշ տըր . չէօյլէ քի ինսան, հէր պիր խաթվէսինտէ հէր գանղը ճիհէթէ նազար գըլսա, միւնօնլար իւն էսրարէ թէսատիւֆ իտէճէյի, վէ կէօրէճէյի կիպի, էլ հալէթու հազիհի իշպու էսրարը թապիյէնին՝ անձադ եիւզ պինտէն պիրի քէշֆ իտիւմիշ տիր տիյէճէք օլսադ, ասլա միւպալաղա իթմիշ օլմայըզ :

Իշպու էսրարը թապիաթէ տայըր ազ չօդ քէսպը մալիւմաթ իթմիշ օլան պիր զաթը մէարիֆսիմաթըն, իւմ ու հիքմէթ քիթապլարընտան էքսէրիսինի օգուեուպ, վէ հիւքէմա մէճլիսլէրինտէ պիղզաթ իշիթմիշ օլտուղու միւմքիւն էլ թէճրիւպէ պաղը մէվատտը մուհիւմէյի ճէմ ու թէրթիւ պիրլէ, « ՀԷՁՍՐ ԷՍՐՍՐ » նամըլլա պիր մէմուա թէէլիֆ իթմիշ իտի քի, պիղ տախի մին զայրի հատտին մէճմուայի մէգքիւրէտէ մուղլադ, վէ անլաշըմասը միւշկիւլ օլան թապիրլէրի, սուրէթը վազիհանէտէ, եանի խալզըն անլայապիլէճէյի կիպի թէրճէմէ իտուպ, պու տէֆա պիմէն-

նիհի թաալա, վէ սայէյի մէարիֆվայէյի հազրէթը
թաճիտարիտէ, լիսանը թիւրքի, վէ Երմէնի իււ
հուրուֆ օլարադ տէրճինէ իպթիտար իյլէտիք :

Քիթապը աճիդանէմիդին միւհթէվիյաթը օլան
էսրարըն ատատ ու էֆրատը, թէմամ պին ատէտէ
րէսիտէ օլմասը հասէպի իլէ, պէ հազգէն « հէզար
էսրար » (հաւար քաղաքնէ) թէսմիյէ իտիլմիշ տիր .
վէ նասըլ քի պալատէ իֆատէ օլունմուշ տըր, պու
սըրլար միզանը թէճրիւպէտէն կէչմիշ օլմաղըլա,
պիր տէրէճէյէ գատար ագլէ գարին կէօրիւնիւպ,
վէ սըհհէթի ազ չօգ թէէմին իտիլմիշ իսէ տէ, պու
ճիւմիէ եինէ հէր պիր էշեանըն հազըգաթը հալի-
նի պիլմէք, մահզա ճէնապը վաճիպ էլ վուճուտ
հազրէթլէրինէ մախսուս իտուկինի պիթ թէսլիմ,
հէր ան վէ հէր տագըգա աճղ ու ճէհլիմիդի իյ-
թիրաֆ իթմէյէ մէճպուրըղ :

Մ. Պ.

Ք Ի Թ Ա Պ Ը

Հ Է Զ Ա Ր Է Ս Ր Ա Ր

1. Կիիւնէճին պուրճը համլէ (գարնանա-
մուտ) նագլ իյլէտիյի կիւնտէն, եանի նէվ-
րուղի սուլթանիտէն պաշլայարադ, պուրճի
սէրէթանէ (խեցգետին) թահվիլի կիւնիւնէ
գատար, հէր կիւն պիրէր տիրհէմ րէզէնէ
թօհումը եէմէք, սըհհէթի վիճուտէ մէտար
օլաճաղը, պաղը հիւքէմա թարաֆընտան
նագլ օլունուր :

2. Կիւնէչին էսէտ պուրճունա (առիւծ)
էնտիյի կիւն, եանի Յուլիսին օն տօգուղունճը
կիւնի, պուղտայ, արբա, վէ հէր նէվի մէյվէ
չէքիրտէլլէրինտէն հանկըսը միւրատ օլու-
նուրսա, պաղչէպանըղ ուսուլինէ թաթպիդէն
տիքիլիւպ, եախօտ էքիլտիյինտէ, րէք չարուգ
ֆիլիդլէնիլէր իսէ տէ, պաղըսընըն քէօրլէրի
գավի. վէ պաղըլար տախի զաիֆ օլուր, պուն-
լարտան հանկըսը գավի իսէ օլ մահալտէ օլ
թօհումտան էքիլմէլի տիր :

3. Գամէր (լուսին) թամամ օլուպտա, նա-
ղարմըղ իլէ գամէր արասընտա պուղու կի-
պի պիր շէյ կէօրիւլիւր իսէ, իւշ կիւնէ գա-
տար եաղմուր եաղաճաղընա տէլալէթ իտէր :

4. Կիւնէշ զիեատէ գըրմըղը օլմադ իւզրէ

Թուլու (ծագիլ) իտերսէ, վէ եիւքսէլտիքճէ
գարարըր կիպի կէօրիւնտիւյիւնտէ, հէվանըն
բէք սըճագ օլաճաղը իլէ պէրապէր, չէտիտ
եաղմուր եաղաճաղընա տէլալէթ իտէր:

5. Պալտըրը գարա տէնիլէն օթ, խօրօղա
եէտիւրիլէն՝ տիկէր խօրօղալըր տէօյիւլտէ եէ-
նէր օլտուղու, Նամիս նամ հէքիմ եաղմըլ տըր:

6. Քէօբէքլէրին՝ եէրի գաղըմալարը, աղ
վաղըթտան սօուգ օլաճաղընա ալամէթ տիր:

7. Չօճուգլարըն կէրտանընա աթ տիշի ա-
սըլսա, գօլայ տիշ չըգարըրլար:

8. Քէսիլմիշ ատա սօղանը էվին գաբու-
սընա թալիգ օլունսա, օլ խանէտէ սըրաճա
իլլէթի զուհուր իթմէղ:

9. Կէլինճիք տէնիլէն հայվան, զէհիրլի
թաամ կէօրսէ թիւլէրի իւրբէրիւպ տիրէն
տիրէն օլուր տէյու թէօհֆէտէ մուհարրէր
տիր:

10. Քէզալիք թաւուս գուշը զէհիրլի թաամ
կէօրսէ, հէման չըրընուպ ֆէրեատ իյլէտիյի
միւճէրրէպ տիր:

11. Պէհէր սէնէ աղըճըգ գըսրագ սիւտի
իչիւրիլէն չօճուգ, սէնէնին նիհայէթինէ գա-
տար չիչէք չըգարմաղ, վէ չըգարսա տախի
բէք աղ վէ խաֆիֆ սուրէթտէ չըգարըր
տէյու թէօհֆէտէ եաղըլմըլ տըր:

12. (Բօլմանիւն) նամ նէպաթըն (բոյս) քի
չօպան թաեաղընըն պիր նէվի տիր, քէ-
զալիք (Բօլմանիւն) տէնիլէն օթըն քէօքիւնի

իւսթիւնտէ թաշըեան քիմսէյի աղըէպ սօգ-
սա աճը տույուլմաղ, վէ եանընտան տէֆ
իյլէտիքտէ, տէրագապ վէճա հիսս օլունուր
տէյու, Տիսգօրիտուս նամ հէքիմ եաղմըլ տըր:

13. Քէզալիք հէնուգ թուրպ եէմիշ օլան
քիմէսնէյի տախի աղըէպ սօգսա, աճը տու-
յուլմաղ տէյու թէօհֆէտէ մէսթուր տըր:

14. Պագըր էրիր իքէն տէրունինէ բաթ-
լիճան թօհուլմը աթըլսա, չաբուճագ էրիյէ-
ճէյի, (Քէսիւնիւն) նամ քիթապտա մէս-
թուր տըր:

15. (Լէսնէստ) չիչէյի, չէրապըն իչինէ
գօնուլսա, գան կիպի գըրմըղը չէրապ օլուր
տէյու (Միլիէլ) պէյան իտէր:

16. Իւղիւմ չիրասընա տէօյիւլմիւշ հար-
տալ գօնսա, լէզիզ չէրապ օլուր տէյու թէօհ-
ֆէ եաղըեօր:

17. Էնվայի իւղիւմէրին չիրասընըն բէնկի,
ասը օլան իւղիւմին բէնկինտէ օլմայուպ պիթ-
տիյի թօբրաղըն բէնկինտէ օլտուղու միւ-
ճէրրէպ տիր տէյու, (Քիլիս Էն Զէպիւն) եա-
ղըլ տըր:

18. Ինպիւրտէն չէքիլմիշ օլան սիրքէ, եա-
խօտ աղաճ գաւուլնը էքիսի տէրունինէ է-
ղիլմիշ մէրճան գօնուլսա, պիր սէտա իլէ պէ-
րապէր օլ մէրթէպէ եէլ հասըլ օլուր քի,
զարֆըն աղը գաբալը օլտուղու հալտէ, լա-
մահալ զարֆ գըրըլըպ հէվա չըգար տէյու
(Էնօլէրիւն) նամ հէքիմ եաղար:

19. Պիր գաչ քերթելէր շապ սույունտա
բալատըրլայ տա գուրումուշ օլան քեաղըտ ,
աթէշէ վէ մուճա թուլթուլսա բարլամազ :

20. Մըգնատըսըն գուլվէյի ճաղիպէսի
կէվէսէ վէ եախօտ մահվ օլսա , քէչի դանը
տէրունինէ գօյսալար , եինէ էսկի գուլվէթի-
նի պուլուր :

21. Քէչինին եանմըշ պույնուղը , թարթը-
սը գատար մէրմէր թաշը թօղուլա եօղրու-
տուգտան սօնրա տէմիրէ սիւրիւլուպ , վէ ա-
թէշտէ գըզարընճայա գատար գըզտըրըսա ,
օլ տէմիր ատէթա եուճուշար տէյու (Ֆէլանէ)
թահրիր իտէր :

22. Չայլագ գօլօզգասը ալթընա ալապիւէ-
ճէյի գատար թավուգ եուճուրթասը գօնսա ,
օլ եուճուրթատան չըգան խօրօղըն , տէօյիւշ-
տէ սայըր խօրօղարը եէնէճէյի թէճրիւպէ
օլունմուշ տըր :

23. Թօս վուրմաղը ատէթ իթմիշ օլան գօ-
չըն աննընա թիմնաղ եաղը սիւրիւլսէ , օլ
գօչըն թօստա սայըր գօչլարա ղալէպէ իտէ-
ճէյի իպնի պայթար եաղըյօր :

24. (Հաճէր էլաի) քի խօրօղըն միտէսինտէ
պուլունուր պիր թաշ տըր , աղըզտա թու-
լթուլսա , սուսուղուղը վէ հէրարէթի թէսկին
իտէր տէյու (Եփա) եաղըյօր :

25. Պագըրտան պիր իյնէ եաբըրլայ պիր
գաչ տէֆա գըզտըրըլարագ , էրքէք քէչի
գանը տէրունինտէ սէօնտիւրիւլսէ , օլ իյնէ

իլէ տէլինմիշ օլան գուլագ մէմէսի պիր աա-
հա գաբանմաղ տէյու (Ջէլէրէյի բալ) քիթապ
էլ խասընտա զիքը իտէր :

26. Արը զէյթին եաղընա տիւշսէ պայը-
րլայ էօլիւ կիպի օլուր , պիր գաչ տէֆա թէք-
րար օլունտուգտա նիհայէթ հէլագ օլտուգ-
տան սօնրա , իւզէրինէ սիրքէ սէրբիւսէ եէ-
նիտէն տիրիլիր :

27. Քէզալիք սինէք սուտա պըրաղըրուպ
հէլագ օլտուգտան սօնրա , իւզէրինէ թօբրագ
էքիլսէ , տիրիլիր տէյու (Մանես) նամ հէքիմ
եաղըյօր :

28. Ուֆագ գարընճալար սու իչինէ գօ-
նուլուպ հէլագ օլտուգտա , պիր քեաղըտ իւ-
զէրինէ կիւնէշէ գօնուլարագ , իւզէրինէ ինճէ
տէրէ գուճը էքիլսէ , գարընճալարըն հայաթ
պուլուպ հարաքէթէ պաշլատըզլարը , Գիշ-
միրտէ թէճրիւպէ օլունմուշ տըր տէյու , պիր
հինտի թապիպին նագլիյաթընտան տըր :

29. Պալ մօմուստան պիր թաս եաբըրլայ ,
տէնիզէ պըրագըլսա , տէօրտ եանը գաբալը
օլտուղու հալտէ իչինէ թաթըր սու թօբլանըր :

30. Մէյվէսինի տէգըէն աղաճլարա (Սէր-
Լանը Նէհրէ) տէնիլէն մատտէ ասըսա , պիր տա-
հա մէյվէսինի տէգըմէզ :

31. Պիր հավըզտա գուրպաղը չօդ օլուպ
սըգլէթ վէրտիքտէ , օլ սու իւզէրինէ պաշ ա-
շաղը պիր թաշ գաբատըրտըգտա , տէր հալ
սէսլէրի քէսիլիր :

32. (Գրուշ Գրուշ) տէնիլէն նէպաթ եաղ իլէ
էզիլիպ, պիր քիմնէ օլ մաճուն իլէ եաղլան-
սա, օլ քիմնէյի արը սօգմաղ տէյու Մալիւ
թահրիր իտէր :

33. Խաթէմ եաբրաղը էզիլիպ զէյթին
եաղըյա գարըշտըրարագ, օլ եաղ սիւրիւ-
նէն մահալի արը սօգմատըղը թէճըիւպէ օ-
լունմուշ տըր :

34. Բուզկեսար էսէր իքէն էպէկէօմէճի
եաբրաղընը ուփալտարագ զէյթուն եաղըյա
էզտիքտէն սօնրա վիճուտէ սիւրիւլէ, հիչ
պիր մուզիր հայվան սօգմաղ տէյու Յիւսէ-
նէպաթիէ նամ քիթապտա մէսթուր տըր :

35. Լիւսէլ հալէ էս սաղի քի սէքը եաբրաղը
տէրլէր, անտէն իւչ առէթ եաբրագ աղըզա
ալընըպ, օլ հալ իլէ արը գօղանընա էլ սօ-
գուլսա, արըլար սօգմատըղընը Մալիւ նամ
հէքիմ եաղըյօր :

36. Հինտիսթան ճէվիզի տէյիւլիւպ պիր
սէյրէք պէզտէն կէչիրիլտիքտէն սօնրա, պիր
մըգտար սու իչինէ գօնուլսա, սու, սիւտ կի-
պի պէյաղ օլուպ սիւտ գըվամընտա օլուր :

37. Քէհրիպար էզիլիպ սու իլէ մաճուն
կիպի իտիլէրէք պիր քեսսէյէ գօնսա, օլ
քեսսէ պաշ աշաղը թուլթուլուգտա, իչինտէ
օլան մաճուն տէօքիւլմէզ տէյու, (Ուսիւ էլհ-
էպիէ) նամ քիթապտէ միւնտէրիճ տիր :

38. Փեաֆուրի շիչէյէ գօնուլուպ աթէշ
իւզէրինէ աթըլտըգտա, աթէշ տէրհալ սէօ-

նէր տէյու մէզքիւր քիթապտա եաղըլ տըր :

39. Ալթունտան պիր արը սուրէթի եաբը-
լուպ, գօղան իւզէրինէ գօնուլսա, արըլար
գաշմայուպ տահա զիեատէ պիրիքիլէր տէ-
յու, (Էպի հայան Բէվէի) քիթապէլ մըգեա-
սաթտէ զիքը իտէր :

40. Քիպրիթ մաճուն կիպի օլուպ, պիր ա-
լաթը տէմիր իլէ գարըշտըրարագ եէր ալթը-
նա կէօմիւլէ, քէնտու քէնտույէ աթէշ ալըպ
եանտըգտա, օլ մահալտէ տէհչէթիւ սէտա-
յըլա զէլզէլէ միսալ հարաքէթը արզ հատիս
օլուր տէյու (Շապիւ) եաղըբօր :

41. Տէմիր սօն տէրէճէ գըզտըրըլուպ,
քիպրիթ, քիւլիւչէսի իչինէ գօնուլսա, օլ տէ-
միր թօղ կիպի բարչալանըր տէյու (Շապիւ)
եաղըբօր :

42. Օտանըն տէօրթ քէօչէսինէ նէֆէս իլէ
շիշիրիլմիչ պիրէր առէտ թուլում գօնուլ-
սա, վէ օտանըն բէնչէրէլէրի, գաբուսը, վէ
հէր պիր տէլիք տէլիք գաբանսա, օլ օտանըն
տէրունինտէ չալընան մուզիգա սէտապընը
տըշարըտան իշիտիլմէյէճէյի, (Բալ) քիթա-
պէլ խէվաստա եաղըբօր :

43. Պիր քէչի եէրէ եաթըրըլուպ գուլաղը
եէրէ տօգունտուգտա, քէչինին պաշընա պիր
թէրս բապուճ գաբատըլսա, քէչի տախի գը-
մըլտանմայա միւլթէտիր օլամաղ օլտուղունը
սահիպ տիրայէթ պիր զաթտան իշիտիլմիչ տիր :

44. (Պիւսիւն ճէպիւ) քի թիւրքճէտէ եար-

բուղ տէրլէր, մէճլիստէ չօգ օթուրուպ տա սըգլէթ վէրիճի օլան քիմէսնէյէ, օլ եար- բուղը պիր մըգտար սույէ, վէ եախօտ իշի- լէճէք պիր շէյէ գարըշտըրըրպտա, օլ քիմ- սէյէ իշիրիլսէ՝ տէրագապ տէֆ օլուպ կիտէ- ճէյի (իշիւստէ-լիւստէ) եաղըը տըր: (Տօղրուսը էկէր պու կըսսէ սահիհ իսէ պաղչէլէրիմիզի պաշտան պաշ իշպուլնէպաթ իլէ տօլտուրսագ կէրէք տիր:)

45. Քէզալիք սագիլին բապուճունա պիր մըգտար քիպրիթ գօնուլսա, օլ տախի տէր- ագապ մէճլիստէն կիտէր տէրլէր. (իշթէ պու հալ տախի թէճրիւպէյէ մուվաֆֆագ կէլտի- յի սուրէթտէ, էհլի քիմեանն, քիպրիթի ահմէր տէյու արայուպ պուլմատըգլարը օ քիպրիթտէն իպարէթ օլմալը տըր):

46. Տաղտա գալմըշ պիր ատէմ շարգ ու ղարպի պիլմէք միւրատ իյլէսէ, պիր աղաճըն տալընը քէսիւպ, օրթա եէրինտէ տայիրէյի թամմէ օլարագ կէօրիւլէն չըղը հանկը թա- րաֆա մեյալ կիպի իսէ օլ թարաֆ շարգ, վէ գարշու թարաֆը տախի ղարպ ճիհէթի տիր:

47. Ինճիր աղաճը տիպինէ, վէ եախօտ եագընընա սէտէֆ օթու տիքիլսէ, ղայէթ գուվիլէթլի վէ պէօյիւք օլուր տէյու (Մալիւ) նագլ իտէր:

48. Քիրաղ աղաճը չիչէք աշմաղտան էվ- վէլ, տիպինէ քիրէճ գօնսա, մէյվէսի ղայէթ պէօյիւք օլուր:

49. Պագըրտան եաբըլմըշ տիպի տիւղ պիր թալա իշինէ սու գայնարքէն, թալա աթէշ- տէն ինտիրիլիւպ, թալանն տիպինտէն թու- թուլտուգտա, էլի եագմայուպ, հէր նէ գա- տար սու գայնար իսէ տէ իհրագ իթմէտիյի թէճրիւպէ օլունմուշ տըր տէյու, ըսթըլահա- թը հիւքէմա նամ քիթապտա եաղըը տըր:

50. Բարմաղընտա եագուլթ եիւղիւք օլ- տուղու հալտէ օգ աթան քիմնէ, չէքտիյի եայ նէ գատար գուվիլէթլի վէ զօր օլսա, եինէ միւշկիւլաթ չէքմէյուպ գօլայճա օգ աթար տէյու, հինտլի հէքիմէրտէն ըիվայէթ օլունմուշ տըր:

51. Թալչանըն եիւրէյի չըգարըրպ գու- րուտըգտան սօնրա, օգ աթան քիմնէ սաղ բաղուսընա պաղլարսա, աթտըղը օգլար տօղ- րու կիտիպ նըշանէ թէսատիւֆ իտէր տէյու (Խալա էլ հայլա) քիթապընտա մէսթուր տըր:

52. Խօրօղըն միտէսինտէ պուլունան թաչը հէր քիմ եանընտա թաչըր իսէ, օլ քիմնէին պէտէնի գուվիլէթլի օլուր:

53. Մէգքիւր թաչը պիր գատըն եանընտա թաչըր իսէ, բէճալըն կէօղիւնէ չիրին կէօ- րիւնիւր տէյու նագլ օլունուր, մէհհուր Տէր- պէլինսա նամ թապիպ տէր քի, էսկի գէման- լարտա (Միլի) նամ բէհլիվան օլ թաչը եա- նընտա թաչըր օլմաղլա հիշ պիր բէհլիվանտէն եէնիլմէմիշ տիր:

54. Բէլին գուրուսը էսվապ արալարընա

գօնուլսա , էսվապը կիւվէտէն հըֆղ իտէ-
ճէյի կիպի , բէլին սույը միւրէքքէպէ գօ-
նուլսա օլ միւրէքքէպ իլէ եաղըլան քիթապը
տախի կիւվէ եէմէզ տէյուլ քիթապ իւլ նէ-
պաթտէ մէսթուր տըր :

55. Եըլան եաստըղը տէնիլէն նէպաթըն
(բոյս) եաբըաղընա բէյնիր գօնուլսա , բէյ-
նիր գուրտլանմաղ տէյուլ Բաք եաղըյօր :

56. Պաղը թէճըրիւպէքեար քիմէսնէլէր օ-
տայա նէրկիզ չիչէյի գօնմասընը թէճվիզ
իթմէզլէր տէյուլ Խալաք Իպի զէհրէ եաղըլը տըր :

57. Իյտէ աղաճընըն չիչէյինի գօգլամագ
գատընլարա մուզիր տիր :

58. Իչինէ գըզկըն տէմիր գօնուլմուշ սույը
իչմէք վիճուտէ սըհհէթ տիր տէյուլ հիւքէ-
մա սէյլէր :

59. Սուչու պիր ատէմէ պըլտըրճըն գու-
շունըն տիլի եէտիրիլսէ , օլ քիմնէ զէմանը
իսթինթագընտա ճիւմլէսինի խապէր վէրիր
տէյուլ , (Բիւսա Իւլ Եսթրէ) մէսթուր տըր :

60. Գըզ չօճուղըն վալիտէսի՝ Էրքէք չօ-
ճուղա սիւտ վէրսէ , օլ չօճուգ աչըգ մէշրէպ
օլուր , քէզալիք Էրքէք չօճուղուն վալիտէսի՝
գըզ չօճուղա սիւտ վէրսէ , եինէ պէյլէ օլուր
տէյուլ , (Խալա Իւլ հայլանէ) մէզքիւր տըր :

61. Բաբաղան գուշունա ֆըսթըգ , սու-
սամ վէ բիրինճ եէտիրիլսէ , չաբուգ սու-
րէթտէ թէքէլիւմէ պաշար :

62. Բաբաղանըն տիլի իլէ եիւրէյի չօճուգ-

լարա եէտիրսէլէր , չօճուղուն ֆէսահաթըլը
սէօզ սէյլէյէճէյինի մուճիպ օլուր տէյուլ ,
(Թէհֆէթ) եաղըլը տըր :

63. Համիլէ գատընլարըն կէօղլէրի էօնիւնէ
կիւզէլ թասվիրլէր գօնուլսա , տօղան վէլէտ
կիւզէլ օլուր տէյուլ , (Ույու Էլ հաթայէ) նամ
քիթապտա մէսթուր տըր :

64. Համիլէ օլան գատըն վագթը համլին-
տէ զիւտտէ թուզ եէսէ , տօղան չօճուգ
թըրնագսըզ տօղար տէյուլ , (Սուլէյի Գուշ շէհրէ
Գանալնիս) եաղըլը տըր :

65. Համիլէ գատըն վագթը համլինտէ զի-
ւտտէճէ այվա եէսէ , տօղան չօճուգ զայէթ
կիւզէլ օլուր տէյուլ , պաղը իւլէմա թահ-
րիր իտէր :

66. Իլք վէ սօն պահարլարտա սապահլարը
պիրէր չիյ եումուրթա եուտուլսա , վիճուտէ
ֆայիտէ օլաճաղը գալլը հիւքէմատէն տիր :

67. (Էպու ճէհլ) գարբուզու , հէնուզ եէշիլ
իքէն , ալթունտան պիր միլ սօգուպ չըգար-
տըգտան սօնրա , կէօղիւ մալի օլան չօճու-
ղուն կէօղիւնէ օլ միլ իլէ կիւնտէ պիրէր տէ-
ֆա սիւրմէ չէքէր կիպի սիւրիւսէ , չօճու-
ղուն կէօղիւ սիւտաճ օլուր տէյուլ (Ույու Էլ հա-
թայէթ) եաղըլը տըր :

68. Չօճուգ տօղաուղու կիպի հապէշի վէ
եախօտ սիւտաճ պիր ճարիյէտէն սիւտ էմնէ ,
կէօղիւ սարը իքէն սիւտաճ օլուր տէյուլ , նագ-
լիյաթտէն տիր :

69. Յընտրե՞ գապուղը տէօյիւլիւպ թօղ
օլունտուգտան սօնրա, զէյթին եաղըյլա է-
զիլիպ մէրհէմ եաբըլարագ, կէօզի սարը օլան
չօնուղուն պաշընա սըգ սըգ եագը կիպի գօն-
սա, կէօզլէրի սիյահլանըր, տէյու (Բալէ) եա-
ղընօր:

70. Տէվէ գուշը եումուրթասընըն եագը-
նընա սիւրքէ գօնուլսա, գապուք քէնտու քէն-
տույէ սիւրքէյէ տօղըու հարաքէթ իտէր տէ-
յու (Թապընէ) մուալիճաթը Բօգըատիյէսին-
տէ թահրի իտէր:

71. (Սէրէէ) տէնիլէն նէպաթըն քէօքիւ
տէօյիւլիւպ սույը չըգարըլտըգտան սօնրա,
եումուրթայա սիւրիւսէ, եախօտ եումուր-
թանըն իչինէ գօնուլսա, գապուղը պօյանուպ
հալիս գըրմըղը օլուր տէյու, (Մալէէ) թահ-
րի իտէր:

72. Շէմնէ քիւսիւֆ արըղ օլտուգտա (խա-
ւարումն արեգակն) զիեատէ պագմագ կէօ-
զէ զարար օլտուղունը (Արէֆաէ) եաղընօր:

73. Քէզալիք, գար, պուղ, վէ բարլագ
լամպալարա չօգ պագմագ կէօզէ զարար վէրի:

74. Հայվանաթըն տիմաղլէրի վէ իլիկլէրի,
վէ տէնիլ հայվանլարընտան, միտեա, ըթը-
րիտեա, վէ սէտէֆ էմնալինին էթլէրի, պըն
նըսֆընտա զիեատէ, վէ էվէլ ու ախէրինտէ
նօգսան օլուր տէյու, քիւթիւպը աթըպպատէ
եաղըլը տըր:

75. Պիլուր թըրաշ օլունուպ ալթը կին

հըմար եօլունա գօնուլսա եագութ միսալի
գըրմըղը օլուր տէյու, նէֆայիս էլ ֆունուն-
տա մէզքիւր տըր:

76. Պիր գաբալը օտատա պիր քաշ սիւ-
լիւք եագըլսա, օլ օտանըն ճամլարը գըրըլըր:

77. Քէզալիք պիր գաբալը օտատա ֆիւ-
զէպի եագըլսա օտանըն ճամլարը գըրըլըր:

78. Քէշի գանընա էլմաս գօնուլսա, գը-
րըլըր վէ բարչա բարչա օլուր տէյու պագըլար
սէօյլէր:

79. Թօքրագտան պիր չէօմլէք իչինէ պիր
սիյահ թավուգ պաշը գօնուլուպ, գարըսըյլա
խուսուլմէթ իտէն քիմնէնին եաթաղը ալթը-
նա գօնուլսա, ատավէթի մուհապէթէ միւն-
գալիպ օլուր տէյու, քիթապիւլ էսրարտէ
մուհարրէր տիր:

80. Թաճիզ օլուրճասընա չիշման օլան քի-
մէսնէ գուրչունտան եաբմա պիր եիւզիւք
թագսա բարմաղընա, սէմիղլիյի տէֆ օլուր:

81. Քէզալիք զայէթ սէմիզ օլան քիմէսնէ
(Սէրէէ) նամ օթը իսթիմալ իթսէ, սէմիզ-
լիյի միւնտէֆի օլուր:

82. Քէտիյէ (Վալէէ) վէ եախօտ (Ա-
րա) տէնիլէն օթլարըն քէօքիւ գօգլատըլսա,
ֆէրահ պուլուր, վէ հազընտան սալեալէրի
ագար, (Վալէէ) քէտի օթու տէնիր:

83. Բիրինչ նէպաթը հէնուզ եէշիլ իքէն
իւզէրինէ բէրթէվուղ թուլթուլսա տէրագապ
եանար. վէ սօնրա պու եանմըշ նէպաթը ա-

լըպ, պիր լէյէնին իչինէ պիր գաչ երլան գօնուլարագ, մէգքիւր մահրուգտան պիր ալուճ գատար իւզէրլէրինէ էքիլսէ, երլանլար ալադլանըպ ատէթա օյնարլար տէյու, (Ֆէլհալէ Զէպլէյէտէ) իպնի վահչի պէեան իլլէմիշ տիր:

84. Եէմէք բիշէր իքէն աղըճըգ գարբուզ գապուղը գօնուլսա, օլ թաամ ղայէթ չաբուգ բիշէր տէյու (Բալէ) թահրիր իլլէմիշտիր:

85. Բագլա բիշէր իքէն իչինէ պիլլուր բարչասը աթըլսա, պէ ղայէթ թէզ բիշէր, վէ լէզիզ օլուր տէյու (Իպլէ պաալ) եաղըբօր:

86. Էթ բիշէր իքէն իչինէ (Էպաալ) չիչէյի գօնուլսա, հէմ թէզ բիշէր, վէ հէմտէ լէզզէթլի օլուր տէյու թէօհֆէ եաղըբօր:

87. Սըղըր էթի գայնար իքէն, իչինէ ինճիր տալը գօնուլսա, թէզ բիշուպ լէզիզ օլուր տէյու սահիպ թէօհֆէ թահրիր իտէր:

88. Եաղմուր սուլը իլէ բիշէն Եէմէք հէմ թէզ բիշէր վէ հէմտէ լէզիզ օլուր:

89. Պագլա վէ ֆասուլեա կիպի զահրէլէրէ շարապ էքիլիպ, ագապլինտէ եէրէ տիքիլսէ, չաբուգ բիշէր տէյու (Իպլէ վահչի) թահրիր իտէր:

90. Սու տէրունինտէ պիր բարչա սահ աղաճը աթըլսա, օլ սու պօղուլմայըպ պէրրագ օլուր տէյու (Իպա էֆէնտէ) նամ հէքիմ թահրիր իտէր:

91. Խաթէմ եաբրաղը վէ չիչէյի իլէ պէս-

լէնէն հայվանաթըն՝ էօլտիւքտէն սօնրա էթլէրի գօգմազ տէյու (Իպլէ վահչի) էսրարը թապիաթ քիթապընտա մէգքիւր տըր:

92. Էղիլմիշ վէ սուլու չըգմըշ օլան նէսնէլէր իւզէրինէ հարտալ թօհումու աթըլսա, խամուրլանմազ տէյու (Ֆիլհալ էլ իէվաալ) պէեան օլունմուշ տըր:

93. Էթմէյի աթէշտէ գըղտըրըպ, պիր գաչ տէֆա սիրքէյէ պաթըրարագ գուրուլսա տուգտան սօնրա, սու եախօտ շարապէ աթըլսա, տէրհալ սիրքէ օլուր տէյու (Մալիէօլ) եաղար:

94. Սըղըլմիշ իւզիլմ չէյիրտէյինի պիր գաչ տէֆա քէսկին շարապ իլէ ըսլատըլըպ գուրուտուգտան սօնրա, օլ չէյիրտէքլէր սու եախօտ շէրապէ իլգա օլունտուգտա, տէրհալ սիրքէ օլաճաղը (Մալիէօլ) նագլիյաթընտան տըր:

95. Պօղուլմուշ շէրապը սիրքէ եաբմագ իսթէնիլտիրտէ, սիւլիւսի գալընճայա գատար գայնաթմալը, վէ գայնատըղը վագըթ իւզէրինտէ զուհր օլան քէօբիւքլէրի ալտըգտան սօնրա, ուզուն միւտէթ իչինտէ քէսկին սիրքէ գօնուլմուշ պիր գապէ պօշալտըպ, աղըճըգ քէքիք օթու գօյմագլա, աղը միւհքէմճէ գաբանտըգտա, աղ վագըթտան ալա սիրքէ օլաճաղընը (Էմաալ) եաղըբօր:

96. Բաղը եախօտ լահանա քէօբիւ շարապ ֆըչըսընա աթըլսա, շէրապ սիրքէյէ թահվիլ

օլուր տէյու (Քէլապէս Եւ Զեպալիս) մէսթուր տըր :

97. Բաղը Եզիլէրէք սույու ախլ օլունուպ , չէրապէ աթըլսա , Էքի սաաթտան սօնրա ալա սիրքէյէ թահվիլ օլաճաղը կիպի , սիրքէյէ գօնուլսա , տէօրթ սաաթտան սօնրա շարապ օլուր տէյու , (Ֆէլահալ Զեպալիս) մէսթուր տըր :

98. Սիրքէյէ ասմա եաբրաղը գօնուլսա , ուզուն միւտէթ մուհաֆաղա օլունուպ պօղուլմաղ :

99. Սրբա ունու՝ սիրքէ վէ ճիւղի շապ իլէ մաճուն օլունուպ , սիրքէ ֆըչըսընա գօնուլսա , օլ սիրքէ ղայէթ քէսկին օլուր :

100. Սիրքէ պօղուլտուգտա , սու կէօրմէմիշ Էէնի պիր թուղա , աթէշտէ պիր գաշ տէֆա գըղտըրըլպ սիրքէյէ պըրագըլսա վէ թէքրար օլունսա , սիրքէ քէսկինլէնիր տէյու , (Մալիէ) թահրիր իտէր :

101. Սիրքէնին իչինէ պուղտայ քէքէյի գօնուլսա , րէնկի պէեաղ օլուր :

102. Սիրքէնին սու իլէ գարըչքգմը տէյիլ մի պիլինմէք միւրատ օլունսա , պիր մըգտար սիրքէ նաթրօն իւզէրինէ աթըլըպ , Էկէր գայնամաղա պաշարսա , սու գարըչմամըշ տըր տէյու , (Էսա) թահրիր իտէր :

103. (Ըֆօրէյն) Էանի սարմըսագ օթունու մէյթին ալթընը վէ եախօտ իւսթիւնէ գօնուլսա , մէյթի չիւրիւմէքտէն վէ թէաֆիւնտէն հըֆղ իտէր տէյու (Ճալիսիս) վէ սայիր :

լէրի թահրիր իլլէմիշէր տիր . տէրլէր քի Էսկի զէման աոտմէրի Էօլիւլէրինի պու օթ իլէ չիւրիւմէտէն հըֆղ իտէրլէր իտի , վէ մէգքիւր օթ պիթմիշ օլան մէղարըն ալթընտաքի Էօլիւ , չիւրիւմէմիշ օլմագ իւզըն պուլտուգլարը նագլ ու րիվայէթ օլունուր :

104. Պիպէրեա տէնիլէն նէպաթ , թուղտան զիեատէ Էթի թէաֆիւնտէն մէն իտէր տէյու թէօհֆէտէ մուհարրէր տիր :

105. Պիպէրեա վէ պախուսուս Էապանիսի տէօյիլիւպ Էսվապ արասընա գօնուլսա կիւլէտէն սալիմ օլաճաղընը , վէ րիշմիշ իլէ Էայգանմըշ օլան Էսվապը , քէհլէ վէ սայըր հայվանաթտէն հըֆղ իտէր օլտուղու , պաղը իւլէմա զիքը իթմիշէր տիր :

106. Սիրքէ վէ շարապ ֆըչըսընըն Էանընա նէզաֆէթ իլէ վարըմատըգտա , սիրքէնին վէ շարապըն պօղուլմասը միւճէրրէպ տիր :

107. Քէզալիք նէզաֆէթտէն արի պիր գաւտըն , արը գօղանը վէ թուրշու ֆըչըսը Էանընա վարսա , պալ վէ թուրշու պօղուլուր տէյու , թէօհֆէ Էազընօր :

108. Քէզա նէզաֆէթտէն արի պիր գաւտըն , Էսհապը ուգուլ վէ իւլէմա մէճլիպէրինտէ օթուրուպ , սէօզէ գարըչսա , Էհլի մէճլիսին րէյ ու աղըլարընա զաաֆ իյրաս օլտուղը կիպի , իշրէթ պէզմինտէ տախի ղավղա , վէ նիզա վուգու պուլուր տէյու (Իպի պալիս) թահրիր իտէր :

109. Քեզա թեմիզ վէ բազ օլմայան պիր գատըն գապադ ֆիտանընա վէ թօհումունա եագըն վարսա, գապաղա վէ թօհումա զարար իյրաս իտէր տէյու (Մաթէեօ) եազըրօր:

110. Սէտէֆ օթունը էօյլէ պիր գատըն էմսէ, տէրհալ գուրուր տէեու, (Իսկէ Վահէ) էսրարիւլ գամէրնամ քիթապընտա զիբը իտէր:

111. Նաղիֆէ օլմայան գատըն, շէհպօյ ֆիտանընտան չիչէք գօրարսա, տէրհալ գուրուր տէյու, (Մաթէեօ) թահրիր իտէր:

112. Քեզա էօյլէ պիր գատըն աղաճ տիբսէ, թութմազ օլտուղու (Մաթէեօ) եազըրօր:

113. Քեզա նէզաֆէթտէն արի պիր գատըն, գալուն գարբուզ թարլասընտան կէչսէ, վէ եախօտ օթուրսա, պօսթան պօզուլուր տէյու (Իսկէ Վահէ) եազար:

114. Դունտուզ պէօճէյի թէվէլլիտ իտէն պիր մահալտէն, էօյլէ պիր գատըն կէչսէ, եալրուլար հէլազ օլուր տէյու, (Բալէ) թահրիր իտէր:

115. Թաթհիր օլմայան պիր գատըն, պիլազիս բամպուզ թարլասընտան կէչսէ բամպուզ ֆիտանլարը զայէթ ճէսիմ օլուր տէյու (Բալէ) թահրիր իտէր:

116. Պիր աղաճըն եաչընը պիլմէք իչին մէզբիւր աղաճըն պիր գըսմը տէսթէրէ իլէ քէսիլիւպ, քէսիլէն մահալտէ պիր պիրի իչին տէ պիր թագըմ տայիրէլէր միւշահատէ օլու-

նուր, պու տայիրէլէր գաչ թանէ իսէ, աղաճըն եաչըտա օլ գատար տըր:

117. Հէնուզ պօզուլմաղա եիւզ թութմուշ օլան շարապը թօրթուսընտան թէմիզլէյուպ եէրինէ պաչգա շարապըն թէմիզ վէ սաֆ թօրթուսը գօնուլսա, օլ շէրապ էսկի հալինի պուլուր տէյու, (Պօսթան Եւաթլայասէ) եազըրը տըր:

118. Ասմա տալընըն քէօքիւ, վէ գուրուր իւզիւմ վէ տէօյիւլմիւշ նօհուտ, եախօտ մէրսին եաբրաղը, հէր գանղըսը օլուրսա օլտուն, շէրապա աթըլսա, պօզուլմաղտան սալիմ օլուր տէյու (Մաթէեօ) եազըրօր:

119. Լահանա քէօքի սիրքէյէ գօնուլսա քէսիլինլիյի մահվ օլուր տէյու քիթապը (Հէրֆէ) եազըրը տըր:

120. Էքշի գօրուզ, քէսկին սիրքէ իլէ տէօյիւլիւպ խամուր կիպի օլտուգտան սօնրա ուֆագ ուֆագ միւտէվիլէր էթմէք կիպի եաբըպ, կիւնէչտէ գուրուտուլսա, սիրքէ եաբմագ միւրատ օլունտուգտա, պու էթմէքտէն միգտարը քեաֆի շարապա գօնուլսա, ալա քէսկին սիրքէ օլուր:

121. Ասմա եագընընա լահանա տիրիլսէ, իւզիւմին շէրապը էյի օլմայուպ թէզ պօզուլուր, վէ էկէր լահանա իւզէրինէ շարապ տէօքիւսէ, լահանա հէմ բիշմէզ վէ հէմտէ բէնկի տէյիշմէզ տէյու (Եսմա) նամ հէքիմ զիբը իտէր:

122. Ուն իշինտէ էթ գօնուլսա, եախօտ էթին իւզէրինէ սիրքէ իլէ գարըշմըշ քիշնիշ տէօքիւլսէ էթ գօգմազ:

123. Եէրէ տօգուլմամագ շարթըյլա տէֆնէ եաբրաղը ախզ օլունուպ, գուլագ արգասընա սօգուլմուշ օլտուղու հալտէ շէրապ իշիւսէ, ասլա սէրխօշլուգ վիրմէզ տէյու (Խոնի պոյնի) եազըբօր:

124. Պէշ տիրհէմ աճը պատէմի տէօյիւպ տէ եէյէն քիմէսնէ, շէրապ իշտիյինտէ ասլա սէրխօշ օլմազ տէյու (Աքիթօթէ) զիբը իտէր:

125. Լահանա տէօյիւլիւպ սույը շէրապա գօնուլսա, օլ շարապը իշին քիմսէ մէսթ օլմազ:

126. Տէվէնին ազղը քէօքիւլի շարապ իլէ էգիլիւպտէ իշիւսէ, ֆէնա հալտէ սէրխօշ իտէճէյի (Պլինիոս) րիվայէթ օլունուր:

127. Շարապա սու գաթըլտըղընը պիլմէք իշին, էմրուտ եէմիշի հէնուզ խամճա իքէն օրթասընտան եարըլուպ, եարըսընը շէրապըն իշինէ աթըլտըղընտա, էկէր պաթմազսա օլ շէրապ խալիս տիր:

128. Շէրապըն տէրունինտէ պիր սիւնկէր գօնուլուպ, սըգըլտըգտա սու տամլար իսէ, շէրապ սու իլէ գարըշմըշ օլտուղու անլաշըլուր տէյու (Մֆէէ) եազըբօր:

129. Շէրապ օլմագ իշին իւզիւմ շիրէսի գայնաեան ֆըշը քէնարլէրինէ (Բէթիլիս օթիս)

եախօտ էսկի բէյնիր գօնուլսա, թաշմազ տէյու (Մֆէէ) զիբը իտէր:

130. Սիւտէ սու գարըշըլտըղընը պիլմէք իշին իշինէ պիր բարչա իքէք գօնուլուպ, պիր տամլասընը թըրնագ իւզէրինէ ալընտըգտա, էկէր տէօքիւլմէսէ խալիս օլուր տէյու (Գլանի) եազար:

131. Եօղուրտ եաբըլմագ միւրատ օլունուպտա մաեա պուլունմազսա, դայէթ սարը օլմագ իւզրէ պիր ազ թօբրաղը սիւտ իլէ եօղրուլուպ, պէշ ալթը սաաթ գալտըգտան սօնրա, պու սիւտ եօղուրտա մաեա կիպի գուլլանըլուր տէյու, հիւքմ օլունուր:

132. Պիր գօյուն շըրտէնինի երյգայուպ բարչա բարչա քէսիլտիքտէն սօնրա, սիրքէ վէ թուզ իլէ իւշ կիւն պըրաղըլսա, սօնրա սիւտ իշինէ գօնուլտուգտա, օլ սիւտ բէք ալա բէյնիր օլաճաղը թէճըիւպէ օլունմուշ տըր:

133. Պիր բարչա բէքսիմաթը աղըգտա չիյնէյուպ, շէրապա աթըլսա, օլ խամուր ալա շարապ մաեասը օլուր տէյու (Լիսիոսի) նամ հէքիմտէն նագլ օլունուր:

134. Ինէք սիւտի գայնար իքէն իշինէ ինճիր սիւտի գօնուլսա, օլ սիւտ տէրագապ քէսիլիւպ բէյնիր օլուր տէյու (Մֆէէ) եազըբօր:

135. Պօգուլմուշ օլան բէյնիր թուլումուլսա ազըճըգ գըզտըրըլմըշ սիրքէ գօնուլսա,

իքի իւշ կիւնտէն սօնրա բէյնիր ըսլահ օլուր տէյու (Եսա) զիքր իտէր :

136. Քէլպ եէրտէ եաթար իքէն գուլունճւ ը քիմսէ քէլպի գալտըրուպ եաթտըղը եէրտէ տէպէլէնսէ, իլլէթի օլ քէլպէ կէչիպ քէնտի խէլաս օլուր :

137. Պիր գաչ տալ նանէ եաբրաղը սիւտէ գօնուլսա, օլ սիւտ քէսիլմէղ տէյու, սէօյլէնիր :

138. Էթմէքտէ խամուր մայասը օլտուղու նը պիլմէք իչիւն, սույա աթըլմալը, էյէր տիպիւնէ չէօքէրսէ խամուր մայասը օլտուղունա տէլալէթ իտէր :

139. Պիր նարըն տանէլէրի սայըլուպ հէր գաչ տանէ կէլիւրսէ. օլ աղաճըն կէրէք չիչէլէրի, վէ կէրէք սայըր նարլէր օլ մըգտարտա պուլունաճաղը զարայիպտէն տիր :

140. Նէզաֆէթսիզ պիր գատընտան գօզլանմըչ օլան գալուն գարբուզ, վէ ճան էրիյի եէնիլսէ, լէզզէթի սագիթ օլուր տէյու (Իպնէ Էսնէ) եաղըեր :

141. Քէզալիք թաթհիր օլմայան պիր գատըն խամուր եօղուրտուղունտա մայէսի կէլմէղ տէյու (Պասալ) թահրիր իտէր :

142. (Գալէէ թաշը) ճիւզվի գէյթ իլէ հալլ օլունուպ իւզիւմ իւզրէ սէրբիլսէ, օլ իւզիւմ տէրագապ գուրուր տէյու (Թէօնֆէ) եաղըեր :

143. Թավշան պէյնի չէրապ իլէ գարըշըլուպ, խապէրի եօգ իքէն պիր գատընա իչի-

րիլսէ, գըսգանճըղը մահվ օլուր տէյու (Քէ-Բալ Էսնէ) տէ մէսթուր տըր :

144. Քէզալիք գըսգանճ գատընլարա եէնկէճ եէտիրմէք տախի, օլ Ֆիյիլի իճրա իյլէտիյի պաղըլարտան նագլ օլունուր :

145. Թըրնագ օթու տէնիլէն նէպաթ թաթըլը նէսնէլէրէ գարըշտըրըլուպ, իթաաթսըզ գատընլարա եէտիրիլսէ, միլթի վէ իթաաթըլը օլուրլար տէյու նագլ օլունուր :

146. (Բօլսաֆյո) թապիր օլունան մատտէտէն պիր մըգտար սօղուգ սու տէրունինէ աթըլսա, սույըն իչինտէ տէօնէ տէօնէ էթրաֆա գըղըլճըմլար ուշարագ եանար :

147. Կիճէ եաթըլան օտատա գօգուլու չիչէլէր, վէ մըգտարը քէսիր եաչ եէմիչ պուլունտուրմագ չէտիտ պաչ աղըրսընա մուճիպ օլուր :

148. Պիր խօրօղըն պաշը սուսամ եաղըլա եաղլանսա, էօթմէքտէն ֆարիղ օլուպ, պաշը եաղտան թէմիլլէնմէյինճէ էօթմէյէ պաշլամաղ :

149. Աթէշտէ վէ եախօտ գայնար սու իլէ եանմըչ օլան պիր աղա իւզէրինէ, եանմըչ քէօմիւր թօղու գօնուլսա, աղըրսը թէսկին օլտուգտան մատէ եարա տախի գաբանըր :

150. Չագմագ թաշը տէնիլէն թաշ, տօղուրմայան գատընըն գարնընա վազ օլունսա տէրհալ տօղուրուր, ֆագաթ տօղուրտուգտան սօնրա տէրագապ թաշը տախի չըգարմալը :

151. Գուրու իւզիւմ քէօքիւ եիրմի տէօրթ սաաթ գատար սուտա ըսլատըլուպ, սօնրա օլ սու իլէ խամուր եօղուրարաք թէրք օլունսա, օլ խամուր մայա օլուր տէյու, նազլ օլունուր:

152. Գրըմըզը պիպէր, վէ սիրքէ իչինտէ գայնատըլմըշ արբայը թալուգլարա եէտիրիլսէ, եումուրթա եաբաճազլարը միւճէրքէպ տիր:

153. Գօլօչգայէ եաթմըշ օլան թալուղըն իշտիյի սու գապընա պիր բիւսկիւլ գօնուլսա, բիլիճէր թէբէլի չըգար տէյու նազլ օլունուր:

154. Ուլաեան քէլպլէրին սէսինի քէամէք իչինս պիր բապուճ թէքինի թէրս չէվիրմէլի տէյու, պաղը պիւյիւճիլէրտէն ըիվայէթ օլունուր:

155. Լօհուսա պիր գատըն գըրգ կիւնէ գատար լահանա էքլ իթմէմէլի տէյու, (Մս-թիեօլ) թահրիր իտէր:

156. Եաթըլան օտալարըն ճամլարը եաղ վէ գըշ էն ագալ կիւնտէ պէշ տէֆա աչըգ պըրազըլմասընը մէշուր պիր թապիպ նասիհաթ իտէր:

157. Քէզալիք եաթազ օտասընըն ապտէսթիսանէտէն ուզազ, վէ հէր նէվի թէաֆինտէն պէրի օլմասընը թապիպի մէրգուճ թէնպիհ իտէր:

158. Եաղ վէ գըշ կիւնտէ, պիր գաչ տէֆա սօղուգ սու իլէ էլ այազ վէ եիւզ եը-

գամազ սըհէթէ մէտար օլաճաղընը (թօրէս) նամ թապիպ զիքը իտէյօր:

159. Օն պէշ կիւնս պիր տիւզիւյէ սապահլարը էրքէն, հիչ պիր շէյ եէմէտէն պիրէր սաբը գարբուզ եէնիլսէ, միտէտէքի սաֆրայը սէօքէր տէյու նազլ օլունուր:

160. Կիւնտէ եարըմ օգգատէն պաշլայարազ իւշ օգգայա գատար չալուշ իւզիւմիւնի եէյէն քիմէսնէ, պիր չօգ մարաղտէն սալիմ օլաճաղը ըիվայէթը հիւքէմատէն տիր:

161. Էլլէրտէ, վէ սայըր մահալլէրտէ սէքլէր (կոծիծ) գաչ առէտ իսէ, օլ առէտտէ սաման չէօբիւնին պօղում եէրլէրինտէն գօբարուպ, պիր ճիյէր բարչասընա սաբլայարազ եէրէ կէօմիւլտիքտէ, մէզքիւր սէրլէր գուրույուպ մահվ օլաճաղը չօգ տէֆա թէճրիւպէ օլունմուշ տըր:

162. Աղաճը գարընճատան խէլաս իթմէք իչինս, օլ աղաճըն աշաղը թարաֆընտա վէ տիւզ պիր մահալինտէ թէպէշիր իլէ գալընճա պիր տայիրէ չըզըլտըգտա, եաղմուր վէ նէմտէն օլ թէպէշիր մահվ օլմատըգճա, գարընճալարըն աղաճա չըգամայաճաղը պաղը (թիսալ) քիթապլարընտա մէսթուր տըր:

163. Էլմա, այվա, ճէվիզ, վէ շէքէր, պատ էլ թաամ էքլ օլունսա եէմէյի հաղմ իտէր տէյու գալլի հիւքէմատէն տիր:

164. Իւզիւմ չուպուղը եագընընտա առա սօղանը տիքիլսէ իւզիւմի ըսլահ իտէր:

165. Հոռտհոռտ գուշը թըրնաղը իլէ քէն-
տու թըրնաղը եազըլըպ թօղ օլտուգտա պիր
քիմնէյէ եէտիրիլսէ, օլ քիմնէ մուհապէթտէ
սապիթ օլմազ տէյու (Պահաթ) եազընօր:

166. Համիլէ գատընըն թօրուգլարընըն
ըէնկէ եէշիլ ըէնկէ մայիլ իսէ համիլ գըզ,
վէ պէյազ իսէ էրքէք օլուր, տէրլէր:

167. Բէլին սույը իլէ զէյթին եաղընը մա-
ճուն կիպի եաբարազ, թախտապիթի օլան
մահալլէրէ սիւրիւլսէ ճիւմէսի հէլազ օլուր
տէյու, մէշհուր տըր:

168. Էթ իւզէրինէ սօղան գօնուլսա, սի-
նէլէր գաշար տէյու մէշհուր տըր:

169. Գալունըն սաբը հէր նէ գատար աճը
օլուրսա, իշի օլ գատար թաթլը օլաճաղը
միւճէրրէպ տիր:

170. Բիրէ չօգ օլան մահալտէ (Բէ-լէ-տէ-ն)
օթը եազըլսա պիւթիւն գաշարլար:

171. Պուզաղը էթի քէնտի գանըլլա էզի-
լիպ, օն իքի կիւն գատար թէրք օլունտուգ-
տան սօնրա ալա պալըգ եէմի օլուր քի, հէր
նէվի պալըգ թութուլապիլիր:

172. Էքիլէճէք հէր նէվի թօխում, գայա
գօրուղը սույը իլէ ըսլատուպտա էքիլտիլինտէ,
հէր նէվի պէօճէք մաղարրաթընտան խէլաս
օլաճաղը մէշհուր տըր:

173. Տէօշէք օլան պիր սէտիրին ալթընա
պիր լէյէն սու գօնուլսա, թախտապիթի օղ-
րամայաճաղը միւճէրրէպ տիր:

174. Միւրվէր աղաճը գայնատըլուպ սույը
օտայա սէրբիլսէ, օտատա օլան սինէլէր
հէլազ օլուր տէյու մէշհուր տըր:

175. Միւրէրէր քիպրիթ ըուհը իշինտէ
շէքէր հալլ օլունսա, մըգտարընտան զիեատէ
քէօմիւր օլունուր:

176. Սըրթընա, կեահ պէ կեահ պատէմ
եաղը սիւրիւնմէք, ինսանը իհթիեար օլանա
գատար հիւննազ հասթալըղընտան մուհա-
ֆազա իտէր տէյու, (Մահ) էլ Իսրայիլի քի-
թապընտա եազըլը տըր:

177. Հէր նէ վազըթ օլուրսա օլտուն,
թալլան պաշը եէմէք սընըր խասթալըղընա,
եանի էլ այազ տիթրէմէյէ պիրինճի իլաճ օլ-
տուղու (Իպի Մէրէն) զիքր իտէր:

178. Էշէյին սաղ այաղը թըրնաղընտան
եիւզիւք եաբըլուպ թազըլտըղընտա, սըրաճա
իլլէթինի տէֆ իտէր տէյու (Շէֆ-է-լէ-գա)
նամ քիթապ եազընօր:

179. Տէֆնէ թօհումը շարապ իլէ էզիլիւպ
պիր քիմէնէյէ իշիրիլսէ, օլ քիմէնէյէ տի-
վանէլիք կիպի պիր հալ կէլիւր, ֆազաթ
թուրպ եէտիլի կիպի տէրազապ օլ հալէթ
կէշէր:

180. Ուֆազ ուֆազ տօղրանըմը քէշի
պույնուղը եէմիշի, սու իլէ բիշիրիլիւպ պօեան-
մազ միւրատ օլունան պէեաղ տիւլպէնտ,
վէ սայըր պէեաղ պէզ օլ սույէ պաթըրըլուպ
գուրուտըգտան սօնրա, իւշ տէօրթ տէֆա

պուռ մին՝ վալ իւզրէ օլ սուլա պաթըրըլտըդտա, իսթէնիլէն րէնկէ թահվիլ օլուպ րէնկի չըգմաղ:

181. Լէքէլէնմիշ օլան էսվապ. հէր նէ լէքէ օլուրսա օլսուն, գայա թուզը իլէ երգալուպ նէմնագ իքէն քիւքիւրտ թիւթսիւ վէրիլսէ, լէքէլէրին զայպ օլաճաղը պիթ թէճրիւպէ մալիւմ օլմուշ տըր:

182. Քեթիթիպ հօգգասընա աղըճըգ տէմիր հինտի սուլը աթըլսա, օլ միւրէքքէպ իլէ եաղը եաղմագ գապիլ օլմաղ տէյու (Ոյուսէ-հաֆայէ) նամ քիթապտէ մէսթուր տըր:

183. Տէյիրմէն տէօնէր իքէն թաշըն ալթընա պիր սօղան գօնուլսա, տէյիրմէն հարաքէթ իտէմէղ տէյու քիթապը մէզպուրտէ մէսթուր տըր:

184. Թահտա պիթի օլան մահալտէ սիւլիւք, եախօտ քիմեօն, եախօտ գուրու մէրսին եագըլսա, հէլագ օլուրլար տէյու քիթապը մէզպուր զիքը իտէր:

185. Ագար սուլըն էվիլէրի մըգտարը աղալտըղընտա, մահիթապըն ըշըգը վագթինտէ կէնճ վէ չօճուղըն պիրի այագ իւզէրինէ տուրուպ ուզագտան աղընտըսընա տօղրու թէպալիւլ իթսէ (էշէ), վէ կիւնտէ ամէլի մէզքիւրի պիր գաշ տէֆա թէքըրարլասա, սուլըն թէքըրար ճէվէլանը չօղալըր տէյու (Ֆէլհաթ) քիթապընտա եաղար:

186. Պիր քիմէսնէ ատա սօղանընը պիր

իքէ պաղլայուպ եանընտա թաշըսա, օլ քիմէսնէտէն սինէքլէր գաշար տէյու (Ոյուսէ-հաֆայէ) մէսթուր տըր:

187. Սէնէտէ պիր քէրրէ թէքմիլ պիր էօրտէյի եալընըղ պաշընա եէյէն ատէմ, պիր չօգ խասթալըգտան էմին օլուր տէեու պաղը հիւքէմատէն մէնգուլ տըր:

188. Կիւլ աղաճը տիպինէ զաֆրան եագըլսա, վագըթսըղ օլարագ չիչէք աշար:

189. Նէրկիլ սօղանընըն տիպինէ ճէվիլ գապուգլարը եագըլսա, վագթընտան էվէլ եաքըրագլարը, վէ չիչէյի չըգար տէեու (Ֆէլհաթ Զէպիլէյէ) զիքը իտէր:

190. Պէնէֆշէ թարլասընա չիքըեապ, եախօտ մուրտար սու տէօրիւսէ, պէնէֆշէլէր գուրուլուպ հէլագ օլուր տէեու (Ֆէլհաթ Եւլիսաթ) մէզքիւր տըր:

191. Պիր օտանըն բէնչէրէսի էօնիւնէ ֆէսլիյէն սագսըսը օլսա, սիվրիսինէքլէր օլ օտայա օղըրամաղըր միւճէրէպ տիր:

192. Տարչին վէ ֆիւլֆիւլ, էթմէր իչի իլէ խամուր իտիլիւպ, քէլպէ եէտիրիլսէ, քէլպ ֆէրահ ու նէշաթ իլէ օյնամաղա պաշար:

193. Պիր քիմէսնէ ահպապընը րիւյատէ կէօրտիլիւ կիպի օյանուպ, տէրհալ պաշ եաստըղընը այաղը ուճուճա վաղ, վէ եօրղանընը պաշ եաստըղը օլաճաղը թարաֆէ գօյուպ տէֆա ուլուսա, օլ քիմէսնէյի թէքըրար րույասընտա կէօրիւր, տէրլէր:

194. Սիրբէ իլէ խամուր գարըշտըրըլուպ ,
օլ խամուր իլէ քեաղըտ եարըշտըրըլսա , ֆա-
րէ եէմէզ օլտուղը միւճէրրէպ օլմագ իւզրէ
նագլ օլունուր :

195. Սուլըն ճէրիեանընա նօգսան կէլտի-
յինտէ , իբի առէթ էօքիւզ պօյնուզունը ալըպ ,
սուլըն ագտըղը եէրինտէն պիր արշըն գատար
ուզագտա օլան մահալէ , մէզքիւր պօյնուզլա-
րը օլ սուլըն չամուրընա պաթըրըլուպ , մա-
հիթապըն բարլագ վագթիւնտէ տիքիլէճէք օ-
լուրսա , սու եէնիտէն ճէրիյան իտէր տէեու
նագլ օլունուր :

196. Կիճէլէր սըգսըգ պայկուշ էօթմէսի ,
գըշըն զէվալինէ , վէ եազ կէլտիյինէ տէլալէթ
իյլէտիյի միւճէրրէպ տիր :

197. Ույուեան առէմին եաստըղը ալթընա
մայմուն գըրը գօնուլսա , աճայիպ տիւշլէր
կէօրիւր տէեու , պազը քիթապլարտա կէօ-
րիւմիւշ տիր :

198. Աճը պատէմ տէօյիւլիւպ բիլիճէ վէ
գուշա եէտիրիլսէ , առէթա էօլիւ կիպի օլուպ
էլ իլէ թուլթուլապիլիլէր :

199. Իւզիւմ ասմասը եագընընտա սէօ-
յիւտ աղաճը տիքիլսէ , օլ ասմանըն իւզիւմի ,
վէ շարապը ալա օլուր տէեու , (Մ-Էէէ) զիքը
իտէր :

200. Աղաճ գալունը գապուղը գուրուսը ,
էսվապ արասընա գօնուլսա , օլ էսվապըն կիւ-
վէտէն հըֆզ օլտուղու միւճէրրէպ տիր :

201. Նէրկիզ չիչէյի իւզէրինէ սինէք գօն-
մատըղը աճայիպի խէվաստէն տիր :

202. Պիր տէնկ արսլան թէրսի , շէրապ իլէ
գարըշտըրըլուպ , իշրէթէ միւպթէլա օլան
քիմսէյէ իչիլիլսէ , օլ առէմ նէֆրէթ իտուպ
պիր տահա իշրէթ գուլլանմազ տէյու (Թէօնֆէ)
թահրիր իտէր :

203. Էսվապ արասընա պաճ պիպէր , վէ
ըթըր եարըրաղը գօնուլսա , օլ էսվապըն կիւ-
վէտէն հըֆզ օլտուղու միւճէրրէպ տիր :

204. Ըսըրղան պէօճէյի տէնիլէն հայվանը ,
գըրմըղը պագըր ալթընա հապս իթսէլէր ,
հէվանըն պէրուտէթինէ , վէ եաղմուր եաղ-
մասընա սէպէպ օլուր :

205. Սըղըր գույրուղը տէնիլէն օթտան
եարըրմը պիր սէրէթ իչինէ , պիր գաթ եար-
րագ , պիր գաթ ինճիր օլմագ իւզրէ աղըրնա
գատար տօլտուրուլսա , օլ ինճիր պիւթիւն
սէնէ չիւրիւմէքտէն էմին օլուր տէյու (Մ-Էէ-
է) եաղար :

206. Պիր բարչա արսլան տէրիսի , լիպա
արասընա գօնուլսա , կիւվէ օլտուղունա
մանի , վէ կիւվէ մէվճուտ խսէ հէլագ օլուր :

207. Նար վէ այվա աղաճը տիպինէ առա
սօղանը տիքիլսէ , չիչէքլէրինին տէօքիւմէտիյի
միւճէրրէպ տիր :

208. Էշէյին գույրուղունա պիր թաշ պաղ-
լանսա , տէրագապ անղըրմասը սաքին օլուր :

209. Ինէք պօյնուզունա գօնուլան թօխում

տիքիսէ նապիթ օլմազ, վէ օլսա տախի բէք քիւշիւք վէ զաիֆ գալըր :

210. Պիր սարը իբէքիւ պէզ իւզէրինէ զէր-տէչալ իլէ եազը եազըլսա, քիրէճ սուլունա տալտորըրլմատըգճա օլ եազըլար չըգճազ տէ-յու (Բաշ) զիքը իտէր :

211. Թիմնազ, եախօտ մայմուն տէրիսինի պիր քէօյիւն էթրաֆընտա կիզլէտիքտէն սօն-րա, օլ տէրի գարիյէնին պիր քէօչէսինէ գօ-նուսա, մէզքիւր քէօյէ տօլու տիւշմէզ, տէրլէր :

212. Սինէք թէրսի իլէ միւլէմմա պիր իբ, թօբրաղա կէօմիւլսէ, նանէ պիթէր տէյու իշիտիլմիշ տիր :

213. Էքշի նար աղաճը խարտալ սույը իլէ սուվարըլսա, մէյվէսի զայէթ լէզիզ օլաճաղը, (Պիւրհանը Գաշ) նամ քիթապտէ մէսթուր տըր :

214. Սըմուտ աղաճը զաիֆ օլտուգտա, քէօքիւնէ կիւպրէ շէրպէթի տէօքիւլսէ քէս-պը գուլվէթ իտէճէյի (Մաշիյուլսա) մէրվի տիր :

215. Ագ, վէ գարա գաւազ աղաճլարը-նըն գապուգլարընը ուֆազ տօղրայուպ, էյի-ճէ կիւպրէլէնմիշ թօբրաղա էքսէլէր, պիւ-թիւն եազ եէնէճէք մանթար պիթէր տէյու (Մաշիյուլ) թահրիր իտէր :

216. Քիէսթանէ, վէ հօճա եէմիշի չօդ օ-լան սէնէլէրտէ շիտէթլի գըշ օլտուղու թէճ-րիւպէ օլունմուշ տըր :

217. Տէրէլէրտէ պիթէն ուֆազ սազլարա

եազըն (Էն-Էն-Էն) օթու տիքիլսէ, զայէթ գա-վի վէ գալըն օլուր տէյու (Մաշիյուլ) թահրիր իտէր :

218. Գօշ պօյնուզը ուֆազ ուֆազ տօղ-րանըլուպ եէրէ կէօմիւլսէ, գուշ գօնմազ պիթէր տէյու, (Մաշիյուլ) նազլիյաթընտան տըր :

219. (Մաշիյուլ, Տիւֆթիյու) նազլ իտէր քի, մէյվէ արասընտա ատա սօղանը գօնուլ-սա, օլ մէյվէ ապլա չիւրիւմէզ :

220. Հէր կիւն պիրէր տանէ (Գաւ հալիէ) թէնափիւլ օլունսա, սաչլարըն սիյահըղընա սէպէպ օլուր, վէ պիր սէնէ միւտալէմէթ օ-լունսա, աղարմըլար տախի սիյահլանըր տէ-յու (Թէօֆէ) եազընօր :

221. Սիւլիւյի սիրքէ իլէ շիշէյէ գօյուպ, տէնիզ ալթընտա կէօմիւլսէ գըրգ կիւն սօն-րա սաչլարըն քէօքլէրինէ սիւրիւլտիւքտէ, պէ-եազլանմազ տէյու (Թէօֆէ) եազըլը տըր :

222. Գըլ եէրինտէն գօբարըլտըգտան սօն-րա, եէրինէ (չըււր) զամգը սիւրիւլսէ, օլ մա-հալտէ ապլա գըլ պիթմէզ տէյու, (Թէօֆէ) թահրիր իտէր :

223. Գուրպաղը, վէ սիւլիւլէրին պուլուն-տուգլարը սույըն ալթընա չէքիւտիւքլէրի, հա-վանըն պօղըլմասընա տէլալէթ իտէր :

224. Պիր աղատէ սէքլ օլսա, չընպըզ իլէ գօբարուպ, այրըլթը քէօքիւ եազարազ տիւմանընա թուլթուլսա, պիր տահա զու-

- հուր ի թմէտիյի (Թէօֆէրէ) միւնտէրիճ տիր :
225. Ինսանըն միտէսինտէ հէր պիր մէքիււ լաթ հազմ օլունուպ էրիր իքէն , գարա պիւ պէր էրիմէյուպ հէյէթը ասլիյէսի իլէ չըգտըղը աճայիպտէն տիր :
226. Քիչնիշ թօխումընըն քէսրէթլէ իսթիւ մալի գատընլարա մուզիր օլտուղու (Մաթիւս) մէրվի տիր :
227. Եապան սարմուսաղը գայնատըլուպ , էքին վէ պաղչէ արա եէրլէրինէ պըրադըլսա , եէյէն գուշլար սարխօշ կիպի օլուպ էլ իլէ թութուլուրար :
228. Նըշատըր էգիլիւպ սու իլէ գարըշտըրըլարադ , եաղը եաղըլսա , քեաղըտ իւզէրինտէ հիշ պէլլի օլմաղ , ֆագաթ աթէչէ թու թուլունճա հէման սիյահ եաղըլար բէյտա օլուր :
229. Գապուղը սօյուլմուշ սարմըսադ թէս պիհ կիպի տայիրէ չէքլինտէ պիր իբլիկէ կէչիրիլիւպ եէրէ գօնուլսա , վէ օրթասընա պիր էօրիւմճէք գօնուլտուգտա , մէգպուր էօրիւմճէք ասլա հարաքէթ իթմէղ տէյու , (Մաթիւս) եաղար :
230. Չալըշմատան զէտէլէնմիշ վէ եաթօտ գապարմըշ օլան աղալէրէ գընա գօնուլսա , սէրթլէչիպ շիֆահապ օլուր :
231. Սյադ բարմաղլարը իւզէրինէ զուհուր օլան նատըրլարա լիմօն գօնուլսա , օլ նատըրար եումուշայուպ գօլայճա գաթ իտիլիւր :

232. Հէր մէյվէ մէվսիմինտէ ալընրպ քէբէք թօղունտա հըֆղ օլունսա , գըշ հէնկեա մընա գատար տայանրպ չիւրիւմէտիյի միւճէրրէպ տիր :
233. Թաամ իւսթիւ էլմա , ճէվիզ , այվա կիպի նէսնէլէր էքլ իտիլսէ , թաամը հազմ իտէճէյի միւճէրրէպ տիր :
234. Բիլիճ՝ հէնուղ եումուրթատան չըգտըգտա , խօրօզմը թավուգմը պիլինմէք իլին՝ կակասընտան թութուպ ասըլտըղընտա հարաքէթ իտէրսէ՝ խօրօղ տըր , սաքիթ օլուրսա՝ թավուգ տըր տէյու (Սաթիւս Էսէ) թահրիր իտէր :
235. (Էսէս) պուհուր օլունուպ գարընճա օլան մահալէ թիւտտիւրիլսէ , գարընճալարըն օլ մահալտէն ֆիրար իյլէտիքլէրի միւճէրրէպաթտէն տիր :
236. (Թիւրէ) տէնիլէն էճղա , ըսըթմալը քիմսէյէ պիր գաշ տէֆա թիւթսիւ վէրիլսէ , տիթրէմէսի սավուշուր տէյու (Մաթիւս) թահրիր իտէր :
237. Ֆիլտիշի (Գէրհէլս) քէօքիւ իլէ ալթը սաաթ գայնատըլսա , օլ գատար եումուշար քի , հէր տիւրիւ գալըպա կիրմէսի գապիլ օլուր տէյու (Մաթիւս) զիքը իտէր :
238. Ճիւզիճէ էգիլմիշ քիմեօն (Կաթիւս) իլէ պէրապէր գարընճա եուվալարընա գօնուլսա , գարընճալար հէլադ օլուր :
239. Ուն իչինտէ եանմըշ վէ էգիլմիշ նաթ-

բոն գօնուլսա , հէր նէ գատար տուրուսա տուրսուն , ասլա պօղուլմազ :

240. Պիր քիբրի պօղաղլանլա ճիւմիէ ա-
զասը իլէ բիշիբիտիբտէ , պիբիբմիշ օլան եաղը
ալարագ իչի պօշ գամըշլարա օլ եաղ սիւրիւլ-
սէ , վէ պիր խանէնին քէօշէլէրինէ գօնուլսա ,
էվտէ մէվճուտ օլան բիրէլէր օլ գամըշլըն իւ-
զէրինէ թօբլանըրլար :

241. Քէտի իւշ տիւրլիւ բէնկտէ օլուպ տա
տիշի պիր վէ եա իքի բէնկտէ օլուրսա , տօ-
ղուրտողու եավրու էքսէրլյէն էրքէք օլուր :

242. Պիր բամուգ իբլլի թուղու սուտա
ըսլատըլլա գուրուտուգտա , վէ պիր գաշ
տէֆա պէօյլէճէ թէքրարլատըգտան սօնրա ,
ուճունա աղըրճա պիր շէյ պաղլայլա ասըլ-
սա , վէ աշաղըտան թուլթուշտուրուսա , եօ-
գարը տօղրու եանար իսէ տէ , պաղլանան ա-
ղըրճա նէսնէ տիւշմէտիյի պէլքի պին տէֆա
թէճըիւպէ օլունմուշ տըր :

243. Իլք պահար մէվսիմինտէ ասմա տալ-
լարընտան ագան սուլար թօբլանըլլա կիճէ
գանտիլ կիպի եագըլտըղընտա , տիվարլարտա
ասմա տալլէրի կէօլկէսի կէօրիւնիւր :

244. Կիւվէրճին եոււմուրթասը ուղունճա
օլուրսա՝ տիշի , վէ եուվարլագ օլտուղու հալ-
տէ , էրքէք օլաճաղը միւճէրրէպ տիր :

245. Կիւվէրճին եուվասընա իյտէ աղաճը
տալը պըրագըլսա , եավրուլարըն չօղալաճա-
ղընը (Գօֆուս) նամ հէքիմտէն մէնգուլ տըր :

246. Գօլօշգա ալթընա եոււմուրթայը թէք
գօյուպ , մահիթապըն թամ վագթի օլուրսա
բիլիճէր թուլթար , նօգսան վագթի օլուրսա
ճըլգ չըգար :

247. Գօլօշգանըն ալթընա սաման գօյուպ ,
եանընա պիր տէմիր բարչասը գօնուլսա , հէր
նէվի աֆաթտան սալիմ օլուր :

248. Էսհապը թէճըիւպէտէն նագլ օլու-
նուր քի , համիլէ գատընըն ավուճու իչի սաֆ
վէ պէեաղ օլուրսա՝ համիլ էրքէք , վէ եէշիւ
իլէ մաի օլուրսա տիշի օլուր :

249. Խիմարըն գույրուղունտան պիր գըլ
ալընըպ , օլ գըլ իլէ եինէ օլ էշէյին գույ-
րուղու պաղլանսա , օլ խիմար անղըրմաղ օլուր :

250. Պիր մըգտար քէշի էօտիւ խալիս գէյ-
թին եաղըյլա գարըշտըրըլլա թահտա պիթի
օլան մահալլէրէ սիւրիւսէ , ֆիրար իտէրլէր
տէյուլ մէշհուր տըր :

251. Թուղ իլէ գարըշըգ գար , սու իլէ
տօլու պիր շիշէնին էթրաֆընա պիր թարղ
իլէ վաղ իթսէլէր քի ասլա կէօրիւնմէղ օլ-
սա , պիր սատթտան սու պուղ քէսիլիր :

252. Գաթմէր չիշէքլի նար աղաճընտան ,
կէօղ աղըրսընա միւպթէլա օլան քիմէսնէ չար-
շէնպիհ կիւնիւ կիւնէշ տօղմատան աշըրմամշ
պիր ղօնչէսինի աղղը իլէ գօբարսա , պիր սէ-
նէյէտէք օլ ատէմ կէօղ աղըրսը կէօրմէտի-
յինի միւճէրրէպ օլմագ իւղրէ (Թեօֆէ) եաղար :

253. Մարուլ զիյատէ եէնիլտիյի հալտէ

ույգու կէթիբերն օլմաղըլա, նէպաթը մէզ-
քիւրէնին խըլգաթընտա ափիյօն օլտուղունու
պաղը հիւքէմա թաստիգ իտիյօր :

254. Քէրէվիզ, ըսպանագ, վէ սէմիզ օ-
թու սէպղէլէրինի էքլ իտէնլէրին, էքսէրիյէն
չօգ ըիւյա կէօրէճէքլէրի միւճէրրէպ տիր :

255. Տէվէ աղղը քէօբիւյի իլէ ըսլաթըլ-
մըչ պուղտայը գուշլար եէսէլէր, սէրիսօշ օ-
լուրլար տէյու, պաղը էսհապը թէճըրիւպէ
իֆատէ իտէր :

256. Եումուրթա պէշ ալթը կիւն քէսկին
սիրքէտէ գալթըղընտա ղայէթլէ եումուշար,
օլ եումուրթայը աղղը տար պիր բուլլուգ շի-
շէ տէրունինէ ուսուլ իլէ վազ օլունուպ, իւ-
զէրինէ սօուգ սու տէօքիւլտիւյինտէ, եու-
մուրթա էսկի ճէսամէթինի պուլուր :

257. Խանէ տէրունինտէ սէրվի աղաճը
թիւթսի վէրիլսէ, թահթապիթիլէրին հէլագ
օլաճաղը միւճէրրէպ տիր :

258. Եումուրթանըն ագը իլէ քիւքիւրտ թօ-
ղընը մաճուն կիպի էզիպ սիւրիւլտիւրտէ, մէզ-
քիւր մաճուն ույուզ իլլէթինէ պիրապիր տիր.
Փագաթ համամտա իսթիմալ օլունմալը տըր :

259. Պիր բարչա աթէշին իւզէրինէ շէքէր
գօեարագ իւսթիւ պիր ֆինճան իլէ գաբա-
տըլտըգտա, շէքէրին եաղը ֆինճանըն ալթը-
նա թօրլանըր, մէզքիւր եաղ պաշտա օլան
եարալարա սիւրիւլտիւրտէ մահվ օլուր տէ-
յու ըիվայէթ օլունուր :

260. Գուրտ թըրնաղը պիր խանէնին էշիյի
ալթընա կէօմիւլսէ, օլ խանէտէ պուլունան
ֆարէլէր ֆիրար իտէր տէյու (Բէնապ էւէս-
լարէ) մուհարրէր տիր :

261. Շիշ բէյտա օլմուշ ազալէրէ մայտա-
նօս լաբասը, եանի մայտանօսը զէյթին եաղը
իլէ գայնատըլ մէզքիւր շիշին իւզէրինէ գօ-
նուլսա, շիֆարէղիր օլաճաղը միւճէրրէպ տիր :

262. Թարապուլուս սապունու սանտըղա գօ-
նուլսա, էսվապը կիւվէտէն մուհաֆազա իտէր :

263. Տէֆնէ եաբրաղը թաալիգ օլունան
մահալէ չօգլուգ եըլտըրըմ իսապէթ իթմէ-
տիյի միւճէրրէպ տիր :

264. Մաղի տէնիլէն չիշէք ֆէսէ վէ թագ-
էէյէ գօնուլսա, ինսանըն պաշընը ուֆագ չի-
պանլարտան մուհաֆազա իտէր. չօճուգլարըն
պաշընա մաղի թաալիգի պունուն իշիւն օլ-
մալը տըր :

265. Շահտէրէ վէ գանթարօնեա չիշէքլէ-
րինի սիւտ իշինտէ գայնատըլըպ, Մայիս այըն-
տա հէր սապահ աճ գարնընա իշիլտիւրտէ,
թուզուլ պալղամ վէ ույուզ իլլէթէրինէ պի-
րապիր իլաճ տըր տէյու, հէքիմէրին նազլի-
եալթընտան տըր :

266. Քէզա սըղըր տիլի տէնիլէն օթ, պա-
սուր խասթալըղընա պիրինճի մուալիճէ օլ-
տուղու գավլի հիւքէմատէն տիր :

267. Քէզալիք մէզքիւր օթ իլէ եայգան-
մագ վէ նար գապուղու սույու իսթիմալ իթ-

մէք, պատուր իլլէթինէ ֆայիտէ տիր :

268. Թըրթըր պէօճէյի տատանմըջ օլան աղածըն տիպինի տէլիպ, գըղըլճըգ աղածըն տան եարըլմըջ պիր չուպուգ օլ տէլիյէ գօնուլսա, թըրթըր օլ աղածտան ֆիրար իլլէտիյի միւճէրըէպ տիր :

269. Պիր աղած գափունու եարըլըպ իչինէ քէթէն թօհումու գօնուլարագ տիքիլսէ, քէթէն թօհումու իլլէ աղած գափունու պէյնին տէ պիր նէպաթ հասըլ օլուր տէյու (Բէրֆէյի) նագլ իտէր :

270. Թուղու սու իլլէ քիւպրէ խամուր օլունուպ, եումուրթանըն տէօրթ եանը օլ խամուր իլլէ սէթր օլունսա, իւչ սէնէյէ գատար թէր ու թաղէ գալըր տէյու, էֆրէնճ քիթապարընտա մէսթուր տըր :

271. Պիր խասթանըն իլլէթինտէ թաուն վէ եա վէպա զանն օլունսա, եաստըղը վէ տէօչէյի էթրաֆընա իքի ատէտ եումուրթա վազ էյլէյէլէր, եիրմի տէօրթ սաաթ կէչտիյինտէ եումուրթալար պօզուլուրսա, թաուն օլտուղունա հիւքմ օլունուր տէյու պաղը հիւքէմա նագլ իտէր :

272. Թաուն խապէթ իթմիչ խասթանըն տէօչէյի էթրաֆընա պիր գաչ տանէ բիչմիչ եումուրթա գօնուլսա, իլլէթի թաուն օլ եումուրթայէ սիրայէթ իտէր, վէ պաղէն տախի խասթա գուրթուլուր տէյու, (Սահէլ Էֆէն) թահրիր իտէր. լաքին արալըգտա եումուր-

թալար տէյիչիլմէլի, վէ պիր մահալէ տէֆն իտիլմէլի տիր :

273. (Լիհանէսսա) տէնիլէն չիչէք շարապ իչինէ գօնուլսա, նար կիպի գըրմըղը օլաճաղը միւճէրըէպ տիր :

274. Տէվէ պաղըր գայնատըլըպ սույու իլլէ արբա գարըշտըրարագ թափուղա եէտիրիլսէ, եումուրթասը զայէթ պէօյիւք օլուր :

275. Գարընճա, թէսպիհ պէօճէյի, սօղլունճան վէ էմսալլէրի իւզէրինէ զէյթին եաղը տէօքիլսէ հէլագ օլուրար :

276. Յուլիս այընըն եիրմինճի կիւնիւ, էնվայի հուպուպաթտէն պիրէր մըգտար տիքիլսէ, հանկը ճընսը էվվէլ ֆիլիզէնիր վէ սայիրլէրտէն գափի օլուրսա, օլ սէնէ օլ ճընստան պէրէքէթի մահսուլ զուհուր իտիպ, պիւքիս զաիֆ պիթէն ճընստան աղ օլուր :

277. Քեաֆիրի բարչասընը աղըճըգ սու իչինէ գօյուպ ուճունտան պիր քիպրիթ իլլէ թուրթուշտուրուլսա, մում կիպի եանաճաղը միւճէրըէպ տիր :

278. Արբա վէ պուղտայ անպարլարընա աըղ օլան մուղիր պէօճէքլէրի տէֆ իթմէք իչիւն, մէգքիւր անպարլարըն իչինէ պիր գաչ թանէ սաղ չաանօղ աթըլսա, եէնկէճլէր հէլագ օլուպ, գօզուլարը պէօճէքլէրէ վասըլ օլտուգճա, պէօճէքլէր անպարըն պաճասընտան քիւմէ քիւմէ տըշարը չըգաճագլարը, իթալիատա (Սահիֆալէն) արաղիսինտէ թէճ-

րիւպէ վէ մուսայէնէ օլունտուղու , հաւատի-
սաթը եէվմիյէյի թըպիյէտէ մուհարրէր տիր-
չաղանօղլարըն ատէտի զախրէնին մըգտա-
րինէ , վէ պէօճէքլէրին մըգտարինէ կէօրէ
օլմալը տըր . խոստուսը մէզպուր թէճըրիւպէ
իտիլիպ սահիհ օլտուղու թագտիրտէ , ումուս
իպատուլլահէ պիր նիյմէթ վէ խայր ու պէրէ-
քէթ օլաճաղը տէրքեար տըր :

279. Կիւլ աղաճը վէ սայըր եէմիշ վէրէն
աղաճլարա , վէ գօգուլարը մահվ օլան նէ-
պատաթէ նէհր ըստագօզը ասըլսա , աղաճտա
օլան դուրտ , պէօճէք վէ էմաալի հէլագ օլուր :

280. Կիւլ աղաճլարը էթրաֆընա շիմշիր վէ
նանէ էքիլսէ , սայլանկէօղլէր կիւլէ տօգան-
մայըպ , մէզքիւր նէպատաթէ եիւրիւրլէր :

281. Պաղը հիւքէմանըն ըէյինէ կէօրէ ,
իլուլըն եիրմի տէօրտիւնճիւ կիւնիւ կիւնէշ
պաթընճայա տէկին հանկը բուզիկեար հու-
պուպ իտէրսէ , ախէր սէնէյէտէք էքսէրիէն
օլ բուզիկեար էսէր :

282. Նար աղաճընա չիչէքտէն մուգատ-
տէմ , սարը բաթաթէս նէպաթը քէօքիւ իլգա
օլունսա , մէյվէսի զայէթ քէպիր օլուր :

283. Նիրբիս եէլինէ միւպթէլա օլան քի-
մէանէնին աեաղը թօբուղունա պիր բամուգ
իբլիյի պաղլանըպ պիր գաշ կիւն գալարդտան
սօնրա , մէզպուր իբլիյի պիր քէլը աեաղընա
պաղլանսա , մէզպուր վէճա օլ քէլրէ ինթի-
գալ իտէր :

284. Ինճու չիչէյի գուրուտուլուպ թօղ
իտիլտիքտէն սօնրա էնֆիյէ կիպի չէքիլսէ ,
ագսըրտըպ սիւմիւլիւ ագըտըր :

285. Պիր տիշ սարմուսագ գապուգլարը
թէքմիլ սօյուլուպ չըպլագ տիքիլսէ , տիշ
օլմագսըղըն պիր պաշ սարմուսագ նապիթ
օլուր :

286. Բօրթուգալ աղաճը քէօքիւնիւն տի-
պինէ պիր քէտի եաւրուսու լէշի կէօմիլսէ ,
եէմիշլէրի զայէթ չօգ օլաճաղը մէրվի տիր :

287. Վագթը խըղանտէ , եաբրագլար ա-
ղաճլարըն թէրէլէրինտէն սարարմայա պաշ-
լատըղը թագտիրտէ , օլ սէնէ գըշըն շիտտէ-
թինէ . օրթասընտան սարարսա , իթիտալինէ .
վէ աշաղըտան խըղան իտէրսէ , խաֆիֆ օլա-
ճաղընը Մաճար ահալիսի թէճըրիւպէ իթմիշ-
լէր տիր :

288. Օն ատէտ բարմագլարըն թըրնագ-
լարը քէսիլիպ , պիր ֆինճան սուտա օն իքի
սաաթ գալտըգտան սօնրա իչիլսէ , մըգեա-
սաթը սայիրէ կիպի գայ վէրիր :

289. Քէշի վէ թէքէյէ զանպագ սօղանը
եէտիրիլսէ , պիր չօգ մարաղարտան մուհա-
ֆաղա իտիպ , քէնտի տախի սէմիզլէնիր :

290. Եուսուրթանըն ուղունճասը բիլիճ ,
վէ եուվարլաղէ մէեալ օլանըն խօրօղ օլտու-
ղու կէօրիւլմիւշ տիր :

291. Պիր թագէ եուսուրթայա զէյթին
եաղը սիւրիւլիւպ սագլանըլսա , պիր սէնէյէ

գատար թէր ու թագէ տուրտուղու հիւքէմայի
էֆրէնճտէն միւճէրրէպ տիր :

292. Պիր կէմինին սինթինա մահալինէ պիր
թօբրադ լէյէն իլէ սէօնմէտիք քիրէճ գօնու-
սա , վէ քիրէճ իւզէրինէ սու տէօքիւլէ , քի-
րէճ եանըպ պուխարի կէմի անպարընա վէ
գամարայէ վասըլ օլուրսա , սինթինա պու-
խարընտան վուգու պուլան գայ , վէ տէնիզ
թուլթմասը տէնիլէն մարազտան կէմի խալ-
գընը մուհաֆաղա իյլէտիյի , ինկիլիլ թայի-
ֆէսի պէյնինտէ մէշհուր տըր :

293. Գալայտան պիր հալգա եաբըլպ ,
եէմիշ վէրմէյէն աղաճէ թագըլսա , օլ սէնէ
մէյվէսի չօգ օլուր :

294. Ինչգըրըգ տէնիլէն թէհլիքէլի խաս-
թալըղա տիւշար օլան ատէմին աղգընը՝ գա-
ղըն աղգընա գարշը թուլթուլուպ , խասթանըն
նէֆէսինի գաղա թէնէֆֆիւս իթտիլիլէրէք ,
գաղ հէլագ օլուր . սօնրա պիր գաղ տահա
կէօթիւրիւլիւպ վէշը մէշրուհ իւզրէ , գաղ
հէլագ օլունճայա գատար պէօյլէճէ իտիլմէլի
տիր . էքսէրիէն եէտինճի գաղտա խասթանըն
քէսպը սըհհէթ իթտիյի կէօրիւլմիւշ տիր :

295. Արբա վէ պուղտայ արա եէրլէրինէ
թուրպ թօհումու աթըլսա , մէգքիւր հուպու-
պաթ պիթտէն վէ սայըր պէօճէքլէրտէն սա-
լիմ գալըր :

296. Թուրպ եէմէյի սինտիրիր օլտուղու
հալտէ , քէնտինի տախի եաբրաղը հաղմ իթ-

տիրիր օլմաղլա , եաբրաղընըն պէրապէր եէն-
մէսի էլզէմ տիր :

297. Եուսուրթա ագը , ճիւզվի գար սույը
վէ շապ իլէ հալլ օլունուպ , պիր պէզ բար-
չասը անընլա ըսլանսա , գուրուտուգտան սօն-
րա , օլ պէզին սուհուլէթլէ աթէշտէ եանմա-
յաճաղը միւճէրրէպ տիր :

298. Բամուգ , վէ բիրինճ թարլասընտա
եաթուպ ույուեան քիմէնին խասթա օլտուղը
միւճէրրէպ տիր :

299. Քէզալիք ճէվիլ աղաճը ալթընտա
ույգույա վարմագ , սըհհէթէ մուզիրը տիր
տէյու , պաղը հիւքէմա իտտաա իտէրլէր :

300. Արալըգ արալըգ խիւննագ խասթա-
լըղընա միւպթէլա օլան քիմէսնէ պօղաղընա
(Հւմէյէն) շէյթան պօգը տէնիլէն էճղայը աս-
սա , խիւննագէ միւպթէլա օլմաղ տէյու պա-
ղը միւճէրրիպիյնտէն նագլ օլունուր :

301. Քէզալիք իլք պահարտա ճէվիլ ֆըն-
տըգ գատար օլտուղու հալտէ իւշ սապահ
էրքէն եուտուլսա մէգքիւր իլլէթին տէֆինէ
մէտար օլուր տէյու սէօյլէնիր :

302. Գօյուն սիւրիւսինտէն պիր գօյունըն
արգասընտան պիր մրգտար եուն գօբարըլուպ ,
օլ եուն իլէ գօյունըն գուլագլարը պաղ-
լանսա , օլ գօյուն , պաղլայան ատէմին ար-
տը սըրա կիտէր օլտուղու թէճրիւպէ օլուն-
մուշ տըր :

303. Երգանմըշ օլան քեասէնին աղղընա

գօշ եռնննտան գօնուլսա, գարննալար օլ քեասէյէ կիրմէզէր :

304. Թիբէմէնթի բուհը իշինէ պիր մըգ-տար սաֆի (Ս.Խ. Էնթի) իլէ պիր գաշ տամլա (Ս.Խ. Էնթի) եանի զաճ եաղը գարըշտըրըլսա, վէ աթէշլէնսէ շէտիտ պիր ալէֆ բէյտա օլուր :

305. Եէտի ատէտ ուֆաճըգ թաշլար ախլ օլունուպ, պունլարը վիճուտէ արըզ օլան չի-պանլարա սիւրիւպ, վէ ճէրահաթլարը թաշ-լարա պուլաշտըգտա, օլ թաշլար պիր պէօ-յիւք թաշ ալթընտա կէօմիւլսէ, չիպանլար եափաշ եափաշ միւնտէֆի օլուր :

306. Պիր գաշ ատէտ սօղուլճան թաղուն իւզէրինէ գօնուլարապ, պիր պէզ իլէ պաղ-լայըպ իքի սաաթ գատար տուրտուգտան սօն-րա, սօղուլճանլար հէլապ օլմուլլար իսէ, օլ խասթանըն իլլէթի քէսպը խըֆֆէթ իտուպ, վէ էկէր էօլմէմիշլէրսէ շիտտէթ քէսպ իտէր տէյու (Ե.Խ. Էնթի) մուհարէր տիր :

307. Այըն իւք չարչամպասընտա (Ե.Խ. Էնթի) նէպաթըն քէօքիւնի գաղըբըպ եէրէ կէօմիւլսէ, պիր քէտի եախօտ քէօքէք պօյ-նունա պիր իք իլէ պաղլայըպ, քէօքի եա քէ-տիյէ վէ եախօտ քէօքէյէ չըգարտալար, օլ չըգան քէօքիւն եէրինէ աղըճըգ սիւտ սաղը-լըպ չալը իլէ եագըլսա, սօնրա օլ (Ե.Խ. Էնթի) պիր չէօմէյէ գօյուպ էվին պիր քէօշէվինէ ասարապ տէյէլէր « Պու քէօք պու չէօմէք իշինտէ գուրուտուգճա, պու իշի եաբան քիմ

սէնին սըրաճասը գուրուտուն » . պու մուամէ-լէյի իճրա իտէնլէրին էքսէրիսի պու թէտ-պիր իլէ սըրաճա իլլէթինտէն գուրթուլմուշ-լար տըր տէյու, (Խ.Խ. Էնթի) եատիկեարըն-տա եաղըլը տըր :

308. Պիր էօլմիւշ աթըն քիւրէյի գապար-ճըգ տէնիլէն եարէնին իւզէրինէ գօյուպ եէ-տի կիւն գալսա, օլ եարէ չիֆաբէզիր օլուր տէյու, (Մ.Խ. Էնթի) եաղար :

309. Այըն իւք չարչամպա կիւնիւ (Ե.Խ. Էնթի) թապիր օլունան օթու քէնաբըրնտան գաղը-եարապ չըգարըպ, սըրաճասը օլան քիմէնին նիլէթինէ եիւքսէք պիր մահալէ ասալար, օթ գուրուտուգճա օլ ատէմին սըրաճասը տա-խի գուրուր տէյու (Խ.Խ. Էնթի) եատիկեարըն-տա մէսթուր տըր :

310. Կիւնէշ մաշըրգտան տօղտուղու կիպի, կէօղիւմիւզ իլէ կիւնէշին պէյնինտէ տիւման վէ թօզ կիպի շէյլէր կէօրիւնմէյիպ տէ սաֆի օլսա, վէ քէզալիք կիւնէշ պաթտըր հալին-տէ տախի պու վէչի իլէ օլսա, պիր ազ կիւն-լէր հալանըն լէթաֆէթ վէ իթիտալ իւզըն տէվամ իտէճէյինէ տէլալէթ իտէր :

311. Պիր քիմէսնէ եանըլըրգլա տէլիճէ պալը եէյիպ, վէճա վէ հէրարէթ հըսս իթսէ, տէրհալ պիր գաշ պաշ սօղան եէյինճէ սանճը վէ ֆիթուրուն տէֆ օլաճաղը միւճէրրէպ տիր :

312. Այըն իւք կիւնիւ վէ պիր կիւնտէն սօնրա, էթրաֆընտա գըրմըղը նօգթալէր վէ

սիյահլըդ կէօրիւնսէ, օլ կիւնլէրտէ եաղմուր եաղմասընա տէլալէթ իտէր :

313. Քէզալիք մահիթապըն տայիրէսի գըրմըզը կէօրիւնսէ, չէտիտ եաղմուր վուգուինէ տէլալէթ իտէր տէյու, պազը քիթապլարտա կէօրմիւշիւզ :

314. Գարկալար նէհրին քէնարընա թօբլանրպ պաշարընը սըգ սըգ սույա սօգսալար վէ ֆէրեատ իթսէլէր, եաղմուր եաղըպ սօուգ օլաճաղընա տէլալէթ իտէր :

315. (Եւրէ-է) տէնիլէն հայվանըն պաշը կէօվէրճին քիւմէսինէ կէօմիւլսէ, կիւվէրճինլէր քիւմէստէն գաչմազ, վէ մէզքիւր հայվանըն պաշը ֆարէ տէլիլինէ գօնուլսա, ֆարէլէր օլ մէքեանտէ տուրամազ օլուրլար :

316. Քէզալիք մէզքիւր հայվանըն պաշընը իսթիսհապ իտէն քիւմէսնէ ճիւմէտէն հիւսնի գապուլիյէթ պուլուր տէյու (թէօհֆէ) զիքը իտէր :

317. (Էւրէ-է) օթուռնուն սույու էթին իւզէրինէ սէրբիլսէ, պիր զէման սինէքլէրտէն մուհաֆազա օլուր տէյու (թէօհֆէ) եաղար :

318. Զըգըմ աղաճընըն եաբրազլարը տամլաթըլըպ սու իլէ քիւքիւրտէ գարըշըլսա, իշթիղալինի իզալէ իտէր :

319. Խալիս քէրէմիթ եաղընտան պիր գաչ տամլա քէֆէ քիլինէ աթըլսա, տէրազապ քիւ թէմիղլէնիր վէ մէյտանէ չըգար :

320. (Գօլ պօշուղը) թապիր օլունան օթ պիր

օտայա ասըլսա, հէվա թէպէտտիւլ իտիպ եաղմուր եաղմայաճազ օլուրսա, օթուն գօգուսու պիւթիւն խանէ տէրունինէ միւնթէշիր օլուր տէյու (Մ-Բէօլ) թահրիր իտէր :

321. Իւննապ աղաճը տիպինէ ճէվիղ տալլարը, վէ ճէվիղ աղաճը տիպինէ իւննապ տալլարը եազըլսա, մէյվէլէրի զիեատէ օլուր :

322. Ինճիր աղաճը տիպինէ պիր թազէ թափուգ եուճուրթասը կէօմիւլսէ, ինճիրին մէյվէսի հէմ քէօրբէ օլուր, վէ հէմտէ մահսուլը տէօքիւլմէզ :

323. Քէտինին պուրնունա կիւլ եաղը սիւրիւլսէ տէրազապ չըլտըրըր, վէ էկէր զիեատէ օլուրսա հէլազ օլուր տէյու (Քիւսպ է-Լհայլան) եազըլը տըր :

324. Սինէք պաշը, վէ կէօվտէսինի արը սօգտուղու եէրէ գօնուլսա սանճըյը քէստիքտէն մատէ զէհրինի տախի մահվ իտէր :

325. Պէշ տիրհէմ գուրշունը, խապէրի եօղ իբէն պիր քիմէնին պաշ եասթըղը ալթընա գօնսա, աճալ աճայիպ ըիւյալար կէօրիւր տէյու (թէօհֆէ) զիքը իտէր :

326. Գարնապիթ թօհուլը տէօրտ սէնէ սօնրա տիքիլսէ շալկամ օլուր, շալկամ թօհուլը տախի տէօրտ սէնէ սօնրա տիքիլսէ գարնապիթ պիթէր տէյու, (Քիւսպ է-Լհայլան) (ճահիզ) զիքը իտէր :

327. Սէրլէ գուշունըն չէնէսինտէ սագալ կիպի թիւյի օլանը երբէք, օլմայանը տիշի

տիր, վէ իշթէ հէր հայվաննն էօյլէ ֆազլա թիւյիլէրի էրքէք օլտուղու էսրարը թապի-
եաթտէն տիր:

328. Գապագ իրի օլմագ միւրատ օլունուր
իսէ, թօհումը գապաղըն օրթա եէրինտէն ա-
լըպ, սիվրի ուճը եէրէ կէլմէք շարթըլըլա տի-
քիսէ զայէթ իրի օլուր:

329. Նար գապուղը գայնատըլուպ, սուլը
չէքիրկէ օլան թարլալէրէ սէրքիսէ, չէքիր-
կէլէր հէլագ օլուր:

330. (Խաֆա շէր) տէնիլէն նէպաթ իւզիւմ
ասմասընա վէ սայըր ֆիտանլէրէ թալիք օ-
լունսա, գուրտ էսէրի գալմագ:

331. (Հօհէրէ Դերշէն) տէնիլէն թալը, պիր
քիմէսնէ պօյնունա ասսա, օլ ատէմ խալը-
տան իքրամ կէօրիւր, վէ հիւսնի գապուլիյէթ
պուլուր տէյու, (Խաֆա Կաֆա) թահրիր իտէր:

332. Գուրշուն եասըլանընճայա գատար
տէօյիլիւպ քեաղըտ կիպի օլտուգտա, տէ-
միրէ թաալիք օլունսա օլ տէմիր բասլանմագ:

333. (Թափէն) մատէնինտէն պալըգ իյնէսի
եաբըլսա, պալըգ նէ գատար իրի օլուրսա տա
խէլաս օլմայուպ էլպէթտէ թուլթուլուր:

334. Հէր նէ շէյ օլուրսա օլուն գայնա-
տըղը էսնատէ իչինէ (Հօհէրէ Դերշէն) եանի այագ
թալը գօնուլսա տէրհալ ղըլեանը սաքիթ օ-
լուր:

335. Պիլէյի թալընա զըգըմ աղաճը եաբ-
րաղը սիւրիւլսէ, օլ թաշտա պիլէնմիշ օլան

գըլըճ, ուսթուրա վէ սայիրէյի ապա բաս
թուլթուլ:

336. Քէզալիք զըգըմ եաբրաղը զէյթին
եաղըլըլա էզիլիպ մաճուն իտիլտիյինտէ, հէր
նէվի տէմիրէ սիւրիւլսէ՝ բասընը ալըր:

337. Ագրէպ սօգտուղու մահալէ պիր գաշ
տամա ինճիր տալը սիւտի տամալատըլսա, տէր-
ագապ սանճըլը քէստիքտէն մատա, զէհիրի-
նի տախի մահվ իտէր տէյու (Գիւլաշ Էլէրաբէ)
մէսթուր տըր:

338. (Խաֆա Կաֆա) տէնիլէն օթ ատա շայը
իլէ գայնատըլուր իքէն, պէրապէր ֆիլտիշի,
եախօտ սայըր քէմիր գայնատըլսա, օլ քէմիր
բարչալարը եուսուշայուպ իսթէնիլէն գալըպա
վէ սուրէթէ իֆրաղ օլունուր իսէ գապուլ
իտէճէյի (Գիւլաշ Էլէրաբէ) մուհարրէր տիր:

339. Միսկ օթը տէնիլէն նէպաթըն ալա-
սընտան ալընուպ ուֆագ ուֆագ բարչալա-
տըգտան սօնրա, էքլ օլունսա, գատընլարա
արըզ օլան սանճըլը տէֆ իտէր տէյու (Ե-
հի) նամ հէքիմ եաղար:

340. Էօրիւմճէք սաղ իքէն պիր ֆրնտըգ
գապուղընա գօնուլուպ, սըթմա թուլթու-
ղու զէման նուսգա կիպի պօյունտան ասըլ-
սա, սըթմա տէֆ օլուր:

341. Էօրիւմճէք ախղ օլունուպ, վէ լարա
օլունճայա գատար տէօյիլտիւքտէն սօնրա,
էնօէ քէօքիւնէ գօնուլսա, պաշ աղըրաղ միւն-
տէֆի օլուր:

342. Սանճըլայան տիշին ալթընը ըսգօր-
պիթ պալըղը տիքէնի իլէ եարըլըպ աղըճըգ
գան չըգարըլսա, սանճըսը տէֆ օլուր տէյու
(Եսֆ) թահրիր իտէր :

343. Էօրիւմճէք աղընտան պիր միգտարը
ճիւղի ալընըպ, սըթմա նէօվպէթինտէն պիր
սաաթ էվվէլ իսթիմալ օլունսա, նէօվպէթի
քէստիյինի Հինտիլէր պէյնինտէ մէշհուր տըր
տէյու (Եսֆ) նագլ իտիյօր :

344. Իրէք գօղասընը պիր ատէմ պաշընըն
թէբէսինտէ թաշըսա, օլ քիմնէ պաշ տէօն-
մէսի իլլէթինէ միւպթէլա օլմազ տէյու, հէ-
քիմի հաղըգ մէշհուր (Մեֆուր) նագլ
օլունուր :

345. Աեագտա չօգ կէզմէյէ վէ հարաքէ-
թէ մէճպուր օլան քիմէսնէ (Աբդուլ) եանի
միսք օթունտան ախզ, վէ պիր գաշ եարա-
ղընը բապուճու ալթընա գօյուպ էօյլէ եիւ-
րիւսէ, եօրղունըլգ հիսս իթմէզ, (Պլեմ) նամ
հէքիմ տէր քի, պու օթու եանընտա
թաշըեան քիմնէ ապլա եօրուլմազ, մէկէր քի
եօլ զայէթ ուզագ օլա. քէզալիք պու օթու
իսթիսհապ իտէն քիմնէ աֆաթտէն սալիմ,
վէ խանէսի գաբուսընա թալիգ իթսէ, օլ
խանէ ճիւմլէ մէսայիպտէն էմին օլուր, տէ-
միշլէր տիր :

346. Բաղը քէօքիւ քէպապ վէ էքլ օլուն-
սա, սօղան վէ սարմուսագ գօգուլարընը մահվ
իթտիյի միւճէրրէպ տիր :

347. (Զեքէպ) եանի քեաֆուր օթու տա-
խի պէօյլէ տիր :

348. (Պարսուր) եանի չօպան թաղար-
ճըղը տէնիլէն օթուն եարադլարը տէօյիւ-
լիւպ եումուրթա գատար եարըլարագ գու-
լաղա գօնսա, տիշ աղըրսընը տէֆ, վէ գօլ-
թուգ ալթընա գօնուլսա, պուրուն գանա-
մասընը գաթ. քէզալիք ալիւճա ալընըպ սը-
ճագ օլունճայա գատար թութուլսա, եինէ
գանը քէսէր, վէ տապան ալթընա գօնուլ-
սա, պաշ խասթալըգլարընը տէֆ իտէր տէյու
(Եսֆ) եաղար :

349. Գարանֆիլ եաղը իլէ քեաֆիրի հալլ
օլունուպ գաթըլաշտըգտա, անընլա էսվապ
վէ ճիլտի պէտէն թըլա օլունուպ աթէշէ
թութասալար, աթէշտէ բարըր իսէ տէ եան-
մազ, վէ մազարաթ տախի վէրմէզ տէյու
(Եսֆ) թահրիր իտէր :

350. Քեաֆիրի կիւվէյի էօլտիւրիճի վէ
թիւրէմէսինէ մանի օլուճու պիր մատտէ օլ-
մաղլա, քիւրքճի էսնաֆը կիւվէտէն մուհա-
ֆազա զըմնընտա քիւրքլէրին արասընա քեա-
ֆիրի գօրլար :

351. Գուլունճ իլլէթինէ միւպթէլա օլան
քիմնէ, ալթընա պիր քէլք ալըպ, քէլք հէ-
րարէթի պաթընը հիսս իյլէտիքտէ շիտէթլէ
գայ իտէր, վէ օլ քիմնէ տախի գուլունճտան
խէլաս օլուր տէյու, հէքիմ (Պարսուր) թահ-
րիր իտէր :

352. Չօճուգլարըն կերտանընա մերճան ա-
սըլսա տիչլերի չարուգ չըգար, ինկիլթերրա-
տա չօճուգլարըն պողազընա գարըլար մերճան
թագտըգլարը պու մէնաֆի իչիւն տիր տէյու
(Եֆֆ) նագլ իտէր :

353. Ասմա պուտագլարը պըչագ իլէ քէ-
սիկիպ թէքէ գանըլլա եայգանսա, վէ անըն-
լա ասմա պուտասալար, օլ ասմանըն ֆիլիգ-
լէրի աֆաթտէն սալիմ օլուր տէյու (Գֆֆ-
է-Լ Կէպֆֆ) մէսթուր տըր :

354. Ասմայը պուտամագ իչիւն գուլլանը-
լան պուչագ պիլէյի թաչընտա պիլէնտիրտէն
սօնրա, գուլտուգ տէրիսինէ սիւրիւսէ վէ
էօլլէ ասմա պուտանսա, օլ ասմա ճէմի ա-
ֆաթտէն սալիմ օլուր տէյու (Մֆֆֆ) եազար :

355. Սըղըր էթի վէ տահա էմսալի կէճ բի-
չէն թաամլարա պիր մըգտարը ճիւզի զէյթին
եաղը գօնսա, գօլայ բիչէճէյի միւճէրրէպ
տիր :

356. (Թահէպ) քի գուրպաղը եօսուըն տըր,
ալընըպ կէօլկէտէ գուրութտուգտան սօնրա,
աթէչէ աթըլսա եանմաղ տէյու (Ճահէ) քի-
թապ իւլ հայվանտէ թահրիր իտէր :

357. Տէվէ թէրսի կիւպրէ իլէ գարըլտը-
ըպ, իլք պահար մէվսիմինտէ պիր գաչ տէ-
ֆալէր արմուտ, էլմա վէ շէֆթալի աղաճլարը
ալթընա գօնուլսա, հէմ միւնպիթ վէ հէմ
մահսուլլարը իրի օլուր :

358. Գարանֆիլ պօսթանը չիչէյինին հէր

նէվի թօհուլարընտան ախգ օլունուպ պիր
գազ թիւլիւ գալէմի իչինէ գօյուպտա տի-
քիւսէ, անտէն պիր քէօք չըգարագ տալլէ-
րինտէ հէր նէվի գարանֆիլ օլուր տէյու
(Մֆֆֆ) եազար :

359. Մըսըր ֆուլեասը քի ֆուլիպահար
չիչէյինին պիր նէվի տիր, կէրէք անըն վէ
կէրէք ֆուլիպահարըն եաբրաղը աղըզտա չիյ-
նէնսէ, պուրուն գանընը քէսէր տէյու (Գօֆֆ)
նամ թապիպ նագլ իտէր :

360. Եապան գըզըլճըղը տալինտէն պիր
տալճըղազ, գուտուգ քէօքէքտէն եարէլէն-
միչ քիմանին էլինէ վէրիւսէ, տէրագապ ճու-
նունի զիյատէ օլուր, վէ իլլէթի հէյէճան ի-
տէր տէյու (Մֆֆֆֆ) նագլիյաթընտան տըր :

361. Եապան գըզըլճըղընըն իւզիւմ կիպի
օլան հապպէլէրինին չէյիրտէքլէրինտէն ա-
յըգլայըպ էղիւսէ վէ եաղը չըգարըլսա, մէզ-
քիւր եաղ զէյթին եաղընտան ալա եանար,
վէ հէմտէ իս վէրմէզ :

362. (Գֆֆֆֆֆ) տէնիլէն օթըն քէօքիւ
բարչա բարչա օլունուպ, հէր նէ գատար ու-
ֆագ խիւրտէ օլուրսա օլուն, պաչգա պաչ-
գա տիքիլտիյինտէ, հէր բարչա քէնտի կիպի
նապիթ օլուր տէյու (Լէֆֆ) նամ հէքիմ
թահրիր իտէր :

363. Աղաճ գավունընըն չէյիրտէյի գա-
պուղը սօյուլուպ, ըսըճագ մէնկէնէտէն եաղը
ալընսա, օլ եաղ միսք վէ անպէր գօգուսը

վերի տէյու (Եփր) հէքիմ րիվայեթ իտէր :

364. Պու եաղ իլէ պիր քիմէսնէ եաղան-
աա , օլ ատէմին եանընա ադրէպ եաղլաշմաղ
տէյու (Թէօֆէ) թահրիր իտէր :

365. Տիքէնլի օլան էնկինարըն թօհումը
տիքիլմէզտէն էվլէլ ֆիլիլլէնտիքտէն սօնրա
տիքիլսէ , եախօտ մարուլ քէօքիլ իչինէ գօ-
նարագ տիքիլսէ , զուհուր իտէն էնկինար
տիքէնսիլ օլուր տէյու (Մֆէյօլ) նագլ իտէր :

366. Հէնուզ եաղմըլ եաղմուր սույը , եա-
խօտ հէնուզ ինպիքտէն չըգարըլմըլ սու տէ-
րունինէ գօնուլան թաթլը սու պալըզլարը
ազ միւտէթ զարֆընտա հէլագ օլուրլար ,
ֆագաթ մէզքիւր սույա պալըզլարը աթմազ-
տան էվլէլճէ , էլ իլէ վէ եախօտ պիր ալաթ
իլէ թահրիր օլունուպ հափա ալտըրըլսա , գօ-
նաճագ պալըզլար տէրէ սույընտա եաշար
կիպի ուզուն միւտէթ եաշարլար :

367. Ըստրիտեանըն էթինի պիր ֆինճան
սիւտ տէրունինէ գօնուլսա , պիր միւտէթ
սօնրա մէզպուր էթ էրիյուպ սիւտ իլէ գա-
րըչըր , պինապէրին ըստրիտեա չօգճա եէյուպ
տէ հազմ իտէմէյէն քիմսէյէ սիւտ իչիրմէք
թէսհիլի հազմէ մուճիպ օլուր :

368. Բաղը քէօքիլ բարչա բարչա՝ օլուպ ,
համամըն սու եօլունա աթըլսա , օլ համամ
ըսընմայուպ սօուգ գալմագ (խէվասընտան)
տըր տէյու (Մֆէյօլ էլ պրօրօլ) սահիպի (իպնէ
շէհրօն) մէրվի տիր :

369. Տիշի քէչինին սաղ պօյնուզը համիլէ
գատընըն էլինէ վէրիլսէ , թէսհիլի համիլէ
մուճիպ օլուր տէյու , հէքիմ (Գաբէպէ) զիքը
իտէր :

370. Գըրգ սապահ պիրէր ֆինճան (ի-
շէրէ) թօխումը սույը իսթիմալ օլունսա , էմ-
րաղը քէսիլէյէ ֆայտալը օլուր տէյու հէ-
քիմ (Գաբէպէ) եազար :

371. Կիճէ եաթագ ալթընա (էպէլ էլ ճէպէլ)
գօնուլսա , ինստըր գօրգուլու րիւյա կէօր-
մէքտէն մասուն իտէր տէյու հէքիմի մէզ-
պուր պէյան իտէր :

372. Իւզէրինէ գօյուճա սիյահ միւրէք-
քէպլէ եաղը եաղըլմըլ պիր պէեազ քեաղը-
տա մում ալէվինտէ եաղըլմըլ պիր մըգտար
բամուգ քիւրինի լայըգըլըլս սիւրիւպ քեա-
ղըտը ատէթա միւլէվլէս իթտիքտէն սօնրա ,
օլ քեաղըտ կիւզէլճէ պիր սիւնկէր իլէ սիլին-
սէ , եաղը մահալլէրի սիյահ քեաղըտ իւզէրի-
նէ եաղըլմըլ պէեազ եաղը կիպի մէյտանէ
չըգար :

373. Կիւվէրճին գանըյըլա եաղը եաղըլսա ,
եաչ իքէն օգունուպ , գուրուտուգտան սօն-
րա օգունմատըրը պաղը գէվաթտէն իչիտիլ-
միշ տիր :

374. Թուրունճ սույը իլէ եաղը եաղըլսա ,
վէ աթէշ գարչուսընա գօնսա , գըրմըզը եա-
ղը բէյտա օլուր :

375. Լիմօն սույը իլէ տախի պիր պէեազ

քեաղըտա եաղը եաղըլսա, գուրուտուգտան սօնրա հիչ եաղը կէօրիւնմէյուպ, ֆազաթ աթէչէ կէօսթէրիւսէ, զայէթ օգունազլը օլարագ պիր եաղը բէյտա օլուր:

376. Քէզալիք սօղան սույը իլէ եաղըլան եաղը տախի աթէչ կէօրմէտիքճէ օգունմագ:

377. Պալըգ եաղը իւչ կիւն կիւնէչտէ գուրույուպ, սօնրա անընլա եաղը եաղըլսա ալթուն կիպի բարլար:

378. Գօյուն սիւտի իլէ եաղը եաղըլսա, գուրուտուգտան սօնրա եէչիլ կէօրիւնիւր:

379. Կէվլէմիլ օլան սիրքէյէ հարտալ իլէ գարըչըգ պիր մըգտար արբա աթըլսա սիրքէ զայէթ քէսկին օլուր:

380. Թուրունճ ֆիտանընա բօրթօգալ աչլանսա, մէյվէսի թուրունճ լէզզէթինի անտըրըրճասընա մայխօշ օլուր:

381. Քիրաղ վէ վիշնէ աղաճլարը իւզիւմ աամասը կիպի պուտանընճա, զիյատէսի իլէ միւնպիւթ օլաճաղը միւնէրէպ տիր:

382. Քիրէճ վէ զէնճար, վէ միւրտէսէնկ, մաղի վէ զաճ եաղը, ալէսսէվիյէ պիր մըգտար սու իլէ գարըչտըրտըգտան սօնրա, պէյաղ աթա վէ էչէյէ սիւրիւսէ սիյահ օլուր տէյու (Ույու իւլհաթիէրէ) մէսթուր տըր:

383. (Ֆէր) տէնիլէն հայվան, գուրտըն իզինի կէօրիւպ վէ օլ իզտէն կիթսէ, վիճուտինտէ պիր թիթըմէ հասըլ օլուր, վէ պիւթիւն ճէսէտինտէն թէր տէօքէր տէյու (Մու-

հէրրէն իւլէ արէրէ) պէյան պույուրուր:

384. Գուրա ատա սօղանը իւսթիւնէ եաթսա տէրհալ հէլագ օլուր. պունը իչին տիր քի, թիւքի գուրտ եուվասընա ատա սօղանը կէօթիւրիւպ, պու թարիգ իլէ գուրտը հէլագ, վէ եավրուլարընը եէր տէյու (Միւսթիւրէ) եաղար:

385. Կիւվէրճին օթը տէնիլէն նէպաթը, պիր աղասը չարբըլմիլ օլան ատէմ իւզէրինտէ թաշըսա իլլէթտէն գուրթուլուր տէյու (Քիւլիւլէ Էֆէնճիէրէ) մէսթուր տըր:

386. Մահիթապ, պուրճը միզանտէ կիւնէչէ եազըն պուլունտուղու վագըթ իշարէթ բարմաղընա, (ցուցամատ) զիւմրիւտ եիւզիւք թագան քիմէսնէ, ուզուն միւտէթ գօրգուլուրիւյալէր կէօրմէրտէն էմին օլուր տէյու, (Հույուլէ իւլհաթիէրէ) մուհարրէր տիր:

387. Էսվապա գան պուլաշըպ լէքէլէսսէ, թուզլու սու իլէ եայգանտըգտա, տէր հալ լէքէսի զայիլ օլուր:

388. Բուպա վէ եախօտ քեաղըտ իւզէրինէ եաղ տամլայըպ լէքէ իթսէ, իւզէրինէ քէմիք թօղու էքիւսէ, լէքէսի մահվ օլուր:

389. Եիւզ ճիւզվի պուղտայա պիր ճիւզվի նար եարբաղը գօնուլսա, պուղտայէ հիչ պիր աֆէթ լայըգ օլմագսըզըն, նէչէ զէման տուրուր տէյու, (Իմա ֆիւր Էլուլէ) թահրիր իտէր:

390. Արբա անպարը իչինէ չօգ զէման սիրքէ տուրմուլ պօշ պիր ֆըլը գօնուլսա,

օլ արբայը ֆիլիզլէնմէտէն մէն իյլեր տէյու ,
իմամ (Յաւիւլ Էմալ) թահրիր ու պէյան իտէր :

391. Իւզիւմ չըպըղը չաթլաղը արասընտա
պիր գապագ չէքիրտէյի տիքիլիւպ , անտէն
պիր իրի գապագ հասըլ օլտուգտան պաչգա ,
օլ իւզիւմ ղայէթ լէզիզ օլուր տէյու (Խօճա
էպ ու ալիւն) մէսմու օլմագ իւզըէ քիթապը
մէզպուր եագար :

392. Բաթաթէս վէ եէր էլմասը տէնիլէն
նէպաթ , ղուրուչ կիպի քէսիլիւպ իւզէրլէրի-
նէ հարտալ էքիլտիքտէն սօնրա , պաշ աղըր-
սընը տէֆ իթմէք իչիւն ինսան անլընա պաղ-
լասա ֆայիտէսի կէօրիւլիւր :

393. Հինտիսթան ճէվիզի էրքէք էլինտէն
ախզ օլունուպ իսթիմալ օլսա խասսէսի գուվ-
վէթլի օլուր , նիսա էլինտէն իսթիմալ օլուն-
սա զաիֆ օլուր տէմիլլէր տիր :

394. Գօյուն , հէնուզ տօղուրմազտան ,
գուզունըն նէ ընկտէ օլաճաղը պիլմէք միւ-
րատ օլունտուգտա , օլ գօյունըն տիլինէ պա-
գըլըպ նէ ընկտէ իսէ , տօղաճագ գուզու
տախի օլ ընկտէ օլաճաղը պիլմէք միւրատ
օլունտուգտա , օլ գօյունըն տիլինէ պագը-
լըպ , նէ ընկտէ իսէ , տօղաճագ գուզու տա-
խի օլ ընկտէ օլաճաղը չօպանլարտան ըի-
վայէթ օլունուր :

395. Գուզուն տէնիլէն հայվանըն գանը
չէրապ իլէ իչիլսէ , օլ քիմնէ պիւսպիլթիւն
չէրապտան նէֆրէթ իտէր :

396. Ինճիր աղաճը քէօքիւնէ եագըն սու
թէրէսի տիքիլսէ , մահսուլը ղայէթ ալա օ-
լուր տէյու միւճէրրէպ տիր :

397. Արը օլան մահալէ գըզըլճըգ աղաճը
տիքիլմէյէ , ղիրա արը գըզըլճըգ չիչէյինի
եէսէ տէր հալ հէլագ օլուր :

398. (Ջէրնի զաի արէպ) սու իլէ էզիլսէ ,
ընկի գըրմըղը օլուր :

399. Շապ , մազի վէ չէօրէ օթու չօճուգ-
լարըն աղըրնա թապլիք օլունսա , պէտ նա-
զարտան մուհաֆաղա օլուրլար տէյու նաղլ
օլունուր :

400. Պիր մըգտար գըրմըղը մազի հավան
իչինտէ տէյիլիւպ , իւզէրինէ միալի գատար
խալիս զէնճար սուլը , վէ մըգտարը քիֆայէ
զամը արէպի լուղապը գօնուլսա , ընկի աճիպ
զէնկեարի օլուր :

401. Գարանմազ եարալարա եէտի առէտ
ըզմարիտ պալըղը տէյիլիւպ իւզէրինէ գօ-
նուլմաղլա , եարէլէր գարանըպ շիֆարէզիք
օլուր : (Պու թէէսսիր պալըգտամը եօխսա
եէտի սայրտամը տըր պիլինմէզ) :

402. Պիր քիմէսնէ ալէթը ճարիհէ իլէ մէճ-
րուհ օլուպ , միւթէէսիքէն վէֆաթ իթսէ՝ գա-
նընըն ագմասը տուրմուչ իքէն , օլ քիմէսնէյի
վուրան քիչի եանընա կէլիպ , էլի իլէ մէս իյ-
լէսէ , գան եէնիտէն ագմայա պաչլար տէյու
պաղը քիթապլար ղիքը իտէր :

403. Հաղըր լօք եումուրթա գապուղը իւ-

ղէրինէ միւրատ օլունան շէյի շապ սույը իլէ
եաղըլսա, օլ եոլմուրթա աթէշտէ բիշիրի-
լիւպ, գապուղը սօյուլտուգտա, օլ եաղը
եոլմուրթանն իշինէ տախի կէշիւպ եաղըլ-
մըշ պուլունտուղը միւճէրրէպ տիր:

404. Ներկիզ քէօքիւ, վէ նէղլէ օթը, վէ
քիպրիթ, ալէսսէվիյէ ախզ, վէ սու իլէ էզի-
լիւպ տէօյիւլտիւքտէն սօնրա, օլ սու խանէ
տէրունինէ սէրբիլսէ, մէճմուի սինէքլէր ֆի-
րար իտէր տէյու (Հաֆսէ Է-Էրբ) եաղար:

405. Պուղտայը, քիպրիթ իլէ գայնատըպ
գուրուտուգտան սօնրա, օլ պուղտայ միւրատ
օլունան գուշա վէրիլսէ, օլ գուշ պիհուշ օ-
լուպ էլ իլէ թուլթուլմագ միւմբին օլուր տէ-
յու (Հաֆսէ) եաղար:

406. Էլ վէ սայըր միւրատ օլունան աղա,
քեաֆուրհատտէ օլունմուշ սու իլէ կէրէյի
կիպի ըսլատըլըպ մէս օլունսա, աթէշտէ եան-
մայըպ, ֆիլի նար թէէսիր իթմէտիյի, (Հաֆսէ
Է-Էրբ) զեք իտէր:

407. Սօղուգ սու տէրունինէ պիր մըգտար
ղէրնիխ (աբէ) գօնուլսա, քէնտու քէնտույէ
պիր գայնամագ քէսպ իտէր:

408. Պիր քեասէ սօղուգ սու տէրունինէ
պիր մըգտար (աֆ-Է-Էրբ), եանի զաճ եաղը
գարըշտըրըլուպ իլավէ օլունսա, սու առէթա
համամ սույը կիպի սըճագլըգ քէսպ իտէր:

409. Պիր մըգտար զըրնըգ վէ շապ, գայա
գօրուղը սույը իլէ գարըշտըրըլուպ, օլ սու իլէ

ըսլատըլըշ հէր նէվ էշեա աթէշտէ եանմաղ:

410. Հիւմմա խասթալըղընա թուլթուլմուշ
օլան չօճուղըն պէշիյի ալթընա, սըճագ պիր
նէսնէ վազ օլունսա, հիւմմասը տէֆ վէ խա-
ֆիֆլէնիւր տէյու, (Գեֆիլ Է-Էրբ) նաղլ իտէր:

411. Սըղըրլարա թաուն (Էֆ-Էրբ) կիպի
խասպէթ իտէն գըրկըն խասթալըղընա ֆիլ
քէմիյի պիր սիյահ պէզ իշինտէ օլարագ, սը-
ղըր սիւրիւսինտէն պիրինին կէրտանընա ա-
սըլսա, սայըր սըղըրլար տախի աֆէթը մէզ-
քիւրէտէն էմին օլուրլար:

412. Պիր պէզ բարչասը քէսկին սիրքէ իլէ
ըսլատըլուպ, օտանըն պիր քէօշէսինէ ասըլսա,
օտատա մէվճուտ օլան սինէկլէր ֆիրար իլլէր:

413. Տէվէ գույրուղունտան պիր գաշ գըլ
ալըպ, պիր աղաճա սարըլսա, վէ օլ աղաճ
օտայա գօնուլսա սիվրիսինէկլէր ֆիրար իտէր:

414. Քէզալիք ըթըր, վէ ֆէսիյէն չիշէք-
լէրինտէն մէզքիւր հայվանլարըն գաշտըգլարը
միւճէրրէպ տիր:

415. (Գաֆիլ), եանի շագայըգ տէնիլէն
չիշէյին թօհումյարընը թէսպիհ կիպի տիզուպ,
չօճուգլարըն կէրտանլարընա ասըլսա, օլ չօ-
ճուգ սարա տէնիլէն իլլէթը մախուֆէտէն
էմին օլուր:

416. Նար գապուղը աղաճ իլէ գօրգուլուգ
կիպի թարլայա գօնուլսա, վէ պաղըլարը տա-
խի թարլայա աթըլսա, օրալարտան զարարը
հայվանլար գաշար:

417. Բաթաթէս չիչէյի գալրուլուպ թօղ կիպի օլտուգտա միւրտէսէնկ իլէ գարըշտը-
րարագ թահթապիթի եուվալարընա էքիլսէ ,
ճիւմլէսի հէլագ օլուր :

418. Միւրտէսէնկ՝ ինճէ տէօյիւլիւպ բէյնիր
իլէ գարըշտըրըլարագ ֆարէլէրէ եէտիրիլսէ ,
ճիւմլէսի հէլագ օլուր :

419. Գուրտ քէմիյի տէօյիւլիւպ , գօյուն ա-
ղըլընէն էթրաֆընա գօնուլսա օլ աղըլա գուրտ-
լար եանաշամագ օլուրլար :

420. Սէրվի գօղալաղը խանէ տէրունինտէ
թիւթսիւ վէրիլսէ , օլ խանէյէ սիվրի սինէկ
օղրամագ , օլանլար տախի հէլագ օլուր :

421. Պիր երլանը պօղաղլայըպ գանընտան
պիր մըգտար բամպուղա պուլսեարագ , իչրէ-
թէ միւպթէլս օլան քիմսէնին ճէպինէ խապէ-
րի օլմագսըղըն գօնուլսա , օլ քիմսէ պիր տա-
հա իչրէթ իսթիմալ իթմէզ տէյու սէօյլէ-
նիւմիշ տիր :

422. Լահանա եարրագլարընը աթէշէ թու-
թուպ եումուշաթտըգտան սօնրա , իւղէրլէ-
րինէ թուղսուս թէրէ եաղը սիւրիւլիւպ , սայ-
լանկէօղ պուլունան մահալլէրէ գօնուլսա ,
սայլանկէօղլէր տէրհալ տէֆ օլուր :

423. Էքիլէճէք թօհուլմ հէր նէ իսէ , ըօգ-
գա թօխումու իլէ պէրապէրճէ էքիլսէ , օլ
նէպաթ եախօտ թօհուլմ , պէօճէք վէ գարըն-
ճատան էմին օլուր :

424. Սէտէֆ չիչէյի օթուլըլա գայնամըշ

սու օտայա սէրքիլսէ , թահթապիթի շէրրին-
տէն էմին օլուր :

425. Տէօշէք իչինէ գալէմ տալինտէն պիր
գաշ տալ վաղ օլունսա , օլ տէօշէյէ թահթա
պիթի օղրամագ :

426. Մանթար զէհրի իչիւն գայ իթտիրիւ-
տիքտէն սօնրա , գուրու սարմըսագ եէնմէլի
քի , սարմըսագ մանթար զէհրինին թիրեագը
տըր :

427. Ինճիր տալլարընը եաշ իքէն աթէշտէ
եագըլուպ , հայալարընտա սու թօրլանտան
քիմէսնէ , մէզքիւր տալլարը հայասընա պաղ-
լասա , պի իզ նուլահը թա'ալա միւնտէֆի
օլուր :

428. Եապան գուրպաղըսը ախզ օլունուպ
գուրույունճայա տէկին թէրք իթմէլի , վէ
սօնրա քէմիլէրինտէն էն պէօյիւյի , գաղան-
տա սու գայնար իքէն իչինէ գօնուլսա , սու-
յըն թաշմասը վէ գայնամասը զա'իլ օլուր :

429. Քէզալիք իշպու պէօյիւք քէմիք հիւմ-
մայէ կիրիֆթար օլան քիմսէնին պիր թարա-
ֆընա թաալիգ օլունսա , հիւմմասը քէսիլիր
տէյու նագլ օլունուր :

430. Պիր իրի նէրկիզ սօղանը ալընըպ ,
խալիս ալթունտան եաբըլմըշ պիր չուվալտըզ
իլէ օլ նէրկիզին պիր թարաֆընա սօգուպ , վէ
սօնրա չուվալտըզը էլինէ ալարագ , նէրկիզի
տիքիլէճէք մահալին էթրաֆընը պէշ տէֆա
տէօնտիւքտէն սօնրա տիքիլսէ , օլ նէրկիզին

րէնկի շագայրդ կիպի գըրմըզը օլտուգտան մատէ , գօգուսու տախի ըթըր կիպի գօգար տէյու (Ֆէւհաւիւ Եւաւիւիւիւ) մէզքիւր տըր :

431. Նէրկիզ սօղանը եարըլըպ իչինէ պիր տիշ սօեուլմուշ սարմուսագ գօնուլարագ տիւքիւսէ , չիչէյի դաթմէր օլուր տէյու քիթապը մէզքիւր զիքր իտէր :

432. Նէրկիզ չիչէյինի եէշիլ րէնկտէ , վէ գօգուսունու քէսկին իթմէք միւրատ օլունտուղունտա , սօղանըն իչինէ թաղէ վէ հէնուզ եէշիլ իրէն գօբարըլմըշ պիր տիշ սարմուսագ գօնուլսա , վէ ըուլթուպէթի չօգ վէ սօղուգ պիր մահալէ տիքիւսէ , չիչէք հէմ դաթմէր վէ հէմ տէ եէշիլէ մայիլ օլուր :

433. Սէօնմէտիք պիր մըգտար քիրէճ տարճա պիր դապ տէրունինէ գօնուլուպ իւղէրինէ պիր աղ սու սէրքիւսէ , վէ տաղըլմայա պաշլատըգճա պիր աղ տահա սու իլալէ օլունսա , գապըն իչինտէ պիր տէրէճէ սըճագըզ բէյտա օլուր քի , իչինէ գօնուլան պարուլթ եախօտ քիպրիթ վէ եախօտ ֆօսֆօր տէրագապ թուլթուշուր :

434. Պիր ատէմ էլլէրինի սօղան սույու իլէ պիր էյիճէ ըսլաթտըգտան սօնրա , թաւատա գըզլըն եաղա գօյսա , էլլէրի եանմաղ տէյու (Շահարա) նամ հէքիմ նագլ իտէր :

435. Եագուլթ թաշընը նէզտինտէ սագլաեան , եախօտ եիւզիլի բարմաղընա թագան վէ եախօտ կէրտանընա թաալիգ իտէն քի-

մէանէ , թաունտան մուհաֆաղա օլուր տէյու , թապիպի մէրգում զիքր իտէր :

436. Սարը պալ մուսու , վէ սարը քէթէն իբլիյի եայգանըպ կիւնէչէ գօնուլսա , վէ պիր գաշ տէֆա պէօյլէ ըսլատըլըպ կիւնէչտէ գուրուտուլսա , րէնկէրի պէեագլանտըզ ճիւմլէյէ մալիւմ տիր : Ոնճագ թէքրար սարը օլմագ միւրատ օլունսա , երգանմատան հաւատա գուրուտուլտուղունտա եինէ սարը օլուր :

437. Ֆիլտիշի աթէչէ եագըն թուլթուլտուղունտա , տէրէճէ պէ տէրէճէ սարը վէ գըրմըզը օլուր , վէ նիհայէթ ատէթա սիեահաշըր :

438. Սարը իբլիք քիպրիթ տիւմանըլա թիւթսիւլէնսէ , պէեագ օլուր տէյու , (Շահարա) նամ հէքիմ եագար :

439. Սարըեա պօեանմագ միւրատ օլունան պիր էսվապ , շապ վէ սու բամատը իլէ բիշիրտիրտէն սօնրա սարըեա պօեանսա , պէղայէթ կիւղէլ վէ լաթիֆ սարը օլուր :

440. Էչէյին անլընըն տէրիսի իլէ պիր բարչա պիլուր պաղլանըպ չօճուգլարըն պիր թաբաֆընա թաալիգ օլունսա , սիհիրտէն վէ կէճէլէրի գօրգմագտան մուհաֆաղա իտէր տէյու , (Խէւաւիւ Էւ Եւիւիւիւ) սահիպի եագար :

441. Գապագ վէ խըեար չէքիրտէքլէրի , իւշ կիւն սիւտ եաղընտա գալտըգտան սօնրա տիքիւսէ , մահսուլար չէքիրտէքսիզ օլուր :

442. Խըեար վէ գապագ ֆիլիզլէրի , պիր գարըշ գատար օլտուգտա թօրրագ իլէ գա-

բատրլսա , եինէ սիւրիւպ չըգար , իւշ եախօտ
տէօրթ տէֆա պէօյլէճէ թէքրարլանսա , չէ-
քիրտէքսիզ օլուր . գաժուճ գարբուզ տախի
պէօյլէ օլուր տէյու (նէֆուսէ իւլ ֆէֆէրէ) մէս-
թուր տըր :

443. Եաթաղըն իշինտէ պիր քէսէ տէրու-
նինտէ քեաֆիրի գօնուլտուղու հալտէ , թախ-
տապիթիլէր օլ եաթաղա եանաշմազլար . եա-
խօտ թախտապիթիլէրին եուվալարընա ֆըրչա
իլէ նէֆթ եաղը սիւրիւլսէ , ճիւմէսինին տէ
տէֆ օլտուղու միւճէրրէպ տիր :

444. Ճէվիզ աղաճընըն քէօքիւնէ սէնէտէ
պիր գաշ քէրրէ կիւվէրճին թէրսի գօնուլսա ,
մահսուլունուն գապուղը եումուշազ օլուր :

445. Ճէվիզ աղաճընըն տիպինտէ իւննապ
աղաճը տալլարը եազըլսա , օլ սէնէ զիեատէ
մէյվէ վէրիր :

446. Ճէվիզ ֆիտանը թէզ պէօյիւմէք միւ-
րատ օլունսա , պիր գաշ սէնէ չըգարըպ պաշ-
գա մահալլէրէ տիքիլտիլինտէ , զիեատէ չա-
բուգ պէօյիւր :

447. Ճէվիզ աղաճը տէրունինտէ պուլու-
նան սու , էօղիւնէ վասըլ օլունճայա գատար
քէօքիւնէ գըրմըղը պագըրտան պիր էքսէր
մըխլանսա , թէր ու թազէ տուրուպ աֆաթ-
տէն էմին օլուր :

448. (Ձէդէքէ) թաշը , սանճըեա միւպթէ-
լա օլան քիմէսնէնին հիսս իթտիլի վէճա եէ-
րինէ գօնուլսա , սանճը միւնտէֆի օլուր :

449. Տանա էթի բիշտիլի վագըթ , իւղէ-
րինտէ զուհր օլան եաղը ալընարագ , վէ իշի-
նէ պիր գաշըգ խալիս բօմ գաթարագ պէշ
ալթը կիւն գալտըգտան սօնրա , ազշամլարը
էրքէնտէն սաշարա սիւրիւլսէ , սաշարըն սըգ-
լանտըղը միւճէրրէպ տիր :

450. Պիր էլպիսէ հէր գանղը թուրչու իլէ
օլուրսա օլուն լէքէլէնտիլի հալտէ , լէքէնին
իւղէրինէ (աւլալիւլ) տամլաթըլսա , էլպիսէնին
լէքէսի մահվ օլուպ , էսկի բէնկինի քէսպ իտէր :

451. Պիր քիմէսնէ՝ թուրնա գուշունուն իշ
եազլնտան եէսէ , օլ ատէմէ զէհիր քեար իթ-
մէզ տէյու , (թէֆա իւլ հայլանրէ) մուհարրէր
տիր :

452. Քէզալիք պիր քիմսէ՝ թուրնա գու-
շունուն հաեասընը էքլ էյլէսէ , օլ քիմսէ զէ-
հիրտէն մուհաֆաղա օլուր տէյու քիթապը
մէզքիւր զիքը իտէր :

453. Եարըմ չայ գաշըղը սիեահ պիպէր
թօղու իլէ պիր չայ գաշըղը շէքէր , վէ պիր
չօրպա գաշըղը տա գայմագ ախզ օլունուպ
մաճուն կիպի էզիլտիքտէն սօնրա , օտանըն
քէօշէսինէ գօնուլտուգտա , սինէքլէր օլ մա-
հալտէն տէֆ օլուր :

454. Էրքէք արսլանըն քէմիքլէրի թօղու ,
հիւմմա հաթալըղընա ֆայիտէլի օլուպ , քէ-
զալիք տիշի արսլանըն քէմիլի սուֆուլը տախի
թայիֆէյի նիսա հիւմմալէրինէ պէզայէթ միւ-
էսսիր տիր :

455. Գուշար վէ սայրը հայվանաթ տէ-
ֆաթէն պիւա սէպէպ միւթէհայիր , վէ հա-
րաքէթտէն սաքիթ օլսալար , օլ արղտէ գա-
րիպէն զէլզէլէ վուգուինէ տէլալէթ իտէր :
Պու հալ լիօն շէհրինտէ , թարիխի միլատըն
1682 սէնէսի Մայըսըն 12նճի կիւնիւ վուգու-
պուլան պէօյիւր զէլզէլէտէ կէօրիւմիւշ տիր :

456. Հաւա աչըգ իրէն նակեհան տէ-
ֆաթլէ սուլար պուլանըգ օլուպ , վէ եօգա-
րեա տօղրու ֆըշգըրսա , վէ եախօտ պէր-
րագ իրէն չամուրլու չըգսա , գարիպէն զէլ-
զէլէ վուգուինէ տէլալէթ իտէր : Լիզպօն շէհ-
րի զէլզէլէտէն խարապ օլտուղու կիւնտէն
էվէլճէ , էթրաֆընտա պուլունան սուլար սաֆ
իրէն սիւտ կիպի վէ պաղըլարը զիեատէ չա-
մուրլու օլարագ չըգար իտի . պիր գաշ կիւն
սօնրա զէլզէլէյի ազիմէտէ ումում շէհրին
խարապ օլտուղու թարիխտէ մէսթուր տըր :

457. Ըսկօրբիթ , թըրագօնեա , վէ էմսալի
միսիլիւ պալըգլարտան վուրուլմուշ օլան ա-
տէմին եարասը իւզէրինէ պալսամ պալըղը
եաղը գօնուլուպ սըգըճա պաղլանսա վէճայը
թէպքին իտէր տէյու միւրէվլի տիր :

458. Ճէվիզ իչի ուֆաճըգ ուֆաճըգ տօղ-
րանըլըպ շէօբլիւյէ աթըլսա , պիւթիւն սէնէ
եէնմէյէ շաեան ալա մանթար պիթէր տէյու ,
(իպէ պայմար) քիթապընտա զիքը իտէր :

459. Երլան եաստըղը տէնիլէն օթըն գը-
վըրճըղը նէվինտէն ախգ օլունուպ , պիր տա-

նէսի եունտան եարըլմըշ պիր գըրմըղը պէզէ
սարարագ , գօյուն սիւրիւսիւ էօնիւնտէն կի-
տէն , վէ քէօսէմէն թապիր օլունան էրքէք
քէչինին կէրտանընա թաալիգ օլունսա , օլ
գօյունլար ճէմի մազարրաթտէն մուհաֆազա
օլուր տէյու , (իպէ պայմար) թահրիր իտէր :

460. Սանճըլայան քէլպ , էշէյին զըրլամա-
սընը իշիթսէ , սանճըսը թէշէտտիւտ իտէր
տէյու , նաղլ օլունուր :

461. Կիւվէրճին քիւմէսինէ ինսան գաֆա-
սը կէօմիւլէ , իւլֆէթլէրինէ սէպէպ օլուպ
չօղալըրլար :

462. Գէնտի (պէվլի) իլէ , պիր քիմէսնէ
էլլէրինի , եախօտ աղասընտան պիրինի ըսա-
տըպ , վէ սօնրա տէֆնէ թօհուլմը մէրհէմի
սիւրսէ , վէ օլ մահալէ էրիմիշ գուրչուն տամ-
լաթսա , միւթէէսիր վէ միւհթէրէք օլմատըղը ,
(Ծափար) նամ հէքիմտէն մէնգուլ տըր :

463. Գարնապիթ հէր նէ գստար լէզիզ
պիր նէպաթ իսէ տէ , հազմի կիւճ օլտուղու
մալիւմ տիր . մէզքիւր նէպաթըն հազմ օլու-
նուպ ըսլահը միւրատ օլունտուգտա , թօհու-
մունը էվլէլա զէյթին եաղը , եախօտ պալ ,
վէ եախօտ իքիսինտէ ըսլատըլըպ տիքիւսէ ,
հազմի գօլայ , վէ մազարրաթտէն էմին օլու-
նուր :

464. Գարնապիթ իլէ իւզիւմ ասմասը պէյ-
նինտէ թապիյի պիր զըտտիյէթ օլմաղըլա ,
ասմա չարտաղը ալթընա գարնապիթ տիքիւ-

սէ, ասմա գուրուր տէյու միւճէրրէպ օլմագ
իւզրէ նագլ խտերէր:

465. Գարնապիթ բիշմէզտէն էվէլ սիրքէ
իլէ ըսլատըլսա, էյի բիշմէզ տէյու մէշհուր
տըր:

466. Խըյար վէ գապագ չէքիրտէքլէրի,
թէրս եանի պաշ աշաղը տիքիլսէ, մահսուլլարը
զիեատէ օլուր:

467. Գօգուլարը կիւզէլ վէ թէէսիրլի օլան
նէսնէլէրտէ, խըյար, գապագ վէ գարբուզ
չէքիրտէքլէրի ըսլանըլպ տիքիլսէ, հասըլ օ-
լան մէյվէլէրտէ օլ գօգու հրսս օլունուր:

468. Գապուղը գալըն ճէվիզ աղաճընըն
պիր գաշ գօլու տէսթէրէ իլէ քէսիլիւպ, ի-
չինէ բիրինչ տանէլէրի սաբը գօնուլսա, գա-
պուղը գալըն իքէն եումուշագ օլուր տէյու
(Խօնէ վահէ) եաղար:

469. Սէքիզ տիրհէմ նըշատըր, վէ պիր օլ
գատար տա գըրըմ թարթարը, պիր լիպրա
սույըն իչինէ գարըշտըրըլարագ, պիր բուլլուգ
չիշէ տէրունինէ գօյմագլա աղզը գավիճէ գա-
բատըլպ, պիր գաշ կիւն էօյլէճէ գալտըգ-
տան սօնրա, լէքէլէնմիշ էսվապը մէզքիւր սու
իլէ եըգատըգտան սօնրա պայաղը սու իլէ
թէմիզլէսէ, լէքէնին էսէրի գալմազ:

470. Նասըրըլ պիր առէմ շէհրի արէպի-
նին հիւլընը, եանի մահիթապը իլք կէօրիւ-
շիւնտէ. «Սյը կէօրտիւմ եայ կիպի, նասըրըմ
էրիսին եաղ կիպի» տէյու իւշ քէրրէ թէք-

րար իյլէյուպ, սօնրա, իշարէթ բարմաղընը,
(ցուցամատ) աղըզընտա ըսլատըլ օլ նասըրըն
իւզէրինէ սիւրսէ, միւթլագա տէֆ վէ զայիլ
օլուր տէյու միւճէրրիպաթտէն տիր:

471. (Ճիւլուռնէյէ Կէպի) եանի Պուրսա բաս-
թուրիգա տէնիլէն նէպաթ, բապուճ իչինէ
գօնուլուպ չըպլագ այագ իլէ իւզէրինէ պա-
սըլսա, սարըլըգ իլլէթինի տէֆ խտէր տէյու
(Մաթէյօլ) թահրիր խտէր:

472. Չագալ տէնիլէն հայլանըն տիշի, չօ-
ճուգլարա պէնտ իտիլսէ, մանասըղ օլան գօր-
գու վէ էնտիշլէրի զայիլ օլուր:

473. Գարլուն պաղը հայլանընըն էօտի իլէ
եաղըլան եաղը, կիճէլէրի պէլլի օլուպ, կիւն-
տիւզլէրի պէլլիսիզ օլուր:

474. Պիր մըգտար քէհրիպար, վէ պիր
մըգտար (Հապէշպան) իլէ, պիր եաղըլը քեա-
ղրա թիւթսիւ օլունսա, եաղըլար մահվ օլուր:

475. Էրքէր քէչինին գանը պիր քեասէյէ
վաղ օլունուպ օտանըն տէրունինէ գօնուլսա,
օլ մահալտէ պուլունան ճիւմլէ բիրէլէր օլ
քեասէյէ ճէմ օլուրլար:

476. Բէլին օթունու ալըպ, եիրմի տէօրթ
սաաթ սուտա գայնաթտըգտան սօնրա, մէզ-
քիւր սու իլէ օտանըն հէր թարաֆը ըսլա-
տըլսա, կէրէք բիրէլէր, վէ կէրէք սայըր պէօ-
ճէքլէր մէզքիւր սույըն գօգուսընտան իքրահ
կէթիւրիւպ տէֆ օլուրլար. բէլին օթունըն
եաբրագլարը եաթաղըն իչինէ գօնուլտուղու

հալտէ տախի բիրէլէր ֆիրար իտէրլէր :

477. Գաթրան եաղընա պաթըրըմըն պէզ, վէ եախօտ ատի գաթրանտան, աղաճ քէօք-լէրինտէ պուլունան գարընճա եուվարընըն էթրաֆընտա պիր տայիրէ չէվիրիլսէ, ճիւմ-լէսի տէֆ օլուր . հաթտա աղաճըն քէօքիւնէ գաթրան սիւրիւսէ եինէ պու խասսէ կէօ-րիւլիւր :

478. Եասէմէն եաղըյըլա սագալ եաղլա-նըպ, քիպըրիթ իլէ թիւթսիւլէնսէ, սագալ պէեաղ օլուր, սօնրա սիրքէ իլէ ըսլատըլսա, եինէ էսկի բէնկի ավտէթ իտէր տէյու միւ-ճէրրէպ տիր :

479. Գուրտ տիրինի ալըպ գուրուլթուղ-տան սօնրա, պիր գըրմըղը պէզ իլէ կէօյիւս-տէն ասըլսա, օլ քիմէսնէնին կէօլ իլէթլէ-րինտէն էմին օլտուղու հէքիմ (եփա) թահ-րիր իտէր :

480. Թաթըլըլ գապլարա տօլտուրտուղ-տան սօնրա, օլ գապլարըն աղընա կէօրէ պիրէր քեաղըտ քէսիլիպ, իսպիրթօտա ըսլա-տըլարագ թաթըլ գապլարընն աղըղարընա գօնուլա, թաթըլըլար հէմ շէքէրլէնմէզ, վէ հէմտէ էքչիմէզ տէյու, միւճէրրէպաթտէն տիր :

481. Պիր գատընըն համիլ օլտուղու վէլէտ էրքէք մի տիշի մի, պիրինմէք միւրատ օլուն-սա, տիվար եաստըղլարընտան իքի եաստըղ-տէվիրուպ, պիրինին ալթընա մըգրաս, վէ

տիկէրինին ալթընա չագը գօնուլա, վէ գա-տընըն խապէրի օլմագսըղըն պիրինին իւզէ-րինէ օթուրմասը թէքլիֆ օլտուղտա, էկէր չագը իւզէրինէ օթուրսա էրքէք, վէ մըգրաս իւզէրինէ օթուրսա տիշի օլտուղու, պաղը գատընլարտան միւճէրրէպ օլմագ իւզրէ նագլ օլունուր :

482. Էօքիւզիւն ագ ճիյէրի մանկալտա եա-գըլարագ, զաիֆ կէօղիւ օլան քիմսէ պաչընը օլ տիւմանէ թուլթսա, պու վէչս իլէ զաիֆ կէօլ պէշ ալթը կիւն զարֆընտա իֆագաթ պուլուր :

483. Բէլին օթու եիրմի տէօրթ սաաթ գա-տար սուտա գայնատըլտըգտան սօնրա, օլ սու իլէ պիթլէնմիշ քէօքէքլէր եայգանըլսա, պիթ-լէրի մահվ օլտուղու (իշի գայնատըլ) նագլ օլունուր :

484. Գաբլան թըրնաղընը իւզէրինէ թա-շըեան քիմսէնին իւսթիւնէ քէօքէքլէր հիւ-ճիւմ իտէմէզ :

485. Ինսան գանը սիւրիւլէն մահալէ սի-նէքլէր գօնմագ տէյու, (թէլա էւ հայլանդէ) եաղըլ տըր :

486. Գաթըր թըրնաղը սաղ էլ իլէ խանէ-տէ թիւթսիւ վէրիլսէ, օլ խանէտէն գարըն-ճալար վէ ագրէպլէր ֆիրար իտէր տէյու, (թէլա էւ հայլան) սահիպի նագլ իտէր :

487. Էշէք սըբասընըն սաղ աեաղը թըր-նաղը ալընըպ, եիւզիւք եաբըլարագ սաղ էլէ

Թագըլսա , օլ քիմէսնէ գուլունճտան էմին
օլուր տէյու , քիթապը մէզպուր սահիպի
նագլ իտէր :

488. Քէզալիք գապլան թըրնաղը չօճուգ-
լարըն կէրտանընա թաալիգ օլունսա , նագար-
տան սալիմ օլուրլար տէյու քիթապը մէզ-
քիւր եաղար :

489. Գուրտ գաթլ օլունտուգտա , կէօզ-
լէրինին պիրի աչըգ վէ պիրի գաբալը օլուր
տէյու նագլ օլունուր , օլ կէօզլէրի չըգարը-
լըպ եիւզիւք եաբըլսա , կիւզէլ ըիւյա կէօր-
մէք միւրատ իտէնլէր , օլ գաբալը կէօզտէն
եաբըլան եիւզիւյիւ բարմաղընա թագսալար ,
ղայէթ շիրին վէ լաթիֆ ըիւյալէր կէօրիւրլէր ,
վէ աչըգ օլան կէօզտէն եաբըլմըշ եիւզիւյիւ
իսթիմալ իտէն քիմէսնէ իսէ , ապլա ըիւյա
կէօրմէզ :

490. Գուրտ տիշինի՝ սարալը օլան քիմէսնէ
եանընտա թաչըսա , սարատէն խէլաս օլուր ,
վէ եախօտ իլլէթը մէզքիւրէ խաֆիֆլէնիր :

491. Գուրտ գուլըղընա սարխօշ օլան քիմ-
սէնին գուլաղընա գօնուլսա , տէրագապ սար-
խօշըղընա մահվ օլուպ այըլըր :

492. Քէլպ եավրուսուն տիշինի պիր ատէմ
եանընտա սագլասա , եախօտ կէօյսիւ իւզէ-
րինէ թաալիգ իթսէ , կիճէ վագթը եօլճու-
լուգ իթտիյինտէ օլ քիմսէյէ ապլա խէֆֆ ու
տէհէթ թարի օլմաղ :

493. Սէյիւտ աղաճը թօհումունու քէօ-

քէյէ եէտիրիլսէ , քէօթէք եա տէրհալ հէ-
լագ վէ եախօտ տիվանէ օլուր :

494. (Բէլէ) եագըլըպ թօշ օլտուգտան սօն-
րա ֆարէ տէլիքլէրինէ գօնուլսա , ճիւմէսի
ֆիրար իտէրլէր :

495. Համիլտէ շիւպհէ օլունսա քի համիլմի
տիր տէյիլմի տիր , պիր քեասէ պալ շէրպէ-
թի իշիրիլտիքտէ , էկէր սանճը հիսս իտէրսէ
համիլ տիր , վէ էկէր վէճա տույմաղսա հա-
միլէ տէյիլ տիր տէյու , (խէլէս էւհայլէս) սա-
հիպի եաղար , հաթտա մէշհուր Բօգրատ տա-
խի շէհատէթ իտէր :

496. Տէմիրի աթէշտէ գըզարթարգտան
սօնրա , գուտուղ քէօթէքտէն ըսըրըլմըշ քիմ-
սէնին եարասը էթրաֆընը պիր էյիճէ տաղ-
լամալը , մաղալահ էկէր պու թէտպիր թէէ-
խիր օլունսա , օլ քիմսէ տէրագապ քէլը կի-
պի գուտուրուր տէյու , (իպի պայիւր) գիքը
իտէր : (Էլհամտիւլահ , իլմի թէպապէթ թէ-
գատտիւմ իթտիքճէ , պու տէհէթլի իլլէթին
չարէսինի տախի Բաթթէօր նամ թապիպի
հաղըգ պուլմուշ տրը) :

497. (Պիւլէ) թըրնաղը խանէնին էշլի ալ-
թընա տէֆն օլունսա , օլ խանէտէն ֆարէլէր
ֆիրար իտէր տէյու , (իպի պայիւր) թահրիր
իտէր : (Պու հալտէ նալպանտ տիւքեանլարըն-
տա հիշ ֆարէ օլմամագ իգթիգա իտէր) :

498. Պիր գատէհ (օղէ քիւլ) տէնիլէն ըուհ ,
վէ պիր օ գատար տա լիմօն սուլունա սապուն

Թօղու գաթարագ խամուր եաբըլորդ տան սօն-
րա , տիլիմ տիլիմ . քէսիպ գուրուտուլարագ ,
իչպու սապուն իլէ էլլէր եայգանտըգ տա , հէմ
եուսուլար վէ հէմ տէ պէեաղանըր :

499. Պիր էօլչիւ զէյթին եաղը , վէ պիր
օ գատար տա (բօղմէ) բուհու , վէ պիր գաչ
տամլա տախի Հինտիսթան ճէվիզի եաղը պի-
րիպիրինէ գաթարագ հէր կիճէ պու մաճուն
իլէ սաչլար օվալանսա , վէ հէր կիւն էօլչիւ-
սիւ արթըրըլսա , սաչլար կերէյի կիպի չօղալըր :

500. Ղայէթ թէմիզ վէ տըգգաթըլ եայ-
գանմըլ վէ թէմիզլէնմիչ օլան լապատա քէօ-
քիւնիւ պիր քիմնէ տայիմա եանընտա թաչը-
սա , օլ քիմնէ պիլճիւմլէ կէօզ իլլէթլէրին-
տէն սալիմ օլուր :

501. (Յէրմէ) տիմաղը եասէմէն եաղը իլէ
գարըլտըրըլուպ սաչ պիթմէյէն մահալլէրէ
սիւրիւլսէ , աղ վագըլթտա սաչ պիթմէճէյի
(Խափա է-Լ հալմէ) եաղար :

502. Իւզէրինտէ մէրսին ազաճը տալը իս-
թիսհապ իտէն քիմէսնէ , խիւննագ խասթա-
լըղընտան խէլաս օլուպ , իլլէթը մէգքիւրէ
պիր տահա վուգու պուլմաղ տէյու , (Մաֆէ-
էօլ) եաղար :

503. (Պէրմէիէ) տէնիլէն օթ տիքիլտիլին-
տէ , խանէ ճին շէրրինտէն վէ պէտնազարը
նաստէն էմին օլուր տէյու , (Մաֆէէօլ) եաղար :

504. Խաթէմի քէօքիւ , քէհրիպար վէ մըգ-
նատըս կիպի սաման չէօթլէրինի քէնտույէ

ճէլպ իտէր տէյու , (Մաֆէէօլ) թահրիր իտէր :

505. (Պէրմէիէ) նամ նէպաթըն նէվի սալիսի
տալը , խանէնին բէնչէրէսինէ թաալիգ օլուն-
սա , օլ խանէ ճին ու սիհիր շէրրինտէն , վէ
կէօզ իսապէթինտէն խէլաս օլունուր :

506. Խանէ գարուսունա պիր ատա սօղանը
տիքիլիպ , վէ (Խափա է-Լ ճէֆէլ) նամ նէպաթըն
քէօքիւնի կէրտանընա թաալիգ իլլէյէն քիմնէ
սըրաճատէն սալիմ օլուր տէյու , (Մաֆէէօլ)
զիբը իտէր :

507. Պիր միւտտէթ տէրունինտէ զաֆրան
բուհը գօնուլուպ տա , սօնրա պօշանմըլ օլան
պիր շիշէ , չօճուղուն եիւզիւնէ եագըն թուլթ-
տուրուլսա վէ գօղլատըլսա , չօճուղուն զա-
բուրի կիւլէճէյի աճայիպաթտէն տիր տէյու
(Խափա) թահրիր իտէր . պաղը հիւքէմա տախի
զաֆրանտա կիւլտիւրէճէք խասսէ մէվճուտ
օլտուղունու իլամ իթտիլէրի կիպի , տիւ-
յիւնլէրտէ զաֆրան իսթիմալի , եանի (Չէրմէ
Բէլմէ) բիշիրիլմէսի մահալ կիւլմէք վէ քէսպը
ֆէրահ իթմէք իչիւն օլտուղունա գանաաթ
կէթիրիլի :

508. Պիր եիւզիւք կերէյի կիպի զաֆրան
իլէ եօղրուլտուգտան սօնրա սաղ էլլին բար-
մաղընա թագըլսա , ֆէրահ վէրիպ , օլ քիմ-
սէնին զէմ ու գասապէթի վար իսէ միւնտէֆի
օլուր , վէ հէման կիւլմէյէ պաչլար տէյու ,
(Խափա) նամ թապիպ թահրիր իտէր :

509. Ինճիր աղաճը տիպինէ կէօլ ըստա .

գօղու կէօմիւսէ , օլ սէնէ մէգքիւր աղաճըն մէյվէսինէ զարար իսապէթ իթմէզ տէյու , մէհնուր օլտուղու աճայիպաթտէն տիր :

510. Կիւվէրճին քիւմէսինէ թիւքի պաշը թաալիգ օլունսա , կիւվէրճինէր քիւմէստէն ֆիրար իտէրէր :

511. Սըսլան տէրիսինտէն տավուլ եաբըլլայ չալընսա , եանընտա օլան տավուլար , եանի սայըր տէրիլէրտէն եաբըլմըշ տավուլար վէ տէֆլէր բարալանըր տէյու , (Խալապէ Խալէ Զէհրէ) մէսթուր տըր :

512. Պէշ տիրհէմ քիւքիւրտ թօղու իլէ օն տիրհէմ սիւտ պիրիպիրէրինէ գարըշտըլլայ պիր սաաթ տուրտուգտան սօնրա , գապըն տիպինէ չէօքմիւշ օլան քիւքիւրտէ տօգունուլմագսըզըն , եալընըզ իւզէրինտէքի սիւտ իլէ էլլէր օվալանսա , տէրիլէր զայէթ նազիք օլուր :

513. Ինճիր տալը թուղու սու իլէ ըսլաալըլլայ տա սօնրա տիքիւսէ , օլ տալտէն նապիթ օլան մէյվէ զայէթ լէզիզ վէ ըայիհալը օլուր :

514. Գարբուղ վէ գալուն , վէ էմալի մէյվէլէր , պիր սըճագ սու տէրունինէ պաթըրըլլայ , պիր գաշ սանիյէ սօնրա չըգարըլարագ սօյուլսա , էվէլըինտէն չօգ զիեատէ սօղուգ օլուր :

515. Գըրլանկըճ գուշունըն իպթիտա չըգարտըղը եավըրուսընըն , այ զիեատէլէյինտէ

գարնընը եարսալար , իրի գըլթա թաշ չըգարքի պունլարըն պիրիսի պիր ըէնկտէ , վէ տիկէրինին ըէնկի իսէ կէօնա կէօն օլուր :

516. Աֆիյուն սիրքէ իլէ հալլ օլունուպ , էշէք պուրնուռնա սիւրիւսէ՝ կէօլլէրի եաշալլայ սըգ սըգ անղըրըր :

517. Պիր մըգտար ալթուն թօղու իւշ միսլի քէզապ իչինտէ հալ , վէ իւզէրինէ տէօրթ պէշ միսլի տտի սու զամմ վէ իլավէ օլունտուգտան սօնրա , թապիի պիր գայնամէ կէլինճէյէ գատար , պունըն իւզէրինէ տամլա տամլա նըչատըր ըուհու վէ եախստ թըրթըր եաղը ագըտըլուպ , վէ պու գայնամէ զայիլ օլուպ տա թօղ սուլըն տիպինէ չէօքիւնճէյէ տէկին սապր իտիլտիքտէն սօնրա , իւզէրինտէ պուլունան սուլը եավաշճա տէօքէրէք , սուֆուֆը մէգքիւրի ըլըճագ սուտա պիր գաշ քէրրէ եայդայըպ , ըուլթուպէթսիզ պիր քեաղըտ իւզէրինէ գօնուլարագ , խաֆիֆճէաթէշ իւզէրինտէ էյիճէ գուրուտուլսա , իշթէ պու թօղտան պիր մըգտարը պագըր պիր գաշըգ իչինէ գօնուլուպ , պիր եանար մում ալէվինէ եագըն թուլթուլսա , ատէթա թապանճա կիպի բաթլար վէ չօգ տէֆա օլուր քի գաշըղը չիտէթլէ աշաղըեա տօղրու տէֆ իտէր , վէ պու սուֆուֆէ (գէհալէւլու) թապիր օլունուր :

518. Ինէք պուրնուռնա կիւլ եաղը տամլաալըլսա ինէյէ տիվանէլիք արըզ օլուպ , պաշընը ալըպ ֆիրար իթտիյի միւճէրէպ տիր :

519. (Եսայի) տէնիլէն նէպաթըն սույը քէօքրէմիշ, եանի ազմըշ տէվէնին պուրնունա տամատըլսա, հէյէճան ու զազապը տէրհալ թէսքին օլուր :

520. Պագլա սաբլարը ինճիր աղաճը տիպինտէ եագըլսա, մէյվէսի պէ զայէթ լէզիզ օլտուգտան պաշգա ասլա սագըթ օլմաղ :

521. Պագլա, եախօտ գապուղը խաշլանըլըպ, օլ սու իլէ պէեազ գուշլարըն գանատըլարը վէ թիւլէրի ըսլատըլսա, սիյահ ըէնկէ պօեանըր տէյու (Իսմէ պայլար) միւֆրէտաթընտա թահրիր իտէր :

522. Քէզալիք (Իսմէ պայլար) նագլ իտէր քի, պագլա վէ գապուղը թափուգլարա իթա օլունսա, եումուրթատան մէն օլուրլար :

523. Պուղ եախօտ գար, պէյազ քէչէ վէ եախօտ չուհայա սարըլսա, մէզքիւր գար, վէ պուղըն չաբուգ էրիմէմէսինէ պատի օլտուղու մալիւմ իսէ տէ, հալ պու քի սիյահ չուհա վէ խալըյա սարըլմըշ պուլունան գար եախօտ պուղ, պէյազա սարըլմըշ օլանէ նիսպէթլէ պիր ազ տահա չաբուգ մահվ վէ միւնհալ օլուր :

524. Էօքիւղիւն սօլ պույնուղընտան պիր մըգտար ախզ օլունուպ, սըղըր թէզէյի իլէ պուլաշտըրըպ պիր պէզէ սարըլտըգտան սօնըա, օլ պէզ աթէչէ պըրաղըլըպ եագըլսա, օլ գարիյէյէ չէքիւրկէ տիւշմէզ, տէյու (Քիւսուք Էլէպար) մէսթուր տըր :

525. Սինէք խասթա օլմատըգճա թօքրագ, վէ եէշիլ օթ եէմէտիյի (Խալալ Էլէպար) մէսթուր տըր :

526. Սըսլան խասթա օլտուգտա, մայմուն եէսէ մարաղտէն շիֆա պուլուր տէյու, (Իսմէ պայլար) իսկէնտէրիյէտէ պիր քիթապտա միւլթալա իտուպ թէճըրիւպէ իլլէտիյինի եագար :

527. Գուղու խասթա օլուպ, մէչէ թօհումը, եանի բալամութ տէտիքլէրինի եէսէ, շիֆա պուլուր :

528. Քէզալիք գարկա խասթա օլտուղունտա, գարլուն պաղը էթի եէմէքլէ շիֆա պուլուր, տէյու նագլ օլունուր :

529. Քէզալիք թիւքի խասթա օլտուգտա, տէֆնէ եարրաղը էքլ իտէրէք քէսպը սըհհէթ իտէր :

530. Գուրտ գույրուղու ինէկ ախըրընա սարըսա, օլ ախըրա կէրէք ատի սինէկ, վէ կէրէք պէյիլիւր սինէյի օղրամազ տէյու (Խալալ Էլէպար) մէսթուր տըր :

531. Պիր մէյվէտար աղաճէ չաղանօզ ալագլարընտան սարըսա, աղաճա հիշ պիր կէճնա իլլէթ թարի օլմագսըզըն, մէյվէլէրի սագիթ օլուր տէյու (Իսմէ պայլար) եագար :

532. Թիմահըն տէրիսի իլէ պիր քէօյիւն էթրաֆը տօլաշտըրըգտան սօնըա, մէզքիւր տէրի օլ քէօյտէ վագը խանէնին պիրինտէ հըֆը օլունսա, օլ գարիյէտէ սօղուգ օլմազ տէյու միւնէրրէպ իմիշ, (Ղալիպա քի պու սըր

Մըսըր ըգլըմընտա, վէ եախօտ Արապիսթան-
տէ թէճըրիւպէ օլունմուշ տըր) :

533. Պիր քիմէսնէ սագանգուրըն թըրնագ-
լարընը եանընտա թաշըսա, օլ քիմսէ իսա-
պէթը այն շէրըրնտէն էմին օլա տէյու (իպֆ-
պաշար) զիքը իտէր :

534. Չագալըն սաղ կէօղիւնիւ պիր քիմէս-
նէ եանընտա թաշըսա, օլ քիմէսնէ պէտ նա-
զարտան էմին օլուր :

535. Ինսան գըլը իլէ պիր շէյ թիւթսիւ-
լէսէ, օլ նէսնէ ըէնկինի տէյիշիւպ սարը օ-
լուր տէյու միւճէրրէպ տիր :

536. Իւշ ատէտ մագիյի տօն եաղըյըլա
եաղլայըպ պիր պէզ իլէ պագույա պաղլանըլ-
սա, ազկըն չիպանլար միւնտէֆի օլուր տէ-
յու, պիր մէճմուատէ կէօրիւմիշ օլտուղու
(Մալիէօլան) մէնգուլ տըր :

537. Թէմրէյիյէ միւպթէլա օլան քիմէսնէ,
եարը կիճէլէյին, եանի խալգ եաթտըգտան
սօնրա, մանկալտա աթէշ սէօնմէյէ եագըն
օլուպ, իւզէրինտէքի քիւլ գայմագլանմաղա
պաշլատըղը զէման մանկալըն եանընա վարըպ,
սըրչա բարմաղը եանընտաքի բարմագ իլէ
քէնտի աղըրնտան թիւքիւրիւք ալըպ, օլ գայ-
մագլանան քիւլտէն էլինէ ալըր իքէն նէֆէս
ալմայարագ իւշ տէֆա, « Պէ հէյ թէմրէյի
տէֆ օլ » տէյէ, վէ սօնրա օլ բարմագ իլէ
քիւլի թէմրէյի օլան մահալէ սիւրտիւյիւնտէ,
թէմրէյի պէհէմէհալ տէֆ օլուր (պու սըր

տախի պիր մէճմուատէ կէօրիւմիւշ իսէ տէ
թէճըրիւպէյէ միւհթաճ օլտուղու աշիքեար
տըր) :

538. Ույգուտա գօրգմագ վէ սայըգլամա-
ղա միւպթէլա օլան չօճուղըն պաշ եաստըղը
ալթընա տէֆնէ տալը գօնուլսա, օլ հալէթ
զայիլ օլուր տէյու (Քիւպը ֆէլահալի) մէս-
թուր տըր :

539. Հիշ պիր մէրհէմ վէ իլաճ իլէ գա-
բանմաեան եարէլէր, գուրուսուշ չամ աղաճը
թօղույըլա քէսպը իֆագաթ իթտիյի միւճէր-
րէպ տիր. անճագ եարէ էվլէլա ըլըճագ սու
իլէ թէմիղճէ եայգանըպ, վէ սօնրա մէզքիւր
աղաճըն թօղու իւզէրինէ էքիլմէլի տիր :

540. Մուճ եանար իքէն ֆիթիլի թարա-
ֆընտան եուճրուճա շէյլէր հասըլ օլուպ օլ
եուճրու աթէշտէն կեահ պէ կեահ գըղըլճըմ
զուհուր իտէրէք էթրաֆէ միւնթէլի օլ-
սա, սօղուգ զուհուր իտէճէյինէ տէլալէթ
իտէր :

541. (Եէրսէ) գուշը ուչամագ օլուրտա,
աղ միւտտէթտէն սօղուգ բօյրաղ բուզի-
կեարը էսէճէյինէ տէլալէթ իտէր :

542. Պիր մըգտար պիպէր էզիլիպ խէմիր
իլէ գարըշտըրըլպ գուշարա եէտիրիւսէ,
սէրսէմ օլտուգլարը միւճէրրէպ տիր :

543. Ջըրնըգ վէ գալեա թաշը վէ սիւքէ
պէրապէր գարըշտըրըլարագ, պիր գաղան
տիպլինէ սիւրիւլտէ, աթէշ հէր նէ գատար

զիեատէ օլուրսա օլտուն, գազան գայնամա-
տըղը միւճէրրէպ տիր:

544. Զաճ օուլունտա ըսլանըպ անընլա եու-
մուրթայէ եաղը եաղըլսա, բիշտիքտէն սօնրա
եումուրթանըն իշինէ թէէսիր իյլէտիյի (շէէ-
էսյէ բաշէ) նամ քիմեակիրտէն նազլ օլունուր:

545. Տէֆնէ աղաճը տիպինէ թուրպ տի-
քիլսէ, իքի ֆասըլ իւզէրինտէն միւրուր իյ-
լէտիքտէ, օլ տէֆնէ աղաճը ալթընտա տէ-
ֆաթէն գուրուլուպ հիշ օլուր:

546. Գըրգ սէքիզ տիրհէմ կիւլ սուեու-
նուն իշինէ իքի չայ գաշըղը սիրքէ գարըշտը-
ըլլարագ, վէ կիւնտէ պէշ տէօրթ տէֆա պիր
պէզ մէզքիւր սուլուն իշինէ պաթըրըլլապ,
աղըրեան պաշ վէ չէնեէ իւզէրինէ գօնուլ-
տուգտա, սէրիան աղըրսը թէպքին օլուր:

547. Սօղան վէ սարմուսագ կիպի քէսկին
գօգուլու մատտէլէրի սուլարը տէֆնէ աղաճ-
լէրի քէօքլէրինէ տէօքիւլսէ, մէզպուր աղաճ-
լարըն գուրումասը միւճէրրէպ օլտուղու նազլ
օլունուր:

548. Էրիմիշ օլան ճամըն պիր տամլասը սօ-
ղուգ սույա ագըտըլտըգտա, գուրպաղը եալ-
ըուսու չէքլինտէ գույրուգլու պիր տամլա օ-
լարագ տօնար, իշպու գույրուգ ուճը թարա-
ֆընտան գըրըլսա, հէման տօնմուշ օլան մատ-
տէ տախի պիրտէն պիրէ գըրըլլապ բարա բար-
չա օլտուղու կէօրիւլիւր:

549. Պիր մահալէ տէֆնէ աղաճը տալլարը

եազըլսա, վէ եախօտ եարբաղլարը իլգա օ-
լունսա, եըլանլար օլ մահալտէն ֆիրար ի-
տիպ կիտէրլէր:

550. Պիր գաբալը մահալտէ տէֆնէ տալ-
լարը եազըլլապ տիւմանը հապս օլունսա, սէ-
րիան օլ մահալին էթրաֆընտա պարընան եը-
լանլար, մահալի մէզքիւրէ թէճէմմիւ իտէր-
լէր տէյու (ֆէլսապ է-էսրաբէ) մէսթուր տըր:

551. Գըրմըղը կիւլ, վէ շապ, վէ սիրքէ,
խաթէմի լուղապ իլէ էզիլիպ պիր մահալէ սիւ-
րիւլսէ, օլ եէր աթէշտէն թէզճէ եանմազ-
քէզալիք պու սու իլէ քեաղըտտան պիր զարֆ
եարըլլապ, տէրունինտէ եումուրթա բիշիբիւ-
սէ, քեաղըտ եանմազ:

552. Քիպրիթ սիրքէ իլէ էզիլիպ պիր շի-
շէյէ գօնուլարագ, օլ շիշէ գարանըղ օտայէ
վազ օլունսա, աթէշ կիպի շէօլէ վէրիր:

553. Պիր պագըր սահիֆէսի իւզրէ սիրքէ
գօնուլուպ, ժէնկեարը ալընտըգտան սօնրա,
օլ ժէնկեար աթէշէ պրաղըլլապ եանտըգտա,
օլ մահալ եէշիլ շուլէ իլէ միւնէվլէր օլուր:

554. Նէֆթ եաղը գանտիլէ գօնուլուպ,
գանտիլին ֆիթիլինէ չիվիտ սիւրիւլտիւքտէն
սօնրա, թութուշտուրուլսա, խանէնին իշի
եէշիլ րէնկ կէօրիւնիւր:

555. (Պէնկէճէ) գուրուտուպ զէյթին եաղը
իլէ միւհքէմ գայնատըպ օլ եաղ ֆիթիլ իլէ
եազըլսա, եանընտա վէ էթրաֆընտա օլան-
լար օյնար կիպի միւշահատէ օլունուր:

556. Թափանքն իչ եաղըյլա կիւլ եաղը
գարըշտըրըլայ, ֆիթիլ իլէ գանտիլտէ եա-
գըլսա, օլ մահալտէ աճայիպ շէքիլէր կէ-
րիւլիւր :

557. Տէնիզ քէօրիւյի տէնիլէն մատտէ,
եանան մումըն գարշուսընտա թուլթուլտուգ-
տա մում սէօնէր :

558. Չօճուղա նաղար իսապէթ իթմիշմի
տէյու շիւպհէ օլունսա, ագար սու իլէ տօլու
պիր թէնճիրէ չօճուղըն ալթընա վազ իտիպ,
իչինէ պիր եումուրթա պըրագըլսա, վէ էկէր
օլ եումուրթա պաթմայըլ տա սույըն իւղէ-
րինտէ տուրաճագ օլուրսա, չօճուղա նաղար
իսապէթ իթմիշ տիր տէյու (Արօւրէն) թահ-
րիւր իտէր :

559. Խարիճտէն միյտէ իւղէրինէ հըլթի-
յէթ (շէյիւն գօթէ րէնիլն էճա) գօնուլսա, նա-
ղարտան վէ սիհիրտէն իլէրու կէլէն հէզալըն
զըտտը տըր տէյու հէքիմ (Արօւրէն) պէյան
իթմիշ տիր :

560. Նաղար իսապէթ իթմիշ օլան չօճուգ-
լարա (ճաւըր ուշաղ) թիւթսիւ վէրիլմէք Ըս-
բանեատա գատընլարըն աստէթլէրի օլուպ,
հէքիմի մէզպուր պիտտէֆաթ ֆայիտէսի
կէօրիւլտիւյիւնի միւթէատտիտ քիթապլա-
րընտա եաղար :

561. Սիյահ աթ այաղընտան չըգմըշ նալ
աթէշտէ գըզտըրըլայ, իւշ տէֆա իւղէրինէ
քէսկին սիրքէ սէրքիլէրէք, զուհուր իտէն

պուղուսունը, ըթֆալ ու սիւպեանէ թիւթ-
սիւ վէրիլտիլնտէ, տէֆաթլէ նաղարտան հէ-
զալ իսապէթ իթմիշ սիւպեանտէ թէճրիւպէ
իտիպ մէնաֆիլինի կէօրտիւմ տէյու (Էր-
հան) նամ հէքիմ զիւր իտէր :

562. Պիր գաշ պաշ սարմուսաղը պիր պէզ
իչինէ գօյուպ էղէրէք սույը չըգարըլտըգտա,
մէզքիւր սու իլէ գըրըգ ճամ բարչալարընը
պիր էյիճէ եաղլայուպ, վէ պիրպիրլէրինէ
եաբըշտըրարագ, իքի հաֆթա կէշտիքտէն
սօնրա, գըրըգ ճամլարը եաբըշտըրմաղա իս-
թիմալ օլունուր : Գէզալիք եանմըշ քիրէճ ին-
ճէ պիր պէզ իչինէ պաղլանըպ, վէ ճամ բար-
չալարընը եումուրթանըն պէյաղըյլա եաղլա-
տըգտան սօնրա, մէզքիւր քիրէճ թօղունը
իւղէրինէ սիւքէրէք վէ պիթիշտիրէրէք, էօյ-
լէճէ պիր գաշ կիւն գալտըգտան սօնրա, ճամ-
լար զայէթ գալի օլարագ եէքտիկէրինէ եա-
բըշտըլար :

563. Քէնէվիր թօխումը թավուգլարա եէ-
տիրիլտէ, եումուրթալարընը չօղալտըր . պու-
հալ գըշ մէվսիմինտէ տախի միւնէրրէպ օլ-
մագ իւղրէ (Արօւրէն) թահրիւր ու պէյան իտէր :

564. Քէնէվիր սուտա գայնատըլտըգտան
սօնրա, օլ բիշմիշ սույը սօղլուճան թախմին
օլունան մահալլէրէ տէօքիւլտէ, նէ գատար
սօղլուճան վար իսէ խարիճէ զուհուր իտէր :

565. Գապագ ֆիտանը եաղընընա պիր չա-
նագ սու գօնուլսա, գապագ ֆիլիլլէրի օլ

սուլյա տօղրու ուղանրը , վէ չանագ նէ գա-
տար ուղաղա կէօթիւրիւսէ , ֆիլիլլէր կիտէ
կիտէ վարըպ նիհայէթ օլ սուլյա տուխուլ
իթաիքլէրի քէրրարէն թէճրիւպէ օլունմուշ
տըր :

566. Պիր քիւչիւք կիւմիւշ ագճէյի , պիր
եարըմ ճէվիզ գապուղը իչինէ վազ իլէ տէվ-
րիլմէմէք իչին ինճէ դում իւզէրինէ օթուր-
տուլուպ , իւշ ճիւզվի բութուպէթի ալընմը
կիւվէրչիլէ թօղու , վէ պիր ճիւզվի քիպրիթ
չիչէյի տէնիլէն նէսնէ , վէ պիր մըգտար էյի-
ճէ էլէնմիշ աղաճ թօղու պիր պիրլէրի իլէ
գարըշտըրըլարագ , մէգքիւր գապուղըն իչինէ
գօնուլտուգտան , վէ պուռնուն իւզէրինէ պիր
գաշ տանէ եանմըշ գուր վազ օլունարագ ,
մէմընճը մէգքիւր (բաղադրուլիւն) եանըպ
էրիտիքտէն սօնրա , գապուղըն տէրունինտէ
պուլունան կիւմիւշ ագճէ տախի էրիյէրէք ,
պիր թէք տամլա հալինէ կիրմիշ պուլունուր :

567. Թիւթեա բուհունտան պիր զարֆէ
սու գօյուպ , պիր կիւվէրչիլէ իլէ տիկէր սու
գօնմուշ զարֆ իչինէ վազ օլունուպ թահրիք
օլունսա , մէգպուր բուհը թիւթեատէ սու զի-
եատէ սօուգըրգ քէսպ իտէր , վէ Հինտիսթան
մէմալիքինտէ էքսէրիլէն պէօյլէ իթաիքլէրինի
պազը սէյեահլէրտէն նագլ օլունմուշ տըր :

568. Թէմիլլէնմիշ նիշատըր իլէ տօլու պիր
զարֆ , սու իլէ տօլու տիկէր պիր զարֆա գօ-
նուլուպ , տօնտուրմա եարար կիպի չէվրիլսէ ,

օլ սուլըն պէղայէթ սօղուգ օլաճաղը միւճէր-
րէպ տիր :

569. Մալիւմ տիր քի , պիլուր օլմաեան
ատի ճամլար մագաս իլէ քէսիլէճէք օլսա ,
բարչա բարչա օլուպ գըրըրըր , անճագ պու
ամէյիյաթ սու տէրունինտէ իճրա օլունսա ,
ճամլար գըրըրմայըպ սուհուլէթլէ քէսիլիր :

570. Նաղար իսապէթ իտէն քիմէսնէ
գարշուսընտա պիր մըգտար չապ թիւթսի վէ-
րիլսէ , գուհուր օլան տիւմանտան կէօղէ պէն-
ղէր պիր շէյ հատիս օլաճաղը , սահիպի (թէօհֆէ)
թահրիր իտէր :

571. Խանէնին գըպլէ թարաֆընա չապ
վազ օլունսա , օլ խանէ էհալիսինէ տալա նա-
ղար իսապէթ իթմէյէճէյինի թօհաֆտան
օլարագ (թէօհֆէ) կէօրմիւշիւզ տիր :

572. (Շէյնէրֆէ) քի թիւրքիւտէ (սէրիլէ)
տէրլէր . պիր էյիճէ տէյիլիւպ աղըրեան տի-
չին գարշու թարաֆընա օլան տէլիլէ գօնուլ-
սա , վէ սապահա գատար գալսա , վէճա վէ
սըղըսը տէֆ օլուր :

573. Քիպրիթի էսղէր , վէ անթիմն , վէ
սէմիւլֆար էպեաղ տէնիլէն մատտէլէրինին
պէհէրինտէն սէքիղէր տիրհէմ ալընըպ տէօ-
յիւլտիւքտէն սօնրա , պիր ուֆագ շիչէյէ գօ-
նուլուպ , վէ խաֆիֆ ալթէլ իլէ էրիտիլտիքտէ
միւսէլէսիւլչէքլ քիւլիւչլէր օլարագ գըրմը-
ղըյա մայիլ պիր սիյահ թաշ օլուր , հէր պիր
քիւլիւչէ օն իքի տիրհէմ օլմագ շարթըյըլա ,

պիր գործը պէճէ սարըպ վէպա վազթինտէ
գալպ իւզէրինէ ասըլսա, օլ մահալտէ ուֆա-
ճըգ սիվիճիքէր չըգար, պունլար եաբըագ
իլէ իշլէտիլտէ պու թարիգ իլէ օլ ատէմ
(Բառն) տէտիքէրի խասթալըգտան էմին օլուր
տէյու պաղը հիւքէմայի էֆրէնն քիթապլա-
րընտա մէգքիւր տըր: (Էլհամաթիւլլահ շիմտի
իլլէթը մախուֆէյի մէգքիւրէ, սայքի տիւնեա
իւզէրինտէն պիւսպիւթիւն միւնտէֆի, վէ
զայիլ օլմուշ օլտուղունտան պու կիպի մուա-
լիճէլէրէ ինթիեաճ գալմամըշ տըր):

574. Պիր ճիւղվի (սէֆէ-լֆու) ախգ օլունըպ,
եռմուրթա ագըլըլա, վէ կիւլ սուլը, վէ
(սէֆէ-լ-ա) իլէ գուրուտուլըպ իրէքտէն պիր
իքլիյէ պաղլայարագ գալպ իւզէրինէ ասսա,
ֆայիտէյի մէգպուրէյի իֆատէ իտէր տէյու
(Զադի-լ-Բառն) սահիպի զիքը իտէր:

575 Քէզալիք (Բառն) խասթալըղընտան
մուհաֆաղա օլմագ իշիւն, օն ալթը տիրհէմ
զըրնըգ, իքի տիրհէմ զէրնէպատ քի թիւր-
քիտէ էրտիլ քէօքիւ վէ Արապիսթանտէ (սէֆ
է-լ-սէֆու) տէրլէր, վէ եարըմ տիրհէմ քեա-
ֆիքի, վէ սիւլիւս տիրհէմ զաֆրան ալընըպ
պիր էյիճէ տէօյիւլէրէք, սօնրա հալլ օլուն-
մուշ զամքարէպի լուապըլըլա քիւլիւշէլէր
եաբըլըպ գուրուտըլարագ կէօյիւս իւզէրինէ
թաալիգ օլունա տէյու, պաղը էճնէպի հիւ-
քէմա թէնպիհ իտէրլէր:

576. Կէլինճիք նամ հայվանըն իշ եաղընը

պիր օտայա, եախօտ խանէնին էշլիյինէ սիւ-
րիւլէ, օլ մահալէ կէլինճիքէր կէլմէղլէր:

577. Գապլուն պաղընըն քէմիյի էգիլիւպ
սարը սապըր իլէ մէրհէմ եաբըլսա, նէվրէ
կիպի վէ համամլարտա թուլթուլան օթ կի-
պի, գըլլարը իղալէ իտէր, վէ ճէրահաթլարա
սիւրիւլտէ տախի, թէպրիյէտէ պիրինճի, վէ
պի ատէտ տիր տէյու (թէօնֆէ) թահրիր իտէր:

578. Աճը պատէմ իշինի, թիւրի, վէ քէ-
տի, վէ խօրօղ, վէ թավուգ եէսէլէր, հէլագ
օլտուգլարը աճայիպտէն տիր:

579. Ճէվիղ աղաճը իլէ մէշէ աղաճը պէյ-
նինտէ, պիր մէրթէպէ զըտտիյէթ վար տըր
քի, պիր պիրինին եանընտա տիքիւսէլէր,
միւճէրրէտ իքիսինտէն պիրիսի գուրուր տէ-
յու (Միլիէլ) եաղար:

580. Պէտէնտէն պիր գըլ գօբարըլըպ, ա-
ղաճ տալը կիպի պիր պաշգա մահալէ տիքիւ-
սէ, օլ գըլ օլ մահալտէ նիւշվէ նիւմա պու-
լուր. անճագ մէգքիւր գըլ քէօքիւ իլէ չըգա-
րըլմագ լաղըմ տըր զանն իտէրիղ:

581. Զէյթուն չէյիրտէյի եաղըլըպ տիւ-
մանը հավայա կիթտիքէ, հավա խիլաֆընա
թահաւվիւլ էյլէր տէյու մէշհուր տըր:

582. Գարլուն պաղը սաղ օլտուղը հալտէ
արգասը իւզրէ պիր մահալէ տէֆն օլունսա,
օլ թարաֆլարտա տօլու եաղմաղ տէյու
(թէօնֆէտէ) մէսթուր տըր, (պու մատտէ թէճ-
րիւպէ իլէ սուպուլթ օլսա տախի, եինէ պիղ-

ճէ շտեանը իթիմատ տէյիլ տիր : Ձիրա պէօյ-
լէ լաշի մագուլէսի ամէլիյաթ իլէ, էօյլէ թէէ-
սիրաթը աղիմէ նաօըլ մէն օլունապիլիր, վէ
գանդը ագլու զէհապէ սըղար, մամաֆիհ ագլ
ու վագըթլարը միւսախտ օլան քիմսէլէր իչիւն
թէճրիւպէ թարիգի հէր ան քիւշատէ, վէ
չիւպհէյի տէֆ իթմէք սէպէպլէր հէր զէման
ամատէ տիր) :

583. Կէրէք նէղլէ շէրրինտէն, վէ կէրէք
ղայրի մարաղարըն թէէսիրի իլէ տիչլէրին
ալթը շիշէրէք քէսպը իւֆիւնէթ իթտիքտէ,
քէսկին սիրքէ իլէ չըրայը պիր էյիճէ գայնա-
տըպ, վէ տէրունինէ պիր մըգտար թէմիզ
վէ պէեաղ քիլ գօնուլարագ, օլ սու իլէ կար-
կարա իտիլտիքտէն սօնրա, պիր պէզ իլէ եիւ-
զէ պաղլանըսա, տիչլէրին աղըր, վէ սըղըլա-
րը միւնտէֆի օլտուղը միւճէրրիպաթտէն տիր :

584. Աղըրմագտա օլան չիւրիւք տիշէ պիր
մըգտար սօուգ սու թուլթուլտուգտան սօն-
րա, գուլագլարա պիրէր բարչա բամպուգ
թըղըլսա, վէ պիր գաչ սաաթ էօյլէճէ պը-
րագըլսա, աղըրսը սափուշուր :

585. Քէզալիք սըղլանմագտա օլան տիչլէ-
րին սանճըսընը աֆիեօն րուհու տէֆ իյլէր
խէ տէ, մէզքիւր րուհ սաղ տիչլէրի տախի
չիւրիւտիւր օլմաղըլա, անտէն սարֆը նազար
իտիլէրէք, անճագ իքի իւշ տամլա գարանֆիլ
եաղընը պիր ուֆագ բարչա պէզ իւզէրինէ
տամլատըլըպ, չիւրիւմիւշ տիշին տէլիյի իչինէ

վաղ օլունտուգտա, հէմ սանճըյը թէսկին
իտէր, վէ հէմտէ օլ պիր տիչլէրէ մաղարրաթ
կիրաս իթմէզ :

586. (Կալէֆէրէթ) եախօտ (Գաւալուէ) թա-
պիր օլունան զամգտան ախղ օլունուպ, սը-
ճագ սու իչինտէ եուճուշաթտըրըլըրգտան
սօնրա, տէլիք օլան տիչլէրին իչինէ վաղ օլու-
նուպ, վէ մէզքիւր զամգըն գաթըլաշմասը
իչիւն աղըղա պիր մըգտար սօուգ սու ալըն-
մալը տըր, վէ իյթէ պու սուրէթլէ տիչլէր
սուհուլէթ իլէ տօլմուշ օլուր :

587. Հէնուզ տիշ չըգարմագտա օլան քիւ-
չիւք չօճուգլար պիր չօգ խասթալըգլարա
միւպլէլա օլուպ, հաթթա պու սէպէպտէն
պաղըլարը տախի եա էօլիւր, վէ եախօտ պէ-
յին խասթալըգլարընա տիւշար օլուր : Մահ-
զա պունը իչիւն չօճուգ տիշ չըգարմագտա
հէնկեամտէ չօգ աղըրըլար չէքտիյի հըսս իտիլ-
տիքտէ, տիչին իւսթիւնտէ պուլունան տէրիյի
ուսուլ իլէ եարմալը. էկէր պու թէտպիր իլէ
եինէ տիշ մէյտանէ չըգմայաճագ օլուրսա,
վէ մէզքիւր եարըգ գաըանըրսա, իքի իւշ
կիւնտէն իշպու ամէլիյաթը թէքրար իթմէլի
քի, պու թէտպիր իլէ բէք չօգ ըթֆալըն
քէսպը սըհէթ իթմիշ օլտուգլարը միւճէր-
րէպ տիր :

588. Չօճուղուն աղըրնտան պիր տիւզիւյէ
սալլա ագմասը, վէ միւթէմատիէն բարմաղը-
նը աղըրնա կէօթիւրիւպ ըսըրմասը, մէզքիւր

չօճուղուն տիշ չըգարաճաղընա տէլալէթ
իտէր :

589. Թուղը եազըպ պիր խանէնին շարգ-
թարաֆընա պէնտ օլունսա, սիհրի, վէ իսա-
պէթը նազարը իպթալ իտէր տէյուլ նազլ
օլունուր :

590. Կիւնէշ՝ Ագրէպ (Կարիճ) եախօտ Սէ-
րաթան (Խեցգետին) պուրճունտա թալի իքէն,
իւշ տիրհէմ թուղ պիր խասթանըն եաթաղը
օտա գաբուսու էօնիւնտէ աթէշէ աթըլսա,
էկէր թուղ օտանըն տէրունինէ սըչրար իսէ,
խասթա խէլաս օլուպ, վէ էկէր տըշարույէ
սըչրար իսէ, խասթանըն մարազը քէսպի շիտ-
տէթ իտէր տէյուլ (թէօֆէ) եազար :

591. Պիր մահալէ քէսրէթ իւղրէ եաղմուր
եաղըպ զարար վուգու պուլսա, հէման պիր
մըգտար քէշի սիւտիւնիւ աթէշէ տէօքսէլէր,
տէրհալ եաղմուր քէսիլէր, վէ պունու պա-
ղըլարը գաթի վաֆիր թէճրիւպէ իթմիշէր
տիր տէյուլ, սահիպ (թէօֆէ) նազլ ու պէեան
իտիյօր իսէ տէ, պիղճէ մէճհուլ տըր . չիւնքի
թէճրիւպէ իթմէմիշիղ տիր :

592. Սիւրէյեա տէտիքլէրի եըլտըզ, քի
սէնէտէ պիր տէֆա թուլու իտէր, էկէր գօ-
յունլարըն կէօղլէրի մէզքիւր եըլտըզա բասթ
կէլսէ, վէ եախօտ օլ եըլտըզ գօյուն սիւրիւ-
սիւ իւզէրինէ տօղսա, սիւրիւ գըրըլըպ հէլազ
եախօտ տիկէր մարաղլարա միւպթէլա օլուր-
լար տէյուլ նազլ օլունուր . պու հալ աղնամ

էսհապը ինտինտէ իւլքէր վուրտու տէյուլ,
պէզայէթ մէշուր տըր :

593. Իւշ տիրհէմ գայա շապը, քի թիւրք-
ճէ շապ տէրլէր, վէ պիր տիրհէմ էրիմիշ պալ
եախօտ շէքէր, իշի սըրըլ թօբրագտան պիր
գապէ գօնուլուպ աթէշէ վազ օլունա . թա քի
օլ մախլուլթըն սույու շէքիիպ էյիճէ գու-
րուսուն . սօնրա պիր հալմանտա տէյիլէրէք
հասըլ օլան թօղու, պօղազը ուզունճա պիր
շիշէյէ գօնուլուպ, պիր քեաղըտ թաբա իլէ
աղղընը գաբաեարագ, շիշէյի պիր բօթա ի-
չինէ գօյուպ էթրաֆը ինճէ գում իլէ իհա-
թա օլունա, վէ շիշէնին տըշարըտա գալմըշ
ճիհէթի տախի, եարըմ շէյրէք սաաթ գա-
տար քէօղ օլմուշ աթէշտէ ըսըտըլա, թա քի
շիշէնին աղղընտան չըգաճագ օլան պուղու
թէմամըլա քէսիլէ . պու հալտէ սուֆուֆը
մէզքիւր շիշէտէն չըգարըլըպ քիւշիւք սիւրա-
հիլէրէ գօնուլարագ աղըզլարը մանթար իլէ
գաբաաղըմալը, վէ իսթէնիլտիյի զէման պու
սիւրահիլէրին պիրինտէն պիր մըգտար սու-
ֆուֆ չըգարըլարագ, բուլթուպէթսիզ պիր
քեաղըտ, եախօտ սայըր պիր շէյ իւզէրինէ
տէօքիւլտիւքտէ, սուֆուֆը մէզքիւր էվլէլա
պիր աղ մալիլէշէրէք, սանիէն գարարըր, վէ
տէրհալ քէսպը հէրարէթ իտուպ աթէշ ա-
լարագ իւզէրինտէ պուլունան ճիսմի եազար :

594. Տէնիզ քէօբիւյիւ վէ մաղի վէ զաճ
ալէսսէվիյէ ախզ, վէ պիրիպիրինէ գաթըլա-

րագ, ճիւղի զէյթին եաղը իլավէ օլունսա, վէ պիր պէզ բարչասը պունլարըլա բիշիրիւլա, օլ պէզտէն ֆիթիլ եաբըլարագ թու թուշտըրըլա, խանէ տէրունինտէ օլանլարըն չէհրէլէրի առէթա արապ կիպի սիեհաճ կէօրիւնիւր:

595. Մն տիրհէմ գատար (ԳԼՏԵՐԿՊ ԿԻ ՍՕԿԱ) տէնիլէն էճզայը պիր գատէհ սու իշինէ գա թարագ իշիլտիքտէ, նէֆէս գօգմասը միւն տէֆի օլուր. էկէր նէֆէս գօգմասը չիւրիւք տիշէրտէն իլէրու կէլմիշ իսէ, մէզքիւր իլաճ տան պիր չայ գաշըղը ալարագ իքի գատէհ սու իշինէ գաթըլըլա տա աղըզ սապահլարը երգանսա, եինէ գօգու մահվ օլուր:

596. Փէթէն թօհուսու տէնիլէն նէպաթըն տիքիլտիյի մահալէ, եէր քէօթէպէյի օղրա մայըլ, տիկէր նէպատաթ տախի մաղարըլաթ տէն էմին օլունուր տէյու, (Լէհէ) նամ թա պիպ քիթապընտա զիքը իթտիքտէն մատէ, տիկէր հիւքէմա տախի թաստիգ իտէրլէր:

597. Գօհուս, էգըիւզ վէ քէլը էմնալի հայ վանաթըն տէրիլէրինէ, վէ ինսանըն սաչ վէ սագալ ալթընա եաբըլան պէօճէք, քի ա րապճա (ԳԽԿԱՆ), վէ թիւրքճէ տէ (Կէնէ) տէրլէր: Պիր քէլըին գուլաղընա եաբըլմըշ օլան կէնէյի ախը իտիպ պիր պէզէ պաղլաեաբագ տիւլիւմ կիպի եաբըլըլա տա իւզէրինտէ կէնէ պուլունան պիր քիմնէ իսթիսհապ իթսէ, աղըր վէ սըղըտան էմին օլուր տէյու, հէքիմ

(ԵԽԿԱՆ) քէնտու քիթապընտա թահրիր իտէր:

598. Զանպագ ճէնկեար իլէ էզիլիպ, անըն իլէ պիր պագըր գապ իւզէրինէ եաղը եաղըլսա, օլ մէրթէպէտէ էսէր իտէր քի, կիւմիւշ իլէ եաղըլմըշ կիպի օլուպ, եաղը ասլա պօզուլմազ, պու թարիգ իլէ պագըր գապլար տախի եալտըղլամագ գապիլ օլապիլիր:

599. Շապ էզիլիպ քեաղըտա կէրէյի կիպի սիւրիւլէրէք միւհիւրլէնտէ, օլ քեաղըտ սու եա պըրագըլսա տախի, քեաղըտը մէզքիւր ասլա ըսլանմազ տէյու, հէքիմ (ԵԽԿԱՆ) թահրիր իտէր:

600. Պիր բարչա մազի սու իլէ ըսլատըլըլա եաղը եաղըլտըղտան սօնրա, շապ իլէ գարըլըլմըշ սուեա պըրագըլտըղտա, եաղըլան եաղը ասլա օգունմազ տէյու թապիպի մէրգում թահրիր իտէր:

601. Պիր մըգտար զըրնըգ վէ շապ վէ գա եա գօրուղու սույու իլէ գարըլտըրըլըլա, մէզքիւր սու իլէ ըսլատըլմըշ օլան հէր նէվի էշեա աթէշտէ եանմազ տէյու, պաղը հիւքէմա թահրիր իտէր:

602. Պիր աղաճա եախօտ պիր թահտայա պէեաղ նէֆթ եաղը սիւրիւլիւպ գուրուտուր տուգտան սօնրա, օլ աղաճ առէթա չըրա օտունու կիպի տէրագապ թու թուշուր:

603. 32 տիրհէմ տօմուզ եաղը, 2 տիրհէմ քեաֆիրի, 8 տիրհէմ էզիլմիշ էօտ, վէ 4 տիրհէմ քեաֆիրիյի պիրիպիլէրինէ գա

Թըրըպ մէրհէմ եաբըլարագ իսթիմալ օլունսա, մաեաարլ խասթալըղը տէֆ օլուր տէյուպաղը հիւքէմատէն նագլ օլունուր :

604. Աթ կիւպրէսինտէն եոււմուգ գատար Թօբլար եաբըպ, պիրիպիրինտէն եարըմշար արչըն ուղագ օլարագ, Մարտ այընտա վէ եախօտ Աղօսթօս այընըն իպթիտասընտա աթ կիւպրէսինէ կէօմիւլսէ, վէ իւղէրինէ եինէ եարըմ արչըն մըգտարը կիւպրէ վաղ օլունսա, պու հալ իւղրէ կէօմիւլէն Թօբլար քէօքէնէրէք, եէնմէյէ շաեան մանթար խուրուճ իտէր տէյու, (Շահար) նամ հէքիմ եաղար :

605. Սէօյիւտ աղաճլարը գապուգլարը՝ Փըշգը տէրունինէ տէֆն օլունսա, ալա եէնէճէք մանթար պիթէճէյինի, (Տէֆօրէր) նամ հէքիմ սահիհ օլմագ իւղրէ զիքր իտէր :

606. Գուշ Թէրսինին պէեաղը, զէյթին եաղըյա կէրէյի կիպի գայնատըրըպ, օլ եաղ իլէ տէմիրտէն մամուլ հէր նէվի ալաթ վէ սայըր ալաթը հարպիյէ սուվարըսա, պիր տահա բաս Թութմատըղը միւճէրրէպ օլմագ իւղրէ, (Հարպէ Էւէմէ) նամ քիթապտէ եաղըմըշ օլտուղու կիպի, բէք չօղլարը տախի Թաստիգ իտէրլէր :

607. Պալ արըսը պուլունմաեան մահալտէ եէնիտէն պալ արըսը իճատ վէ բէյտա իթմէք միւրատ օլունսա, աթիիւղղիքը Թէտպիրէ միւրաճաթ իտիլմէլի տիր շէօյլէ քի, պիր մըգտար սըղըր էթի ախղ օլունուպ, աղղը

միւհրէմճէ գաբատըմըշ պիր Փըշքեա վաղ օլունտուգտան սօնրա, պիր միւտտէթ էօյլէճէ պըրագըսա, Փըշը իչինտէ պալ արըլարը բէյտա օլուպ, անճագ նըզամըղ, եանի իչլէրինտէ պէյ վէ ամիր տէնիլէն արըլար պուլունմաղ ամմա, նըղամը, եանի պէյլի վէ ամիրլի արը Թէտարիգի միւրատ օլունտուղու հալտէ, Թուլէն վէ արզէն օն արչըն պիր օտա Թէտարիգ օլունուպ, օլ օտանըն պիր քիւչիւք գաբուսունտան պաշգա, կիւնէչին զիեասը կիրէճէք պիր տէլիք պուլունմայուպ, օտանըն հէր եանընը գաբամալը, պատէհու իւշ եաշընտա սէմիղ վէ Թէնտիւրիւսթ պիր էօքիւզիւն աեագլարընը միւհրէմճէ պաղլայըպ, ապա գան չըգմագսըղըն պաշընա պիր Թօգմագ իլէ, եախօտ պիր սօբա իլէ վուրարագ էօքիւզի հէլագ իյէյիպ օլ գաբալը օտաեա գօյմալը, վէ օտանըն գաբուսունու միւհրէմճէ գաբամալը քի, օտանըն տէրունինէ հէվա վէ կիւնէչին զիեասը պիր վէչհ իլէ կիրմէսին, եիրմի պէշ կիւն գատար պու հալ իւղրէ տուրտուգտան սօնրա, օտանըն պալասընտան պիր տէլիգ աչըլտըղընտա, օտանըն տէրունի պալ արըսը իլէ տօլու պուլունուր, վէ օլ էօքիւզտէն գըլ վէ քէմիքտէն պաշգա պիր շէյ գալմայըպ մահվ վէ հիչ օլմուշ պուլունուր տէրլէր քի, պունուն սէպէպի արը էօքիւզիւն գալպինտէն հասըլ օլուր, վէ պու արըտան հասըլ օլան պալ զիեատէ շիրին վէ լաթիֆ օ

լուսւ, սայրը ազալերտէն հասըլ օլան արընըն պալը, օլ ազանըն միզաճընա եագըն վէ միլայիմ օլուր տէյու, (ճաֆէ Իւլ Քէփալէի) մէսթուր տըր: Սօնրա օտանըն պալասընտան ալըմըլ օլան տէլիյէ, արըլարըն սէվտիյի չիլէքլէրտէն գօնուլա, օլ տէլիքտէն արըլարըն քիւմէ քիւմէ կիրիպ չըգտըլը կէօրիւլիւր տէյու, մէգքիւր քիթապ զիքը իտէր:

608. Պիր աղաճըն էն ալթ չաթլաղընա սըգճա օլարագ պիր թաշ գըստըրըլա, օլ սէնէ բէք չօգ մէյվէ վէրիր օլտուղու միւճէրըէպ իմիշ (պու սըրը պաղչէվանլար իշիթմէսին, զիրա սօնրա նէ էվլէրիմիզտէ տիվար, վէ նէ տէ սօգաղարտա գալտըրըմ գալըր):

609. Ճամ ըսըտըլըպ իւզէրինէ եուճուշագ պալ մօմու սիւրիւլէրէք, մէգքիւր ճամ սահիֆէսինի էօրթէրէք էօյլէճէ սօղուտուգտան սօնրա, իւզէրինէ պիր չիվի ուճուլըլա իսթէնիլէն բէսմ, վէ եախօտ եաղը եաղըլըպ, պիր մըգտար (սաֆա օլթիլէ) տէրօնինէ իտխալ, վէ սօնրա իւզէրինէ (Քիւլմի Կուշու) թապիր օլուսնան թօղ սէրբիլէրէք պիր միւտտէթ սօնրա իւզէրինտէ պուլունան պալ մօմուսունը իղալէ իթմէք իւզըն թէքրար ըսըտըլտըգտա, ճամըն իւզէրինտէ եաղըմըլ օլան չըղիլըլար վէ եախօտ բէսիմէր, ատէթա միւհիւր կիպի գաղըմըլ կէօրիւնիւր:

610. Պիր խասթա հալէթընէզիյէ կէլտիքտէ քէնտուլի պիւմէզ, վէ օլ հալտէ, անտէ

պուլունան քէհլէլէր պիւթիւն ֆիրար իտէրէր տէյու (Մալիկ) զիքը իտէր:

611. Տիշի քէչինին սաղ պօյնուղու, համիլէ գատընըն պէլի իւզէրինէ վաղ օլունտա, թէսհիլի վէլատէթ իտէր տէյու հէքիմ (Գալիկ) թէգքիրէսինտէ զիքը իտէր:

612. Համիլէ օլան գատընըն ալուճունա քէհլէ գօյուպ իւզէրինէ սիւտ սաղըլա, էկէր օլ քէհլէ հարաքէթ իտէրսէ, գատըն էրքէյէ, վէ հարաքէթ իթմէզ իսէ նիսայէ համիլ օլտուղու միւճէրըէպ օլմագ իւզէրէ (Թէօհֆէ) եաղըյօր:

613. Քէչինին պույնուղալընը վէ թըրնագլարընը, թուրպ, պալ վէ քէթէն թօհուճու իլէ գարըշտըրըլա, մատէնլէրի վէ ճէմի գաթի վէ սէրթ նէսնէլէրի եուճուշատըր տէյու (Թէօհֆէ) մուհարրէր տիր. (Ֆագաթ գալպի զալիմ վէ խայընլարըն թաշ եիւրէքլէրի էլպէթտէ միւսթէսնա ատտ օլունմալը տըր):

614. Քէչինին թըրնաղընը հալլ իթսէլէր, զայէթ սիյահ միւրէքքէպ օլուր տէյու, քիթապը մէգքիւրտէ մէսթուր տըր:

615. (Ջէհա Էլի) տէնիլէն եաղըմըլ սուֆուֆա, էտնա մէրթէպէտէ աթէշ կէօսթէրիլսէ, եախօտ աթէշտէ ըսըտըմըլ պիր տէմիր բարչասըր տօղունտուրուլա, պարուլտան զիյատէ տէհլէթիլ, վէ մախուֆ պիր սէտա իլէ թուլթուլուր, վէ էթրաֆընա մաղարթաթ բէսան օլուր: Անճագ պարուլթըն

հարաքէթի եիւքսէյէ տօղրու օլուպ , պու-
նուն իսէ աչաղըյա տըր . անըն իչինն մատեն-
տէն եարըմըչ պիր զարֆա գօնուլուպ , ա-
ղաճըգ աթէչէ կէօսթէրիսէ , զարֆը տէլէ-
րէք զէմինէ տօղրու կիտէր , վէ պունըն գուվ-
վէթի իսէ , պարութտան պէչ ալթը մէրթէպէ
զիյատէ օլտուղու , պաղը քիմեակիրէրտէն
մէնգուլ տըր :

616. (Ջէհւ եւ բարէ) իլէ պիր մըգտար (շէհ-
էւ Էհրէն) գօնուլա , վէ մաճուն իտիլսէ , բա-
տիյէթի սաղըթ օլուպ , աթէչի կէօրտիւքտէ
ալէվէնիւր ամմա , սէտասը իչիտիլմէզ օլտու-
ղու , (Թըւղը ճէրթի Էհրէյէ) նամ քիթապտէ
մէսթուր տըր :

617. (Ջէհւ եւ բար) տէտիլէրի , ատէթա
ալթունի եալտըզ սույը իլէ թարիգը մարուֆ ,
վէ մէշուր իւզրէ հալլ ու թէրքիպտէն հա-
սըլ օլան սուֆուֆ տըր . մէսէլա պիր տիր-
հէմ եալտըզ ալթունընտան (շէհւ եւ բար) եա-
բըմադ միւրատ օլունսա , թարթըսը նօգսան
պուլմայըպ , պէչ ալթը հապպէ գատար զի-
յատէ կէլէճէյի միւճէրէպ տիր :

618. Գէզալիք պիր տիրհէմ թէրալէնտ
իլէ տէֆի թապիյէսի (բնական կարիքը հո-
գալ) ատէթ իթմիշ օլան զաթ , պիր տէնի (բար-
ճէրթ) տէօրտ հապպէ (շէհւ եւ բար) գաթա-
րազ գուլանսա , պիր տիրհէմ ըալէնտ գա-
տար գուլվէթի վէ թէէսսիրի օլտուղու , վէ
իսթիմալ իտէն ինգըպաղը տայիմիտէն շիֆա

պուլտուղու , (Էհմ Է-Է Էհրէյէ) վէ (Էհմ Է-
ճէրթ) մէրհումըն էլ եաղըսը օլան միւլէլիֆա-
թը մահֆուզէսինտէ միւշահիտէ օլունմուշ
տըր : ֆագաթ պու սուֆուֆ մուգատտէմէ-
րի պէյնէլ աթըպպա , նէ գատար մէմուհ
վէ միւսթամէլ իմիշ իսէ տէ , շիմտի մաղար-
րաթը մուճիպ օլուր տէյու մէթրուգ հիւք-
միւնտէ գալմըչ տըր :

619. Նէրկիզ չիչէյի սօղանը օրթասընտան
եարըպ տիքսէլէր , գաթմէրլի օլուր տէյու
ֆէլահաթ քիթապլարընտա կէօրիւմիւշ տիր :

620. Պիր մըգտար թուզը պիր գըրմըզը
պէզ իչինէ գօյարազ , համիլէ օլան գատը-
նըն ոօլ թարաֆընա պաղլասալար , սիւրաթը
վէլատէթի մուճիպ օլուր տէյու (Միւլէօլ)
զիքը իտէր :

621. Սուսամ չիչէյինի գօգուսունը՝ սի-
յահ գարկա գօգլասա հէլագ օլուր տէյու
(Էհմ Է-Է Էհրէյէ) մուհարրէր տիր , անըն ի-
չին սուսամըն պիր նէվինէ (շէհւ Է-Է Էհրէյէ)
տէրլէր :

622. Գարբուզըն տըչ գապուղընտա օլան
չըզկըլար ռայըլըպ , թէք կէլիւսէ լէզիզ օլ-
տուղու մէշայիւր աթըպպատէն միւճէրէպ
օլմազ իւզրէ նազլ օլունուր :

623. Էլմա վէ շէֆթալի աղաճէրի տիպի-
նէ թէպէվիւլ օլունսա , մէյվէլէրի գըրմըզը
օլուր տէյու (Ֆէլահաթ Էհրէյէ) մէսթուր
տըր :

624. Շամ ֆըստըըը երի նէվ օլուպ , պի-
րի էրքէք պիրի տիշի տիր , էրքէք նէվինին
ֆըստըըընտա լէպ օլմայըպ իշի պօշ օլուր .
իմտի ֆըսթըըըն սիվրի թարաֆը եէրէ տի-
քիլտէ՝ տիշի , վէ սիվրի թարաֆը եօգարը կէ-
լիպ , եասը թարաֆը աշաղա տիքիլիր իսէ էր-
քէք օլուր տէյու (իւնէ լահէ) ֆէլահէթը նէ-
պաթիյէտէ թահրիիր իտէր :

625. Ույուեամանեան պիր խասթանըն պա-
շը ալթընա , քէնտի խապէրի օլմագսըըն ,
պաշ թարաֆըըը խասթանըն պաշը թարա-
ֆընա կէլմէք իւղէրէ , պէշ ատէտ մարուլ
եաբրաղը վաղ օլունսա , ույգուսը կէլիր տէ-
յու (Հահէ Բաշ) ըրվայէթ իտէր : (Ֆիլ հագը-
դա մարուլըն թապիաթընտա Բեքիւ եանի ա-
ֆէն օլմաղա , քէսրէթ իւղրէ եէնիլտիքտէ ,
ույգու կէթիրիր օլտուղու գավլի հիւքէմա
իսէ տէ , պաշ եասթըըը ալթընա գօնուլա-
րագ , ույգու տալէթ իտէճէյի պիղճէ մէճ-
հուլ օլուպ , հէր հալտէ թէճըրիւպէ իտիլմէք
լաղըմ կէլիր :

626. Պիր քիմէսնէ , կիւնէշ նօգթէյի համ-
լէ նագլ , վէ թահվիլ իյլէտիյի անտէ , (Խօրա-
ան Բեքէ) տէնիլէն օթը տիշի իւղէրինէ վաղ
իյլէսէ , օլ քիմէսնէ սէնէնին խիթամընա դա-
տար տիշ աղըըսը չէքմէղ տէյու նագլ օլու-
նուր :

627. Գըրլանկըճ գուշունըն , իւք եուսուր-
թասընտան չըգան եավրուսը միտէսինտէ իքի

թաշ պուլունուր քի , պունլարա արէպիտէ
(Հահէր էլ Հաֆսէն) տէնիր . մէգքիւր թաշարը
եէրէ տօգուստուրմագսըըն , եապան քէշիսի
տէրիսինէ սարըպ , սարա իլլէթինէ միւպթէ-
լա օլան քիմէսնէնին կէրտանընա թաալիք օ-
լունսա , եախօտ բաղուսընա պաղլասալար ,
պի աֆսուլլահը թաալա , սարա իլլէթի օլ քի-
մէսնէտէն զայիլ օլուր տէյու , (Տեֆէրիսա)
եաղար :

628. Քէզալիք սարա իլլէթինէ տիւշար օ-
լան քիմէսնէնին , սարասը թուլթուղու հէն-
կեամտէ , պաշը ուճունա սիյահ սարը պիր
պուշագ եէրէ սաբլանըլա , իլլէթը մէգքիւ-
րէնին շիտէթի թախֆիֆ օլուպ , խասթա
տախի չարըգ այըըր տէյու ըրվայէթ օլու-
նուր :

629. (Հահէր էլ շեյ) քի եէշիմ տէտիքլէրի
թաշ տըր , պու թաշար աշըգ վէ գօյու , եէ-
շիլ վէ ընկեամուղ օլուրլար . էյիսի բէք
զիյատէ եէշիլ օլան տըր . իշթէ պու թաշտան
միտէ իւղէրինէ թաալիք օլունսա , միտէյէ
վէ սաֆրայէ , վէ եանմըշ գանէ ֆայիտէսի
օլուր տէյու , (Ճաֆէն) նամ հէքիմ քիթա-
պընտա զիքը իտէր :

630. Քէզալիք մէգքիւր թաշ պիր համիլէ
խաթունըն սաղ բաղուսընա թաալիք , վէ եա-
խօտ պէլինէ պաղլանըլա , սուհուլէթ իլլէ
վաղի համլ իտէր տէյու , իյսա էֆէնտի նամ
մէշհուր թապիպին միւֆրէտաթընտան ալա-

րադ , հէքիմ (Տէգօրէրոս) պէյան իտէր :

631. Պիր քիմնէ մէրսին տալինտէն հալգա եաբըպ , եիւզիւք շէքլինտէ օրթա բարմաղընա թագսա , օլ քիմէսնէ (Վէճայէ հալիպ) եանի պէօպրէք հասթալըղընտան էմին օլուր :

632. Պասուր խասթալըղընա միւպթէլա օլան քիմէսնէ , ագշամ վագթը (Կէպրէ) աղաճընըն եանընա կէլիպ , վէ քէնտի իսմինի վէրէրէք « Սէն ֆիլան իպնի ֆիլանըն պասուրուսուն » տէսէ , իրթէսի սապահ , վէ քէզալիք ագշամ իւղէրի եինէ պէօյլէ տէյիպ , օլ կէպրէ աղաճընը գաթ էյլէսէ , պասուրտան խէլաս օլուր տէյու , պաղը քիմնէլէրտէն ըիվալէթ օլունուր իսէ տէ , պիզէ մէճհուլ օլուպ , թէճրիւպէյէ միւհթամ տըր :

633. Ուֆագ սիվիլճիքէր վէ եախօտ գան չիպանլարընա միւպթէլա օլան քիմէսնէ , վիճուտինէ եէտի թանէ մագի պաղլասա , օլ քիմէսնէտէ չիպան չըգմաղ տէյու նագլ օլունուր :

634. Համիլէ գատընըն վէլէտի էրքէքմի տիր տիշլիմի տիր , պիլինմէք միւրատ օլունսա , սաֆի վէ պէրրագ սու իլէ սօլու պիր քեասէնին իւսթիւնէ պիր գաշ տամլա օլ համիլին սիւտիւնտէն տամլաթըլսա , էկէր սիւտ սուտա տաղըլըր իսէ տիշլիյէ , վէ սուեա գաղըլմայըպ տուրուրսա էրքէյէ ալամէթ օլտուղու թէճրիւպէ իյլէյէն պաղը քէսանտէն իշիթմիշ տիր տէյու , (Մաբէիւ) ղէքը իտէր :

635. Ճէվիղ աղաճընըն քէօքիւնէ գատար Գըրմըղը պագըրտան մամուլ պիր էքսէր գաղըլսա , ճէմի աֆաթտէն մուհաֆաղա իտէր տէյու (Իպնի պասուլ) քիթապընտա թահրիր իտէր , (պասալ սօղան տէմէք օլուպ , էկէր պու միւէլիֆ աղաճա սարմըսագ ասմայը թալսիյէ իթմիշ օլսա իտի , պէլքի օլ աղաճ պէտնաղարտան տախի մուհաֆաղա օլունուր իտի) :

636. Պիր շալլամ իքիյէ պէօլիւնիւպ , հէր պիր բարչասընըն եօգարը վէ աշաղըսընա պիրէր ուֆագ սօղան գօնուլուպ , վէ ղէյթին եաղը իլէ եաղլայըպ տա տիքիլէ , օլ շալլամ հալուճ օլուր տէյու (Իպնի Վիշէ) քիթապընտա ղէքը իտէր : (Թէճրիւպէյէ միւհթամ տըր) :

637. Եիւղ տիրհէմ գատար սուեա պիր տիրհէմ ճէնկեար վէ պէշ տիրհէմ (պիլիւնիւրալի Գըքթիւ) նամ էճղա գարըլտըրըլսա , բէք ալա եէշիլ միւրէքէպ բէյտա օլուր :

638. Պէնէֆշէ տէնիլէն չիչէյին թարլասընա գամըշ ֆիտանը տիրիլսէ , պէնէֆշէլէր ֆէրահ պուլմայըպ պօզուլուրլար . ղիրա գամըշ իլէ պէնէֆշէ պէյնինտէ ղըտտիյէթ մէվճուտ տըր :

639. Քէզալիք , նէզաֆէթսիղ պիր ատէմ , եախօտ պիր գատըն պէնէֆշէ թարլասը տէրունինտէ օթուրսա , չիչէքլէրի ֆասիտ օլուպ գուրումաղա պաշլար :

640. Քէզալիք պէնէֆշէ , տիւմանտէն հաղղ իթմէղ , հալա տիւմանըլ օլսա չիչէյի գու-

ըույուպ եաբրազլարը քիւշիւլիւր , վէ գօգուսու տախի տէյիշիր տէյու (Մէնահէն էւլ Ֆէր) նամ քիթապտէ մէսթուր տըր :

641. Քէզալիք պէնէֆշէ եազընընա շիմէք իսապէթ իթմէսի , վէ սօղուգ բուզիկեար էսմէսի , վէ տիւման վուգուինի պէնէֆշէյէ մուզիրը օլտուղու , (Մէնահէն էւլ Ֆէր) նամ քիթապթահրիր իտէր :

642. Ալթունտան եաբըլմա պիր իյնէ աթէշտէ գըզտըրըլպ , անընլա վիճուտին պիր աղասը տաղլանըլսա , օլ աղա գապարմազ , վէ քէսպը ուֆունէթ իթմէզ տէյու միւճէրէպ տիր :

643. Բարմաղընա եազուլթ եիւզիւք թագան քիմէանէ պօղուլմատան սալիմ օլուր տէյու , պաղը քիւթիւպը խէվաստէ կէօրիւլմիւշ տիր :

644. Քէզալիք ինսան տիլի ալթընա պիր եազուլթ թաշ գօյսա , սուսուղըղը իզալէ օլուր , վէ հէր շէյտէն զիեատէ աթէշին շիտտէթինէ թահամմիւլ իյլէտիյի նազլ օլունուր :

645. Պիր քիմսէ էլլէրինէ էզիլմիշ (Էտիւն) եանի աթ գասինիսի թապիր օլունան էօզի սիւրիւպ , արը թուլթսա , արընըն սօգմատըղը (Էտիւն) նամ թապիւպ զէր իտէր :

646. Պիր իբլիյի պիր եումուրթանըն իւզէրինէ սարըպ պէրապէրճէ աթէշէ ալթսալար , մատամքի եումուրթա գապուղու սաղլամ տըր , իբլիք ասլա եանմազ , (թէճրիւպէսինտէ

իբէ ուն սէրիմէյէ , զիրա թէճրիւպէ օլունմուշ տըր) :

647. Իյտէ աղաճընըն եաբրազլարը տէօշէյէ սէրիլիպ իւզէրինտէ եաթմազ , տիւշ կէօրմէյէ մանի օլուր տէյու նազլ իտէրէր :

648. Մէրսին աղաճընտան տիշ թէմիլլէմէյէ ալէթ եաբըլպ իսթիմալ օլունսա , տիշլէրէ ֆայիտէսի օլաճաղընը սահիպ (թէօհֆէ) թահրիր իտէր :

649. (Գալէի Գալէ) եանի ալայիմի սէմա (ծիրանի գօտի) զահիր օլուպ , գալիւլարը չիֆթ չիֆթ պիրպիրինէ եազըն օլսա , շէտիտ եաղմուր եաղաճաղընա տէլալէթ իտէր :

650. Մահիլթապըն էթրաֆընտա պիւթիւն վէ գալըն պիր հալէ (բակ լուսնի) վէ եախօտ իւշ տտէտ հալէ կէօրիւնսէ , միւթէազըպէն պիր շէտիտ եաղմուր վուգուինէ տէլալէթ իտէր :

651. Էօքիւզլէր եիւզլէրինի ճէնուպ նահիյէսինէ շէվիրսէլէր , գարիպէն եաղմուր եաղաճաղընա տէլալէթ իտէր :

652. Գարընճալար , եումուրթալարընը օլտուգլարը եէրտէն չըգարըպ պաշգա մահալէ նազլ իյլէսէլէր , գարիպէն եաղմուր վուգուինէ տէլալէթ իտէր :

653. Թալուգլար քէնտիլէրինէ մախսուս (Էրեւուրէ) զիեատէ իտիպ , օրատէն պուրայէ նազլ ու թահիլի մէքեան էյլէսէլէր , պիր շէտիտ ֆուրթունա վէ եաղմուրա իշարէթ տիր :

654. Խօրօղլարն տախի վագըթսըզ էօթ-
մէլէրի եաղմուր եաղաճաղընա պէշարէթ օլ-
տուղու կիպի, եաղմուր եաղտըղը վագըթ
էօթսէլէր, հավանըն աչըլըպ քէսպի իթիտալ
իտէճէյինէ տէլիլ տիր:

655. Գըշ մէվսիմինտէ պիր սիւրիւ գարկա
զահիր օլուպ, միւթէագըպէն ֆէրեատ իլէ
ուչուշսալար, շէտիտ սօուգ վուգուինէ, վէ
եաղ իսէ, հէվանըն թէպէտտիւլինէ տէլա-
լէթ իտէր:

656. Գըրլանկըճար սըգճա սըգճա չայ քէ-
նարընտա պիրէքիպ տէ տալըպ չըգսալար, վէ
գանաալարընը պիրպիրինէ չարբսալար, վէ
զիեատէ ֆէրեատ իթսէլէր, սօուգ վուգուինէ
իշարէթ տիր:

657. Սինէքլէր՝ պաեաղը աղըր հըսս օլու-
նուրճասընա գօնտուգլարը եէրլէրի ըսըրսա-
լար, վէ սըգլէթ իւզըրէ ուչուշսալար, սօուգ
վէ եաղմուր վուգուինի կէօսթէրի:

658. Մէտէֆ օթու սույու՝ թաւուգլարըն
թիւյլէրինէ սիւրիւլսէ, սամուր վէ սանսար-
տէն մուհաֆազալէրի մուճիպ օլուր:

659. Պիր մահալտէ քի արսլան տէրիսի,
եախօտ թիմահ եախօտ տէնիզ այկըրը, եա-
խօտ տէնիզ էօքիւզի տէրիլէրի թագըլսա, օլ
խանէյէ թաուըն վէ եըլտըրըմ իսապէթ իթմէզ:

660. Տէֆնէ վէ ինճիր աղաճլէրինէ տախի
եըլտըրըմ իսապէթ իթմէտիյի նագլ օլունուր:

661. Սաբան աղընա պիր գամըշ պաղլա-

նըլըպ, թօբրագ էօյլէճէ զէրը օլունսա, օլ
մահալտէ զըրաաթէ մաղարրաթլը օլան օթ-
լար պիթմէզ տէյու պաղը ֆէլլահլէրտէն մէն-
գուլ տըր:

662. Պիր խանէնին գաբուսուհա ատա սօ-
ղանը ասըլսա, օլ խանէտէ սաքին օլանլար
նաղար շէրրինտէն էմին օլուրլար:

663. Պիր խանէնին գաբուսու իւզէրինէ
ատա սօղսնը թալիգ օլունսա, օլ խանէ տէ-
րունինտէ օլան նէպաթաթ, եըլան վէ ագ-
րէպ միսիլու հաշարաթտէն էմին օլուր:

664. Պիր քիւչիւք քիրաղ աղաճը ֆիտանը,
մէսէլա եէրտէն իքի արչըն պօյունտա պիր
քիրաղ աղաճը, պաշտան այաղա գատար ի-
քիյէ եարըպ, վէ հէր թարաֆընտան էօզիւնի
չըգարարագ, ղայէթ չաբուգլուգլա պիր եէրէ
կէօթիւրիւպ սըգը սըգը սարսալար, վէ ինէք
թէրսի իլէ պիւթիւնճէ մէրհէմլէյուպ օլ սէ-
նէտէ աղաճ պիթիչիր վէ ֆիլիզլէնիր, սօնրա
օլ աղաճը հէնուզ մէյվէ վիրմէյէն քիրաղ
աղաճընտան աչլասալար, անտէն հասըլ օլան
քիրաղ, չէյիրտէքսիզ օլուր տէյու (Մաֆէօլ)
եաղար:

665. Այվա աղաճտա, վէ հէնուզ խամ
իքէն հէր սապահ կիւնէշ տօղմատան էվէլ
եարըմչար սաաթ գատար պիր քեասէ սու ի-
չինտէ թէրթիպ օլունսա, այվալար ղայէթ
քէպիր օլուր:

666. Ատա սօղսնը սույը՝ տօմուզ եաղը իլէ

գարըշտորըրլալ, գարընճա ինճիթմէսի միւհ-
թէմէլ օլան աղաճըն քէօք թարաֆընա պիր
գարըշ, եախօտ զիեատէճէ օլարագ Մարտ
այընտա սիւրիւլսէ, օլ աղաճ պիւթիւն սէնէ
գարընճատէն էմին օլուր:

667. Ճէվիզին եէշիլ գապուգլարը տէօ-
քիւլիւպ, սուլը քէլպին սինէք գօնան մա-
հալլէրինէ արալըգ արալըգ սիւրիւլսէ, օլ
մահալէ սինէք գօնմաղ տէյու (Մաթէեօլ)
եաղար:

668. Քէլպին իւզէրինէ բիրէ ուշսա, օլ
մահալ զէյթին եաղը իլէ եաղլանըլսա, թէք-
միլ բիրէլէր հէլագ օլուր:

669. Եհնէճէք օթլարա, վէ սէպղէվաթէ
մուղիրը հայվանլար զարար վէրտիքտէ, էթ-
րաֆընտա նէղաֆէթտէն արի պիր գատըն
եալըն այագ օլարագ իւշ տէֆա տօլաշսա,
մէզքիւր հայվանլար մահվ օլուր:

670. Դապագ եարրագլարը ախզ օլունուպ,
սուլը իլէ հէր սապահ կիւնէշին գըզկըն վագ-
թինտէ, վէ հէր պահարըն նըսֆընտա գըս-
րագլարա սիւրիւլսէ, սինէքտէն մուհաֆագա
օլուրլար:

671. Ատա սօղանը չօգճա էքիլմիշ օլան
պիր թարլայա, նօհուտ, պագլա, վէ ֆասուլ-
եա էմնալի հուպուպաթ տիքիլսէ, մահսուլլար
ատէթտէն զիեատէ իրիլէշիւր, վէ հէմտէ
լէզլէթի օլուր, զիրա ատա սօղանը հատոր
ղաթինտէ սըճագ պիր նէպաթ օլմաղըլա,

քէնտու հէրարէթի սայըր հուպուպաթէ տա-
խի սիրայէթ իտէր:

672. (Բէւրիստէ) բրասա թօխումը, վէ եա-
խօտ ֆիտանը, քէշի կիւպրէսի տէրունինտէ
ղարս օլունսա, ատէթտէն զիեատէ պէօյիւր
օլուր տէյու ֆէլահաթ քիթապլարընտա մէս-
թուր տըր:

673. Ինճիր քէմալի իլէ օլտուգտա, հալա
հէրարէթի, վէ ըուլթուպէթսիզ, վէ գըրա-
ղըտան խալի օլտուղու զէմանտէ տէվշիրիլպ,
պիր պիրինէ տօգունտուրուլմագսըզըն, թաշ-
տան զայէթ ինճէ պիր գապա գօյարագ,
մէզքիւր գապըն աղզը տախի զայէթ միւհքէմ
գարատըրըգտան սօնրա, օլ գապ խամուր
իչինտէ գօնուլսա, մատէմքի խամուր պօղուլ-
մայա, ինճիր տախի սէնէսինէ գատար թէր ու
թագէ գալաճաղը չօգլար թարաֆընտան թէճ-
րիւպէ օլունմուշ տըր:

674. Պիր ագար չայտան իւշ ատէտ ուֆագ-
գալի վէ սէրթ թաշ ախզ օլունսա, նար ա-
ղաճընըն տիպինտէ պիր մըգտար եարըլարագ,
մէզքիւր թաշլար սըգը սըգը գօնուլսա, օլ
աղաճտա օլան նարըսը չաթլամազ:

675. Շապ էզիլիպ օլ սու իլէ եաղը եա-
ղըլսա, գուրույունճա եաղը կէօրիւնիւպ սօն-
րա մէզքիւր քեաղըտ սու իլէ թէրթիպ օլուն-
սա, սիյահ եաղըլար բէյտա օլտուղու միւ-
ճէրրէպ տիր:

676. Պիր քիմէսնէ, արսլան եաղը իլէ թէք-

միլ վիճուտինի եաղլասա , այլ վէ գուրտ էմ-
սալի ճանավարլար մազարրաթընտան էմին օ-
լուր . զիրա գուրտ վէ էմսալի օլան երըթըն-
հայվանլար , օլ եաղըն գօգուսունու ալտը-
լարընտա ֆիրար իտէրլէր տէյու նագլ օլու-
նուր :

677. (Խոսրոս) քի թիւրքէտէ կէնէ թօ-
հումու տէրլէր , մէզքիւր թօհումտան պիր
մըդտար ախլ օլունուպ , սըճագ սու իլէ էլ-
լէր իլէ եօղըրուլարագ խամուր կիպի օլտուգ-
տան սօնրա , պօյնուզ վէ ֆիլտիչի էմսալի շէյ-
լէրի տօղըրուլթմագ վէ եումուշալթմագ միւ-
րատ օլունտուգտա , մէզքիւր խամուրտան օլ
պօյնուզա կէրէյի կիպի սիւրիւլէ , վէ սօնրա
սըճագ կիւնէյէ վաղ օլունճա , օլ պօյնուզ վէ
եախօտ ֆիլտիչի եումուշագլըգ քէսպ իտիպ ,
միւրատ օլունան շէքլէ կիրէր տէյու նագլ օ-
լունուր . իլլա քի կիւնէյ տէ , պուրճը սուրտէ
(արեգակն ի խոյ) օլսա , տահա կիւզէլ օլուր
տէյու (հէտէ Եսա) իլալթէթէն զիքը իտէր :

678. (Հոսէյն Եւ հոսէյն) եանի մէնէվիլ աղա-
ճը վէ պիպէրեա վէ գուրու բաբաթեա չի-
չէյի խաֆիֆճէ տէյիւլիւպ , պիր կիճէ էքչի
սիրքէտէ հալլ օլունտուգտան սօնրա , բիրէ
օլան եէրլէրէ սէրբիւսէ , բիրէլէր տէրհալ օլ
մահայտէն ֆիրար իտէրլէր :

679. Պաղչէլէրտէ պուլունան մազարրաթըր
պէօճէքլէրին տէֆի իչիւն , պաղչէնին տիվար
քէնարլարընտա չուգուրլար գաղըյըպ , իչէ-

րինէ ֆանուս միսիլու շիչէլէրի , աղըղարը թօբ-
րագ իլէ էօրթիւլիւ օլարագ գօնուլտուգտա ,
մէզքիւր ֆանուսուն իչի կիճէլէրի (հաշար-
Խէյէ) պէօճէքլէր թօբլանըր քի , սապահ-
լայըն թօբլանըրպ թէլէֆի իտիլիր :

680. Չընար աղաճը վէ եաբրաղըյլա թիւթ-
սիւլէնմիլ մահալտէն , եէրասէ վէ պէօկ պէօ-
ճէյի միսիլու հայվանաթ օղըամաղլար :

681. Պօսթանլարա արըղ օլան գուրտ ,
թըրթըր , սօղուճան վէ էմսալի հաշարաթ
տախի չընար վէ եաբրաղը տիւմանընտա
թիւթսիւլէնտիքտէ , մէզքիւր հայվանաթըն
մահվ օլտուղու միւճէրրէպ տիր :

682. Արղը զաաֆի վէ մարաղ , արըղ օլմուշ
թուրունն , բօրթօգալ վէ լիմուն աղաճլարը-
նըն տիպինէ , գան ալընմըլ վէ եախօտ հա-
ճամաթտէն պագը գալմըլ օլան գանլար տէօ-
քիւլսէ , մէզքիւր աղաճլարա գուլվէթ կէլիպ
մարաղլարը սավուշուր :

683. (Հէսմայը բէդէյէ) եանի սըթմա իլլէ-
թինէ միւպթէլա օլան քիմէնէ , նէօվպէթի
թութտուղունտա , աղաճ գալմունու չէյիր-
տէյի իլէ թիւթսիւլէնսէ , չարչարուգ նէօվ-
պէթի տէֆ օլուր տէյու (հէտէ Եսա) թահ-
րիր իտէր :

684. Կիճէլէրտէ քէսրէթ իլէ աղաճ գա-
վունու իսթիմալի , կէօղլէրտէ (էհվէլ) եանի
շաղըրգ իյրաս իտէր տէյու , (Բալէ) միւճէր-
րէպ օլմագ իւզրէ քիթապընտա զիքը իտէր :

685. Իյտէ աղաճընըն եաբրաղընտան պիր
ատէտ, վէ չիչէյինտէն պիր ատէտ վէ քէօ-
քիւնտէն թըրնագ գատար ախզ օլունուպ,
պու իւչ էշեայը զայէթ ինճէ վէ եուֆգա պիր
կիւմիւշտէն սահիֆէյէ վաղ, վէ մէզքիւր սա-
հիֆէ իւզէրինէ կէրէյի կիպի սարտըգտան սօն-
րա, իբէքտէն միւսէննա պէեաղ ճանֆէսէ սա-
րըպ, վէ պէեաղ իպրիչիմ պաղլանըլտըգտա,
ճէպինտէ հըֆզ, վէ եախօտ պիր հալգա իլէ
կէօյսիւ իւզէրինտէն ասան քիմէսնէ, պէյնէլ
նաս հիւսնի գապուլիյէթ պուլուպ, վէ մու-
հապէթէ սէպէպ օլտուգտան մատէ, ինտէլ
հագ հաճէթի տախի րէվա օլուր տէյու (Ֆե-
լահուլ Զէպուլէյէթէ) մուհարրէր տիր:

686. Հիւլը մահիթապըն իքի կիճէսի կէ-
չիւպ իւչիւնճի կիճէսի նաղար օլունտուղուն-
տա, կիճէ մահիթապ ինճէ, վէ պէրրագ իսէ
հաֆթասընա, վէ տէօրտիւնճի կիճէ տախի
եինէ պէօյլէ իսէ, այըն օն պէշինէ գատար
հէվանըն աչըգ վէ լաթիֆ օլմասընա տէլալէթ
իտէր:

687. Մահիթապ թաս թամամ գէրր օլ-
տուգտա, եիւզիւնտէ գարանըգ վէ սիյահըգ
օլմագսըզըն թէմամ սէֆա վէ ինչիրահը գալպ
օլուրսա, ախէր այա գատար, հալաճա սահվ,
վէ աչըգըղա տէլալէթ իտէր:

688. Մահիթապըն էթրաֆընտա պէյաղ,
վէ տիւզիլին տայիրէ շէքլինտէ հալէ (բաի
լուսնի) զուհուր վէ նիւմայիչի տախի, օլ կիւն-

լէրտէ լէթաֆէթ վէ քիւշաեիչի հէվայէ ալա-
մէթ տիր:

689. Ղայէթ ալչագ օլմագ իւզրէ եօղուն
վէ գալըն պուլուլթլար զահիր օլուպտա, տէր-
ագապ այրը այրը պուլուլթլարա թագսիմ օ-
լունսա, պիր կիւն վէ եախօտ իքի կիւն սօն-
րա, շէտիտ սօուգ զուհուրինէ տէլալէթ ի-
տէր. ֆագաթ օլ պուլուլթլար արթըպ բարչա
բարչա օլսա, վէ պիրտէն տաղըլսա, եագըն-
ճաճըգտա հալայէ սըճագըգ կէլմէսինէ տէ-
լալէթ իտէր:

690. Արէպի այյարընըն իպթիտալէրինտէ,
վէ հաֆթալէրինտէ, վէ օն պէշինտէ, վէ եիր-
մի իքիսինտէ, վէ այըն նիհայէթինտէ, հէվա
քեամիլէն աչըգ իքէն, պիրտէն պիրէ պօղար,
վէ պօղուգ օլտուղու հալտէ պիրտէն պիրէ
աչար, վէ լէթաֆէթ քէսպ իտէրսէ, պիր
հաֆթա վէ եախօտ հիչ օլմաղ իսէ եարըմ
հաֆթա գատար, հալա օլ հալ իւզրէ տէ-
վամ, վէ պու հալ էքսէրիյէն գըշ մէվսիմին-
տէ իսապէթ իտէր:

691. Արըլարըն ուշուշմալէրի կէվէք, վէ
սէտալարը, եանի վըզըլթըլարը քէսիլսէ, եա-
գընէն շիտտէթլի սօուգ օլաճաղընա ալամէթ
տիր:

692. Պագըր վէ եա թօբրագ, վէ եա սա-
յըր շէյտէն եաբըլմըշ օլան թէնճէրէ, վէ եա
կէօմլէք, աթէշտէ գայնար իքէն տըշարըսըն-
տա եանի ալթընտա օլան սիյահ գուրուման

գըղընըմլար այրըլըպ էթրաֆէ սըչրար օլսա, եագընէն սօուգ հուտուսինէ, վէ եախօտ եաղմուր վուգուինէ տէլալէթ իտէր:

693. Գազ վէ էօրտէք մագուլէսի հայվանլարըն էօթմէլէրի զիեատէ օլուպ, վէ կիւյա գօրգույօրլար կիպի հարաքէթլէրի կէվչէք վէ աղըր օլսա սօուգ վուգուինէ, վէ հավանըն տէյիչիմէսինէ տէլալէթ իտէր:

694. Կիճէ գարկալար զիեատէճէ ֆէրեատ իյլէսէլէր, վէ պիր գաչ տէֆա իւսթ իւսթէ էօթսէլէր, սօուգ զուհուր իտէր:

695. (Անէրէ լէյլէ) եանի վագըլթսըզ օլաւազ խօրօզ ֆէրեատ էյլէսէ տախի, եինէ թէպէտտիւլի հալի հէվայէ, վէ եաղմուր եաղաճաղընա տէլալէթ իտէր, (պէօյլէ վագըլթսըզ խօրօզ էօթմէքլիք պէյն էլնաս ֆէնա պիր շէյ սայըլըպ, էօյլէ խօրօղլարը քէսմէք պուլնտան գալմա օլմալը տըր:)

696. Էօթիւզ վէ ինէք գըսմընըն հարաքեաթը վագաալէրինտէ սօուգ վէ եաղմուր զուհուրինէ, իսթիտլարը գալի օլմաղըլա, պու գըսմ հայվանլարըն ալազ ու ֆէրեատլէրի քէսիր օլուպ, տայիմա թըրնագլէրինի եալամաղա պաշլասալար, վէ վագըլթսըզ օլարագ ախըրլարընա կիրմէյէ միւպատիրէթ իյլէսէլէր, իքի եախօտ իւչ կիւնտէն սօնրա շէտիտ սօուգ վէ եաղմուր եաղտըղը միւճէրրէպ տիր:

697. Աթէշ եագմաղա պաշլանըլտըգտա, եանմասը կիւճ օլուպ, թէզ թէզ սէօնէճէք

օլսա, վէ մօմըն ըչըղընտա սիյահլըգ վէ գաւանլըգ արըզ օլսա, վէ ֆիթիլինտէն շուլէ վէ բարլագլըգ էքսիլսէ, եագընէն շիտտէթլի սօուգ զուհուրինէ հիւքմ օլունուր:

698. (Անէրէ լէյլէ) եանի էօրիւմէքլէրին աղլարընտան տաղըլմալարը, բուզիկեար վէ սօուգ զուհուրինէ տէլալէթ իտէր:

699. Գաղլար ալազ ալազ պաղըրսալար, վէ օյնար կիպի հարաքէթ իյլէսէլէր, պիր ազ վագըլթտան սօնրա հավա սօուգ, վէ բուզիկեար հուտուս իթտիյի միւճէրրէպ տիր:

700. Արը վէ ագրէպ սօգմուշ քիմէսնէնին գօլընա տէրագապ, (Անէրէ լէյլէ) եանի աթ գասնիսի թապիր օլունան շէյի պաղլասալար, աղըրսը տէֆ օլա տէյու (Մալէօլ) թահրիր իտէր:

701. Քիտիլէրին զիեատէ հարաքէթ իտուպ սըչըրամալարը, վէ պուրունլարընտան բուլթուպէթ սիյլան էյլէմէսի, շէտիտ բուզիկեար վէ սօուղա տէլալէթ իտէր:

702. Թուրնա գուշլարը, Թըչըրնի էվիլէլ այընըն իպթիտասընտա զուհուր իթսէլէր, սէրիան բուզիկեար վէ սօուգ զուհուրինէ տէլալէթ իթտիյի կիպի, իլուլ այընըն իլքլէրինտէ վէ Թըչըրնի էվիլէլն նիհայէթլէրինտէ, կէօրիւնմէյէ պաշլասալար, օլ գըչըն եաղմուրլարընը, վէ սօուգ կէրիյէ գալմասընա ալամէթ տիր:

703. Շէրպէթ վէ շէքէրլամէ, վէ բէշէլ մագուլէսի թաթլըլար, քեասէսի իլէ պիր մա-

հալտէն տիկէր մահալէ վազ օլունունճայա
գատար, վազ իտէն քիմէսնէ ասլա նէֆէս
ալմասա, վէ մատամքի մէզքիւր թաթլըլարա
էլ տօգունմայա, օլ քեռասէյէ գարընճա ուչ-
մատըղը խէվաստէն տիր տէյու (թէօնֆէտէ)
մուհարրէր տիր :

704. Գօրուգ պաղլամաղա պաղլատըղը զէ-
ման, իւղիւմ ասմասընըն պիր գօլունա (օ-
ղաւ օնէ +օնէ-) նամ նէպաթ թալիգ օլունսա,
օլ ասմատան հասըլ օլան իւղիւմին գօգուսը
օղուլ օթը կիպի օլտուգտան մատէ եհմէսի-
նին լէզզէթի տախի էօյլէ օլուր :

705. Պագըրտան եաբըլմըլ պիր պուչագ
վէ եախօտ մագաս, քէչի գանընտա սուվա-
րըլսա, օլ պուչագ վէ եախօտ մագաս իլէ
եհերտէն օթ պիչիլսէ պիր տահա օլ մահալտէ
օթ պիթմէզ, վէ շայէտ պիթտիյի սուրէթտէ
եհնիտէն պիչիլսէ, էլպէթտէ պիր տահա
պիթմէզ տէյու (Ֆէլահալէ Զէպալէյէտէ) մուհար-
րէր տիր :

706. Ալաթը մուսիգիյէտէն (Էնթաւա) թա-
պիր օլունան սազ, չալընուր իքէն սէտասը
իշիտիլէմէյէճէք սուրէթտէ գուլագլար թը-
գանըլլպ, սօնրա մէզքիւր չալիընըն սաբը ա-
ղըզա ալընարագ տիչլէր իլէ պիր էյիճէ սը-
գըլլաճագ օլուրսա, ատէթա գուլագ իլէ իշի-
տիլիր կիպի սաղըն սէտասը միւսթամէլ օլուր :

707. Տայիմա իչինէ մահիթապըն զիյասը
ազս վէ մէքչուֆ օլան սու իլէ եօղրուլմուչ

էթմէք, իսթիմալ իթմէք, ազլ ու զէքեալէ-
թին թէքէսսիւրիւնէ, վէ գուլվէթը հաֆը-
զայէ (յիշողութիւն) մույին օլուր տէյու,
(Ֆէլահալէ Զէպալէյէտէ) մուհարրէր տիր :

708. Եաղը չօգ օլան ֆըսթըգ աղաճընըն
գապուղու տախիլինտէն ախզ օլունուպ էյի-
ճէ տէօյիւտիւքտէն սօնրա, իքէքտէն պիր
պէզ իլէ էլէնէրէք ուն իչինէ գօնուլսա, ու-
զուն միւստէթ մէզքիւր ունը, հէր նէվի մա-
ղարիաթտէն էմին օլուր :

709. Սարմըսագ տիվարտէ ասըլը, վէ եա-
խօտ պիր մահալտէ տուրուր օլաուղու հալտէ,
եանընա եանար մում իլէ վարըպ, մումը սար-
մըսաղա թագրիպ իյլէսէլէր, տէրագապ չիւ-
րիւմէյէ եիւզ թութար տէյու մէշուր տըր :

710. Պագլա գապուգլարը, հէր նէվի աս-
մալարըն տիպլէրինէ տէօքիւլսէ իւղիւմի գու-
րուտուպ, նիւշ վէ նիւմատէն պաթալ օլուր
տէյու, միւճէրրէպ օլմագ իւզրէ (Ֆէլահալէ Զէ-
պալէյէտէ) մէսթուր տըր :

711. Գալընճա գապուգլը պիր եումուրթա
էյիճէ եայգանըլպ, իւզէրինէ միւրէքքէպ
եհերինէ էրիմիշ իշ եաղը իսթիմալ օլունարագ,
եհնի վէ գուլանըլմամըլ պիր գալէմ իլէ եա-
ղը եաղըլարգտան սօնրա, օլ եումուրթա
սիրքէ, վէ եա (Ա.Է. Է. Է. Է.) էրիմիշ ատի սու-
տէրունինէ իլգա, վէ պու հալ իլէ իւշ տէօրթ
սաաթ թէրք օլունսա, մէզքիւր եումուրթա-
նըն իւզէրինտէ պուլունան եաղըլար մահըիւք

օլարագ նիւման օլուր տէյու թէճրիւպէսի կէօրիւմիւշ տիր :

712. Գուրպաղըլարըն սէտասը զիւատէսի իլէ սըգլէթ վիրտիքտէ , էօյլէ գուրպաղը օլան կէօլէ , վէ հաւուզա պիր եանար գանտիլ վազ օլունուպ գօյը վէրիւտէ , տէրագապ սէտալէրի քէսիլիպ քէսպը սիւքիւնէթ իտէրլէր տէյու , (Պէլէէ) նամ հէքիմ թահրիր իտէր :

713. Մավի չիչէքի հինտիպա տէտիքլէրի սէպղէնին չիչէքլէրի ախը օլունուպ , սիւտ իլէ բիշիրիւտէ , վէ սիւտի աշ , եանի (սիւտլաճ) եաբըլսա , սիւտին լէզղէթինի վէ գօգուսունը պօզմագսըզըն , բէնկինի գօյու լաճիվէրտի իտէր , վէ սիւտտէն պու բէնկտէ եօղուրտ եաբմագ տախի գապիլ տիր տէյու (Մալէէ) քիթապը նէպաթտէ զիւր իտէր :

714. Քէղալիք զաֆրան իլէ սարը , վէ գըրմըզ տէնիլէն պօեա իլէ գըրմըզը եօղուրտ եաբըլմագ միւմբին տիր :

715. Պագլա գապուգլարը պօլճա սու իլէ զիւատէճէ գայնատըլըպ , եալընըզ եաղ վէ գան իլէ լէքէլէնմիշ օլան էսվապ , օլ սու իլէ եայգանսա , լէքէլէրի զայիլ օլուր :

716. Պիր էյիճէ գայնատըլտըգտան սօնրա գուրուտուլմիւշ պագլատան եիրմի պիր թանէ ախը օլունուպ , ույգուսը իչինտէ թէլաշ վէ ֆէրեատէ միւպթէլա օլան չօճուգլարըն պաշը ալթընա վազ օլունսա , խէվֆ ու թէլաչարը զայիլ օլուր տէյու , զալիպա (Իպի

շէրէֆէն) մէնգուլ օլարագ (Մալէէ) զիւր իտէր :

717. Ալթմըշ տէօրթ թանէ (պոյ) թօխումը ախը օլունուպ , պիր պէզէ սարարագ տէվէնին կէրտանընա թալիգ օլունսա , պէտէնինէ գուվլէթ վիրուպ ճէմի աֆաթտէն էմին օլուր :

718. Թիւքի վէ եախօտ գուրտ պիր մահալէ պաղլանըպ , իւզէրինէ պիր ստա սօղանը աըլսա , օլ հայվան տէրհալ ֆէրեատ ու ֆիշան իտէրէք պաղընը չէօզմէյէ քէմալի ճահտ իլէ զայրէթ իտուպ , պաղը չէօզիւպտէ ֆիրար իտէմէտիյի հալտէ , պիլ ախիթէ հէման օլ կիւն հէլագ օլուր տէյու նագլ օլունուր :

719. Միւրէքքէպ իմալ օլունան իստէն մըգտարը քիֆայէ ախը օլունուպ , բազը եաբըաղը սույը , եախօտ մաթպուխընտան ճիւզվի իլալէ օլունուպ կէրէյի կիպի գարըշտըրըլսա՝ զայէթ ալա միւրէքքէպ հասըլ օլուր , վէ մէգքիւր միւրէքքէպ էսկիտիքճէ զայէթ գօյու տէրէճէտէ պիր սիյահլըզ քէսպ իտէր :

720. Հէր նէ նէվ լէքէ իլէ օլուրսա օլուն , լէքէլէնմիշ օլան էշեա , գայնամըշ բազը եաբըաղը սույունա , քէսկինիյի աշիքեար օլան սօղան սույը , եախօտ մէգքիւր սույա պիր մըգտար թուզ էքիլէրէք , օլ լէքէտար օլան էսվապ իչինէ գօնուլսա , տէրհալ պիլ ճիւմլէ լէքէլէր զայիլ , վէ տէֆ օլուր :

721. Նար աղամընա գուրշունտան մամուլ պիր տայիթէ կէչիրիլիպ , եախօտ եըլան գալի

չէքլինտէ կէշիրիւտէ , մէյվէսի հէր նէվի մա-
ղարրաթտէն մուհաֆաղա օլուր :

722. Պիր գատուն էկէր այն իքիսինտէ տօ-
ղուրաճագ օլսա , մէվլուտի էքսէրի էրքէք
օլուր :

723. Մէյվէտար աղաճլարն էվվէլ աչը-
լան չիչէյի գօթարրլուպ , մէգքիւր աղաճլն տի-
պինէ տիքիւտէ , չիչէյի տէգքիւլմէյիպ մէյվէսի
տախի քէսիր օլուր :

724. Ներկիս չիչէյի , քի (աւրէն) տէրլէր ,
կիւլ սույը իլէ խաչլանըպ անընլա սաչլարը
եայգասուլար , ղայէթ սարը ըէնկտէ օլուր տէ-
յու (էնչէւլէրաբէ) մուհարրէր տիր :

725. Ագրէպ գույրուղունտա օլան տիւ-
յիւմլէր եէտի առէթ օլուր իսէ ղէհիրի զի-
եատէ օլտուղու կիպի , էկէր մէգքիւր տիւյիւմ
ալթը օլուր իսէ , ղէհիր օլ գատար գուվվէթլի
օլմալ :

726. Օն առէտ ըսթագօզ պիր ալուն Ֆէս-
լէյէն իլէ պիր պիրինէ ըապթ օլունուպ , ագ-
րէպլէրին զիեատէ կիրուպ չըգտըգլարը մա-
հալէ վազ օլունսա , էթրաֆրնտա օլան ագ-
րէպլէր անըն եանընա միւնթէմի օլտուղլա-
րընը , (Պէնիս) նամ հէքիւմ նագլ իտէր :

727. Պիր քէրրէ ագրէպ սօգմալ օլան ա-
տէմի , պիր տախի ագրէպ սօգմալ տէյու
մէշուր տըր : (Պու բէք աչիքեար պիր շէյ
տիր ամմա , շուրապըն իյզահ լազըմ տըր քի ,
ագրէպ սօգմալ տիմէք օլմայըպ , պիր քէրրէ

սօգան ագրէպ , պիր տախի սօգմալ տիմէք
տիր . հաթթա արըլարըն տախի պէօյլէ օլտուգ-
լարը միւնէրրէպ տիր :

728. Էնվայի հուպուպաթ արա եէրլէրինէ
սէրվի տալլէրի վազ օլունսա , օլ հուպուպաթը
(թօսումլար) հայլանաթը մուզիրրէտէն մու-
հաֆաղա իտէր :

729. Սէրվի աղաճընտան սանտըգ եարը-
լուպ , իչինտէ էշեա հըֆլ օլունուր իսէ , հայ-
վանաթը մուզիրրէտէն վէ ալէլսուսուս կիւ-
վէլէրտէն էմին օլուր տէյու նագլ իտէրլէր :

730. Տէֆնէ աղաճը օլան մահալէ եըլտը-
րըմ իսապէթ իթմէտիյի կիպի , տալլէրի օլան
մահալ տախի ղէլղէլէ զիեանընտան էմին օլ-
տուղու տախի միւնէրրէպ տիր տէյու (Մ-
թէս) թահիր իտէր , վէ տէր քի էսկի Բօմա
հիւքիւմտարլարընտան Տիքէրիօս նամ իմբէ-
րաթօրա պու հալ մալիւմ օլմաղլա , տայիմա
պաշընա տէֆնէ տալլէրինտէն մամուլ թաճ
գօր իտի :

731. Գուրու տէֆնէ տալլէրի պիրպիրինէ
գուվվէթ վէ չիտտէթ իլէ սիւրիւշտիւրիւլէ ,
տէրհալ պէյնլէրինտէ աթէշ հասըլ օլտու-
ղունու (Մ-թէս) թահիր իտէր :

732. Քեաֆուրի ուզուն միւտտէթ տուր-
տուգտա , գօգուսու քէնտի քէնտինէ զայիլ
օլտուղունտան , (էնիւլ էնֆէ) տէյու իսմ
թէամիյէ օլունմալ տըր . քեաֆիրի վազ օլու-
նան գապտէ հէվատէն մատա պիր շէյ պու-

լունմայրայ, անճադ քեաֆիրինին եանընա ֆիւլֆիւլ վազ օլունսա, մահվ ու զայիլ օլուն, վէ պու էճիլտէն տայիմա ֆիւլֆիւլ գօրլար. (Մաֆէօլ) տէր քի, քեաֆիրինին եանընտա քէթէն թօհումու վէ գարնըեարըգ թօհումու գօնսա մահվ ու զայիլ օլմազ:

733. Քիրաղ վէ արմուտ վէ սայըր մէյվէլէրտէ օլան գուրտ, պիր թանէտէն զիեատէ պուլունմազ օլտուղու էսրարտէն օլմաղլա, թահրիր օլունտու:

734. Մէյվէլէր տէրունինտէ պուլունան գուրտլարտան պէշ թանէ ախղ օլունուկ, պիր մահալէ վազ օլունսա, մէգքիւր գուրտլար պաեաղը պիրիպիրլէրիլէ ճէնկ իտուկ, իչլէրինտէն պիրիսինի հէլազ իտէրլէր. վէ պիրի հէլազ օլտուղու կիպի, տէրհալ տիկէրլէրի այրըլու պիրար իտէրլէր. պու հալի միւճէրրէպ օլմազ իւղրէ (Պձէթ) նամ հէքիմ թահրիր իտէր:

735. Հէր նէվի իրէքի գումաշ, վէ էմաալինի եէյէն կիւվէնին, թիրէմէնթի եաղը զէհիրի օլուկ, կիւվէ օլան մահալէ մէգքիւր եազտան գօնուկսա, կիւվէլէր եաղըն գօգուսունտան ֆիրար իտէրլէր, վէ շայէտ տուրուլարսա պիր նէվի միւհլիգ սանճըեա կիրֆթար օլարագ, պէտէնլէրինտէ սիեահ սիեահ լէքէլէր բէյտա օլմաղլա հէլազ օլտուգլարընը (Պձէթ) նամ թապիպ՝ քիթապը ֆէյլէսօֆիսինտէ զիքր իտէր:

736. Թուրունճ իքիյէ եարըլու իչինէ քէթէն թօհումու գօնուլարագ տիքիլսէ, (Բաբէն) տէտիքլէրի օթ հասըլ օլուր տէյու (Բիւնէլ է-Էրբէրէ) մէսթուր տըր:

737. Զանպագ չիչէյինին տալընտա օլան տիւյմէլէր վէ եաբրագլար եօլունուկ, հէնուզ չիչէք աշմայրպ գօրուգ հալտէ իքէն, հավա ալմամագ շարթըլա թօրրագտան մամուլ պիր գապէ վազ օլունսա, պիւթիւն սէնէ թէր ու թազէ տուրուր: Չիչէյի աշըմագ միւրատ օլունտուգտա, չըգարըպ սըճագ սու իլէ ըսլատըլարագ կիւնէյէ կէօսթէրիլսէ, տէրհալ չիչէք աշար տէյու (Մաֆէօլ) զիքր իտէր:

738. Զանպագ քէօքիւնիւն պազըսընը եէր ալթընա պիր բարմագ, վէ պազըսընը տէօրթ բարմագ, վէ պազըսընը տախի սէքիլ բարմագ տէրինլիքտէ տիքսէլէր, զանպագ չիչէքլէրի միւթթէլիֆ վագըրթլարտա զուհուր իտէր:

739. Մանթար՝ սույուն իչինտէ չիւրիւմէք տէրէճէտէ տուրուկ, իւշ տէօրթ կիւն գալտըգտան սօնրա չըգարըլու, սույու եէրէ սէրբիլտիքտէ օլ մահալտէ ալա եէնէճէք մանթար նապիթ օլտուղու միւճէրրէպ օլմազ իւղրէ (Եսա) նամ հէքիմ զիքր իտէր:

740. Աֆիօնուն աթլարա ասլա թէէսիրի օլմատըղընտան, պիր աթա տէֆաթլէ եիրմի տէօրթ տիւհէմ աֆիօն վէրիլսէ, հէման պիր չէտիտ ինգըպազտէն մատա պիր մազարթաթը օլմատըղը միւճէրրէպաթտէն օլմագ իւղրէ,

(Հաճախեալ թըղտի) նամ զաղէթատէ մուհարրէ տիր :

741. Պիր ատէտ բէլիտին (բաւաւ) դապուղու սոյուղու իշինին սիւրի թարափը բազը եաբրաղը սույունա, եախօտ (աւֆու) պօեասը թօրթուսունա պաթըրըպ, եազըլմը եաղը իւզէրինէ սիւրիւսէ, քեաղըտտան եազըլը մահվ իտէր :

742. Ղայէթ էքլի օլան նարը թաթլըեա թահվիլ օլունմագ միւրատ օլունսա, տօմուզ կիւպրէսի վէ եախօտ ինսան կիւպրէսինի աթիգ (դէվ) իլէ գարըշտըրըլարագ աղաճըն քէօրինէ վէրիւսէ, մէյվէլէր թաթլը օլտուգտան մատէ, աղաճա տախի գուվվէթ պախշ իտէր օլտուղու, ֆէլահաթտէն պահս իտէր քիթապլարտա կէօրիւմիւշ տիր :

743. Եապան արմուտու, եանի ախլաթ արմուտու, եախօտ եապան արմուտունուն տալարը, եախօտ աղաճընըն գապուղու, վէ պուտա պուլունմագ իսէ, պէսթանի տէնիլէն արմուտ, քի խամ օլուպ սէրթիլթտէ վէ էքշիլթտէ ախլաթ արմուտընա միւշապիհ տիր . իշպու արմուտ մանթար իլէ խաշլանըսա, վէ մանթար հէր նէ գատար եէնմէզ սոյունտան եանի զէհիրլի նէվինտէն օլուրսա օլուն, ատէթա ալա մանթար նէվինտէն կիպի զարար վիրմէքսիդին եէնիր օլտուղու միւճէրրէպ տիր :

744. Էլլէրին վէ բարմագլարըն իւզէրինտէ զուհուր օլան սուլուլ եանի (հօն) հէր գաշ

թանէ իսէ, օլ ատէտ մրգտարը նօհուտ ախզ օլունուպ, նօհուտարը պիր քէրրէ սալիլին (հօն) իւզէրինէ սիւրիւլտիւքտէն սօնրա, ճիւմէսինի պիրտէն ումուղունտան եանա արգասընա աթան քիմէսնէնին սուլուլլէրի ճիւմէթէն մահվ վէ զայիլ օլուր տէյու, էսրարը միւճէրրէպէտէն օլմագ իւզրէ, (Գիւպ էւլ էւրու) ալարագ (Մուլէու) զիքը իտէր :

745. Քէզալիք (դէվ էլ էլ) քէօբէք սիտլի իլէ խամուր օլմուշ չամուր սալիլ իւզէրինէ սիւրիւլսէ, տէրագապ գուրուտուղու միւճէրրէպ տիր :

746. Եապան ինճիրի, եանի պապա ինճիրինին մէյվէսի, մահսուլունու տէօքէն հէր նէվի աղաճլարա թաալիգ օլունսա, մէյվէսինի տէօքմէյիպ կիւզէլ օլմասընա սէպէպ օլուր :

747. Պիր եումուրթանըն պէեազընըն իշինէ ֆընտըգ պէօյիւքլիլինտէ պիր չապ գօնուլուպ, վէ եաբըչգան օլանա գատար գարըշտըրըլտըգտան սօնրա, մէզքիւր մաճուն պիր պէզ իսլթիւնէ գօնուլուպ, եէրինտէն չըգմըշ, վէ եախօտ սըզլանմագտա օլան օյնաղըն իւզէրինէ գօնուլսա, աղըր վէ սըզը տէրհալ միւնտէֆի օլուր :

748. Պալ արըսընըն սօգմասը, էշէք արըսընըն սօգմասընտան տահա մուխաթարալը տըր . չիւնքի պալ արըսը սօգտուղունտա տիքէնինի իշինտէ պըրագըպ, էշէք արըսը իսէ

եալընըդ տէլէր : Անըն իշխն պալ արըսընտան սօգուլան քիմէսնէ , էվվէլա անըն եարա իշխնէ պըրադմըշ օլտուղու տիքէնի չըգարմալը տըր . զիրա մէզքիւր տիքէն թէն իշխնտէ նէ գատար չօգ վազըթ տուրսա , զէհիրի տախի օ գատար թէնին իշխնէ եայըլըր , վէ իշէրիւլէրէ թէհսիր իտէր օլմաղլա , մէզքիւր տիքէն պիւթիւննէ չըգարըլմայըլ տա էն ճիւղի պիր բարչասը տախի գըրըլըլ պիշըտէ գալաճագ օլուրսա , օլունան մալիճէլէր պէյհուտէյէ կիտէր . սօգուլան տիքէնի տըշարը չըգարտըրգտան սօնրա , եարա իքի բարմագ իլէ կէրէյի կիպի սըգըլըլ , վէ իւզէրինէ կէյիք եաղը սիւրիւլտիւքտէ , տէրհալ շիֆաբէզիր օլուր : (Մ-Բէնօն) գալլիննէ , արը պաղը առէմլէրի սօգսա տա հիշ պիր վէճա հասըլ իթմէզ իմիշ :

749. Գուտուղ քէլը ըսըրմասըյլա հատիս օլան , քէօբէք տիվանէլիյի տէնիլէն իլլէթը միւհիլիքէյէ գուլնտուղ պէօճէյի տէվայի մախսուսի օլմաղլա , ըսըրըլմըշ քիմսէյէ գուլնտուղ պէօճէյի իթա օլունտուղունտա , շիֆաբէզիր օլուր տէյու պաղը աթըլպալա թափսիյէ իտէրլէր :

750. Տէնիզ սույու ինպիքտէն չէքիլիպ տամլաթըլսա , խաֆիֆ վէ թաթըլը սու օլուր . քէզալիք պուլանըգ վէ էճնէպի մատտէլէր իլէ տօլու պուլունան սուլար տախի , պու վէչհ իլէ ինպիքտէն չէքիլիպ թագթիր օլունմագըլա թէմիզլէնիր . ֆագաթ տէրունինտէ զիեատէսի իլէ մէվատտը նէպաթիյէ պուլունան սուլար

ինպիքտէն տամլաթըլտա , հասըլ օլան սուտա պիր նէվի ֆէնա գօգու հըսս օլունուր :

751. (Եննէ) եանի ըստագօզ վէ չաղանօզ միսիլլու հայվանլարըն գապուգըլար պիր աղաճա թաալիգ օլունսա , մէյլէսինի տէգըմէտիյի պիր չօգ հէքիմլէր թարաֆընտան թէճըրիւպէ օլունմուշ տըր :

752. Եարէլի օլուպտա մէվթինտէն շիւպհէ օլունան մէճրուհ քիմսէյէ , պիր մըգտար (քէլէլ) տէնիլէն օթ , քի (աշն էւլֆ) էնվաինտէն տիր , մէզքիւր օթըն սույը իթա օլունտուգտա , էկէր մէճրուհ գայ իլէ իխրաճ իտէրսէ հէլագ օլուպ , վէ էկէր գայ իթմէյուպտա հաղմ իտէճէք օլուրսա , շիֆայապ օլուր տէյու պաղը աթըլպալա ըիվայէթ իտէրլէր :

753. Ֆէնա հալտէ պուլունան պիր մէճրուհըն պուրնունա սէտէֆ սույը չէքտիրիլէրէք , էկէր սուսամագըլըգ հըսս իտէրսէ շիֆայապ օլուր , վէ էկէր սուսամագ օլուրսա հէլագ օլուր տէյու նագլ իտէրլէր :

754. (Պէնճէ աշն) քի թօհումունա արապիտէ (աշն էւլպէն) տէտիլէրի կիպի , թիւրքէտէ տախի պագ թօհումը տէնիր , պու թօհումլար իւշ նէվ օլուր , եանի պէեաղ , սիյահ , վէ գըղըլ , պունըն սիյահ նէվինին թօհումընտան , պիր գաշ քիմէսնէ պիր մէճիստէ օթուրուրլար իքէն թիւթսիւ վէրիլսէ , օլ քիմէսնէլէր պէյնլէրինտէ տէրագապ խուսումէթ

վէ զավղա բէյտա օլուր տէյու, (Բէլէյ Զէյհանէ) նամ թապիպ քիթապընտա զէքր իտէր:

755. Պիր խանէտէ պիր հայվանըն տուրմասը միւրատ օլունտուգտա, մէսէլա քէօբէք վէ քէտի միսիլու հայվանլարըն մէվգուֆիյէթի թալէպ օլունսա, էվվէլա օլ հայվանըն գուլուղու ուճունտան եիւզիւնէ գատար պիր իբ, վէ եախօտ պիր արչըն իլէ էօլլիւլէրէք, մատէմքի էօլլիւ խանէ տէրունտէ մահֆուզ պուլունտուգճա, օլ հայվան տախի ֆիրար իթմէզ տէյու միւրէվի տիր:

756. Եմիշ վէրիր գըսսա վէ քիւչիւք ինճիր աղաճը եաբմագ միւրատ օլունսա, ֆասլը պահարտէ, եանի ինճիր աղաճը ֆիլիզ վէրտիյի վագըթ, ֆիլիզլի պիր տալ գօբարըպ, օլ ֆիլիզլի պաչը էլ իլէ ճիւզվիճէ գըվըրըպ վէ պիւբիւպ, ֆիլիզ իլէ պէրապէր եէրէ կէօմիւլէ, վէ տիպինէ պիր գաչ թանէ արբա, վէ տարը տէօքիւլտիւքտէն սօնրա, իւզէրինէ իւչ տէօրթ բարմագ չըգաճագ գատար թօբրաղ իլէ էօրթիւլէ, էթրաֆընտան սուհուլէթ իլէ քիւչիւք քիւչիւք եաբրագլար ֆիլիզլէնմէյէ պաչլար. վէ օլ ֆիլիզլէրտէն ազ վագըթտա տալ հասըլ օլուպ, առէթա ինճիր վէրիր, սօնրա մէզքիւր տալ պիր սագսը իչինէ ալընտըգտա, բէք կիւզէլ վէ քիւչիւք պիր ինճիր աղաճը օլուր:

757. Միւրվէր աղաճընա էրիք աչանըլսա, մէյվէսի մուահիլ, եանի սիւրիւճի օլուր տէ-

յու, (Եմաս) հէր նէ գատար թահրիր իտիյօր իսէ տէ, (Եօլէ) նամ թապիպ պունա իթիրազ իտիպ, միւրվէր աղաճընա էվվէլա աչ թուլթմազ, վէ շայէտ թուլթուղու սուրէթտէ պիլէ մէյվէսիին իսհալէ մէտար օլմասընա գալթի չօգ շիւպհէ վար տըր տէյու, իտտաա թարիդի իլէ քիթապընտա զէքր իտէր:

758. Կիւնէշ տօղտուղու վէ պաթտըզը զէման, եօգարըտա պուլունան պուլուլթար գըրմըզըլանըպ, զարպա տօղրու մէյլ իտէրէք ուֆուգտա տաղըլըրլար իսէ, հավանըն աչըգ վէ միւթատիլ օլաճաղընա տէլալէթ իտէր:

759. Քէզալիք կիւնէշ գըրմըզը բէնկտէ կէօրիւնէն պուլուլթար արասընտա պաթար իսէ, եինէ հէվա աչըգ օլուր:

760. Կիւնէշ թուլու իթտիյի էսնատէ (Ծագիւ), էթրաֆընտա միւնէվվէր պիր տայիրէ (լուսաւոր շրջանակ) կէօրիւնսէ, հէվանըն զայէթ պէրրագ վէ սաֆ օլաճաղընը կէօսթէրիր:

761. Պուլուլթար բէք եիւքսէքտէ օլարագ, վէ եախօտ աչաղըտա օլտուգլարը հալտէ հարաքէթլէրի սըճաղըն տէրէճէսինէ միւսալի սուրէթտէ օլուրսա քիւշայիչի հէվայէ տէլալէթ իտէր:

762. Լաթրօն թապիր օլունան օթ կիճէ գաբանաճագ օլուրսա, հէվա միւթատիլ վէ աչըգ օլուր:

763. Սինէք՝ գապագ ֆիտանընա գօնմազ օլտուղու ճիւմլէ ինտինտէ միւճէրէպ տիր:

764. Պրլտըրճըն գուշու օլան օտատա ույ-
գուեա վարան քիմէսնէ չօդ ըիւյալէր կէօրիւր
տէյու (Պի-ֆօ) նամ թապիւ պ ըիւյալէթ իտէր :

765. Արբա վէ պուղտայ էմնալի հուպու-
պաթ մախդէնինէ թուրունն վազ օլունսա ,
պիթ տիւշմէզ տէյու նագլ օլունուր :

766. Աթ պօշանըպ սահրայէ գաշտըգտա ,
« Աման թուլթուն տէյու » ֆէրեատ օլունսա ,
տէրագապ տուրտուղու միւճէրըէպ տիր :

767. Պիր մըգտար պուզ , ըուպը մըգտար
(—է— Ի-ֆէ) իլէ գարըշըրպ , թուճ վէ եա-
խօտ պագըր պիր մատտէ ալթընա գօնուլսա ,
եիրմի տէօրթ տէրէճէտէ պիր պէրուտէթ
բէյտա օլուր :

768. Քէզալիք եէտի ճիւզվի գար իւզէրինէ
տէօրթ ճիւզվի (—է— Ի-ֆէ) թապիր օլունան
միւրէ.քէպ իլավէ օլունսա , թուճ վէ պագըր
ալթընտա գըրգ իւշ տէրէճէ պիր պէրուտէթ
թէվէլլիտ իտէր , հալ պու քի գար վէ եա-
խօտ պուզա ատի մաթպախ թուղու գօնուլ-
սա , հասըլ օլան պէրուտէթ օն սէքիզ տէ-
րէճէյի թէճաւուզ իթմէզ տէյու պազը էհլի
քիմեա իլէ պէրապէր (Պի-ֆօ) թահրիր իտէր :

769. Էօքսիւրիւյիլ օլան քիմէսնէ , գաթըր
թէրսինէ թիւքիւրիւպ եինէ տիհանընա ալ-
սա , էօքսիւրիւյիլ տէֆ օլուր :

770. Թուրունն սույու հէնուզ եազըլմըշ
օլան եազը իւզէրինէ սէրբիւսէ , եազըլար իւ-
րան օլուր :

771. Թէքէ թապիր օլունան պիր նէվ քէ-
չինին գանը մըգնաթըս թաշընա սիւրիւսէ ,
բարէ բարէ օլուր :

772. Էօլտիւրիճի հէվա տէրունինտէ հէ-
նուզ պօղըլմուշ օլան պիր զիյ բուհ , հէվայի
հայաթ թապիր օլունան կազ իլէ մէմու պիր
շէյ տէրունինէ գօնուլսա եաւաշ եաւաշ հա-
եաթ պուլուր :

773. Էշէյին աննընըն տէրիսի , տիվանէ-
լէրին կէրտանլարընա ասըլսա , ճիւնիւնլէրի
թէպքին օլուր :

774. Պաղըրան տէվէնին գույրուղունա պիր
տէլիլի թաշ ըապթ օլունսա , պաղըրմաեա
գատիր օլամազ :

775. Պիր խօրօզ ախզ օլունուպ , խօրօզուն
գույրուղու ուճունտան պիր թէպէշիր մէս
օլունարագ , թա պուրնու ուճունա գատար
եաւաշ եաւաշ չէքսէլէր , վէ պուրնունա կէլ-
տիյի վագըրթ թէպէշիրի թախթայէ տէօրթ
պէշ բարմագ պէյիւլլիյինտէ էլի կիպի պիր
շըղըլ չէքիւտիքտէ , պիշարէ խօրօզ պիր տա-
խի հարաքէթ իթմէզ օլուր . ֆագաթ էկէր
եաթարքէն թէրալէր իսէ , վէ եախօտ մախ-
սուսէն գալտըրըլսա , եինէ հարաքէթ իտէր :
Թէպէշիր պուլունմազ իսէ , սապուն միսիլու
եախօտ սայըր պիր պէեազ եէրէ թէէսիր ի-
իտէճէ.ք շէյ իլէ տախի իշպու ամէլիյաթ իճ-
րա օլունապիլիր : (Իշպու Հէզար Էսրարըն միւ-
լլիֆի պուլունան զաթ , մէզքիւր ամէլիյաթը

Թէճրիւպէ իտէրէք մուվաֆֆադ օլտուղունու
Թահրիր իտէր) :

776. Գուրչուն թուզու պիր տիրհէմ սու
իլէ էրիտիլպ , մէզքիւր սու իլէ պիր պէեազ
քեաղըտ իւզէրինէ եազը եազըլսա , եազըլար
ասլա պէլլի օլմազ . սօնրա պիր տիրհէմ գըր-
մըզ , տէօրթ տիրհէմ զըրնըզ , տէօրթ տիր-
հէմ սէօնմէմիշ քիրէճ , վէ տէօրթ տիրհէմ
սատէ սույու պիրիպիրլէրինէ գաթըպ էզաիք-
տէն սօնրա , օլ Թահրիր օլունան եազը իւզէ-
րինէ սիւրիւսէ , օլ զէման սիեաճ եազըլար
մէյտանէ չըզըպ բէք ալա օգունապիլիր տէ-
յու (Պալիւն) նամ հէքիմ (Էրբէլ Բէմէսիյն)
տէնիլէն քիթապընտա զիքր իտէր :

777. (Նէրէ) տէնիլէն իլլէթէ կիրիֆթար
օլան քիմէանէ , եաթաղը իլլինէ քէօբէք եալ-
րուսու ալսա , մէզքիւր խասթալըզ տէրհալ
քէօբէյէ սիրայէթ իթմէքլէ , քէնտիսի Նէրէ
եէլինտէն սալիմ օլուր տէյու , Թապիպը մէր-
գում ըրվայէթ իտէր :

778. Գազունուն տիպի հէր նէ գատար
գաթը վէ սէրթ օլուրսա , օլ գատար լէզըլէթի
օլտուղու միւճէրրէպ տիր :

779. Ասլա սու գօնուլմամըշ Թօբրադտան
մամուլ վէ իչի սըրսըզ պիր տէսթի աղըզ միւհ-
քէմէ գաբալը օլտուղու հալտէ , եիրմի տէօրթ
սաաթ գատար տէնիզտէ գալսա , տէրունի
ալա իչիլէճէք սու իլլէ տօլտուղու , տէնիզ
Թայիֆէլէրինտէն Թէճրիւպէ օլունմուշ տըր :

780. Հէր նէվի քէլը , հաթտա չօպան քէօ-
բէյի վէ զաղար պիլէ ինսանէ տօղրու հիւճիւմ
կյլէտիքտէ , օլ քիմսէ հէման պուլունտուղու
մահալտէ գազըզ կիպի տուրմազ , վէ եախօտ
օթուրուպ ասլա հարաքէթ իթմէմէք լազըմ
տըր . պէօյլէ եաբըլտըգտա քէլը տախի տու-
րուպ աստէմին էթրաֆընտա պիր մըգտար ճէվ-
լան իտէր , վէ հիշ պիր վէշի իլլէ ճէսարէթ
իտիպ տէ համլա իտէմէզ օլտուղու միւճէր-
րէպ տիր :

781. Գան լէքէսի վէ եախօտ սայըր լէքէ-
լէր , նէ գատար էսկի օլուր իսէ օլսուն , կիւ-
վէրճին թէզէյի վէ սատէ սու իլլէ գայնատը-
լըպ լէքէյի եայգասալար , լէքէլէր զայիլ օ-
լուր տէյու , իմամ Բազի (Բիւսու Էւ Հօֆօյիքու)
Թահրիր իտէր . ֆազաթ իչպու ամէլիյաթտէ
իսթիմալ օլունան սույուն զայէթ թէմիզ , վէ
պէրրազ օլմասը շարթ տըր :

782. Ազ գալագ աղաճը քէօքիւնէ եագըն
գապուղու տէլինէրէք , իւզէրինէ սուտա զի-
եատէ չիւրիւմիւշ էսկի մահա գօնուլտուգ-
տան սօնրա տիքիլտէ , անիտէ մահալի մէզ-
քիւրտէ ալա մանթար պիթէր տէյու (Շօֆօր)
Թահրիր իտէր :

783. (Հօֆօր զալլէ) եախօտ (Հօֆօր Էնի)
տէրլէր քի , ըէմատը ըէնկլի պիր Թաշ օլուպ ,
մէզքիւր Թաշըն իչինտէն սիւտ կիպի պիր շէյ
ազար , Թօսգանա վէ Սազսօնեա իւլքեալէ-
րինտէ պուլունուր , մէզքիւր Թաշտան , սիւտ

էմդիրտիճի (կաթնտու) գատընլարըն պոյնու-
նա աստալար, սիւտի զիեատէ չօդ վէ գուվ-
վէթլի օլմագ իւզրէ իթիգատ օլունմուշ տըր
տէյու (Շահար) եազար :

784. Թիւքի տիշինի էլինտէ թութան ա-
տէմէ, քէլքէր ասլա հիւճիւմ իլէմէզ տէյու
(Աւֆէյ Գար) թահրիր իտէր :

785. Էսկիմիշ վէ զէման կէշմիշ միւշկիւ
պիր էմրազ իլէ խասթա օլան քիմէսնէնին
նիյէթինէ պիր աղաճ տիքիլիպ, խասթանըն
կէօմէյի վէ սայըր էսվապը երգանտըգճա,
չամաշըրըն սույու սագլանըլլպ տէրէճէ պէ տէ-
րէճէ օլ աղաճա վէրիլթիթէ, մէզքիւր խաս-
թալըգ աղաճա սիրայէթ իտէրէք, խասթաեա
տախի սըհհէթ կէլիր, վէ աղաճ տախի գու-
րուր. շայէտ աղաճ խասթանըն սըհհէթին-
տէն էվվէլճէ գուրուեաճագ օլուրսա, եէրինէ
տիկէր պիր աղաճ տախի տիքիլմէլի, վէ պու-
թարիգ իւզրէ, չամաշըր սույու իլէ սիւվա-
րըլա, խասթա քէսպը աֆիլէթ իտէր տէյու,
(Շահար) նամ հէքիմ միւֆրէտաթընտա զիքը
իտէր :

786. (Հահէր էլ վէլադ) տէնիլէն թաշ, քի
թուշէնճիլ գուշու եուվասընտա պուլունուր,
սալլանըլտըգտա՝ իշինտէ պիր գաշ շէյլէր վար
զանն օլուրճասընա սէտա վէրիր, վէ լաքին
գըրըլտըգտա, իշի պօշ օլտուղու միւճէրրէպ
տիր : (Պու թաշտան իշպու քիթապըն միւէլ-
լիֆինտէ տախի վար իմիշ իսէ տէ, ֆագաթ

պիր տանէ օլտուղունտան գըրուպտէ թէճ-
րիւպէ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօրում տէ-
միշ տիր :

787. Ինսանըն գաֆա քէմիյինին պիր բար-
չասը, շէտիտ պուրուն գանամասը էսնասընտա,
անըլ իւզէրինէ, վէ եախօտ իքի գաշըն արա
եէրինէ վազ օլունսա, տէրագապ գանըն տու-
րաճաղըն միւճէրրէպ օլմագ իւզրէ թապիպ
(Շահար) թահրիր իտէր :

788. (Էրուշուր ասիկ) նէպաթընը, պիր քի-
մէսնէ քէնտի էօնի թարաֆընտան թութուպ
գօբարսա, վէ իսթիմալ էյլէսէ ինգըպազ օ-
լուր, վէ էկէր արտ թարաֆընտան գօբար-
սա, միւսհիլ օլուր իմիշ տէյու, (Մէֆրէսա
Էլ Էսր) նամ քիթապտա մէսթուր տըր :

789. Պիր մահալտէ գարընճա պիրքիմիշ
օլա, օլ մահալին գուրպինտէ սըղըր թէզէյի,
վէ եախօտ քէտի թէրսի թիւթսիւ վէրիլէ,
գարընճալար օլ մահալտէն ֆիրար իտէրէր :

790. Գարընճա եուվասընա պիր մըգտար
մըգնաթըն թաշը տէյիւլիւպ թօղու սէրքիլ-
սէ, ճիւմէսի հէլագ օլուր տէյու, (Մալայի)
թահրիր իտէր :

791. Շուպաթ (Փետրվար) այընտա հավա-
լար իթիտալ իւզրէ տէվամ իտէրսէ, մէվսի-
մին սըճագ կիտէճէյինէ տէլալէթ իտէր :

792. Թէմուզ վէ Ավսթ օս այլարը ըուղի-
կեարսըլ կէշէճէք օլուրսա, սօնրաքի այլար-
տա շէտիտ ֆուրթունալար, վէ քիւլլիյէթլի

եաղմուրլար եաղտըղը միւճէրրէպ տիր :

793. Պուգալէմուն (ճիագէտի) տէնիլէն հայվան , քի քէլէր նէվինտէն պիր մախիւգ տիր , կիւնէշէ գարչը թուլթուլտուգտա , էն-վայի ընկ իլէ միւթէլէվիւն օլուր . տավայի խուսումէթէ տայըր հաճէթ վէ մասլահաթը օլան քիմէսնէ , մէղպուր հայվան սաղ իքէն տիլինի քէօքիւնտէն գօթարըպ իսթիսհապ իյլէսէ , տավասը հուսուլքէղիր օլուր տէյու (Շահարա) Մաթիեօլտան ալարադ նագլ իտէր :

794. Պուգալէմունուն պաշը վէ պօյնու , պէլուլթ աղաճըյա եագըրըպ ճիլէրինի տախի պիր թուղա բարչասը իւղէրինէ քէպապ իյլէսէլէր , տէրհալ կէօք կիւրլէյիպ եաղմուր եաղար տէյու , (Շահարա) թահրիր իտէր : (Պա-գաթ պիգճէ մէճհուլ տըր) :

795. Համիլէ գատըն , արգասընա Պուգա-լէմուն տիշիսինին տէրիսինի բապթ իյլէսէ , պիլսուհուլէ վաղի համլէ սէպէպ օլուր տէ-յու , (Շահարա) նամ հէքիմ զիքը իտէր :

796. Էլպիսէ գաթլարը արասընտա թու-րունճ գապուղու վաղ օլունսա , կիւլէտէն մուհաֆաղա օլուր :

797. Պիր ատէտ թուրունճ , պէօյիւճէք օլարագ , սըգըրըպ տա սույու վէ քիւսպէսի պիր քեասէ շարապ տէրունինէ գօնուլսա , վէ պիր միւտտէթ էօյլէճէ պրագըլսա , օլ շա-րապ էքշի վէ մայիսօլ օլուր :

798. Թուրունճ գապուղը պիր էյի եա-

գըլտըգտան սօնրա թօղ օլունուպ , գապար-ճըգ տէնիլէն եարայա սիւրիւլսէ , վէ պիր գաչ տէֆա տէվամ օլունսա , եարանըն գաբան-մասընա սէպէպ օլուր :

799. (Ալեհյա) քի նէրկիս տէտիքլէրի չի-չէք տիր , պու չիչէյին իւղէրինէ ասլա սինէք գօնմատըղը մալիւմ տիր . պու հալտէ սինէք-լիք եէրինէ , ատէմ օթուրտուղու եէրտէ նէր-կիս գօյսա , սինէքլէրին իզաճընտան խէլաս օլաճաղը տէրքեար տըր :

800. Քէզալիք նէրկիս չիչէյի եագըրըպ թիւթսիւ վէրիլսէ , տիւմանընտան ֆարէ վէ գուրպաղը միսիլու հայվանլար տէրագապ ֆի-րար իտէրլէր տէյու , (Պէլհիւլ նէպիլէյի) մէսթուր տըր :

801. Էրնէպէք , եանի թավչանըն իքի կէօզ-լէրինի եանընտա թաշըեան , վէ եախօտ կէօյ-սիւ իւղէրինէ թաալիգ իտէն քիմէսնէ , խալ-զըն կէօզիւնէ հիյպէթլի կէօրիւնիւր :

802. Արսլան տէրիսինտէն պիր մըգտարընը , հէնուղ ագըլպալիղ օլմանան պիր չօճուգ եանընտա թաշըսա , վէ եախօտ կէօյսիւ իւղէ-րինէ թաալիգ իթսէ , օլ չօճուգ միւէպպէ-տէն սարա տէնիլտիյի իլլէթտէն վիգայէ օլուր տէյու , (թէօհիլէ) մուհարրէր տիր :

803. (Պէրաշէ պուլ էլ հոմէ) եանի եաթա-ղըն էթրաֆընտա սէպղէվաթ տէօշէմէք (գօյ-մադ) , ֆէնա վէ գօրգուլու ըիւյա կէօրմէլէրի մէն իտէր տէյու , (իպիլ էպիս) թահրիր իտէր :

804. Թափչանքն աչըգ տէնիլէն թօբուգ-
քէմիյիւնի իսթիսհապ իտէն չօճուգլարա նա-
զար իսապէթ իթմէղ :

805. Արսլան բօսթունտան պիր բարչա
սանտրգ տէրունինէ գօնուլսա, կիւվէլէր ֆի-
րար իտէրէլէր :

806. Օն ատէտ թըրնաղը եագըպ թօղ ի-
տէրէք, իչիլէճէք պիր շէյ տէրունինէ վաղ
իտուպ տա պիր քիմնէյէ իչիրիլսէ, մուհապ-
պէթի մուճիպ օլուր տէյու նագլ օլունուր :
(Աեագ թըրնաղլարընտա տախի պու խասսէ-
նին մէվճուտ օլուպ օլմատըղը մէճհուլ տըր) :

807. Աճ ատէմին աղղընտա բէյտա օլան
սալեասը, գուլագտա պուլունան գուրտու
հէլագ իտէր :

808. Աթմանա տէնիլէն գուշուն կէօղիւ,
պիր կէօք բէնկինտէ պէղէ պաղլանըլըպ, պիր
քիմնէնին սօլ բաղըսընա բապթ օլունսա,
գաթի մէսաֆէտէ օլ քիմնէնին եօրուլմամա-
սընա պախ օլուր տէյու, (Էսրսը Է-Լ հոյվանսի)
նամ քիթապտա մէսթուր տըր :

809. Արսլան ֆըշգըսը շարապ իլէ հալլ
օլունուպ պիր քիմնէյէ իչիրիլսէ, օլ քիմնէ
իլէլ էպէտ իշրէթտէն նէֆրէթ իտէր :

810. Թագէ լէյլէկ եումուրթասը, տօմուղ
եաղըյա գարըշտըրըպ պիր իքի սաաթ գալ-
տըգտան սօնրա, իչինէ պիր միսլի գատար
գըրըգճըլարըն իսթիմալ իթտիլէրի (հալմանիւս)
տէնիլէն եաղ գաթըլսա, վէ մաճուն կիպի

էղիլսէ, օլ մաճուն պիր թագըմ գօլ տեագ
սըղըլարընը, վէ ալէխուսուս (Էիլիլ Էիլի) տէ-
նիլէն իլլէթին զայիլ օլմասընա պախ օլուր :

811. Արսլանքն պէեաղ թաճը, եանի պա-
շընտա պէեաղ իպիլի պուլունան խօրօղուն
սէսինտէն գաշտըղը կէօրիւլմիւշ տիր :

812. Օղուլ օթու թօհումու վէ եաբրաղը,
վէ քէօքիւ իլէ պէրապէր գուրուտուլուպ,
պիր ատէմ եանընտա թաշրեաճագ օլսա, նէ
գատար թիղմէշրէպ իսէ տէ, օլ ատէմ մաճ-
ուպ էլ գուլուպ օլուր, տէրէլէր :

813. Էսվապ արասընա պիր գաշ եաբրաղ
գատիֆէ չիլէյի գօնսա, օլ էսվապը կիւվէ-
տէն մուհաֆաղա իտէր :

814. Ույգուսու իչինտէ սայըգլամագ, վէ
եախօտ գօրգուպ տա պաղըրմաղա միւպթէլա
օլան չօճուգլարըն պաշ եաստըգլարը ալթընա
պիր գաշ թանէ տէֆնէ տալը գօնուլսա, գօրգ-
մագտան սալիմ օլուպ տէրհալ ույգուեա վա-
րըր տէյու, պաղը հէքիմլէր թարաֆընտան
թէճըրիւպէ օլունմուշ տըր :

815. Պուգալէմուն տէնիլէն հայվան սաղ
իքէն (էկէր թուլթուլապիլիլսէ) սաղ կէօղիւ
շըգարըլըպ քէչի սիւտիւ իլէ էղիլէրէք, կէօ-
ղիւնտէ միսաֆիր վէ գան լէքէսի օլան քիմէնէ-
նին կէօղիւնէ լաբա էյլէսէլէր, միսաֆիր վէ
լէքէյի տէֆ ու իղալէ իտէր տէյու, նագլ
օլունուր :

816. (Խուլէլ Էսալ) քի կիւնէշտէ գուրու-

եարադ , սիրքէտէ տուրմուշ պէեազ սօղանըն վէ եախօտ ատա սօղանընըն սուլու տըր , պիր քիմէսնէ պու սու իլէ կարկարա իթսէ , եանի տիշէրինի երգասա , օլ քիմէսին տիշէրի հէմ միւհքէմ օլուր վէ հէմ տէ աղըրմազ . պու մուալիճէ աղըզ գօգուսունու տախի տէֆի իտէր տէյու (Եֆֆֆ) զիքը իտէր :

817. Քեաֆիրի , քէսկին ըադը եախօտ շարապ ըուհու , եանի իսպիրթօ իլէ էզիլէ-րէք , տէօրթ թարաֆը գաբալը պիր օտա տէրունինտէ թութուշտուրուլուպ մահվ ու զայիլ օլունճաեա տէկին եագըլտըգտան սօն-րա , մէզքիւր օտանըն իշինէ եանմըշ պիր մուսթ իլէ կիրիլսէ , տէրհալ օտանըն հալասը միւշ-թէյիլ օլուպ , հիշ պիր քիմէսնէյէ զարարը օլմագսըզըն եանար տէյու , (Եֆֆֆ) նամ հէքիմ թահիր իտէր :

818. Ֆընտըգ սըչանը՝ արապա թէքէրլէյի կէշմիշ օլտուղու իզտէն եիւրիւրսէ , տէրհալ հէլագ օլուր :

819. Քէզալիք մէզքիւր ֆարէ պիր քիմէսնէյի ըսըրսա , օլ ատէմ զէհիրլէնմիշ կիպի ատէ-թա էօլիւմ տէրէճէսինէ վարըր :

820. Քէզալիք ֆընտըգ սըչանընըն ըսըրմըշ օլտուղու մահալէ , արապա թէքէրլէյի չա-մուրունտան սիւրսէլէր , չարչարուգ ֆայիտէսի կէօրիւլիւր տէյու (Մֆֆֆ) նագլ իտէր :

821. Քէօսթէպէք տէնիլէն հայլանըն , եա-նի տաղ սըչանընըն տիշէրի չըգարըլսա , եիրմի

տէօրթ սաաթ զարֆընտա եինէ տիշէրի չը-գար տէյու , (Մֆֆֆ) թահիր իտէր :

822. Գուլտուղ տէնիլէն հայլանըն էօն տիշէրինտէն պիր գաշ տանէսինի , սարըլըգ իլլէթինէ կիրիֆթար վէ եախօտ սամ եէլին-տէն վուրուլմուշ օլան ատէմին գատէհինէ գօնուլուպ , օլ գատէհտէն շարապ իսթիմալ իթիւրսէլէր , քէսպը սըհհէթ իթմէսինի միւն-թիճ օլուր տէյու , եինէ (Մֆֆֆ) եազար :

823. Ագրէպ սօգմասը էքքէքէրտէն զի-եատէ գատընյարա , վէ ալէլսուսուս պագիրէ գըզլարա մուճիպի վէճա օլուպ , վէ էքսէրի տախի սէպէպի գաթիլ օլտուղու միւճէր-րէպ տիր :

824. Գուրշուն , նէմնագ պիր մահալտէ պիր չօգ վագըթ գալսա , թարթըսընըն արթ-տըղը էրպապընըն մալիւմի տիր :

825. Էթ թէնճիրէտէ գայնարքէն , իշինէ պէօյիւճէք պիր բարչա գուրշուն գօնուլսա , աթէշ հէր նէ գատար զիեատէ օլուրսա օլ-սուն , եինէ էթին լայըգըլա բիշմէտիյի միւ-ճէրրէպ տիր :

826. Գուրշունու՝ ճէնկեարի չըգընճաեա գատար զէյթին եաղըլա օվալայըպ , օլ եաղ իլէ հէր նէվի տէմիրտէն մամուլ ալաթ վէ էտէվաթ եաղլանսա , տահա բաս թուլմազ օլուր :

827. Խաթէմի եագրաղընը էզէրէք զէյթին եաղըլա գարըշտըրըլտըգտա , օլ եաղը սիւ-

ըիւնէն մահալէ արը վէ սայըր հայվան սօգ-
մատըրը միւճէրրէպ տիր տէյու, (Գալն) նամ
հէքիմ թահրիր իտէր :

828. Իբէքտէն մամուլ էլպիսէ կիյէն քի-
մէսնէսին, կէրէք վիճուտինտէ վէ կէրէք պա-
շընտա պիթ բէյտա օլմազ :

829. Եէրէ տիւշմէտէն պիր տէֆնէ եաբ-
րաղընը ալըպ գուլաղը արտընա վաղ իտէն
ատէմ, հէր նէ գատար շարապ իչսէ սարխօշ
օլմազ, վէ պաշ աղըրսը տախի վիրմէզ, վէ
հաթտա քէսրէթը շարապտէն զուհուր իտէ-
ճէք օլան պիլճիւմէ մարաղլարտան տախի սա-
լիմ օլուր տէյու, (Էսա) թահրիր իտիյօր :
(Տօղրուսու ֆէնա թէրթիպ տէյիլ) :

830. Պահարաթ նէվինտէն օլան (շէնճէպէ
Է-Լ Կէս վէ շէնճէպէ Է-Լ Լա) տէնիլէն օթլարը
պիրիպիրինէ գաթըպ տէյէրէք թօղ կիպի
իտիլտիքտէ, մէզքիւր թօղա պիր մըգտար
գարէնֆիլ թօղու, վէ պիր մըգտար տախի
տէյիլմիւշ թարչին գօնուլուպ, ագշամ սա-
պահ պիրէր գաշըգ իսթիմալ օլունսա, ինսա-
նըն միտէսի հէր նէվի ֆէսատտէն սալիմ օլուր :

831. Մըգնատըս թաշը ինսան թէրի իլէ
ըսլատըլսա, գուվվէյի ճաղիպէսի, եանի չէ-
քիճիլք գուվվէթինի զայպ իտէր տէյու,
(Թէօհֆէ) սահիպի եազար :

832. (Պալալի) նամ նէպաթըն քէօքիւ-
նիւ եանընտա թաշըեան քիմնէյի ագրէպ
սօգսա, աղըր վէ սըզը հիսս իյլէմէզ տէյու,

(Տիւֆթի) նամ թապիպ թահրիր իտէր :
833. Ինսանըն բարմաղընա վէ եախօտ ա-
զայի սայիրէսինէ իյնէ պաթըպ տա կէօրիւն-
մէզ օլսա, օլ մահալէ մըգնատըս թաշը գօ-
նուլուգտա, իյնէ տէրհալ զահիր օլուր :

834. Քէնէվիր գայնատըրըպ տա սուլունու
սօղուլճան վար օլտուղու թախմին օլունան
մահալէ սէրբիլսէ, սօղուլճանլարըն ճիւմէսի
զահիրէ չըգար :

835. Պալըգ նէվինտէն օլան պիլճիւմէ հայ-
վանաթ, սօղուլճանտան զիեատէ հազղ իյլէ-
տիլքէրինտէն, պալըգ թուլթմազ իչիւն սօղ-
լուճանտան ալա եէմ եաբմազ միւմքին օլուր :

836. (Իպն Սին) նամ թապիպի հազըգ,
միւճէրրէպաթընտա զիքր իտէր քի, պիր քի-
մէսնէ եէնի այը կէօրտիյիւնտէ, տիլի իլէ
ճէմի տիլէրինի ըսլատըպ « Նէֆսիմէ աթ է-
թինի հարամ իթտիմ, եախօտ հինտիպայը
հարամ իյլէտիմ » տէսէ, վէ հէր այպաշը հի-
լալինտէ պէօյլէճէ եաբսա, օլ քիմէսնէ միւ-
տէթը էօմրիւնտէ տիշ աղըրսը կէօրմէյիպ,
ճիւմէ տիլէրի իթթիյարըգ հալինտէ տախի
եէրինտէ սապիթ գալարազ, էմրազտէն սա-
լիմ օլուր : (Իպն Սինա կիպի մէշհուր պիր
թապիպին, պու կիպի թիւրահաթ նէվինտէն
շէյլէրի գալէմէ ալտըղընա թաաճիպ իտէրիզ) :

837. Թաամ բիշէրքէն թաամըն իչինէ գա-
լայ վաղ օլունսա, թաամ բիշմէզ տէյու մէշ-
հուր տըր. գուրչուն տախի պէօյլէ տիր :

838. (Խռնիւնէն) նամ նէպաթը սէմի էն վաընտան օլմագ իւզրէ, (Խռնիւն) նամ զէհիրլի նէպաթ, քի քէօքիւ թըպգը ագրէպէ միւշապիհ տիր, անընլա պիր ագրէպէ սիւրիւլսէ, օլ ագրէպ անինտէ հէլագ օլուպ իւզէրինէ (Խռնիւնէն) քի թիւրքէ մարուճուգ, եախօտ եապան բազըսը տէրէր, վազ օլունսա, եինէ հաեաթ պուլուր տէյու (Միւնիւն) թահրիր վէ պէեան իտէր:

839. Պիր տիրհէմ տէօյիւլմիւշ թարչին, վէ պիր տիրհէմ տախի սիեահ թօզ պիպէր պիրպիրինէ գաթըլարագ, համայըլ շէքլնտէ պիր պէզէ գօյուպ տիրիտիքտէն սօնրա, ֆէս վէ եախօտ թագգէ իչինէ տիրիլիպ պաշա գօնուլսա, օլ քիմէնին նէվաղիլտէն մուհաֆազա օլտուղը միւճէրէպ տիր:

840. (Պերհէմ) եանի շէֆթալի օթու, վէ (Գաւաթ) օթու տէնիլէն նէպաթ, պիր հաւան իչինտէ տէօյիւլիւպ բէյտա օլան սուեու աթըլարա վէ պարկիրէրէ սիւրիւլսէ, ապըլ իւզէրլէրինէ սինէ գօնմազ, վէ միւճէրէպ օլմագ իւզրէ կէօրիւլմիւշ տիր:

841. Պուրճագ օթու վէ էնտէզ քէօքիւնի այրը այրը բարչալայըպ, նիկրիս եէլի իլէ սանճըլաեան ազա իւզէրլինէ եագը կիպի գօնուլսա, եիրմի տագըգա զարֆընտա օլ մահալի գապարտըպ, իչինտէն պիր սարը սու ագար, վէ սանճը տախի միւնտէֆի օլուր:

842. Պուրճագ պուղտայը, էօքիւլ սիւտիւ

վէ օն միսգալ գատար քիպրիթ իլէ գայնատըլըպ, պատէհու չըգարըլարագ գուրուտուլսա, վէ սօնրա պուլնու հէր գանղը գուշա եէտիրիլսէ, օլ գուշար տէրհալ սէրիսօլ օլուր:

843. Սըղըր պուղաղըսընն էօտի պիր խանէնին իչինէ սէրբիլսէ, օլ խանէնին տէրունի միւթէատտիտ սըչանլար իլէ տօլար: (Տօղրուսու պու թէրթիպ պէնի պէշէր իչիւն բէք լուզումուլ ատտ օլունմալը տըր):

844. (Պաշա Գաւաթ) քի սէմիզ օթու տըր, պուլնուն թօհումուլ ալընըպ էյիճէ էզէրէք, քէսկին սիրքէ իչինէ գօնուլարագ կիւնէշէ գօնուլա, թա քի պիր էյիճէ սիրքէյի իչիպ գուրուսուն, վէ պուլ ամէլիեաթը իւշ տէֆա թէքրարլատըգտան սօնրա, տէօրտիւնճի տէֆա գուրուտուլ, վէ գուրուսունտան պիր միսգալ մըգտարը սուֆուֆ իտիլէրէք եէնիլսէ, օթուզ գըրգ կիւն գատար աճըղա թահամիւլ օլունուր իմիշ: (Յիլհագըգա պու թէտպիրէ տէյէճէք եօգ, վէ էկէր սահիհ իսէ, պուլնուն մուճիտի շիրքէթը պէշէրիյէյէ բէք պէօյիւք պիր խըտմէթ իթմիշ սայըլաճաղը տէրքեար տըր):

845. Իւշ ատէտ թաշ, վէ եախօտ ատա սօղանը, նար աղաճը քէօքիւնէ տիրիլսէ, մէյվէսի թէքսիր օլտուգտան մատէ, աղաճ տախի մազարըլաթտէն հըֆը օլունուր:

846. Դապագ շէյիրտէյի, գապաղըն պօնու թարաֆընտան ախը օլունուլ տիրիլսէ,

գապաղը ուղղունճա օլուր. օրթապընտան ախղ օլունուր իսէ՝ ինճէ, վէ օպիր թարափտան ալընըպ տա տիքիլսէ, եուվարլագ օլուր տէ-յու (Մաթիէօլ) եազըեօր :

847. Գուրու գապագ չէքիրտէյի, շարապ վէ եախօտ զէյթին եաղը իչինէ պիր գաչ կինն պրագըլտըգտան սօնրա սուլագ պիր մա-հալտէ տիքիլսէ, գապաղը զայէթ գալի վէ լէզիզ օլուր տէյու, (Յէլհաթը Նէպիէյէթ) մու-հարրէր տիր :

848. Գապագ չէքիրտէյի, սիւտ եաղը, եանի թէրէեաղը իչինէ պիր միւտտէթ պրա-գըլտըգտան սօնրա տիքիլսէ, գապագ հէմ լէզիզ վէ հէմ տէ չէքիրտէքսիզ օլուր տէ-յու, (Մաթիէօլ) թահրիր իտէր :

849. Թաթը նարըն չիչէյի հէնուղ տիւ-յիւմ կիպի գօրուգ հալտէ իքէն, իւչ հապ-պէսինի եախօտ եէտի հապպէսինի, Մուհար-րէմ այընըն եիրմի եէտի կիւնիւ եանընտա թաշըսա, սէնէսինէ գատար օլ քիմէսնէ կէօզ աղըրսընտան մուհաֆազա օլուր տէյու (Բէ-նի-դէ-լէ-ր) նամ քիթապ եազար :

850. Հինտիպայը էզէրէք սույունու զէյ-թին եաղընա գարըշտըըպ, անըն իլէ պիր քիմէսնէ թէքմիլ պէտէնինի եաղատըգտան սօնրա, ասհապը հաճէթտէն պիր քիպար եա-նընա վարըպ հաճէթ տիլէսէ, մագսատընա մուվաֆֆազ օլաճաղը, վէ մէրգումա չիրին կէօրիւնէճէյի, պաղը էսրարը թապիյեէ (ընու-

թեան գաղտնիք) վագըֆ օլանլարտան ախղ իտէրէք, (Մաթիէօլ) քիթապընտա թահրիր իտէր :

851. Քեաղըա իւզէրինտէն գալէմթրաչ իլէ եաղըլան եաղըլը գաղըմագ միւրատ օլուն-տուգտա, գաղըլմըչ օլան մահալէ ճիւղի մրգ-տար (սէնիլի) եանի արտըճ սիւմիւղի սիւ-րիւսէ, վէ իւզէրինէ եէնիտէն եաղը եաղըլ-սա, եաղըլար եանի միւրէքքէպ, քեաղըտըն արգասընը թէճավուզ իթմէզ տէյու, (Բէ-լէնի ճէրհանի) թահրիր իտէր :

852. Պօեա քէօքիւ, քի արէպիտէ (հա-վէնի-լէ-պաղ) տէրլէր, պիր խանէտէ թիւթիւն նէպաթըլա պաղլանըլսա, օլ օտատա սաքին օլանլար սարըլըգ տէնիլէն խասթալըգտան էմին օլուրլար. շայէտ մէզքիւր խասթալըղա կիրիֆթար օլանլար պուլունսա տախի, քէսպը չիֆա իտէրլէր տէյու, (Մաթիէօլ) զէքը իտէր :

853. Ալէլ ումում, կէրէք մէյվէտար վէ կէրէք մէյվէ վիրմէյէն աղաճլար, այ վէ եըլ-տըզ չիչէյինին կիւնէչէ տօղրու օլան մէյլան-լէրի կիպի, քէնտիլէրէ տիշարտան պիր խաս-թալըգ թէէսիր իթմէմիշ ֆարգ օլունտուղու հալտէ, ճիւմէթէն շարգիի ճէնուպիյէ (արե-ւելեան հարաւային) թարաֆընա տօղրու միւ-թէվէճճիւհ օլուրլար. ամմա պու հալ արա-զիի շըմալիյէտէ (հիւսիսային երկիրներ) օլուպ, ճէնուպ թարաֆընտա մէյլանլէրի շըմալէ տօղ-րու օլուր :

854. Քիրազ աղաճը տիպինէ սըճագ սու-
լիէ սու վէրիւսէ, մէյվէսի իրի օլուր, ֆա-
գաթ սու զիեատէ օլուր իսէ գուրուր:

855. Միւրատ օլունան մըգտար ալա քէ-
թէն իրլիյինտէն ալընըպ էյիճէ թարատըգ-
տան սօնրա, մըգտարը քիֆայէ սըղըր թէղէյի
իլէ օլ քէթէնի խամուր իտիպ, էօյլէճէ տէօրթ
պէշ սաաթ գալտըգտան սօնրա եայգանսա,
օլ գատար եումուշագ վէ նաղիք օլուր քի,
իբէքտէն ֆարգը գալմաղ, վէ մաթլուպ օլու-
նան ինճէլիքտէ իշ իշլէնիր:

856. Թափուգլարա թիւքի թէղէյի եէտի-
րիւսէ, թիւքի վէ սանսար մաղարրաթընտան
էմին օլուրլար:

857. (Թապուհաթի) եանի էօտ աղաճը չի-
չէյի սուեու ալընըպ, չուհա վէ սայըր գու-
մաշարտա պուլունան լէքէլէրէ սիւրիւլիւպ,
իքի իւշ սաաթ տուրտուգտան սօնրա սըճագ սու
իլէ պիր էյիճէ ըսլատըլսա, չուհանըն ըէնկինէ
զարար վէ պօղկունուգ վէրմէքսիղին լէքէսինի
իզալէ իտէր. էկէր լէքէ պիր էյիճէ չըգմաղսա
թէքըրար օլունմալը, վէ եախօտ մէգքիւր
սուեա պիր մըգտար սապուն գօնուլարագ-
անընլա եայգանըրսա, ֆայիտէսի կէօրիւլիւր:

858. Քէզալիք ալա իսպիրթօ վէ եախօտ
ղայէթ քէսկին ըագը ախը օլունուպ լէքէլէն-
միշ օլան չուհա վէ սայըր գումաշա իքի թա-
րաֆընտան պիր էյիճէ էմտիրիւսէ, վէ սօնրա
թաղէ եումուրթա ագը սիւրիւլիւպ կիւնէշտէ

գուրուտուլսա, վէ գուրուտուգտան սօնրա
սօուգ սու իլէ եայգանըլսա, վէ պիր տէֆա
տահա թէքըրար օլունսա, հէր նէ նէվի լէքէ
օլուրսա օլուն, իզալէ իտէր:

859. Սինէք իւզէրինէ զէպլինի (Ժետուկ)
պրագմըշ օլտուղու նէսնէ պէեաղ իսէ, զէպլ
տախի պէեաղ, վէ սիեահ իսէ՝ սիեահ օլուր:

860. Պուղու գուշու տէնիլէն հայվանըն
թիւյլէրի ախը օլունուպ խանէ տէրունինտէ
եագըլսա, օլ խանէտէ պուլունան սինէք, էօ-
րիւմճէք վէ ագրէպ միսիլու մուղիր հայվան-
լար վար իսէ ֆիրար իտէրլէր:

861. Սէքիզ տիրհէմ սիրքէլէնմիշ շարապ
թօրթուսը ախը օլունուպ, մըգտարը քիֆայէ,
եանի եիւզ եիրմի տիրհէմ գատար քէսկին
պէյաղ սիրքէ տէրունինէ գօնուլըպ, աթէշ
իւզէրինէ պըրագըլսա, գայնամայա պաշա-
տըգտա աթէշտէն էնտիրիլիպ հըֆը օլունսա,
էսվապ վէ տիւլպէնտ էմաալի էշեալէրէ լէքէ
խապէթ իտէրէք էսկի ըէնկլէրի զայպ օլուր-
սա, պու սու իլէ պիր էյիճէ եայգանըլտըգ-
տա, էվէլքի ըէնկի իատէ իտէր օլտուղը թէճ-
րիւպէ իտիլմիշ տիր:

862. Պիր քիմէսնէ, գըրլանկըճ գուշը եափ-
րուսունը քէպապ իտուպ եէսէ, օլ քիմնէ սէ-
նէսինէ գատար խիւննագ խաաթալըղընտան
էմին օլուր տէյու (Եսմա) թահրիր իտէր:

863. (Պէրլէնի) քէօքիւ չօճուգլարըն կէր-
տանընա նուսգա կիպի պաղլանըլսա, սարա

իլլէթինտէն հըֆզ օլունտուգտան մատէ, տիշէրի տախի գօլայ չըգար :

864. Մէշհուր (Եսայ) հէքիմ, քիթապընտա թահրիր իտէրքի, ֆէրս, վէ գօյուն, վէ ինէկ էմնալի հայվանաթըն իլլէթը սարիյէտէն հըֆզ օլունմալէրի իշին, թիւճճար պէյնինտէ մաարուֆ, վէ տայիմա իտէ կէլտիքլէրի թէտպիրտէն տիրքի, ֆարսըն պօյնու տէրիսինէ, վէ ինէյին գուրսագ թարաֆը տէրիսինէ, վէ գօյունուն գուլագ թարաֆը տէրիսինէ պիր չուվալտըղ իյնէսի սօգուպ, տէրունինէ (Խըրդուէ Էմէրէ) քի թիւրքիտէ աթ գարաճա օթու, եախօտ գարաճա օթ տէրլէր, մէղքիւր օթըն քէօքիւնտէն պիր թէլ վաղ իտէրլէր, վէ օրատա էօյլէճէ տուրուր, պու սուրէթլէ մէղքիւր հայվանաթ իլլէթը սարիյէտէն մահֆուղ օլուր, վէ պու հալ ինկիլթէրատա մէշհուր տըր, տէր :

865. (Պուլէնէլ) նամ խաշիշէ, քի (Ֆէրէն) եանի գօյուն օթունուն պիր նէվի տիր. պիր քիմէսնէ մէղքիւր օթըն թաղէսինտէն ալըպ այագլարը ալթընա, վէ ալուճլարը իշինէրապթ էյլէսէ, տէֆաթէն հիւմմա խասթալըղընտան նէշաթ իտէն հէրարէթի իղալէ իտէր տէյու (Մալէլ) թահրիր իտէր :

866. Սէօնմէյէ մէյալ օլան աթէշէ, պիր ճէվիղ պէօյիւքիւլիւնտէ չամ սագըղը գօնուլսա, տէրագապ էրիյուպ քէօմիւրլէրէ սիրայէթ իթտիքճէ ճիւմլէսի պիրտէն եանար :

867. Գուղու գուլաղը տէնիլէն օթու, եայգայարագ լիֆ կիպի եարըլտըգտա, անը եանընտա թաշըեան քիմէսնէ, կէօղ իշինէ գան կէլմէք, վէ սայըր իլլէթլէրտէն կէօղլէրի մուհաֆաղա իտէր տէյու (Մալէլ) թահրիր իտէր :

868. (Ըլու) աղաճը աթէշտէ եանըպ քէօղ օլունտուգտա, իւղէրինէ (Մալէլ), եանի (սիրիք զօրունա) միւպթէլա օլան քիմէսնէ սու տէօքիւպ, պէվի իլէ օլ եանմըլ աղաճը սէօնտիւրսէ, խասթալըղը տէֆ օլուր տէրլէր :

869. Մէրսին տալընը տայիմա եանընտա թաշըեան քիմէսնէ խիւննագ խասթալըղընտան էմին օլուր տէյու (Մալէլ) եաղար :

870. Պիր քիմէսնէնին խանէ վէ պաղշէսի տէրունինէ (Պէլուէլ) նամ խաշիշէ, քի լիսանը ֆրանսէվիտէ (Պէլուէլ) տէրլէր. մէղքիւր խաշիշէ տիքիլսէ, օլ խանէտէ սաքին օլանլարըն ճիւմլէսիտէ պիր չօգ աֆէթտէն, վէ խասթալըղլարտան սալիմ օլուր տէյու (Մալէլ) ֆէննի քիթապլարտան ալարագ զիքը իտէր :

871. Գայըսը աղաճը, հէր նէ գատար միւքէրլէր աշանըլըր իսէ, մէյվէսի օլ գատար չօգ օլուր տէյու, (Մալէլ) ֆէլահաթը նէպաթիյէ նամ քիթապտան ալարագ թահրիր իտէր :

872. (Դօւ) քի մէյվէսինէ իւղիւմիւր տէրլէր, վէ պու պիր գաշ նէվ տիր. անըն իւշիւնճիւ նէվի եանի գըրմըղը կիպի ըէնկտէ

օլանը արընդպ, խանէնին բէնճէրէսինէ պաղ-
լանըլտա, օլ խանէտէ սիհր մաղարրաթը քեա-
միլէն տէֆ, վէ իզալէ օլուր տէյու, (Նէֆօրէ-
րուս) նամ հէքիմտէն ալարադ (Մաֆիէօլ) զիքը
իտէր :

873. (Սէֆէ) եանի լապատէ քէօքիւ եախօտ
սիւքքէրլի եաբրադը կէրտանէ ասըլտա, օլ
քիմնէյէ սիհիր իսապէթ իթմէզ օլտուղու
(Քիւնէ-էլէլէրուս) նամ քիթապտէ մէսթուր տըր :

874. Սրտըն աղաճը եադըլըպ քէօմիւր վէ
եախօտ քէօզ օլտուգտա, օլ քէօզի եինէ ար-
տըն քիւլի իլէ պիր էյիճէ մուհաֆաղա իթ-
սէլէր, պիր սէնէ աթէշի սէօյիւնմէյիպ, լա-
յըգըյըլտա արանըլտա, քիւլին իչինտէ տայի-
մա աթէշ պուլունաճաղը, էսհապը քիմեա
խնտինտէ միւճէրէպ օլմադ իւզրէ, (Շաֆարս)
նամ հէքիմ թահրիր իտէր :

875. Սօղուճանլար տէօյիւլիւպ վէ էյիճէ
էզիլէրէք սույը ախզ օլունտուգտան սօնրա,
աթէշտէ գըզարըլմըշ տէմիր, մէզքիւր սույըն
իչինէ գօնուլտա, եանի սու վէրիլտէ, օլ տէ-
միր պէ զայէթ սէրթ, վէ գաթի օլուր տէյու
եինէ (Շաֆարս) եազըեօր :

876. Եազ մէվսիմինտէ պիթէր օլան (Տիւ-
ֆուս) քի թարագըզ, վէ (Խաֆէլէլ) վէ իթ-
մարուլը, վէ (Մէշաֆէլ Էլ Էրս) եանի չօպան թա-
րաղը, քի ֆարսիտէ տախի (Չէրսֆուս) տէրլէր,
պու նէպաթըն տիքէնլէրինտէ պուլունան ու-
ֆաճըզ գուրտըղաղլէր ախզ օլունուպ, վէ

պիր պէզէ պաղլանըլարադ կէրտանէ վէ եա-
խօտ բաղույէ թապիդ օլունսա, հուճմա
խասթալըղընտան զուհուրա կէլէն հէրարէթի
տէֆ իտէր տէյու, (Տիւֆօրէրուս) նամ թա-
պիպտէն ալարադ, (Մաֆիէօլ) նազլ իտէր :

877. Քէզալիք մէզքիւր նէպաթըն, եանի
իթ մարուլընըն կէրէք թազէ վէ կէրէք գու-
րուսուլըն չիլէյի պիր պէզ իչինէ պաղլայըպ,
վէ սիւտ իչինէ գօնարադ, օլ պէզին իչինտէ
հիշ պիր շէյ գալմայընճայա գատար օլալան-
սա, օլ սիւտ եօղուրտ օլուր. քէզալիք թա-
զէսինին սույը իլէ տախի սիւտ, եօղուրտ օլ-
տուղու թէճրիւպէ օլունմուշ տըր :

878. Գըշ մէվսիմինտէ սագլանըլտան այվա-
նըն եանընտա իւզիւմ պուլունսա, գօգուսուլը
ախզ իտէրէք օլ իւզիւմ պօզուլուր վէ չիւ-
րիւր տէյու (Մաֆիէօլ) թահրիր իտէր :

879. Պէյազ հինտ թափուղը իլէ, սիյահ
հինտ թափուղընը, չիֆթլէշտիրիլիպ, անտէն
հասըլ օլան եուճուրթալարտան, ասլա սիյահ
չըգմայըպ պէեազ հինտ թափուղը բիլիճլէրի
չըգտըղը, միւճէրէպ օլմադ իւզրէ (Պի-ֆուս)
նազլ իտէր :

880. Պիր թէլ գըրմըղը Էպրիշիմ, շարապ
իլէ ըսլաաղըլըպ, գուրուսուլտուգտան սօնրա
օլ Էպրիշիմի պիր եօրղան իյնէսինէ կէչիրիլէ-
րէք, պիր Էրբէք քէօսթէպէք հէնուզ սաղ
իքէն, մէզքիւր իյնէյի օլ քէօսթէպէյին թա-
մամը թամամընա գարնընա սօգուպ արգա-

սընտան չըգարտըգտան սօնրա, օլ էպրիշիմէ պիր աղ էրքէք (Յաֆաթ) եանի այը կիւլիւ վէ շագայըգ քէօքիւ կէշիրիլիւ պիր չօնուղըն պօղաղընա ասըլսա, վէ սօնրա օլ քէօթէպէյին տէրիսի սօյուլըպ, եաղընը թէմիղլէմէք իչին քիւլ իլէ պիր խօշնա օվալանտըգտան սօնրա, թիւյլէրի տըշարըյա կէլմէք շարթըյըլա պիւլա վասէթա, եանի հիչ պիր շէյէ թաալիգ օլունմագսըղըն չօնուղըն թէքէսինէ գօնուլսա, օլ չօնուգ (Էֆէլ Էֆէլ) վէ թէշէննիւճ (պիր նէվի թէհիլքէլի պիր խասթալըգ քի ըսքաղմօ տէնիր, վէ մաղալլահ էքսէրի չօնուգլարա արըղ օլուր) իլլէթինտէն մուհաֆաղա օլուր, պու թէրթիպի պիղղաթ քէնտի էվլատլարմ իւղէրինէ թէճրիւպէ իլլէտիմ տէյու, (Յաֆաթ) նամ իթալեալը թապիպ (Էֆէլ Էֆէլ) նամ քիթապընտա թահրիր, վէ պէեան իտէր:

881. Սէօյիւտ աղանընըն քէօք թարաֆընա եագըն պուլունան պիր տալը քէսէրէք օրթասընը տէլտիքտէն սօնրա, չօգ զէման իչին տէ շարապ մաեասը հալլ օլունմուշ օլան սու իլէ երգանսա, վէ քիւպրէլիք պիր եէրէ տիքիլէ, էթրաֆընտա զայէթ մէրթէպէտէ չաբուգլուգլա մանթար պիթէր տէյու, (Յաֆաթ) նագլ ու պէեան իտէր:

882. Եաղմուրըլու վագըլթլարտա քիւշիւք տաղ թէքէճիլքէրի իւղէրինտէ իւսթիւքիւ եագըլսա, օլ մահալտէ աղ վագըլթ զարֆընտա

մանթար նապիթ օլուր տէյու, եինէ (Յաֆաթ) թահրիր իտէր:

883. (Թաֆաթ) նամ հէքիմ տէմիշ տիրքի, վագըլթ հարիֆտէ եաղմուրըլու վագըլթլարտա, իւսթիւքիւ եագըլան մահալլէրտէ խաշխաշ պիթէր. ֆագաթ զարալիպ տիրքի, եագըլան մահալտէ օլուպ պաչգա եէրէրտէ նապիթ օլմաղ, վէ սօնրա տա քիւլիէն մահվ օլարագ պիր տահա պիթմէզ:

884. Սէօյիւտ աղանընըն գապուգլարը ուֆագ ուֆագ տօղրանըլըպ, պիր գաչ կիւն շարապ իչինէ պրագըլսա, վէ իւշ կիւն տալի պէյիլի վէ գօյուն կիւպրէլէրի իչինէ վագ օլունտուգտան սօնրա, թէմմուղ այընըն սօնլարընտա սուլագ պիր մահալտէ տիքիլէ, սօն պահար մէվսիմինէ գատար ալա եէնէճէք մանթար նապիթ օլուր տէյու եինէ (Յաֆաթ) թահրիր իտէր:

885. Պիր քիմէսնէ տիլինին եարըսընըն մըգտարընը տուտաղընտան, վէ իւսթ տիլլէրի իլէ գալիճէ սըգարագ տիլինի տուտաղընտան թաշրայէ չըգարըպ, օլ հալ իլէ էլինի արը գօվանընա սօգսա, վէ եախօտ վիճուտինէ արըլար գօնսա, արըլար օլ քիմսէյի ասլա ինճիթմէյիպ սօգմատըգլարը միւճէրրէպ տիր տէյու, շէրհի գանունտա (Ալաֆէյի Գալի) պէեան իտէր, վէ պէն գօլլարմը սըղայըպ իւղէրինէ արըլար գօնարագ ասլա պանա զարար վէ զիեան վիրմէտիքէրինի պիր գաչ տէֆա-

լէր թէճրիւպէ իյլէտիմ տէր : Ապտէլ հագ-
ֆագըր տախի, (եանի իշպու Հէզար Էսրար
քիթապընըն միւէլլիֆի, քի ճէտտը էմճէտը
հազրէթը բատիշահի Սուլթան Մահմուտ Խան
ֆիրտէվա աշիեան հազրէթլէրինին մայէթը
մէալի մէնգըպէթը խիւսրէվանէլէրինտէ պու-
լունմուշ տըր) տէր քի, բատիշահըմըզ շէվ-
քէթլիւ, գուտրէթլիւ էֆէնտիմիզ հազրէթ-
լէրի, պիր կիւն Չամլըճատա քեախն դասըր
հիւմայունլէրինի թէշրիֆ պուլուրմուշլար իտի,
ֆագըր տախի հասպէլ մէմուրիյէթ պէրապէր
պուլունմուշ իտիմ, պիր պէօյիւք աղաճ տէ-
րունինտէ արըլար պալ եաթմըշ օլտուղու միւ-
շահատէ պուլուրտուղունտան, պիր ազ պալ
իխրաճընա ֆէրման պուլուրտուլար. հազըր
պուլունանլարտան պաղըլարը, գօլանըն իշին-
տէն պալ չըգարմագ իշիւն էլլէրինի իտխալ
իտուպ, հէր նէ գատար չալըշմըլար իսէ տէ,
արըլար լահաթ վիրմէյուպ պիր դաշար եէր-
տէն սօգմուշ օլտուգլարընտան, պիր տիրհէմ
պալ չըգարմաղա մուվաֆըզ օլամամըլար իտի,
նէօվպէթ ֆագըրա կէլտիքտէ, չար ու նաչար
էլիմի գօլանա սօգմաղա մէճպուր օլտուժ,
ֆագաթ հիյնի իտխալիմտէ մին էլ գատիմ
ինանմագտա օլտուղըմ պու սըր, մին թարաֆ
էլ լահման խաթըրմա կէլէրէք իճրա իյլէտի-
յիմտէ, գօլանըն իշինտէ պուլունան արըլար-
տան բէք չօղու էլիմէ գօնմուշ օլտուգլարը
հալտէ, հիշ պիր զարար գիեան կէօրմէքսի-

զին պիր գապղէ պալ չըգարտըղըմ մանգուրը
ճէնապը բատիշահի պուլուրուլմուշ, վէ պու-
նըն սըրր ու հիքմէթի նէ իտուկի սիւալ պուլ-
ուլտուգտա, պէր թաֆսիլ թէֆհիմի մատտէ
օլունմուշ իտի :

886. Գըսգանճ պիր գատընա, մալիւմաթ
վիրմէքսիզին գըսգանմագլըղը զայիլ օլմագ-
նիյէթի իլէ եէնկէճ, եանի չաղանօզ եէտի-
րիլտէ, գըսգանմասը զայիլ օլուր իմիշ :

887. Քէզալիք պու միսիլու պիր գատընա
եինէ խապէրի օլմագսըղըն թալվան պէյնինի
շարապ տէրունինէ գարըշտըրըլարագ իշիրիլ-
սէ, գըսգանճըզ թապիաթը զայիլ օլուր տէ-
յու, (ֆէթապ էւլ էսրուրէ) մէսթուր տըր :

888. (Խանէֆայէ) եանի տօնուզլան տէնիլէն
պիր նէվի պէօճէյի, կիւլ եաբրաղընա սարսա-
լար, տէրհալ հէլագ օլուր. ամմա հէլագըն-
տան սօնրա, բաղը եաբրաղը իշինէ գօյսա-
լար, եէնիտէն հաեաթ պուլուր տէյու, (խա-
պ էպի շէհրուրէ) մէսթուր տըր :

889. Հէր գանղը թուրչունուն սույու իլէ
օլուրսա օլտուն, պիր էլպիսէ լէքէ օլաճագ
օլուրսա, լէքէնին իւզէրինէ պիր գաշ տամլա
(ալլէլմէլ) տէնիլէն էճզա տամլաթտըրըլտըղը
հալտէ, էլպիսէնին լէքէսի տէրագապ չըգար
վէ էսկի բէնկի եէրինէ կէլիւ :

890. Քէօմիւր կաղը թէէսիրի իլէ հէման
պօղուլմագ լատտէլէրինէ կէլմիշ օլան պիր քի-
մէանէյի, տէրհալ թէմիզ վէ զայէթ հէվա-

տար օլան պիր մահալէ կէօթիւրիւլիւպ, եիւ-
զիւնիւ սօուգ սու վէ քէսկին սիրքէ իլէ եայ-
գամայլը . պու թէտպիր, եայլընդ իւզէրինէ
ույուշուգլուգ կէլմիշ օլանլարա միւֆիտ օլուպ,
ֆազաթ էկէր խասթա օլան պայլըն պիր հալ-
տէ խսէ, օլ վագըթ չըպլագլատարագ, վի-
ճուտի իւզէրինէ սօուգ սու տէօքտիւքտէն սօն-
րա, սըճագ եուշուլ պէզլէր իլէ կէրէ.ք վի-
ճուտինի վէ կէրէ.ք էլլէրի, վէ աեագլարընըն
ալթընը օվալայրպ, վէ պուշուլլա իքթիֆա
օլունմատըղը հալտէ, գըլտան պիր ֆըրչայլա
թէքմիլ ազալարը գուվկէթլիճէ ֆըրչալան-
սա, տէրհալ քէնտինի պուլուր օլտուղու միւ-
ճէրրէպաթտէն տիր . Բարիզ չէհրինտէ պու-
կիպի պայլըմըշ քիմսէլէրէ պիր գաշ գաշըգ
զէյթին եաղը իչիրտիքտէն սօնրա, պիր գա-
տէհ տէ խալիս վէ քէսկին բօմ իչիրիրլէր քի
պու վէչհ իլէ խասթա իսթիֆրաղ խտիպ,
քէսպը չիֆա իտէր :

891. Թաղէ նանէ պուլունմատըղը հալտէ,
նանէ եաղը ախզ օլունուպ իչինէ պիրազ բա-
մուգ պաթըրտըգտան սօնրա, մուղիր վէ թա-
ճիզ իտիճի պէօճէքլէրին պուլունտուգլարը
մահալէ գօնուլտուգտա, օլ միսիլու հաշա-
րաթ տէֆ օլուրլար, վէ էկէր իլք տէֆասըն-
տա պու թէտպիրին թէէսիրի կէօրիւլէմէզ
խսէ, թէքրարլամագ լաղըմ կէլիր :

892. Պալտըրան տէնիլէն նէպաթըն, մա-
եէյի ասլիյէսինտէ զէհիր մէվճուտ օլմաղլա,

մէզքիւր նէպաթըն էթրաֆընտա տիքիլմիշ
օլան սէպղէվաթ եէնիլտիյի հալտէ, վիճուտ-
ճա մազարրաթը մուճիպ օլուր տէյու, (Ֆէլ-
հալէ Նէպաթիյէ) նամ քիթապտա մէսթուր տըր :

893. Սարա վէ (շէֆաւօ), վէ սայրը պուն-
լարա միւմասըլ սընըր զաաֆէթինտէն իլէրի
կէլէն խասթալըգլարա (Իօւլըր պը Բօլսա) նամ
էճզատէն պիրէր տէնկ մըգտարի իսթիմալ օ-
լունտուգտա, զիեատէսի իլէ ֆայիտէ կէօրիւ-
լէճէյի, պու ասընըն աթըպպասընտան թաւ-
սիյէ օլունմուշ տըր :

894. Պաշ վէ չէնէ աղըրսը ատէթա ըսըթ-
մա նէօվպէթի կէլտիյինտէ, եանի մուսայէն
պիր վագըթտա թուլտուղունտա, (վալաբէտնի
+իւն) տէնիլէն էճզատէն հապ եարըլպ,
նէօվպէթին կէլմէսինտէն պիր սաաթ էվկէլ
եուտուլտուգտա, խասթալըգ տէֆ օլուր տէ-
յու, քէզա ասըլմըղըն աթըպպայի հաղըգա-
սը թարաֆընտան թաւսիյէ օլունուր :

895. Եէտի ատէտ էնկէրէ.ք եըլանընը, իր-
կաւանի գըրմըղը եիւնտէն էպրիչիմ իլէ պօ-
ղուպ, հէր պիրինէ պիրէր տիւլիմ վուրուլ-
սա, վէ սօնրա օլ տիւլիմի իբի խիւննագ
խասթալըղընա կիրիֆթար օլան պիր ատէմին
պօյնունա պաղլանըլսա, խիւննագը տէֆ օլա-
ճաղը միւճէրրէպ տիր . իչպու տիւլիմի իբէ
(Հալիւ Էրէֆալէ) տէրլէր քի մէշուր տըր . հաթ-
թա սարայը Հիւմաեուլտա ագ աղալար գա-
բուսընտա պու (Հալի) մէվճուտ օլուպ, բէհն

իլէ վերիտիյի պաղը զէվաթտէն նազը օլու-
նուր :

896. (Հէնէն) միւրապպասը , քի էլ եէվմ
(Կեպէն) միւրապպասը տէրլէր , իշպու միւրէպ-
պա միտէյէ գուվվէթ , վէ հազմի թաամէ
սուհուլէթ վերտիյի միսիլու , պիր սէնէ թէք-
միլ պունտան ագշամ սապահ պիրէր մըգ-
տար եէնիլսէ , սաչ վէ սագալըն պէեաղլան-
մասընա մանի օլուպ սիյահ թուլթար տէյու ,
(թէօհֆէրէ) մէսթուր օլտուղու կիպի , (Մէ-
ֆէրէ Եյս Էֆէրէ) նամ քիթապտէ տախի մու-
հարբէր տիր :

897. Քէզալիք (Գարս Կալէ) միւրապպասը
պէհէր կիւն պիրէր մըգտար իսթիմալ օլուն-
սա , քեապիլի միւրապպասը կիպի , սաչ վէ
սագալ աղարմամասընա ֆայիտէ իտէր տէյու
եհինէ (թէօհֆէրէ) մէսթուր տըր :

898. Կիւնէշ պուրճը համէ թահվիլ իյլէ-
տիյի անտէ , պէօյիւք եաբրագլը ֆէպիյէն եէ-
նիլսէ , սէնէսի խիթամընա գատար գարըն
սանճըսընտան էմին օլունուր տէյու (Մ-
րէնէ) զիք իտէր :

899. Շէմս վէ գամէր (արեգակ և լուսին)
քէնտի հատտիւնտէ զէօհրէյէ (գէպ ի արուս-
եակ) միւրապպիլ իքէն , ալթուն վէ կիւմիւշ
մատէնլէրինտէն պիրէր մըգտար ալընըպ երի-
տիլէրէք եիւզիւք եաբըլսա , վէ իւզէրինէ պիր
գըթա տախի վազ օլունսա , պու միսիլու
եիւզիւք բարմաղընա թագան քիմէսնէ , սա-

րա իլլէթինտէն , վէ նազար ու զէմտէն խէ-
լաս վէ էմին օլուր իմիշ :

900. Պիր բարչա քիմեօն ախզ օլունուպ
աղըղտա չիյնէնիլտիքտէն սօնրա , սույը էլլէրէ
վէ եիւզէ սիւրիւսէ , սիվրի սինէկ շէրրինտէն
մուհաֆաղա օլունուր տէյու (Շահրս) նազը
իտէր . վէ սիվրիսինէլլէրին քիմեօն գօգու-
սունտան խօշանմայըպ ֆիրար իթտիլլէրինի
պիղղաթ թէճըրիւպէ իթմիշիլ տիր :

901. Քէզալիք քիմեօն պիր էյիճէ տէօ-
յիւլէրէք , շարապ իլէ գարըշաբըրըղտան
սօնրա , եաբրագլը ասմա տալը , վէ եախօտ
ատի հասըր սիւրիւրկէ իլէ օտանըն բէնճէ-
րէլլէրինէ , վէ գաբույա , վէ տիվարլէրէ սեր-
բիլսէլլէր , օլ օտայա սիվրի սինէկ կիրմէզ :

902. Քէզալիք միւրվէր եաբրաղը քիմեօն
սույը իլէ գայնաթտըրըլարագ օտանըն տէրու-
նինէ սէրբիլսէ , օլ օտայա սինէկ տուխուլ
իթմէզ տէյու (թէօհֆէրէ) մէսթուր տըր :

903. Գօյուն այաղը ախզ օլունուպ եա-
գըլըղտան սօնրա , պիր էյիճէ տէօյիւլէրէք
ատէթա թօղ կիպի օլտուղտա , աղըճըզ ը-
սըրըլարագ էսվապ իւզէրինտէ օլան եաղ
լէքէսի իւսթիւնէ գօնուլտուղտան սօնրա
կիւնէշէ գօնուլտուղտա պիր սիյահ սուֆուֆ
օլուր , օլ սուֆուֆ աթըլարագ եէնիտէն գօ-
նուլմալը , վէ պու վէճնիլէ թաքի օլ սուֆուֆ
սիյահ օլմայընճայա գատար տէվամ օլունսա ,
օլ վագըլթ եաղ լէքէսի թամամճա չըգար :

904. Կէյիկ պոյնուզու պիր էյիճէ տէօ-
յիւլիւ պէհլէ օլան եէրլէրէ էքիլսէ , քէհ-
լէտէն խէլաս օլունուպ , պիր տախի քէհլէ
օլմազ վէ ճիւմէսի տէ հէլազ օլուրլար , պու-
իլաճ միւճէրրէպ վէ բէք գօլայ օլմազլա , հէ-
ման իճրա իտիլմէլի տիր :

905. Հինտիսթան ճէվիզի պիր մըգտար չէ-
քէր վէ պիր հապպէ միսք իլէ պէշ ալթը սա-
աթ ըպաւորլարգտան սօնրա , պիր մէյլէտար
աղաճըն քէօքիւնէ տիքիլսէ , օլ աղաճըն մահ-
սուլունտան միսք գօգուսու իսթիլմամ օլուր
տէյու , (Էրուլ Մուպ) նամ քիթապտա մէս-
թուր տըր :

906. Պիր ճիւզվի սիրքէ իլէ շապ տէօյիւ-
լիւպ մաճուն կիպի եաբըլսա , վէ անընլա սի-
լահլարա սիւրիլսէ , բաս թուլթմազլար , վէ
տայիմա բարլազ տուրուր տէյու , քէզալիք
մէգքիւր քիթապտա մէսթուր տըր :

907. Միւրատ օլունան մըգտարը եումուր-
թա ագը ախզ օլունուպ , պիր ինպիք շիշէ-
տէն չէքէրէք , հասըլ օլան օլ տամլալար իլէ
եիւզ երգանըլսա , չէհրէ պէղայէթ կիւզէլ
վէ բարլազ օլուր :

908. Քէզալիք էշէք սիւտի վէ եումուրթա
ագը պէրապէր գարըշտըրըլպ ինպիքտէն չէ-
քիլսէ , վէ անընլա եիւզ երգանըլսա , չէհրէ
ղայէթ պէեազ վէ պէրրազ օլուր :

909. Գարկա եումուրթասը ախզ օլունուպ ,
պալատէ իֆատէ գըլընան թարիգ իւզրէ եաղը

չըգարըլտըգտա , օլ եաղըն իչինէ պոյնուզտան
մամուլ սըգճա պիր թարազ գօնուլուպ ,
քէնտի քէնտինէ գուրույունճայա դատար
տուրտուգտան սօնրա , օլ թարազ իլէ սըգ-
ճա սըգճա սաշ վէ սագալ թարանըլսա , պէ-
եազ գըլար վարա վարա սիեահլանըր :

910. (Շիւրու) քի թիւրքէտէ պալտըրան
օթու տէրլէր , մէգքիւր նէպաթ էգիլէրէք ,
հասըլ օլան սույուն տէրունինտէ պիր մըգ-
տար տէմիր վէ եախօտ չէլիք , աթէշտէ գը-
ղարըլտըգտան սօնրա սէօնտիւրիլսէ , վէ պու-
մուլամէլէ տէօրթ պէշ տէֆա թէքրար օլուն-
սա , մէգքիւր տէմիր պիր էյիճէ սօլտուր-
տան սօնրա ղաեթթ եումուշազ օլուր :

911. Նէմնագ վէ ըուլթուպէթիլ պիր օ-
տանըն իչինէ պիր մըգտար սէօյիւնմէմիշ քի-
րէճ գօնուլսա , տէրհալ ըուլթուպէթի իզալէ
իտիպ վիճուտա մաղարրաթ վիրմէզ :

912. Քէզալիք չիրքին վէ սըհհէթէ մուզիր
գօգուլար , վէ կէօնակէօն թէաֆիւնիւն տէ-
ֆի իչիւն օլ միսիլու օտալարըն տէրունինէ
գաթրան թիւթսիւ վէրիլսէ , վէ եախօտ պիր
շիշէ իլէ գաթրան սույու պուլունտուրուլսա ,
հավայը թէմիլ վէ թաթհիր իտէր տէյու ,
աթըպպայի հաղըգատէն նագլ օլունուր . սէր-
վի աղաճը տախի եագըլըպ թիւթսիւ վէրիլ-
սէ , այնի հասիյէթի մուճիպ օլաճաղը միւ-
ճէրրէպ օլմագ իւզրէ , բէք չօգլարը իսթի-
մալ իտէրլէր :

913. Կէօղլէրինին իշի բարլադ վէ պէպէք-
լէրի պէօյիւք օլան քիմէսնէտէ սօղլուճան չօգ
օլտուղու մուհագգադ տըր :

914. Ճէնկեար , եանի բաս , քի արէպիտէ
զէնճար վէ ֆարսիտէ տախի ժէնկեար տէրլէր ,
պիր մըգտար իւսթիւպէն վէ պիր մըգտար
տախի չիվիտ իլէ գարըշտըրըլտըգտա , ճամ
կէօպէյի բէնկինտէ ալա միւրէքքէպ օլուր :

915. Զէյթին եաղը տէրունինէ եէտի տէ-
ֆա էրիմիշ գուրշուն ագըտըլըպ սէօնտիւրիւ-
տիւքտէն սօնրա , մէգքիւր եաղ տէրունինտէ
աթէշտէ գըղարմըշ տէմիր վէ եախօտ չէլիք
իլգա օլունսա , հայլըճա եուսուշալ :

916. Էլի իլէ միւթէմատիէն պուրնունու
վէ պուրնունուն տէլիքլէրինի սըգճա սըգճա
գարըշտըրըպ գաշըեան քիմէսնէն տէրունին-
տէ բէք չօգ սօղլուճան օլտուղու (Էւրբէ Բե-
պպէն) նամ քիթապտա մէսթուր տըր . պու
ալամէթ զահիր օլան քիմէսնէյէ տէրհալ սօղ-
լուճան մուալէճաթը իթմէք լաղըմ կէլիր տէ-
յու , քիթապը մէգքիւր թալսիյէ իտէր :

917. Սէօյիւնմէմիշ քիրէճ թօղու իլէ պիր
գաշ առտէտ եուսուրթա ագը գարըշտըրըլըպ
խամուր իտիլտիքտէն սօնրա , օլ մաճուն իլէ
գըրըլմըշ թապադ , վէ քեասէ վէ սայըր չի-
նիյէ միւթէալիգ հէր նէվի էշեա եաբըշտը-
րըլսա , էվլէլքինտէն զիրատէ սաղլամ օլուր :

918. Պիր կիւլ , եարըսը աշըմըշ վէ եարըսը
աշըլմամըշ օլտուղու հալտէ , եանի զօնչէ ի-

քէն , ագշամ իւղէրի եաբրագլարընա էլ իլէ
թօգունմագսըղըն , պիր չագը իլէ քէսիլիպ ,
օլ կիճէ աեազտա պրագըլտըգտան սօնրա ,
թօբրագտան մամուլ պիր գապ տէրունինէ
գօնուլուպ աղըր միւհքէմճէ գաբատըլարագ ,
վէ սօնրա տախի գուրու վէ ինճէ գուլմ իշինէ
կէօմիւլիւպ , միւրտտ օլունտուղու զէման չը-
գարարագ չիշէյէ գօնուլսա , մէգքիւր կիւլ
պիւթիւն գըշ հէնուղ ֆիտանընտան գօբա-
րըլմըշ կիպի թէր ու թագէ տուրուր տէյու ,
(Ֆէլհալէ Զէպպէյէ) նամ քիթապտա մուհար-
րէր տիր :

919. Քէզալիք հէնուղ աշմաղա պաշլամըշ
օլան պիր կիւլի , պիր թարիգ իլէ պիր գա-
մըշըն իշինէ գօյսալար , վէ իքի թարաֆընը
պիր էյիճէ գաբասալար , վէ միւրաա օլուն-
տուղու վագըթ աղըճըգ ըլըճագ սու իլէ ըս-
լատըլսա , թէր ու թագէ օլուր տէյու մէգ-
քիւր քիթապ զիքը իտէր :

920. Օն տիրհէմ մըգտարը պագըր իլէ պիր
տիրհէմ թիւթեա տէնիլէն մատէն էրիտիլիպ ,
պիրի պիրինէ գարըշտըրըլտըգտան վէ էօյլէճէ
սօլտուղուտան սօնրա , իւղէրինէ (Ապ Զէլիէ)
թէսմիյէ օլունան էճղա սիւրիւլսէ , հասըլ օ-
լան ճիսմին սուրէթը զահիրտէ ալթունտան
ֆարգը օլմայաճաղը էհլի քիմեա նագլ իտէր :

921. Հուտհուտ թէսմիյէ օլունան գուշըն
գանը ախղ օլունուպ , պիր քիմէսնէն անըր
իւղէրինտէ պուլունան տամարլարա սիւրիւլսէ ,

օլ քիմէսնէ ույգույա վարտըղընտա, աճալ ա-
ճայիպ վէ տէհչէթլի բիւյալէր կէօրիւր տէյու-
հէքեայէ օլունուր:

922. Քէզալիք (Սէնէ Էլ Կալէ) քի լիսանը
թիւրքիւտէ թիւքի իւզիւմիւ թէսմիյէ օլու-
նուր, մէզքիւր իւզիւմտէն ալընըպ ինսանըն
անլընա վէ անտէ պուլունան տամարլարա սիւ-
րիւլէ, օլ քիմէսնէ ույգույա վարտըղընտա,
աճայիպ վէ զարիպ բիւյալէր կէօրիւր:

923. Պիր օտա տէրունինտէ իքի իւլ սաաթ
գատար սաման թիւթսիւ վէրիւլէ, օտանըն
իչինտէ պուլունանլարըն բէնկի տտէթա սա-
րըլըդ խասթալըղընա կիրիթթար օլմուշար
կիպի սապսարը օլուր, վէ պիր գաշ կիւնտէն
անճագ զայիլ օլուր:

924. Թըրագօնեա, ըսգօրպիթ վէ պար-
սամ պալըղը միսիլու ֆօսֆօրու չօգ պալըգ-
լարըն տիքէնլէրինտէն ճէրիհէտար օլան քիմ-
սէլէր, եինէ մէզքիւր պալըգլարըն պիրինին
եաղընը ճարհասը իւզէրինէ գօյսալար, աղ-
ըսընը տէֆ իթտիքտէն մատէ, աղանըն շիշ-
մէսինէ տախի մանի օլտուղու բէք չօգ պա-
լըգճըլարտան հէքեայէ օլունտուղու կիպի,
պու ապտը ֆագիր տախի պիզզաթ թէճըրիւ-
պէ իթմիշիմ տիր:

925. Եօնճա տէնիլէն նէպաթ եաբրաղընը
գաբարսա, քէզալիք պօրու չիչէյի, վէ կիւ-
նէշ չիչէյի թէսմիյէ օլունան օթլար տախի
եաբրագլարընը գաբարլարսա, շիտտէթլի պօ-

րա զուհուրինէ, վէ եաղմուր եաղաճաղընա
տէլալէթ իտէր:

926. Սըչան գուլաղը թապիր օլունան նէ-
պաթ, պիր էյիճէ աչըլմըշ օլտուղու հալտէ,
եաղմուր եաղտըղընտա տախի եինէ այնը հալ-
տէ գալաճագ օլուրսա, եաղմուրըն պիր աղ
քէսիլէճէ յինէ նիշանէ տիր:

927. Տարը էքմէյինին խամուրը քեաղըտ
իւզէրինէ սիւրիւլէ, քեաղըտտան լէքէյի,
վէ եաղը չըգարըպ, քեաղըտըն գօգուսունու
տախի ախղ իտէր օլտուղու միւճէրէպ տիր:

928. Նէ գատար մապի վէ մօր մաայաթ
(հեղուկ) վար իսէ, հէր տիւրիւ էքշիլէրէ գա-
րըլըլարգտա, բէնկիլէրի գըրմըղըլաչըր, վէ էք-
շի նէ գատար զիեատէ օլսա, գըրմըղըլըգ
տախի օլ նիսպէթտէ զիեատէ օլուր:

929. Մէնէքշէ շուրուպունա նիշատըր գա-
րըլտըրըլսա, բէնկի եէշիլ օլուր, քի պունու
պիզ տախի թէճըրիւպէ իթմիշիլ տիր:

930. Քէզալիք մէնէքշէ շուրուպունա (գալէս)
թաշը իլապէ օլունսա, շուրուպըն բէնկինի
եէշիլ իտէր:

931. Նիշատըր վէ գալեա թաշը գարըշտը-
րըլարագ բէնկի եէշիլէնմիշ օլան մէնէքշէ
շուրուպը իչինէ, (սաշէնէ) տէնիլէն էճըլս գա-
րըլտըրըլսա, եինէ էվիլէրի բէնկինի քէսպ
իտէր:

932. Քէքլիք գուշունըն մէրարէսի, եանի
էօտի, ախղ օլունուպ, հէր այտա պիր տէֆա

ինստանըն անլը իւղէրինտէ պուլունան գաթ-
մէրլէրէ, եանի պուրուշագլարա իշիրիլինճէյէ
գատար սիւրիւսէ, գուզվէթը հաֆըզայը զի-
եատէ իտէր օլտուղը միւճէրրէպ օլմագ իւզրէ
(Էսթաբլ Եսթաբլ) նամ քիթապըն իքինճի ճիւ-
տինտէ մուհարրէր տիր:

933. Սիյահ քէլպին կէօղիւ չըգարըլըպ
ափուճ իշինտէ թութուլա, մատէմքի օլ
կէօղ ափուճը իշինտէ տիր, արթըգ օլ
քիմէսնէյէ սայըր քէօքէքլէր հալվամագ-
լար, վէ խըրսըղլարըն պաղըլարը պու սըր-
ըր պիլէրէք իճրա իտէրլէր տէյու նագլ
օլունուր:

934. Միւրէքքէպ պալըղը էօտի, քի ատէ-
թա միւրէքքէպ կիպի սիյահ պիր մատտէյի
մայիյէ (հեղուկ) տիր, պիր մըգտար մէգքիւր
մատտէտէն, վէ պիր մըգտար տախի պագըր
ճէնկեարի ալընըպ, պիրիպիրինէ գարըշտը-
ըլտա, վէ պիր իւսթիւրիւ իլէ էյիճէ պու-
լաշտըրըլըպ կիճէ վագթը պիր օտայա գօնուլ-
սա, օտանըն տէրունինտէ պուլունան հէրնէ-
վի էշեանըն եարըսը սիյահ, վէ եարըսը տա-
խի եէշիլ րէնկտէ կէօրիւնիւր:

935. Թաղէ կէպրէ եէմիշի ախղ օլունուպ
ինպիքտէն չէքիւսէ, վէ սույը իլէ կիւնէշտէ
գըլլար եայգանըլտա, անը վահիտէ եէշիլ րէնկ
քէսպ իտէր:

936. Ալթունտան եարըլմա հէր նէվի ա-
լաթ վէ էտավաթա գընա սիւրիւսէ, հէնուղ

գուլումճը էլինտէն չըգմըշ կիպի մասգալարը
վէ բարլագ օլուր:

937. Հէր պիր հայվանտա (հանէթիւ) թա-
պիր օլունուր աղ չօգ պիր նէվի գուզվէյի
խաֆիյէ պուլունտուղու կիպի, գարա գուր-
պաղը իլէ էնկէրէք երլանընտա տախի սայըր
հայվանլարտան զիեատէ օլտուղունտան, պիր
քիմէսնէ գարա գուրպաղըյը, վէ եախօտ պիր
էնկէրէք երլանընը, պիր ֆիրար իտէմէյէճէք
մահալէ գօյուպ, իւղէրինէ ուղուն միւտտէթ
իհալէյի նազար իլէսէ, գուրպաղը եախօտ
էնկէրէք, հէման կէօղէրինի աչըպ պագան
քիմէսնին կէօղէրինէ պագըպ տուրուրլար,
պու հալտէ էկէր պագան քիմէսնին նազա-
ընտա պուլունան գուզվէյի մըգնաթիսիյէ
(քաշողական զօրութիւն) տիկէրինտէն զիեա-
տէ իսէ, օլ սնտէ հայվանլար հէլագ օլուր.
եօգ էկէր պիլաբիս հայվանըն գուզվէյի մըգ-
նաթըսիյէսի, օլ քիմէսնին գուզվէթինէ զա-
լիպ կէլտիյինտէ, օլ ատէմ հէլագ օլուր, նա-
զըր (պագան) օլան ինսան իւղէրինէ, մանղուրըն
(պագըլմըշըն եանի հայվանըն) զալէպէյի
գուզվէթի հըսս օլունտուղու վագըթտա,
նազիր իլէ մանղուրըն արասընտա պիր պաշ-
գա ատէմ կիրիպ, օլ տախի միւթէմատի-
յէն պագսա, օլ վագըթ պու իքի գուզ-
վէյի մըգնաթըսիյէնին, տիկէրինտէ պու-
լունան գուզվէթէ զալիպ կէլէճէյի տէր-
քեար օլտուղունու, (Տէֆթիպ) նամ թա-

պիպ էսրարը թէպապէթ քիթապընտա զիբը
իտէր :

938. Գապլուն պաղը թէսմիյէ օլունան հայ-
վանտա տախի գուվլէյի մըգնաթըսիյէ քիւլ-
լիւյէթ իւզըէ մէվճուտ օլտուղու միւճէրէպ
տիր, չիւնքի մէգքիւր հայվան գօլօչգա օլ-
տուգտա, քէնտի եումուրթալարը իւզէրինէ
միւտտէթը մէտիտէ պաղարագ եալրու բէյ-
տա իյլէտիյի մէշհուր տըր տէյու (Ծափալա)
թահրիր իտէր :

939. Պիր մըգտար եէր սօղուճանը ախզ
օլունուպ էգիլտիրտէն սօնրա, ինպիրտէն չէ-
քիլէրէք, պիր մըգտար գալմալը, վէ սիւզիւլ-
միւշ օլան սույըն իչինէ զիեատէսի իլէ թէ-
միզլէնմիշ չէլէք, աթէշտէ գըզարըլտըգտան
սօնրա սէօնտիւրիւլսէ, եանի մէգքիւր սու իլէ
սու վէրիւսէ, վէ օլ չէլէքտէն պըչագ վէ գը-
լըճ եաբըլսա, օլտէրէճէտէ քէսկին օլուր քի,
հէր նէվի տէմիրի գուրշուն քէսէր կիպի
տօղրար, վէ սայըր տէմիրտէն մամուլ սիլահ
վէ էտէվաթէ գարշը գօր :

940. (Հէվայի Գիւլէյի Իւ Խոստալէ) քի Պրան-
սըզ լիսանը իլէ (օգնէլէն) թապիր օլունուր,
պունուն իչինտէ պիր բարչա քէօմիւր եա-
գըլսա, հէման մուժ կիպի եանարագ գըղըլ-
ճըմլար սաչար, վէ պիլճիւմիէ եանար չէյլէրին
թուլթուլմասընա սէպէպ օլուր :

941. Պօսփօր, քի տայիմա պիր չիշէ վէ
սու տէրունինտէ մուհաֆաղա իտէրլէր, աչըգ

հէվայէ թէրք օլունտուղունտա, տէրհալ ա-
թէշլէնիւպ շուլէ վէրիր :

942. Պըրանսըզ լիսանը իլէ (սօթիյալ) թա-
պիր օլունան ճիսմ, սու իչինէ գօնուլսա, տէր-
ագապ աթէշլէնիւպ շէտիտ ալէվլէր բէյտա
իյլէտիյի միւճէրէպ տիր :

943. Տէօրթ նէվի չիշէք թօխումլարը, պիր
գօվա տէրունինէ տէգքիւպ, իւշ կիւնտէ պիր
քէրրէ սըճագ սու վէրիլիպ, հավա եաղմուրը
օլան կիւնլէրտէ աթէշ քէնարընա գօնուլսա,
վէ գուրագ օլտուղունտա կիւնէշ չըգարըլսա,
պու սուրէթլէ վագթընտան պիր մահ մու-
գատտէմ մահսուլը կէօրիւնիւր :

944. Պիր մըգտար քէսկին բօմըն իչինէ օլ
մըգտարտա տէյիւլմիւշ սիյահ քէսկին պի-
պէր գօնուլարագ, պիր էյիճէ գայնատըլտըգ-
տան սօնրա, պաշ թէրէսի իւզէրինէ սըճագ
սըճագ տէգքիւլիւպ, վէ իւզէրինէ պիր բար-
չա գուլանըլմամը բամուգ վաղ իտիլսէ, նէզ-
լէյի մէն իթտիրտէն մատա նէվազիլտէն նէ-
շաթ իթմիշ օլան, պաշ, տիշ, վէ գուլագ վէ
չէնէ աղըրլարընը չէքէր ալըր օլտուղու միւ-
ճէրէպ տիր, անճագ պու իլաճ կիճէ գուլ-
լանըլսա, վէ սապահա գատար թէրէ իւզէ-
րինէ գալմասընա տըգգաթ իտիլսէ, տահա
զիեատէ թէէսիր իտէր :

945. Թուրպ պիր էյիճէ տէյիւլտիւքտէն
սօնրա, հասըլ օլան սույու իլէ էլլէր եայգա-
նըլսա, հէր նէ ճընս զէհիրլի պէօճէք օլուր-

սա օլսուն , էլ իլէ թուլթուլտուգտա մաղար-
րաթընտան էմին օլսնուր . զիրա թուրպուն
օլ միսիլու հայվանաթըն զէհիրի օլտուղու
միւճէրրէպ տիր :

946. Եէշիլէնմիշ վէ եախօտ մալի բէնկ
քէսպ իթմիշ օլան թէաֆիւնի վէ գօգմուշ
սուլարըն ճիւմէսի , քէօմիւր թօղլարընտան
լայրգըլա սիւղիւլէ , օլ սիւղիւլէն սուտա
մալի վէ եէշիլէ չալար բէնկէր գալմայըպ ,
էվիլէլի կիպի սաֆ վէ պէրրագ օլուր , հաթ-
տա շարապ պիլէ քէօմիւր թօղունտան սիւ-
ղիւլէ , սու կիպի պէրրագ օլուր :

947. Պիր քէրքէս (պօպօ) գուշու թու-
լթուլուպ սաղ աեաղընըն էօքճէսինտէն թիւյ
ախղ օլունարագ , նիկրիս սանճըսընա կիրիֆ-
թար օլան քիմէնին սաղ էօքճէսինէ պաղլա-
նըլսա , քէզալիք մէզքիւր գուշուն սօլ աեաղը
էօքճէսինտէն թիւյ ալընարագ , խասթանըն
սօլ աեաղը էօքճէսինէ րապթ օլունսա , եա-
րըմ սաաթա գալմազ սանճը վէ սըզըր թէս-
քին օլուր :

948. Մայմուն եիւրէյի ախղ օլունարագ ,
պիր քիմէսնէ պաշը ալթընա թօղունմագ շար-
թըլա վաղ օլունուպ , էօյլէճէ ույգուեա վար-
սա , պիր չօգ էշեայի դարիպէ , մէսէլա՝ արս-
լան , գապլան , այը վէ պէլքի մայմուն կիպի
շէյլէր կէօրիւր :

949. Քիպրիթ տիւմանընա կիւլ թուլթուլ-
սա , կիւլին բէնկի պէեաղ վէ գըրմըզը , վէլ-

հասըլ էնվայի բէնկէրէ կիրէր իսէ տէ , գօ-
գուսու սօն տէրէճէ ֆէնա օլուր :

950. Քիպրիթ եագըլարագ զուհուր իտէն
տիւմանընա իրէք եախօտ պէզ թուլթուլսա ,
տէրագապ պէեաղլանըր :

951. Ս. ֆիօն վէ (Էեպրուհէլ - Էէլ) ապտիւս-
սէլամ , վէ եախօտ գան գուրուտան տէնիլէն
նէպաթըն եէմիշի սուլունու ալըպ , վէ պունա
միւլթէսալի օլաճագ մըգտարը գըրմըզը շա-
րապ ախղ օլունարագ , ճիւղի վէ զիեատէ գա-
րըշտըրըպ խամիւր կիպի եաբըլտըգտան սօն-
րա , պիր քիմէսնէ անը էլմա կիպի էլինտէ
թուլթսա , վէ արալըգտա տախի գօգլասա ,
պիր թաթըլ ույգուեա վարըր :

952. Ուսպէլ Բիւճէ եանի միւլթէլայի մէ-
րագ օլուպ , աճէպա խաթթամըլըմ տէյու ,
տայիմա քէնտինի տինլէյէն աոտէմէր , օտա
իշինտէ պուլունուպ , տըշարտան մալի մաթ-
լարը օլմատըլը հալտէ պիլէ հալանըն վէ բու-
ղիկեարըն թէհալվիւլ վէ տէյիշմէլէրինի , վի-
ճուլարընտա հուսուլէ կէլէն թէղայեիւր , վէ
պիր հըսսիեաթ իլէ ֆարգ իտէրլէր :

953. Շիմէք՝ Էքսէրի գըրմըզը բէնկտէ օ-
լան էշեայէ իսապէթ իյլէյիպ , չօգըուգ պէ-
եաղէ տօգունմատըլը միւճէրրէպ օլմաղա ,
կէօք կիւրլէտիյի զէմանտէ գըրմըզը բէնկի
շէյլէրտէն հապէր իտիլմէլի տիր . քէզալիք
պու կիպի հէնկեամէրտէ եաղմուրտան ըս-
լանմամագ իշին , իրի աղաճար ալթընա չէ-

քիլմէք տախի թէհլքէտէն արի տէյիլ տիր .
զիրա շիմէք աղաճլարա տախի զիեատէ տօ-
գունուր :

954. Պալ արըսը գօվանտան տըշարը գա-
լըպ տա , պիր ուֆագ թաշա սարըլմըշ օլտու-
ղու հալտէ կէօրիւնտիւլինտէ , հալանըն նա-
կեահան պօզուլուպ շիտտէթլի պօրա զուհու-
րինէ վէ շիմէքլէր չագաճաղընա տէլալէթ
իտէր . պու հալ պիզզաթ պիզէ վուգու պուլ-
մուշ տըր . չէօյլէ քի պիր եազ կիւնիւ հալա
ղայէթ միւթէտիւ վէ պէրրագ օլտուղու հալ-
տէ , պըլտըրճըն ավլամագ իչիւն , ֆիւչիւք-
Չէքմէճէտէն ազ էօթէտէ պուլունան Անպարը
նամ գարիյէնին սահրասընտա պիր գաշ րէ-
ֆիգլէր իլէ պէրապէր կէզինմէքտէ իքէն , օ-
րատա գօյուն օթլաթմագտա օլան իլթիյար
չօպանըն պիրի եանըմըպ թէգարրիւպ իտէ-
րէք , հէվանըն եարըմ սաաթ սիւրմէքսիզին
պօզուլուպ , ֆուրթունա վէ եաղմուր եաղա-
ճաղընը , վէ մուհաֆագա օլունմամըլ իչիւն ,
գարիյէյի մէզպուրէնին եագընընտա պուլու-
նան էօմէր-Յաշա չիֆթլիլինէ սըղընմամըլ
թալսիյէ իտինճէ , պիզլէր տախի հէրիֆին
սէօզինէ ինանմաեարագ կիւլտիւք , վէ նէ-
տէն անլաեապիլմիշ օլտուղունու սիւալ իթ-
տիյիմիզտէ , մէրգում պիզլէրի պիր աղաճ գօ-
վուղու եանընա կէօթիւրիւպ , պալատէ թա-
րիֆ իտիլտիյի կիպի , պիր պալ արըսընըն պիր
ուֆաճըք թաշա սարըլպ տուրտուղունու

կէօսթէրտի . ֆիլհագըգա եարըմ սաաթ կէչ-
մէքսիզին , հէվա պօզուլուպ եաղմուր եաղ-
տըղընը վէ շիմէքլէր չագաղընը կէօրիւպ ,
անճագ քէնտիմիզի մէզքիւր չիֆթլիլիյէ աթա-
պիլտիք քի , պու հալ էլան խաթըրընշանը-
մըլ տըր :

955. Ձուհա էմալի գումաշլար իւզէրինէ
եաղ տէօրիւրիւպ լէքէ իյլէսէ , օլ լէքէլէնմիշ
օլան մահալէ գուշ եաղը սիւրիւրիւպ գուրու-
տուլտուգտան սօնրա , իւք էվվէլ ըլըճագ սու ,
վէ իւշ տէօրթ տէֆա տախի սօղուգ սու իլէ
եւգանըլըպ կիւնէչէ վաղ օլունսա , լէքէսի
մահվ օլուպ կիւեա հիշ լէքէլէնմէմիշ կիպի
օլուր :

956. Պիր գօճա խօրօղուն պաշընտաքի ի-
պիյինտէն ազըճըք քէսիպ գանը ախղ օլու-
նարագ , հէնուղ տօղմուշ օլան չօճուղուն տիշ
էթլէրինէ սիւրիւլսէ , օլ չօճուգ , միւտտէթը
էօմրիւնտէ տիշ աղըրսը չէքմէզ : (Տօղրուսու
թէճրիւպէ օլունաճագ պիր թէտպիր տիր պու) :

957. Միւրատ օլունան մահալտէ թիւյ պիթ-
մէմէք իչիւն , պագլա եէշիլ իքէն , եանի թաղէ
պաղլա գապուղու ախղ օլունուպ , պիր էյիճէ
տէօյիւլտիւքտէն սօնրա օլ մահալէ սիւրիւլսէ ,
ասլա դըլ պիթմէզ . շայէտ պիթսէ տախի ,
սուհուլէթ իլէ գօրար :

958. Հընչգըրըգ թուլթան քիմէսնէ , հէր
տիւրիւ մուալիճէլէրի թէճրիւպէ իտիպ , ֆա-
յիտէսինի կէօրէմէզ օլուրսա , աղընա պիր

մըգտար գայմագ ալըպ, տիմաղընա եարըշ-
տըրարագ տուրսա, տէրհալ հընչգըրըգ քէ-
սիլիր :

959. Ղայէթ ալա աֆիօնտան պիր մըգտար
ախզ օլունուպ, սիրքէտէ պիր էյիճէ ըսլատը-
լարագ, գաթրան քէօթիւյի իլհագըյլա տէ-
վէնին էնսէքէօթիւնտէ պուլունան քիրինի պի-
րիպիրինէ գարըշտըրտըգտան սօնրա, պիր շիշէ
իչինէ մուհաֆագա օլունսա, վէ պու շիշէյի
ույգուտա օլան պիր ատէմին պուրնունա թու-
թուլուպ գօղլատըլսա, օլ քիմսէ տէրհալ
ագըլը պաշընտան կիտիպ պիհուշ վէ սէրսէմ
օլուր. ֆագաթ օլանտէ էկէր սարմուսագ
գօղլանտըրըլըր իսէ, եինէ աղըլը պաշընա կէ-
լիր. պու թէրթիպէ (դադադա Եօֆը) տէր-
լէր քի մէշուր տըր :

960. Պիր եագը գալէմինի լիմուն սուլունա
պաթըրարագ վիճուտին պիր մահալինէ եա-
զը եագըլսա, վէ պիր էյիճէ գուրուտուգ-
տան սօնրա իւղէրինէ պիր մըգտար թիւթիւն
քիւլիւ սիւրիւլէ, հէման եագըլմըշ օլան եա-
զըլար զայէթ աշիքեար օլարագ մէյտանէ չը-
գար օլտուղու միւճէրրէպ տիր, վէ էկէր եա-
զըլարըն պօղուլմասը միւրատ օլունսա, քէս-
կին սիրքէ իլէ եայգամագ լագըմ կէլիր :

961. Պիր թօբըն ուղագտան աթըլտըղը
կէօրիւլէ, կիւրիւլթիւսիւ պէհէմէհալ, կէօ-
րիւլմէսինտէն հայլի գէման սօնրա իշիտիւր
օլտուղու աշիքեար տըր. իշթէ պու վէսիլէ իլէ

թօբուն սէտասը հէր գաշ սանիյէ զարֆընտա
պուլունան մահալէ վասըլ օլուր իսէ, ալէթ-
թախմին պէհէր սանիյէսի պէշէր եիւզ արշըն
իթիպար օլունարագ հիսապ օլունսա, թօբըն
աթըլտըղը մահալ իլէ իշիտէնին պուլունտու-
ղու մահալ պէյնինտէքի ուղագըղը մըգտա-
րը թախմինէն մալիւմ օլուր, շիմէք չագտը-
ղը վագըթտա տախի սէտասընըն կէլտիյի հի-
սապըյլա, շիմէք պուլուլթը իլէ պուլունու-
լան մահալին պէյնինտէ օլան ուղագըղը,
պու սուրէթիլէ հիսապ օլունարագ գաշ արշըն
օլտուղու մալիւմ օլուր :

962. Ճէվիզ գապուղը շիւրիւտիւլիւպ, վէ
թէնճէրէ իչինտէ սույըլա պիր էյիճէ գայնա-
տըլարագ, լիյգա իլէ հօգգայէ գօնուլսա,
գահվէ րէնկինտէ ալա միւրէքքէպ օլուր :

963. Պիր մըգտար լէօք, քի պիրնէվի զամգ
տըր. պունա արէպիտէ լիք տէրլէր, վէ պիր
աղտա մօր շիվիտ պաշգա պաշգա տէյիւլիպ,
սօնրա պիրպիրլէրի իլէ ալըշտըրըլարագ, գա-
յիտէ իւղրէ միւրէքքէպ եագըլսա, զայէթ
կիւղէլ միւրէքքէպ օլուր :

964. Սիյահ միւրէքքէպ գայնատըղը գէ-
ման իչինէ պիր մըգտար թօղ շէքէր գարըշ-
տըրընա, օլ միւրէքքէպ իլէ եագըլան եագըլ
զայէթ բարլագ կէօրիւնիւր իսէ տէ, քեա-
ղըտար պիրպիրլէրինէ եարըշարագ եագըլա-
րըն պօղուլմալարընը մուճիպ օլուր :

965. Էթրաֆ ու էքնաֆընտա օրման վէ

եախօտ աղաճըղը չօգ օլան վիլայէթէրտէ , աղաճըղը վէ օրմանը պուլունմանեան մէմէթէթէրէ նիսպէթլէ զիեատէ եաղմուր եաղմագ իգթիգայի հիքմէթի թապիաթ օլտուղու միւշահատէ օլունուր :

966. Լէօք գայնամագտա իքէն , տէրունինէ պիր մըգտար շապ իլգա օլունսա , ղայէթ կիւզէլ գըրմըղը բէնկ օլուր :

967. Կէլինճիք չիչէյի եաբըաղընը գայնատըպ գայիտէ իւզրէ միւրէքքէպ իմալ օլունսա , բէք ալա միւրէքքէպ օլուր :

968. Հէր տիւրիւ բէյնիրլէրի եէմէքլիյէքէսրէթ իւզրէ տէվամ իյլէյէն քիմէսնէտէ , վէ թուղլու չէյլէր եէմէյէ արզու վէ խահիշլէրի օլան ատէմլէրէտէ , սօղուլճան պուլունստուղու միւճէրրէպ տիր :

969. Կիճէլէրի եաթըլաճագ օտա իչինտէ մըգտարը քէսիր իւզրէ պուլունտուրուլան եաշմէյվէ , օտանըն տէրունինտէ օլանլարա պաշաղըըսը իյրաս իտէր , վէ օտատա չօգճա պուլունտուրուլսա , քէօմիւր կաղը չարբամսը կիպի ատէթա մուհլիգ օլուր , թաղէ վէ գօգուլարը միւէսսիր օլան չիչէքլէր տախի պուգապիլտէն տիրլէր :

970. Քէզալիք հէր թարաֆը միւհքէմճէ գաբալը պիր քիւշիւք օտա տէրունինտէ պիր գաշ բիշիւէր , պիր գաշ կիւն գաբանըպ ույուսալար , վէ եա օթուրսալար , ճիւմլէսի պիրտէն պօզուլուպ հէլագ օլուրլար , խամ

քէօմիւր տախի պու գապիլտէն օլմաղըլա նիչէ քիմնէլէրին հէլագընը մուճիպ օլմուշ տըր :

971. Սու պարտաղը , վէ աղըլ տարճաքեասէ , վէ եախօտ աղըլ աչըգճա չիչէ մագուլէսի պիր գապ տէրունինտէ պիր մըգտար քեաղըտ թուլթուշտուրուլսա , վէ տէրագապ պիր լէյէն տէրունինտէ պուլունան սույըն իչինէ պաշաշաղը գաբատըլսա , գապըն իչինտէ պուլունան հէվայի նէսիմի վասէթասըյըլա սըգըշըպ , պէօյիւք պիր բայը խարիճէ ֆիւրար իտէրէք գապըն իչի խալիճէ գալաճաղընտան , մէգքիւր գապըն իչէրիսինտէքի խըլայը , լէյէն տէրունինտէ պուլունան սույըլ իմլա իթմէք իւզրէ , եօգարըյա տօղրու գալգաճաղը միւշահատէ օլունուր , հաթթա էքսէրիան հաճամաթ օլունուր իքէն , չէքիլէճէք պօյնուլ պուլունմատըղը թագաիրտէ , պէօյիւճէք ատի պիր գահվէ ֆինճանը տէրունինտէ , պու ամէլիյաթըն իճըասըյըլա , տէրհալ հաճամաթ ալընան աղա իւզէրինէ գաբասալար , մէգքիւր ֆինճան պալատէ կէօսթէրիլտիյի իւզրէ հաճամաթ տէլիքլէրինտէն ագաճագ գանը , ատէթա պօյնուլ եաբըմըշ կիպի քէնտույէ ճէզպ իտէր :

972. Ղայէթլէ սըճագ պիր համամըն սօղուգլուղա տօղրու աչըլաճագ գաբուսունու աշարագ , գաբունըն էլիյի իլէ պալասընա պիրէր եանար մում վաղ օլունսա , համամըն տէրունինտէ պուլունան սըճագ հավա գա-

բունըն իւսթիւնտէն հարըլ հարըլ տըշարույա ֆիրար, վէ տըշարուտա պուլունան սօղուգ հաւա տախի, գաբունըն ալթ թարաֆընտան ֆասըր ֆասըր համամըն իչինէ տօլաճաղը, վէ գաբունըն իւսթիւնտէ իլէ էչիլինտէ պուլունան մուվարըն ալէվլէրի հարաքէթ, վէ մէյլէրինտէն միւսթէպան, եանի համամ իլէ սօղուգլուղըն տէրէճէյի հէրարէթլէրի, պիրի պիրլէրինէ միւթէսափի օլունճայա տէկին, մէգքիւր գաբուտան ալթլը իւսթլիւ վէ եէքտիկէրէ մուգապիլ իքի բուգիկեար կիրուպ չըգտըլը աչիքեար օլուր, իշթէ բույի զէմինտէ միւթէմատիյէն էսմէքտէ օլան հէր նէվի բուգիկեարլէր տախի պու միսալտէ օլտուղու կիպի, իքի ըգլըմը միւճափրին թէխալիւֆի, տէրէճէյի սըճագլըգլարընտան նաչի օլտուղունա շիւպհէ եօգ տըր:

973. Թիւթիւն իչիլիր իքէն հասըլ օլան տիւմանըն մուալլագտա ուշար կիպի տօլաշաճաղը տէրքեար իսէ տէ, չուպուգ իչիլտիլի զէման, զըվանասընտան քէնտու քէնտույէ պիր տիւման չըգար, պու էսնատէ չուպուղըն աղղը եաւաշ եաւաշ պիր սաթհը միւսթէվի, (տիւզ օլուպ պաղը եէրի ալչագ վէ պաղը եէրի եիւքսէք օլմայան) իւզէրինէ եագլաշարըրլարագ կէզտիրիլտէ, մէգքիւր տիւման ուղունճա միւտտէթ սաթհը մէգքիւր իւզէրինէ եաբըշըրճասընա գալըր քի, պու հալ քիւրընյի արղըն էճըսյի ճէսիմէյի խարիճիյէ (երկ-

րիս մակերեւութին վրայ գտնուող մեծամեծ մարմիններ) իւզէրինէ պիր թէէսսիրի ճէզպէսի (քաշողական զօրութիւն) օլտուղունա տէլիլ օլուր, պաղը մահալլէրէ նուղուլ իտէն պուլութլարըն տախի եէր իւզէրինէ էնիլէրի, իշպու հիքմէթէ միւպլթէնի օլտուղունա շիւպհէ ճայիլ տէյիլ տիր:

974. Տէրունի աղղընա գատար սու իլէ տօլու, վէ աղղը կէնիշճէ պէօյիւք, վէ եախօտ քիւշիւք պիր գատէհին, վէ եա տիկէր պիր զարֆըն աղղընա աչըգ պիր մահալ պըրագմամագ իւզրէ, աղ չօգ տաեանըգլըճա պիր քեաղըտ բարչասըր գաբանըլըպ, մէգքիւր զարֆ վէ եախօտ գատէհ, պաշը աշաղը թուլթուլտա, տէրունինտէքի սու ասլա տէօքիւլմէյիպ գալըր, թաքի պիր գաշ տագըրգա սօնրա, քեաղըտ ըսլանըպ քէնտու քէնտույէ եըրթըլտա, վէ պու ամէլիյաթ, տիկէր մայաթ (հեղուկներ) իլէ տախի իճրա օլունսա, այնի հիքմէթ հասըլ օլուր:

975. Պիր սու պարտաղը, վէ եախօտ պիր եօղուրտ քեասէսի՝ աղղընա պէրապէր սու իլէ տօլու օլտուղու հալտէ, պիր օտունտան վէ եախօտ տէմիրտէն պիր չէնպէր քէնարընա գօնուլարագ, սօն տէրէճէ չաբուգլուգլա չէվլիլտէ, պիր տամաճըգ սու պիլէ եէրէ տէօքիւլմէզ, վէ էկէր պու ամէլիյաթ եաւաշ եաբըլտա, սույուն տէօքիւլմէճէյի շիւպհէսիլ տիր: Պիհիքմէթուլլահը թաալա սաքին

օլտուղումուղ իշպու . քիւրրէյի արդ տախի , ա-
գըլտան ֆիքիրտէն խարիճ պիր չաբուգլուգլա
կիւնէշին էթրաֆընտա տէօնէր օլմաղլա , մէզ-
քիւր սիւրաթը հարաքէթ սայեսինտէ ղէրրէ
գատար շիրաղէսի պօղուլմայըպ հիշ պիր թա-
րաֆընըն երգըլմատըղը կէօրիւլմէքտէ տիր :

976. Պիր մըգտար նըշատըր բուհու տէրու-
նինէ պագըր թալաշը գօնուլուպ էրիթտիրիւ-
տիքտէ , մալի բէնկտէ պիր սու հասըլ օլուր ,
պու սույու պիր շէֆֆաֆի եանի բարլագ շիշէյէ
գօնուլարագ աղըր գաբանընճա , բէնկի զա-
յիւ օլուր , վէ թէքրար շիշէնին թաբասը ա-
շըլըրգտա , եինէ էսկի բէնկի ալտէթ իտէր :

977. Պիր մանկալտա քէօղ օլմուշ աթէշ
իւղէրինէ պիր մըգտար սուֆուֆ օլմուշ քիւ-
քիւրտ գօնուլուպ թուլթուլմաեա պաշլատըրգ-
տա , հասըլ օլան տիւմանըյա , լայըգըյա
աշըլմըշ պիր գըրմըղը կիւլ թիւթսիւլէնսէ ,
մէզքիւր կիւլ կէրէյի կիպի պէեաղլաշըր , վէ
սօնրա պիրաղ քէսկին սիւքէ իլէ ըսլատըլա-
րագ ատի սու իշինէ գօնուլսա , թէքրար բէնկի
գատիմինի ախը իտէր :

978. Պիր մըգտար պագըր թալաշը իլէ ,
իւշ միսի գատար քէղապ պիր գատէհ իշինէ
վաղ օլունսա , պու գարըշըլմըշ մատտէ էվիլէլա
քէսպը հէրարէթ իտէր իսէ տէ , իւշ տէօրթ
սաաթ զարֆընտա հէմ լայըգըյա եէքտիկէրէ
գարըշըպ հալլ օլուր , վէ հէմ տէ սըճագըլ-
ղընը զայպ իտէր . սօնրա տէրունինէ պիր տէ-

միր պըշագ , վէ եախօտ տէմիրտէն եաբըլմա
սայըր շէյլէր իլգա օլունուպ , պիր միւտտէթ
գալտըգտան սօնրա չըգարըլսա , մէզքիւր
տէմիրտէն մամուլ էշեալէր պագըր զանն
օլունուր :

979. Թէմամըյա միւտէվիլէր , եանի եուս-
եուլարլագ պիր գուրշուն թանէսինի , պու-
րուշուգսըղ պիր քեաղըտա էյիճէ սարարագ
պիր եանար մում ալէվի իւսթիւնէ թաալիգ
իթսէլէր , քեաղըտ եանմագսըղըն իշինտէ պու-
լունան գուրշուն լայըգը վէչհ իւղրէ էրիյիպ ,
վէ մէզքիւր քեաղըտըն պիր թարաֆընը տէ-
լէրէք տամլա տամլա խարիճէ ագտըղը միւ-
շահատէ օլունուր :

980. Պիր նօհուտ ճէսամէթինտէ ինկիլիզ
ֆօսֆօրու ախը օլունուպ , վէ պիր գաշ բար-
չայա թագսիմ իլէ , ճիւմլէսինի պիրտէն եա-
րըմ գատէհ սու տէրունինէ իլգա , վէ սու
իլէ տօլու պիր թօբրագ գապ իշինէ վաղ ի-
տիլէրէք , խաֆիֆճէ աթէշտէ գայնատըլըպ ,
սօնրա գայնար սուտա ըսըտըլմագլա , պօշան-
մըշ օլան պիր շիշէ տէրունինէ ալընտըգտան
սօնրա , մէզքիւր շիշէնին տախի աղընը պիւ-
լուրտան եաբըլմա պիր թաբա իլէ գաբատը-
լըպ , վէ հէվա ալմամասը իշին շիշէնին գա-
բաղը էթրաֆընա պիրաղ սագըղ , վէ եախօտ
թուլթալ իլէ լէհիմլէնսէ վէ պիր օտա տէ-
րունինէ գօնուլսա , ատէթա մում կիպի շու-
լէտար օլուր . ֆագաթ պիր մահալտէն ախէր

պիր մահալէ նազլ օլունմասը լազըմ կէլտի-
յինտէ , շիշէյի ասլա սարսամամդ կէրէք տիր :

981. Թուղ իլէ զաֆրանը պիրիպիրինէ գա-
րըշտըրըպ իսպիրթօտա էրիթտիքտէն սօնրա ,
հասըլ օլան մատտէյէ պիր բարչա բամպուգ
պաթըրըպ չըգարարագ , գարանլըգ պիր օտա-
տա քիպրիթ իլէ թուլթուլտուրուլսա , օլ օ-
տատա սաքին օլանլարըն թէնլէրինին պէեաղ
եէրլէրի եէշիլ , վէ եանագ վէ տուտագ կիպի
գըրմըղըճա օլան մահալլէրի , զէյթուլնի էլվան
օլարագ կէօրիլտիւյիւ թէճըրիւպէ օլունմուշ
տըր :

982. Տէօրթ թարաֆը էյիճէ գաբալը վէ
գարանլըգ պիր օտատա պիր չանագ իսպիր-
թօ իլէ քեաֆիրի գարըշտըրըլարագ եագըլ-
սա , օլ օտա իսպիրթօ իլէ քեաֆիրինին տիւ-
մանըյլա տօլտուգտան սօնրա , մէզքիւր օտա-
եա էլտէ եանար մուլ իլէ կիրիլտէ , վէ եա-
խօտ պիր քիպրիթ չագըլսա , պիրտէն պիրէ
մէզքիւր տիւման աթէշ ալարագ , մէզքիւր
օտանըն տէրուլնի աթէշտէն կէօրիւնմէզ օլուր .
ֆագաթ պու ալէվ , նէ՛ օտաեա վէ նէ տէ
օտատա պուլունանլարա ասլա զարար վիրմէզ :

983. Քէզապ եախօտ զաճը գըպըրը՝ տէ-
րուլնինէ պիր մըգտար սագըլ թապիր օլու-
նան պիր նէվի պօեա վէ պիր մըգտար տախի
սօտա գօնուլուպ , գալընլըլը թատիլ օլուն-
ճաեա գատար գարըշտըրըլսա , վէ սօնրա ա-
նընլա պիր քեաղըտ իւզէրինէ եաղը եաղըլ-

սա , գուրուտուգտան սօնրա հիշ պէլլիսիզ
օլուր , վէ հէր նէ զէման եաղընըն զուհուրի
իսթէնիլը իսէ , մէզքիւր քեաղըտ պիրաղ
աթէշէ վէ եախօտ կիւնէշէ թուլթուլտուգ-
տա , հէման պիր եէպէշիլ եաղը նիւմաեան
օլուր , վէ սըճագըլըլըն շսյպ օլմասըյլա եաղը
տախի կէօղէ կէօրիւնմէզ օլուր :

984. Եարըսընա գատար սու իլէ տօլու պիր
գատէհին տէրուլնինէ ճէվիզ գատար էթմէք
իչի գօնուլուպ , իւզէրինէ ահէսթէ ահէսթէ
շէրապ աղըտըլսա , զէյթուլն եաղընըն սու
իւզէրինտէ տուրտուղու կիպի , մէզքիւր շա-
րապ տախի ասլա օլ սուեա գարըշմաեարագ
գատէհին իւզէրինտէ տուրուր :

985. Թագէ ճէվիզ գապուգլարը հէնուզ
եէշիլ իքէն , միւրատ օլունտուղու մըգտար
ախզ օլունարագ պիր ֆըշը տէրուլնինէ գօ-
նուլսա , վէ իւզէրինէ մըգտարը քեաֆի սու
գօնուլտուգտան սօնրա , կիւնէշ կէօրմէզ պիր
մահալէ վազ օլունուպ , իչինէ չամ , գավագ
վէ էմալի աղաճլար տօլտուրուպ , իւշ այ գա-
տար էօյլէճէ գալսա , մէզքիւր աղաճլարըն
րէնկի առէթա ապանօղ կիպի սիեահ օլտուգ-
տան մատէ , հայլըճա սէրթիք բէյտա իտէրլէր :

986. Պիր չիշէյին աչըլմաղա եագլաշմըշ օ-
լան զօնչէլէրի , սարլարընտան պիրէր բարմագ
եէր պըրագարագ մագաս իլէ քէսիլտէ , վէ
գաթ օլունան մահալլէրէ պիրէր բարչա պալ-
մամու գօնուլուպ եաբըշտըրըլսա , վէ աղաճըգ

գուրուտուգտան սօնրա հէր պիրլէրինի պիր-
լէր գուրու քեաղըտ բարչալարընա սարըպ ,
պիր գուրու տէրունինէ գօեարագ , բուրու-
պէթսիդ վէ գուրուճա պիր մահալտէ հըֆդ
օլունսա , հէրնէ զէման իսթէնիլի իսէ , հաթ-
տա գըչ մէվսիմինտէ պիրլէ քեաղըտլարտան
չըգարըպ , սաբլարընըն պալմօմու օլան թա-
րաֆընտան գաթ իտէրէք , պիր մըգտար կիւ-
վէրչէլա , եախօտ թուղ իլէ գարըչըլմըչ սու
տէրունինէ իլգա իյէսէլէր , մէգքիւր ղօնչէ-
լէր թէր ու թագէ օլարագ քիւչատ օլուրլար :

987. Պէօյիւճէք պիր գապ տէրունինէ պիր
աղ քէզապ իլէ պիրաղ տա բիրինճ թալաչը
վաղ վէ իլգա օլունտուգտա , հասըլ օլան
մատտէ պիր տէրէճէ շիտէթլէ գայնամաղա
պաչար քի , քէօբիւքլէրի շիչէնին թա աղղը-
նա գատար չըգար , վէ օլ տէրէճէ պիր սը-
ճագըլգ քէսպ իտէր քի , ատէթա շիչէյէ էլ
տօգունտուրուլամաղ :

988. Թիրէմէնթի եաղը , նէֆթ եաղը , (շահ
էլ Էնէն) տօմուլ եաղը , գօեուն եաղը վէ պիր
մըգտար տախի սէօյիւնմէմիլ քիրէճ , պուն-
լարըն հէր պիրլէրինտէն միւսավի մըգտարտէ
ախգ օլունուպ , ճիւմլէսինի պիրիպիրինէ գա-
րըչտըրըպ , վէ պիր էյիճէ էգիլտիքտէն սօնրա
ինպիրտէն տամլաթըլսա , վէ հասըլ օլան տա-
լար ալուճա ալընարագ թուրուչտուրուլ-
սա , էլէ վէ ալուճա զէրրէ գատար զիեանը
օլմագսըղըն ատէթա շէմա կիպի եանար :

989. Պիր մըգտար սու տէրունինէ պիրաղ
(ախի Էնէն) թէսմիյէ օլունան էճղա , մէզճ
վէ իլավէ օլունտուգտա , հասըլ օլան մատտէ
ատէթա գայնար սու տէրէճէսինտէ քէսպը
հէրարէթ իտէր , սօնրա պու սու տէրունինէ
(չնի) եանի պիր մըգտար թիւթեա իլգա օ-
լունսա , օլ թիւթեա՝ շէքէրին սուտա էրի-
տիյի կիպի էրիմէյէ պաչար , վէ միւտտէթը
մէտիտէ մէգքիւր սուլուն իչինտէ տուրտու-
րուլսա , պիւսպիւթիւն մահվ ու նապէտիտ օ-
լուպ , անըն եէրինէ՝ լիսանը ֆրանսէվիտէ (էօ-
Էնի) թապիր օլունան (հէվայէ Գիւլէլի-
Էնի) տէնիլէն պիր նէվի կաղ բէյտա օլուր :

990. Պալատէքի սըրտա պէեան օլունան
մատտէ , պէօյիւճէք պիր գապ տէրունինէ գօ-
նուլարագ , վէ մէգքիւր գապըն պօչ գալան
թարաֆընըն հէվասը իչինտէ պիր մըգտար
քեաղըտ թուրուչտուրուլուպ թախլիյէ օլու-
նարագ աղղը գաբանըլսա , վէ պիր գաչ տա-
գըգէտէն սօնրա աչըլըպ , օլ պօչուղա տէրա-
գապ պիր եանար մում կէօսթ էրիլսէ , հէման
պարութ միսալի շէտիտ պիր սէտա իլէ հալայի
մէգքիւրտէ թօբլանըլմըչ օլան կաղ պիրտէն
պիրէ աթէչ ալարագ բաթլար . անճագ պու
ամէլիյաթըն իճրասը զէմանընտա տըգգաթը
թամմէ լաղըմ տըր : Զիրա չօգ տէֆալէր օ-
լուր քի կաղ զիեատէճէ պուլունուր , վէ գապը
մէգքիւր տէֆաթէն բաթլաեարագ էթրաֆա
մաղարրաթ վէրիր :

991. (Տոնախմբ) եանի գանլը պատուր թէս-
միյէ օլունան իլէթէ միւսթէլա օլան քիմէս-
նէ, աթէշտէ գըզարըլը պ տա եասըլանմըլ զաճ
իւզէրինէ սըղըր տիրի, տուլավրաթ եաբրաղը,
վէ շահտէրէ քէօքիւ տէնիլէն նէպաթլարը գօ-
յուպ, վէ պիր մըգտար տէվէ թիքէնի թօ-
հումու իլէ տէվէ թէղէյի գօյարագ իւզէրինէ
մըգտարը քեաֆի գայնար սու տէօքսէ, վէ
պուղուսունտա օթուրսա, վէ եախօտ գաղսյի
հաճէթ իյլէսէ, իլէթը մէգքիւրէնին տէֆի
իչիւն պիր իլաճը միւսսիր տիր տէրլէր: Պու-
խուսուս « Էսրարը մէքթումէյի աթըպպատէն
տիր » տէյու, (Սոնախմբ) թապիպ թահ-
րիր խտէր:

992. Սէքսէն տիրհէմ գատար խալիս կիւ-
վէրչիլա թօզու վէ եիրմի տիրհէմ (Երեւոն-
Ֆլէրս) թէսմիյէ օլունան չիչէք քի, մէգքիւր
չիչէյին քէօքիւ, մէնէքչէ չիչէյինին գօգու-
սունա միւշապիհ տիր. պունլար սու իլէ տօպ-
տօլու պիր պէօյիւճէք տէսթի տէրունինէ վաղ
օլունտուգտան սօնրա, աղղը սըգը սըգընա
գաբանըպ, աղըճըգ տէրինճէ պիր գուեու-
նուն իչինէ սարգըտըլա. թա քի գուեունուն
սուեու մէգքիւր տէսթինին պօղաղընա գա-
տար իհաթա իթսէ, իքի իւշ սաաթտան սօն-
րա չըգարըլտըգտա, տէսթինին տէրունինտէ
պուլունան սու պիլթէմամ պուղ օլմուշ պու-
լունուր, վէ միւրատ օլունուր իսէ, մէգքիւր
տէսթի գըրըլարագ պուղ չըգարըլըր, վէ ա-

տէթա գարըղա գօնուլուպ իսթիմալ օլունուր:

993. Շիմչիր աղաճը ֆիլիղէրինտէն տէօրթ
ափուճ մըգտարը ալընըպ իւշ եիւզ տիրհէմ
գատար սուեուն իչինէ աթարագ, քէսկին
աթէշ իւզէրինտէ պիր չարեէք սաաթ գատար
գայնաթտըգտան սօնրա, պիր թօբրագ գա-
պա գօնուլուպ աղղընը սըգը սըգընա գաբա-
տըլարագ, վէ էօյլէճէ օն օն իքի սաաթ գա-
տար պըրագըլտըգտան սօնրա, պիր էյիճէ
գարըշտըրըլարագ, իւզէրինէ օն իքի տիրհէմ
մըգտարը (օ քէ քօլէն) վէ եախօտ ալա ճընս-
տան լավանտա տօլտուրուլսա, վէ մէգքիւր
սու իլէ հէր սապահ տաղ պաշըլ օլան քիմէսնէ
պաշընը պիր էյիճէ եայգասա, աղ միւտտէթ
ղարֆընտա ֆայիտէսի կէօրիւլիւպ սաշ պիթէր
օլտուղու միւճէրէպ տիր:

994. Պիր թիւֆէնկ վէ եախօտ պիր թա-
պանճա ատի սուրէթտէ տօլտուրուլտուգտան
սօնրա, տէրունինէ պիր մըգտար տէմիր թօ-
զու գօնուլուպ էօյլէճէ թէքրար տօլտուրու-
լարագ, սաղ պիր թափուղուն իւզէրինէ սը-
գըլտըգտա, մէգքիւր թափուղ հէմ վուրու-
լուր վէ հէմ տէ թէքմիլ թիւյլէրի սօյու-
մուշ պուլունուր:

995. Գալընճա վէ իրի պիր սիեան բուգալ
իչինէ եիւզ եիրմի պէշ տիրհէմ սու, վէ եիրմի
պիր տիրհէմ տէմիր թօզու, վէ օն պէշ տիր-
հէմ գատար տա զաճ եաղը գօնուլուպ, պիր
չարեէք սաաթ մըգտարը չալգանարագ, մէգ-

քիւր սուտա պիր սըճագլըգ հիսս օլունճաեա
գատար շիշենին աղղընը գաբալը թուլթուպ ,
թէմամ հէրարէթ հիսս օլունճա , տէրագապ
աչարագ աղղընա պիր ալէվլէնմիշ քեաղըտ
բարչասը կէօսթէրիլտիքտէ , ատէթա թիւֆէնկ
բաթլայօր կիպի պիր սէտա զուհուր իտէր ,
վէ պու ամէլիյաթ իսէ շիշէյի մէգքիւրտէ օն
պէշ քէրրէ գատար իճրա իթմէք միւմքիւն
օլապիւր :

996. Զէմինէ եաղմըշ գար իւզէրինէ կիճէ
եարըսը պիր պէօյիւճէք լէյէն վէ եախօտ օլ
ճէսամէթտէ գաւաթա միսիլլու պիր գապ էօր-
թիւլէրէք , էրթէսի կիճէ օրթալըգ գարար-
տըղը զէման գալտըրըսա , աչըգտա գալան
գարլարըն մէնգարէսի իլէ , իւզէրի էօրթիւ-
լիւ պուլլունան գարըն մէնգարէսի պէյնինտէ
պէօյիւք պիր ֆարգ միւշահատէ օլունուր .
շէօյլէ քի , կիւնտիւզիւն իւզէրի աչըգ պու-
լունան գարըն ըէնկի պէեազ , վէ իւզէրի գա-
բալը պուլլունուպ տա այտընլըգ կէօրմէմիշ օ-
լան գարըն ըէնկի սիեահճա կէօրիւնիւր քի ,
պու հալ մահզա աչըգտա պուլլունան գար էճ-
զասընըն կիւնէշին զիեասընը ճէզպ իթմիշ օլ-
մասընտան նէշաթ իտէր , վէ պու թէճրիւ-
պէտէ , ըչըղըն տիշարտա օլան վիճուտը թա-
պիյէսինէ տէլալէթ իտէր :

997. Պիր պէեազ քեաղըտ իւզէրինէ , ըէն-
կի սիեահ գօեունուն սիւտի իլէ եազը եազըլ-
սա , մէգքիւր եազըլարըն իւզէրինէ պիր մըգ-

տար թիւթիւն քիւլի տէօքիւլմէտիքճէ , քեա-
ղըտըն իւզէրինտէքի եազըլար պէլի օլմաշ :

998. Իքի տիրհէմ ճիվաեա օն ալթը միսլի
կիւմիւշ թալաշը գաթըպ , էլլի ալթմըշ տիր-
հէմ գատար քէզապ տէրունինտէ էրիթտիք-
տէն սօնրա , սէքսէն տիրհէմ գատար սու-
եա գօնուլարագ էյիճէ գարըշտըրըլա , թա
քի կիւմիւշ լայըգըլա հալլ օլսուն , վէ սօնրա
պիր քիւշիւք շիշէ տէրունինէ ֆընտըգ գա-
տար կիւմիւշ վէ ճիվա մալղամասը գօնուլուպ ,
իւզէրինէ սալիֆ իւզղիքը պէեան օլունան մատ-
տէտէն պիր մըգտարը զամմ վէ իլալէ օլուն-
տուգտա , մէգքիւր մալղամատէն տալ վէ պու-
տագ զուհուր իտիպ , պիր քիւշիւք աղաճ հա-
լինէ կիրտիյի կէօրիւլիւր :

999. Պիր էլին շէհատէթ բարմաղըլա (ցու-
ցամատ) օրթա բարմաղընը պիրպիրինէ գօ-
եուպ ճիսմէ տօգունուլսա , գուվվէյի լամիսէ
(շօշափման զօրութիւն) եանըլըպ , մէգքիւր
ճիսմի իքի կիպի հիսս իտէր :

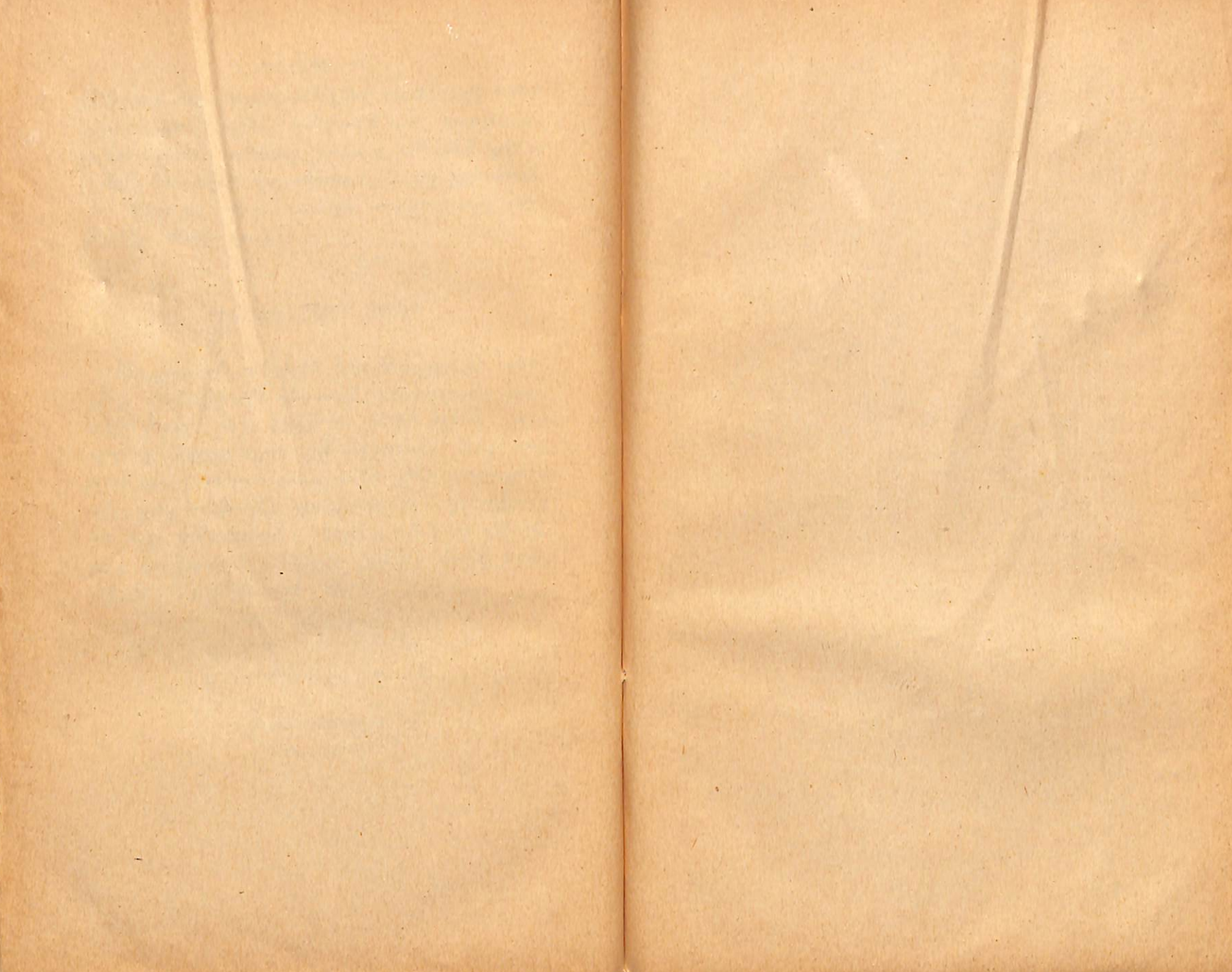
1000. Պագամ տէնիլէն մատտէնին սուեու ,
պիր գատէհ ատի սուեա գօնուլտուգտա ,
գըրմըղը շէրապ ըէնկինտէ պիր սու բէյտա
օլուր , վէ պու սուտան պիր մըգտարը տէ-
րունի սիրքէ իլէ ըսլատըլմըշ տիկէր պիր գա-
տէհէ գօնուլտուգտա , ըէնկի սարըեա թէ-
հալվիւլ իտէր , վէ մէգքիւր գատէհին տէ-
րունինտէ իքի իւշ բարմագ գատարընը պը-
րագըլըպ , իւզէրինէ ելինէ ատի սու վազ օ-

լունտուգտա, սիրքէ բէնկինէ կիրէր, վէ եինէ
պու սուեուն իչինէ եէնիտէն սու իղաֆէ օ-
լունտուգտա, պէեաղ շարապ բէնկինի քէսպ
իտէր, վէ սօնրա պու մատտէյէ պիր իքի տամ-
լա ֆըրէնկ միւրէքքէպի աղըտըլտըտա,
թաթըլ մափի օլուր :

ԻԼԱՎԷԻ ՀԵԶԱՐ ԷՍՐԱՐ

Գուչպօղան տէնիլէն խաւթալըդ քի պէօ-
յիւք ատէմլէրտէն զիեատէ չօճուգլարա խա-
պէթ իտէր, պու իլլէթին տէֆի իչին, պօշ
պիր պունպար ալըպ, վէ տէրունինէ գար եա-
խօտ պուղ տօլտուրուպ չօճուղուն պօղաղընա
պիր գաչ տէֆալէր պաղլանըլսա, վէ պիրաղ
տէ էքլ իթտիրիսէ, կէրէք հիւնաղ վէ կէ-
րէք գուչպօղան տէնիլէն իլլէթի մահվ իտէր
տէյու սէյլէնմէքտէ տիր :

ՃԵՏՎԷԼԻ ՔԻՒԹԻՊԻ ՀԻՔԵԱՅԵ

Աւերականութիւն փառքըն հիքեայէսի Փիյ 2 ղւ.

Աշըգ Քէրէմ հիքեայէսի » 8 »

» Ղարիպ » 4 »

» Թահիր իլէ Չէօհրէ » 2 »

» Գուրպանի » 3 »

Գենովուփէ հիքեայէսի » 6 »

Նէմէք թէրթիպի » 2 »

Նէնովէվա հիքեայէսի » 8 »

Նէտի ալիմէր » 8 »

Նէտի տիլպէրլէր » 10 »

Չէյճան Խաման » 1 1/2 »

Թայեար զատէ » 2 »

Թէլէկրաֆ բէսալէսի » 3 »

Իքի գարու եօլտաշլար 3 ճիլտ . . . » 20 »

Լէյլա իլէ Մէճնուն » 3 »

Հէզար Խարար » 6 »

Մէլիքչան հիքեայէսի » 1 1/2 »

Նասրէթտին հօճա » 2 »

Նիսա թայիֆէսի » 4 »

Շահ Խամայիլ » 3 »

Շիրին իլէ Ֆէրհատ » 3 »

Չօպան գըզլարը » 3 »

Տէլիքանլըլար կիրտապը » 5 »

Տիւրպուլու աշգ » 12 »

Բազգամ ճէտփէրի » 3 »

Քեօր օղլու » 1 1/2 »

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653675

